

eul_wid: vhw-aa

Ἰωάννης ὁ Λυδός · John the Lydian

On the Magistrates of the Roman People

Περὶ τῶν Ἀρχόντων τοῦ Ῥωμαϊκοῦ Λαοῦ

Period: Ὀψιμαρχία [Late Antique](#)

Dialect: Κοινή [Koine](#)

Domain: Ἱστορία [History](#)

Format: Πεζός [Prose](#)

Mag.2. (1t) ΤΟ Υ'ΑΥ ΤΟ ΥΠΕΡ'Ι ΉΕΟΥΣΙ Ω'Ν Ἱερέας γενέσθαι τὸ πρὶν τοὺς ὕστερον ἄρχοντας τοῦ Ῥωμαίων πολιτεύματος οὐδενὶ τῶν πάντων ἡγνόηται, Τυρρηνοῦ ἐπὶ τὴν ἐσπέραν ἐκ τῆς Λυδίας μεταναστάντος τοὺς τότε καλουμένους Ἑτρούσκους (ἔθνος δὲ ἦν Σικανόν) τὰς Λυδῶν τελετὰς διδάξαντος, οὓς ἐκ τῆς θυοσκοπίας Θούσκους συμβέβηκε μετονομασθῆναι· καὶ τούτων εἰς πλάτος ἐν τῇ πρώτῃ τῆς Περὶ Μηνῶν γραφείσης ἡμῖν πραγματείας ἴσμεν μνημονεύσαντες. τὰ γὰρ ἐπίσημα τῶν ἀρχόντων ἀπὸ Θούσκων λαβὼν ὁ βασιλεὺς Νουμᾶς τῇ πολιτείᾳ εἰσήγαγεν, ὥσπερ καὶ τῶν ὅπλων τὸ δύσμαχον ἀπὸ Γαλατῶν. καὶ μάρτυρες μὲν τούτων ὃ τε Καπίτων καὶ Φοντήϊος, ἐξ ὧν καὶ ὁ διδασκαλικώτατος Οὐάρρων, Ῥωμαῖοι πάντες, μεθ' οὓς Σαλλούστιος οὗτος, ὁ ἱστορικός, ἐπὶ τῆς Πρώτης Ἱστορίας σαφῶς ἀναδιδάσκει. ὥστε ὑπόλοιπον περὶ τῶν πολιτικῶν ἀφηγήσασθαι ἐξουσιῶν καὶ ὅτι ἀπὸ ἱερατικῆς τάξεως ἐπὶ τὸ πολιτικὸν μετεφύησαν σχῆμα. μὴ οὖν ἡμᾶς ἀλλοίους πρὸς τὰ πάλαι δοθέντα κρίνει τις, πλὴν εἰ μὴ τυχὸν ἀπηχῆς λογικῆς ἀσφαλείας ὑφιστάμενος φθόνῳ τὸν ἔπαινον μεταβάλῃ. ὅτι δὲ καὶ Γρακχιανὸς τις πάλαι περὶ τούτων ἔγραφεν, ἴσμεν τοὺς νομογράφους ἀναφέροντας· οὐδαμοῦ δὲ τὰ γραφέντα φέρεται ἴσως αὐτά, πάντως δὲ καὶ αὐτὰ τοῦ χρόνου τεκόντος ἅμα καὶ κρύψαντος. ΠΕΡ'Ι ΠΟΛΙΤΙΚΩ'Ν ἈΡΧΩ'Ν ΚΕΦ'ΑΛΑΙΑ ΤΟ ΥΠΕΡ'ΩΤΟΥ Λ'ΟΓΟΥ Πόσος ἀνύεται χρόνος ἀπὸ τῆς Αἰνείου ἐπὶ τὴν Ἰταλίαν παρόδου ἕως κτίσεως Ῥώμης, καὶ πόσος ἀπ' αὐτῆς γέγονεν ὁ τῶν ῥηγῶν, καὶ πόσος ὁ τῶν ὑπάτων ἕως Καίσαρος, καὶ ἐξ αὐτοῦ πόσος ἄχρι Κωνσταντίνου, ἐξ οὗ πόσος ἄχρι τῆς Ἀναστασίου βασιλείας τελευτῆς.

Mag.4. (1t) τίς ἡ διαφορὰ τοῦ ῥηγὸς καὶ τοῦ τυράννου καὶ τοῦ βασιλέως· καὶ Καίσαρος καὶ αὐτοκράτορος ἀξίωμα τί σημαίνει <καὶ τί> τὸ Κυρῖνον ὄνομα. ὅτι Ῥωμύλος καὶ οἱ κατ' αὐτὸν τῇ Αἰολίδι ἐφθέγγοντο φωνῇ· ὅτι οὐ δεῖ τοὺς Ῥωμαίων βασιλέας δεσπότης ἀποκαλεῖν· περὶ τῶν ἐπισήμων τοῦ ῥηγός· τί ἐστὶ τόγα καὶ τραβέα· διὰ τί Ῥωμαῖοι τὴν βασιλέως καθέδραν σόλιον προσαγορεύουσιν. διὰ τί τὰς λοφιάς τινες τούφας καλοῦσιν. διὰ τί τὰς ἀσπίδας σκοῦτα καὶ κλίπεα καὶ πάρμας οἱ Ῥωμαῖοι καλοῦσι καὶ τίς ἡ διαφορὰ τούτων· ὅτι ἀπὸ Αἰνείου παρέλαβεν ὁ Ῥωμαϊκὸς στρατὸς οὕτω στέλλεσθαι, ὥς ἔτι καὶ νῦν οἱ καλούμενοι ἐκσκουβίτωρες, διὰ τί τὴν βασιλικὴν ὑποζύγιον βασταγὴν ἀττηνσίωνα καλοῦσιν. πρώτη προαγωγή ὁ ἵππαρχος, καὶ ὅτι εἰς τόπον αὐτοῦ ὁ τῶν πραιτωρίων ὑπαρχος προεβλήθη. δευτέρα προαγωγή οἱ πατρίκιοι, καὶ τίνος χάριν πάτρης κωνσκριπτους αὐτοὺς ἡ ἀρχαιότης ἐκάλεσεν· ποῖον εἶδος χιτῶνος ὁ λεγόμενος παραγαύδης ἐν ᾧ καὶ περὶ τῶν λεγομένων καμπαγίων· τί σημαίνουσιν οἱ λεγόμενοι τίτλοι, καὶ

ὅτι φιλότιμοι ἐτύγχανον οἱ πάλοι συγκλητικοί· πόθεν διώνυμοι καὶ τριώνυμοι οἱ ἀρχαῖοι ἐχρημάτιζον· τρίτη προαγωγή οἱ κυαίστωρες καὶ ὅτι ἕτερον μὲν κυαίστωρ, ἕτερον δὲ κυαισίτωρ· περὶ τῆς ὑπατείας καὶ τῶν αὐτῆς ἐπισήμων· τετάρτη προαγωγή ἡ κληθεῖσα δεκανδρική ἐξουσία.

Mag . 6

πέμπτη προαγωγή ἡ καλουμένη δικτατοῦρα, καὶ τί σημαίνει τὸ ὄνομα, πόσοι τε γεγόνασιν οἱ πάντες δικτάτωρες καὶ ἕως τίνος· ἕκτη προαγωγή ἡ καλουμένη κηνσοῦρα· ἐν ᾧ καὶ περὶ κωμωδίας καὶ τραγωδίας, καὶ πότε Ῥωμαίοις ἐγνώσθησαν· διὰ τί Ῥωμαῖοι τοὺς ἀσώτους ἅμα καὶ τοὺς ἐγγόνους ὁμωνύμως καλοῦσι πατρίως νέπωτας· ἐβδόμη προαγωγή ἡ δημαρχία· πότε ἐδόθη τοῖς στρατιώταις τὰ λεγόμενα κάπιτα καὶ διὰ τί κάπιτα λέγεται· περὶ τῶν ἐν ὅπλοις ταγμάτων τε καὶ ὀνομάτων καὶ βαθμῶν καὶ τῶν λεγομένων τειρώνων· ὀγδὴ προαγωγή οἱ πραιτῶρες, καὶ ὅτι ὁ τῆς πόλεως καθ' ἡμᾶς ὑπαρχος εἷς ἐτύγχανε τῶν πάλοι πραιτῶρων, φύλαξ πόλεως χρηματίζων· ἐνάτη προαγωγή ὁ τῶν νυκτῶν ὑπαρχος· ΛΟΓΟΣ Β περὶ Καίσαρος καὶ τῶν Καίσαρος ἐπισήμων· περὶ Αὐγούστου, καὶ ὅτι πρῶτος αὐτὸς ἐκβαλὼν τὴν ἵππαρχον ἐξουσίαν τὴν πραιτωριανὴν ἐπαρχότητα προεβάλετο· περὶ τῶν βασιλικῶν στολῶν· περὶ τοῦ ἐπάρχου τῶν πραιτωρίων καὶ τῆς πεποιημένης αὐτῷ τάξεως· περὶ τῶν ἐπισήμων τῆς ἐπαρχότητος καὶ τῶν αὐτῆς μεγίστων δικαστηρίων· ὅτι οὐκ ἦν ἀνέκαθεν πραιτώριον ὠρισμένον τῇ πρώτῃ τῶν ἀρχῶν· περὶ τοῦ μαγίστρου, καὶ τίνα πρῶτον προαχθῆναι ἡ ἱστορία ἀναφέρει· ὅτι οἱ καθ' ἡμᾶς λεγόμενοι μαγιστριανοὶ τὸ πρὶν φρουμεντάριοι ἐκαλοῦντο· περὶ τοῦ ἐπάρχου Σκυθίας καὶ τοῦ Ἰουστινιανοῦ πραιτῶρος καὶ τοῦ μαγίστρου τῶν κήνσων καὶ τοῦ κυαισίτωρος, καὶ ὅτι οὐ πρῶτως αἱ ἀρχαὶ αὗται ἐπενοήθησαν, ἀλλ' ἡμελημέναι ἀνεκλήθησαν.

Mag . 8

περὶ τῆς τάξεως τῶν ἐπάρχων καὶ τῶν ἐν αὐτῇ καταλόγων, ἡθῶν τε καὶ σχημάτων καὶ γραμμάτων καὶ τῶν ἄλλων τῆς ἀρχαιότητος γνωρισμάτων καὶ ἐκ ποίων αἰτιῶν ἡμέλῃται· διὰ τί τὸν ποταμὸν νῦν μὲν Ἰστρον, νῦν δὲ Δανούβιον συμβαίνει προσαγορεύεσθαι· πῶς Πέρσαις πολεμητέον κατὰ τοὺς τακτικούς· πότε καὶ τίνος χάριν ἐξηυρέθη τὸ τῶν σκρινιαρίων σῶμα· πόθεν εἰσηνέχθη τὸ τῶν καγκελλαρίων ὄνομα καὶ διὰ τί οὕτως ὠνομάσθησαν· ἐκ ποίων αἰτιῶν ὑπεσῆρξεν ἡ τάξις, καὶ ὅτι Ἀναστάσιος ὁ βασιλεὺς διὰ Μαρίνου αἴτιος τούτου· πόθεν Δουρράχιον ἡ πάλοι Ἐπίδαμνος· ὑποτύπωσις τῆς Ἀναστασίου βασιλείας· διὰ τί Πέρσαι Ῥωμαίους παρὰ τὴν παλαιότητα χρυσίον ἐφ' ἐκάστης ὥσπερ ὀφειλόμενον εἰσπράττουσιν· περὶ τοῦ πτώματος Ἀντιοχείας τῆς πρὸς Δάφνην καὶ τῆς Περσῶν ἐφόδου· περὶ τῆς εὐτυχεστάτης βασιλείας Ἰουστινιανοῦ τοῦ ἀηττήτου βασιλέως, καὶ ὅσοις ἀγαθοῖς τὰ Ῥωμαίων ἐκόσμησεν, καὶ ὅπως ἐν βραχεῖ Λιβύην ὅλην Ῥωμαίοις ἀπέσωσεν· περὶ τῶν παρὰ τὴν βασιλέως εὐμένειαν οὐ καλῶς τοῖς πράγμασιν ἀποχρησαμένων, ῥαστώνῃ δὲ συζησάντων· ἐν ᾧ καὶ περὶ ἀσωτίας καὶ τοῦ λεγομένου ἀκιπησίου· ποῖον εἶδος ἐσθήματος ὁ λεγόμενος σάνδυξ καὶ πόθεν οὕτως ὠνομάσθη· περὶ τῆς κακοδαιμονίας τοῦ δήμου, καὶ ὅπως ἐνέπρησε τὴν πόλιν· ἐν ᾧ καὶ περὶ τοῦ λεγομένου Ζευξίππου καὶ τίνος χάριν οὕτως ὠνομάσθη· ὅπως ὁ βασιλεὺς μετὰ τοῦ θεοῦ καὶ τὸ Πρῶτον Ἱερὸν καὶ πᾶσαν ὁμοῦ τὴν πόλιν ἀνέστησεν· περὶ τῶν εὐσεβῶς καὶ δικαίως τὰς ἀρχὰς διανυσάντων· περὶ τῆς εὐσεβοῦς βασιλίδος Θεοδώρας, καὶ ὅπως τὰ κοινὰ ὠφέλησεν· περὶ τοῦ ἀπευκταιοτάτου λοιμοῦ, καὶ ὅπως ἀπεπαύσατο· ΠΕΡ' Ἰ ἈΡΧ Ω Ν Τ Η Σ ῬΩΜΑΪΩΝ ΠΟΛΙΤΕΪΑΣ <ΛΟΓΟΣ Α> <1> Ἐγχειροῦντί μοι περὶ τῶν ἀρχῶν τῆς Ῥωμαίων πολιτείας διαλαμβάνειν ἀξιόλογον εἶναι παρέστη προοίμιον δοῦναι τῷ λόγῳ ἀπὸ τοῦ πρεσβυτάτου καὶ τιμιωτάτου πάντων.

Mag . 10 . (1t)

Αἰνείας δὲ ἦν οὗτος, ὁ διὰ κάλλος καὶ ῥώμην ψυχῆς τε καὶ σώματος κρείττονος ἢ κατὰ ἀνθρώπους εἶναι νομισθεὶς υἱός· <2> Ἀνύονται τοιγαροῦν ἐκ τῆς Αἰνείου ἐπὶ τὴν Ἰταλίαν παρόδου ἕως τοῦ πολιτισμοῦ τῆς Ῥώμης ἐνιαυτοὶ ἐννέα καὶ τριάκοντα καὶ τετρακόσιοι κατὰ Κάτωνα τὸν πρῶτον καὶ Βάρρωνα, τοὺς Ῥωμαίους· κατὰ δὲ Ἀφρικανὸν καὶ Κάστορα <καὶ>

τὸν Παμφίλου ἔτη ζ καὶ ι καὶ υ . ἀπὸ δὲ τοῦ πολιτισμοῦ μέχρι τῆς ἐκβολῆς τῶν ῥηγῶν διέδραμεν ἔτη τρία καὶ τεσσαράκοντα καὶ διακόσια. οἱ δὲ τῶν ὑπάτων ἄχρι Καίσαρος τοῦ πρώτου ἐνιαυτοῦ ε (ἢ κατ' ἐνίους ἔξ) καὶ ξ καὶ υ . ἀπὸ δὲ Καίσαρος ἕως Κωνσταντίνου διαγέγονεν ἔτη τριακόσια ἑβδομήκοντα πέντε· ἐξ αὐτοῦ δὲ ἄχρι τῆς Ἀναστασίου τοῦ βασιλέως τελευτῆς ἔτη σκδ πρὸς μηνσὶν ἑπτὰ, ἐξ ὧν ἂν τις ἐννέα ἐξέλῃ ἐνιαυτούς, οὓς ἐπὶ τῆς ἱερᾶς Ῥώμης ἔτυχε βασιλεύσας Κωνσταντῖνος. συνάγεται δὴ ἀπὸ τοῦ πολιτισμοῦ τῆσδε τῆς εὐδαίμονος πόλεως πέντε καὶ δέκα καὶ διακόσια ἔτη πρὸς μηνσὶν ἑπτὰ. συνέλοι οὖν ἂν τις ἀπὸ Αἰνείου ἕως τῆς Ἀναστασίου τοῦ χρηστοῦ τελευτῆς τοὺς πάντας ἐνιαυτούς ἐξ καὶ τεσσαράκοντα πρὸς ἑπτακοσίοις καὶ χιλίοις πρὸς μηνσὶν ἑπτὰ, ὡς Ἕλληνες οἶονται κατὰ πάντας τοὺς ἑκατέρας φωνῆς συγγραφείας. τούτων οὕτως ἡμῖν σὺν ἀληθείᾳ τεθέντων, καιρὸς ἐστὶν περὶ τῶν ἀρχῶν, ὡς εἴρηται, τοῦ καθ' ἡμᾶς διαλαβεῖν πολιτεύματος. <3> Ῥωμύλος τοίνυν ὁκτὼ πρὸς τοῖς δέκα ἔτεσι γεγονώς σὺν τῷ ἀδελφῷ Ῥέμῳ τὴν μητέρα τῆς βασιλείας Ῥώμην ἐδείματο. ὄνομα δὲ τῆς ἀρχῆς αὐτῶν, ὃ Ἴταλοι λέγουσι ῥήγιον, οἷον τυραννικόν· οὐδὲ γὰρ βασιλείας Ῥωμαϊκῆς ἐννόμου ἐστὶ σημαντικόν, ὡς τινες ὑπολαμβάνουσιν, τὸ ῥήγιον ὄνομα· ὅθεν οὐκέτι μετὰ τὴν ἐκβολὴν τῶν ῥηγῶν παρὰ Ῥωμαίοις καίτοι βασιλευμένοις ἐχρημάτισεν.

Mag. 12

ἕτερον γὰρ τὸ τῆς ἐννόμου βασιλείας καὶ ἕτερον τὸ τυραννίδος καὶ ἄλλο τὸ τῆς αὐτοκρατορίας ἀξίωμα· καὶ ὅπως, διὰ βραχέων ἐρῶ. βασιλεὺς ἐστὶν ὁ τῶν ἑαυτοῦ ὑπηκόων πρῶτος ψήφῳ ἐπιλεγόμενος ἐπὶ βᾶθραν τινὰ ὥσπερ καὶ κρηπίδα, τύχης κρείττονος ὑπὲρ τοὺς ἄλλους λαχών· ὡς Σοφοκλῆς περὶ Αἴαντος εἶπεν ἔχειν αὐτὸν βᾶθραν τῆς ἀγχιάλου Σαλαμῖνος. ἴδιον δὲ βασιλέως ἐστὶ τὸ μηδένα καθ' ἅπαξ τῶν τοῦ πολιτεύματος νόμων σαλεύειν ἀλλ' ἐγκρατῶς τὴν ὄψιν τῆς ἑαυτοῦ πολιτείας βασιλείᾳ διατηρεῖν· καὶ μηδὲν μὲν κατ' αὐθεντίαν ἐξῶ τῶν νόμων πράττειν, τὸ δὲ τοῖς ἀρίστοις τοῦ πολιτεύματος συναρέσκον ψήφοις οἰκείαις ἐπισφραγίζειν, πατρὸς ἅμα καὶ ἡγεμόνος στοργὴν περὶ τοὺς ὑπηκόους ἐνδεικνύμενον, ὅποιον ἡμῖν θεὸς καὶ καιροῦ δεξιότης ἐχαρίσατο. ἀλλ' οὐχ οὕτως ὁ τύραννος τοὺς ὑπ' αὐτῷ πεσόντας διαθήσεται, πράξει δὲ κατ' ἐξουσίαν ἀλόγως εἴ τι καὶ βούλεται, μηδὲ νόμους τιμᾶν ἀξίων, μηδὲ γράφειν μετὰ βουλῆς ἀνεχόμενος, ταῖς δὲ οἰκείαις ὁρμαῖς ἐξαγόμενος. ἔστι γὰρ βασιλέως μὲν τρόπος ὁ νόμος, τυράννου δὲ νόμος ὁ τρόπος. <4> Τὸ γὰρ τῶν Καيسάρων, ἢ γ' οὖν αὐτοκρατόρων, ἐπώνυμον οὐδὲ βασιλείας ἀλλ' οὐδὲ τυραννίδος ἐστὶ σημαντικόν, αὐταρχίας δὲ μᾶλλον καὶ αὐθεντίας τοῦ διοικεῖν τοὺς ἐξανισταμένους κατὰ τῶν κοινῶν θορύβους ἐπὶ τὸ κάλλιον ἐπιτάττειν τε τῷ στρατεύματι πῶς ἂν δέοι μάχεσθαι τοῖς ἐναντίοις· *imperare* γὰρ τὸ ἐπιτάττειν παρ' Ἰταλοῖς λέγεται, ἔνθεν ἱμπεράτωρ. ὅτι δὲ βασιλείας οὐκ ἔστι σημαντικόν τὸ αὐτοκράτορος ἢ Καίσαρος ὄνομα, δῆλον ἀντικρὺς τῷ καὶ τοὺς ὑπάτους καὶ μετ' ἐκείνους τοὺς Καίσαρας τὸ τῶν λεγομένων ἱμπερατέρων ἀξίωμα τῆς ἐπωνυμίας λαβεῖν. οὐδὲ γὰρ ἐπισήμοις τυραννικοῖς φαίνεται χρησαμένη ἡ τῶν Καيسάρων ἀρχή, ἀλουργίδι δὲ μόνη, τὴν Ῥωμαίων βουλὴν ἀναβαίνουσα καὶ τὰς ἐν ὅπλοις δυνάμεις αὐτοκρατῶς, ὡς ἔφην, ἰθύνουσα, ταύτη καὶ πρίγκιπας αὐτοὺς ἐκάλεσαν Ῥωμαῖοι, οἷον εἰ πρώτην κεφαλὴν τῆς πάσης πολιτείας.

Mag. 14

τὸ γὰρ Καίσαρος ὄνομα γένους ἐστὶ δεικτικόν ἀπὸ τοῦ πρώτου Καίσαρος, ὥσπερ Φαβίων καὶ Κορνηλίων καὶ Φλαυίων καὶ Ἀνικίων, τούτου πρότερον παρὰ βαρβάροις ἡρῆμένου. Αἰγύπτιοι μὲν γὰρ ἀπὸ τοῦ πρώτου Φαραῶνος τοὺς σφῶν βασιλέας ἐπεφήμιζον Φαραῶνας, καὶ Πτολεμαίους ἀπὸ τοῦ πρώτου. ἐφυλάχθη οὖν παρὰ Ῥωμαίοις ἡ τοιαύτη τῶν Καيسάρων εὐταξία ἄχρι Διοκλητιανοῦ, ὃς πρῶτος στέφανον ἐκ λίθου τιμίας συγκείμενον τῇ κεφαλῇ περιθεὶς ἐσθῆτά τε καὶ τοὺς πόδας ψηφώσας ἐπὶ τὸ βασιλικὸν ἦ, τάληθές εἶπεῖν, ἐπὶ τὸ τυραννικὸν ἔτρεψεν, ἀνεμετρήσατό τε τὴν ἡπειρον καὶ τοῖς φόροις ἐβάρυνεν. <5> Ὡστε τύραννος ἦν ὁ Ῥωμύλος, πρῶτον μὲν τὸν ἀδελφὸν ἀνελών καὶ τὸν μείζονα, καὶ πράττων ἀλόγως τὰ προσπίπτοντα· ταύτη καὶ Κυρῖνος προσηγορεύθη, οἷον εἰ κύριος, κἂν εἰ Διογενιανῷ τῷ

λεξογράφῳ ἄλλως δοκεῖ. οὐδὲ γὰρ ἀγνοήσας ὁ Ῥωμύλος, ἢ οἱ κατ' αὐτόν, δείκνυται κατ' ἐκεῖνο καιροῦ τὴν Ἑλλάδα φωνήν, τὴν Αἰολίδα λέγω, ὥς φασιν ὃ τε Κάτων ἐν τῷ Περὶ Ῥωμαϊκῆς Ἀρχαιότητος Βάρρων τε ὁ πολυμαθέστατος ἐν Προοιμίῳ τῶν πρὸς Πομπήϊον αὐτῷ γεγραμμένων, Εὐάνδρου καὶ τῶν ἄλλων Ἀρκάδων εἰς Ἱταλίαν ἐλθόντων ποτὲ καὶ τὴν Αἰολίδα τοῖς βαρβάροις ἐνσπειράντων φωνήν. ἢ γὰρ γραμματικοῖς παρὰ ταύτην εἰσαγομένη ἐτυμολογία (μετὰ συγγνώμης) βεβιάσται· ἀπὸ Κύρεως γάρ, πολίχνης Σαβίνων, οὕτως αὐτὸν παρονομασθῆναι βούλονται, καίπερ οὐχ ὀρμώμενον ἐκεῖθεν, ἐπὶ δὲ τοῦ Παλατίνου βουνοῦ τεχθέντα τε παρὰ ταῖς ὄχθαις τοῦ Τιβέριδος καὶ τραφέντα ἐκεῖ. κυρίου γὰρ ἑαυτοῦ καὶ δεσπότης ἄλλ' οὐ βασιλέας τύραννοι φιλοῦσι καλεῖσθαι. <6> Κρεῖττον δὲ βασιλείας τὸ Καίσαρος ἀξίωμα, ὅτι καὶ δοῦναι βασιλέας πάλαί τοῖς ἔθνεσιν ἐπ' ἐξουσίας εἶχεν.

Mag. 16

μισητὸν γὰρ καὶ Ῥωμαϊκῆς ἐλευθερίας ἀλλότριον δεσπότης, ἀλλὰ μὴ βασιλέας, τοὺς κρατοῦντας ὀνομάζειν καθ' ὃ τι δεσπότης ὄνομα κοινόν ἐστιν αὐτοῖς καὶ τοῖς ἔνα δραπετήν κεκτημένοις, τὸ δὲ βασιλέων αὐτῶν καὶ μόνων. καὶ δῆλον ἄντικρυς ὅτι Ῥωμαῖοις ἔθος dominos τοὺς τυραννήσαντας ἀποκαλεῖν, ὥς δὴ Σύλλαν καὶ Μάριον, καὶ δομινατίωνα τὴν τυραννίδα· ὥς καταρρίπτουσι τὴν βασιλέων μεγαλειότητα οἱ πονηροὶ κόλακες, ἐξ ἀμαθείας δούλων αὐτοῦς πρωτεύειν εἰσάγοντες ὅτι δὲ ἀληθές, ἔξεστι καὶ ἐκ τούτων λαβεῖν. Αὐγουστός ποτε, ἢ τάχα Τιβέριος ὁ μετ' αὐτόν, πρὸς ἐνὸς τῶν κολάκων δεσπότης ὀνομασθεὶς, ἐξαναστὰς ἀφῆκε τὸν σύλλογον, ἀπαξιώσας, ὥς ἔφη, δούλοις διαλέγεσθαι. ἀλλ' ἤδη πρότερον ὥσπερ ἐν τιμῇ τῆς ὕβρεως εἰσαχθείσης, ἀνέχεται ἢ τοῦ ἡμερωτάτου βασιλέως ἡμῶν ἐπιείκεια, καίπερ ὑπὲρ πάντας τοὺς πώποτε βεβασιλευκότας μετριάζοντος, καὶ δεσπότης, οἷον πατὴρ ἀγαθός, ὀνομάζεσθαι. οὐχ ὅτι χαίρει ἀλλ' ἐρυθρίᾳ μᾶλλον τοὺς τιμᾶν οἰομένους δοκεῖν μὴ προσίεσθαι. ΠΕΡ' Ἰ Τ Ω Ν ἘΠΙ Σ' ΗΜΩΝ ΤΟ Υ' ΡΗΓ' ΟΣ <7> Καὶ πρὸ Ῥωμύλου ἐπίσημα τῆς Λατίνων βασιλείας ἦν θρόνος δρύφακτος καὶ στολὴ ἢ λεγομένη παρ' αὐτοῖς τραβέα (ποδαπὴ δέ τις ἦν, μικρὸν ὕστερον ἐρῶ). ὅθεν ὁ Ῥωμαῖον ποιητὴς ἐν βιβλίῳ ἐβδόμῳ τῆς Αἰνιήϊδος τὴν Λατίνου διαγράφων βασιλείαν θρόνου καὶ τραβέας διαμέμνηται. τῷ γε μὴν Ῥωμύλῳ καὶ στέφανος ἦν καὶ σκηπτρον ἀετὸν ἔχον ἐπ' ἄκρου καὶ φαινόλης λευκὸς ποδήρης, ἀπὸ τῶν ὤμων ἔμπροσθεν μέχρι ποδῶν πορφυροῖς ὑφάσμασιν ῥεαβδωμένος (ὄνομα δὲ τῷ φαινόλῃ τόγα, οἷον εἰ σκέπασμα, ἀπὸ τοῦ τέγερε κατ' ἀντίστοιχον· οὕτω γὰρ τὸ σκέπειν Ῥωμαῖοι καλοῦσιν) καὶ ὑπόδημα φοινικοῦν (κόθορνος ὄνομα αὐτῷ κατὰ τὸν Κοκκήϊον).

Mag. 18

καὶ κοινὸν ἦν τουτὶ τὸ σχῆμα τῆς λεγομένης τόγας αὐτῷ τε τῷ λεγομένῳ ῥηγὶ τοῖς τε ὑπηκόοις ἐπ' εἰρήνης. ἢ μέντοι τραβέα μόνου τοῦ ῥηγὸς ἐτύγχανε παρατοῦρα, οἷον εἰ στολὴ ἐπίσημος. χιτῶν δὲ ἦν καὶ περιβόλαιον ἡμικύκλιον, ὃ πρῶτον Ἀγαθοκλέα τὸν Σικελίας τύραννον ἐξευρεῖν λόγος. τὸν δὲ θρόνον σόλιον ἐπιχωρίως ὠνόμαζον, ἀντὶ τοῦ σελλίον κατ' ἀντίστοιχον, ὥς φησιν ὁ Ῥωμαῖος Ἀσπρος ἢ καὶ ἄλλως σόλιον, ἀντὶ τοῦ σόλιδον, ἐκάλουν, οἷον εἰ ὀλόκληρον στέλεχος γὰρ ἄδρὸν εἰς κυτίδα καὶ καθέδρας τύπον ἐξορύττοντες ἀπετέλουν βῆμά τι βασιλείᾳ, ἵνα ὥσπερ ἐν τινὶ θήκῃ κατησφάλισται τὸ σῶμα τοῦ βασιλέως, ἕκ τε νώτου ἕκ τε πλευρᾶς ἐκατέρας μηδεμιᾶς ἀρμογῆς ἢ προσθέτου ξύλου σφίγγοντος τὴν καθέδραν ἅπαξ ὀλοτελῇ καὶ ὀλόκληρον τυγχάνουσιν. ταύτῃ σόλιον τὸν βασιλέως θρόνον ἐκάλουν. <8> Πρὸς τούτοις ἡγοῦντο τοῦ Ῥωμύλου πελέκεις δυοκαίδεκα πρὸς τὸν ἀριθμὸν τῶν γυπῶν, ὧν εἶδεν ἀρχόμενος θεμελιοῦν τὴν πόλιν. Πρίσκου δὲ Ταρκυνίου τοῦ ῥηγὸς ὕστερον Θούσκους καὶ Σαβίνους πολέμῳ νικήσαντος, προσετέθησαν τοῖς τῆς βασιλείας γνωρίσμασι δόρατα ἐπιμήκη, ὡσαύτως τὸν ἀριθμὸν δυοκαίδεκα, ἀκροξίφιδας μὲν οὐκ ἔχοντα, ἠωρημένας δὲ λοφίας (καλοῦσι δὲ αὐτὰς οἱ μὲν Ῥωμαῖοι ἰούβας, οἱ δὲ βάρβαροι τούφας, βραχύ τι παραφθαρείσης τῆς λέξεως)· βήξιλλα πρὸς τούτοις, οἷον εἰ δόρατα μακρά, ἐξηρημένων ὑφασμάτων (φλάμμουλα

αὐτὰ ἀπὸ τοῦ φλογίνου χρώματος καλοῦσιν), περὶ ὧν ἐν τοῖς Περὶ Μηνῶν γραφεῖσιν ἡμῖν ἀποχρώντως ἀνενήνεκται. <9> Τοιαῦτα μὲν τὰ ἐπίσημα τῆς τότε βασιλείας.

Mag . 20

περὶ δὲ τῆς ἐν ὅπλοις στρατείας Πάτερνος ὁ Ῥωμαῖος ἐν πρώτῃ Τακτικῶν αὐτοῖς ῥήμασι καθ' ἐρμηνείαν ταῦτά φησιν· ὁ Ῥωμύλος δεκουρίωνας τῶν ἱερῶν φροντιστὰς προεστήσατο, τοὺς αὐτοὺς καὶ κεντουρίωνας τῶν πεζικῶν ταγμάτων ὀνομάσας. τρισχιλίων γὰρ ὄντων πεζῶν ἀσπιδιωτῶν, ἐκάστης ἐκατοντάδος ἡγεμόνα προὔθηκεν, ὃν Ἕλληνες μὲν ἐκατόνταρχον, Ῥωμαῖοι δὲ κεντουρίωνα καλοῦσιν, ὡς εἶναι τοὺς πάντας ἐκατοντάρχους λ καὶ τοσοῦτους δὲ μανίπλους, οἷον εἰ σημειοφόρους. ἐκ δὲ τῆς στρατιᾶς τριακοσίους σκουτάτους (ὡς Ῥωμαῖοί φασιν, ἀντὶ τοῦ ἀσπιδιώτας) ἔπρος φυλακὴν ἰδίαν ἀφώρισεν (καὶ μικρὸν ὕστερον εἰρήσεται, τί μὲν ἐστὶ κλιπεᾶτος, τί δὲ σκουτᾶτος στρατιώτης)· προστέθηκε δὲ καὶ τριακοσίους ἵπποτας ταῖς δυνάμεσιν, Κελερίῳ τινὶ οὕτω καλουμένῳ τὴν φροντίδα τούτων παραδούς. ταύτῃ συνεκδοχικῶς ἅπας ὁ στρατὸς κελέριοι τότε προσηγορεύθησαν. ἐν τρισὶ δὲ ἐκατοντάσι συναγομένης τῆς ἱππικῆς δυνάμεως, τρισὶν ἐπωνύμοις αὐτὰς διέστειλεν, Ῥαμνίτας καὶ Τιτίους ἱστῶν καὶ Λούκερας· τὰς δὲ αἰτίας τούτων τῶν ὀνομάτων ἐν τοῖς Περὶ Μηνῶν, ὡς εἴρηται, τεθεῖσιν ἡμῖν ἀποδεδώκαμεν. <10> Εἰπεῖν δὲ καιρός, τί διαφέρει σκουτον κλιπέου. σκουτον τοῖνυν οἱ Ῥωμαῖοι καλοῦσι τὸ ἰσχυρὸν ἅμα καὶ ἰσχνόν, ὅπερ Ἕλληνες στιπτόν ὀνομάζουσιν, ἀντὶ τοῦ στιβαρόν, ὡς Ἀριστοφάνης ἐν Ἀχαρνεῦσι ἑστιπτοὶ γέροντες, Μαραθωνομάχοι πρίνινοι· ταύτῃ καὶ σκουτᾶτα τὰ ἰσχνὰ τε καὶ στεγνὰ καὶ κοῦφα τῶν ἐσθημάτων καλοῦσιν οἱ Ῥωμαῖοι. τοιαύτῃ δὲ ἡ τῆς ἀσπίδος κατασκευή· ἀβαρὴς μὲν γὰρ ἐστίν, ὡς ἰσχνή, καρτερωτάτῃ δὲ καὶ ταῖς πληγαῖς οὐκ εὐχερῶς ἐνδιδοῦσα.

Mag . 22

κλίπεον δὲ Ῥωμαῖοι τὸν θυρεὸν καλοῦσιν ἀπὸ τοῦ κλέπτειν καὶ καλύπτειν τὸν ἐπιφερόμενον αὐτόν. Ἑλλήνων γὰρ ἴδιον καὶ μόνων ἀσπίσι τροχωτάταις ἐν πολέμῳ χρῆσθαι, βαρβάρων δὲ θυρεοῖς πρὸς γὰρ τὸ κατεπεῖγον τῆς μάχης τὰς θύρας ἀνασπῶντες ὡς σκεπάσασιν αὐταῖς εἰώθασιν χρῆσθαι. <11> Ἦστι δὲ καὶ ἕτερον εἶδος ἀσπίδος βραχυτέρας, ἧς πεζομαχεῖν οἱ ὑπὲρ Ἴστρον οὐκ ἰσχύοντες ἐπὶ τῶν ἵππων κομίζουσιν (πάρμαν αὐτὴν Ἴταλοι καλοῦσιν), ὡς εἰ πέλτας οἱ Σκύθαι. ἀγκίλιον πρὸς τούτοις τοῖς ἀρχαίοις γέγονεν (οὐδὲ γὰρ νῦν), εἶδος ἀσπιδισκαρίου, ἐξ οὗ καὶ ἀγκίλλας τὰς δορικτήτους γυναικας ὠνόμασαν. τὴν γὰρ ἀρέσκουσιν αὐτῷ τυχὸν γυναῖκα ὁ στρατιώτης ἔσκεπε τῷ ἀγκιλίῳ ἐπὶ τῆς ἐφόδου ὡς μὴ βλάπτοιο πρὸς τινος, οἷα φυλαττομένη τῷ σώσαντι. ταύτῃ καὶ σέρβους τοὺς δούλους ἀπὸ τοῦ φυλαχθῆναι ἐκ τοῦ πολέμου Ἴταλοι καλοῦσιν· τοὺς δὲ μὴ δορικτήτους ἀλλ' ἐλευθέρους μὲν τὴν τύχην, δι' ἔνδειαν δὲ δουλεύοντας φαμούλους, ὅτι φάμης ὁ λιμὸς προσαγορεύεται. ἀγκίλια δὲ ἐξ Ἑλληνικῆς, Αἰολικῆς <λέγω> , σημασίας εἴρηται, ὡς ἂν εἰ ἀμφίλεια· τὰ γὰρ πελτάρια τῶν Ἀμαζόνων τοιαῦτα. <12> Στολὴ δὲ τότε παντὶ τῷ Ῥωμαϊκῷ στρατεύματι μία· περικεφαλαία χαλκῇ καὶ θώραξ κρικωτὸς καὶ ξίφος πλατὺ, κολοβόν, αἰωρημένον ἐπὶ τοῦ εὐωνύμου μηροῦ, καὶ ἀκόντια ἐπὶ τῆς δεξιᾶς δύο, γλωχίνας πλατεῖς ἔχοντα, περικνημίδες τε ὕφανται μέλαιναι καὶ ὑποδήματα τοῖς ποσίν, ἅπερ Ἕλληνες μὲν ἀρβύλας, Ῥωμαῖοι δὲ γάρβολα καὶ κρηπίδας ὀνομάζουσιν· οὐχ ἀπλῶς πως οὐδὲ ἀλόγως. ἐν γὰρ ταῖς Εἰκόσι Τερέντιος ὁ ἐπὶ κλην Βάρρων (τὸ δὲ Βάρρωνος ἐπώνυμον τὸν ἀνδρεῖον κατὰ τὴν Κελτῶν φωνήν, κατὰ δὲ Φοίνικας τὸν Ἰουδαῖον σημαίνει, ὡς Ἐρέντιος φησιν) Αἰνεῖαν οὕτως ἐσταλμένον εἰς Ἰταλίαν ἐλθεῖν ποτε ἀνεγράψατο, ἰδὼν αὐτοῦ τὴν εἰκόνα, ὡς εἶπεν, ἐκ λίθου λευκοῦ ἐξεσμένην ἐπὶ κρήνης ἐν τῇ Ἀλβῇ.

Mag . 24

καὶ πανάληθες μᾶλλον ἐστίν· καὶ γὰρ ὁ Ῥωμαίων ποιητὴς ἐν τῷ πρώτῳ τῆς Αἰνήϊδος οὕτως ἐσταλμένον αὐτόν καὶ πλανώμενον σὺν Ἀχάτῃ ἐν τῇ Λιβύῃ εἰσήγαγεν. σάρακας δὲ ἐπ' εἰρήνης θηρείους ἐξ ὧμων ἄνωθεν ἕως κνημῶν ἐξηρημένους περιετίθεντο, κοσμοῦντες αὐτῶν τοὺς λεγομένους ποδεῶνας, καὶ γλούβας αὐτοὺς ὀνομάζοντες, οἷον εἰ δοράς, ὅτι γλουβᾶρε τὸ ἐκδεῖραι Ῥωμαίοις ἔθος καλεῖν. καὶ οὐ τοῖς στρατιώταις οὕτως ἐστάλθαι μόνοις ὀπλοφοροῦσι

νόμος ἀλλὰ καὶ αὐτοκράτορσιν. τῶν δὲ νῦν στρατιωτῶν βαρβάρους ζηλωσάντων, ἐκεῖνων δὲ αὐτοῦς, παρὰ μόνοις τοῖς τοῦ παλατίου φύλαξιν (λέγονται δὲ παρὰ Ῥωμαίοις ἐκσκουβίτωρες, οἷον εἰ φύλακες ἄγρυπνοι, οὓς πρῶτος μετὰ Ῥωμύλον Τιβέριος Καῖσαρ ἐξεῦρεν) τὸ τοιοῦτο παραπέμεινε σχῆμα ἀπὸ Ῥωμύλου, ὡς ἔφην, ἐξ Αἰνείου τὴν ἀρχὴν ἔχον. οὐδὲ γὰρ ἐξῆν Ῥωμαίοις βαρβαρικὴν στολὴν περιθέσθαι· καὶ τοῦτο Τράγκυλλος ἐν τοῖς Περὶ Αὐγούστου διαμέμνηται. ἰδόντα γὰρ φησι τὸν Αὐγουστον ἐν τῷ ἵπποδρομίῳ τινὰς τῶν Ῥωμαίων ἐπὶ τὸ βαρβαρικὸν ἐσταλμένους ἀγανακτῆσαι, ὡς ἐν ἀκαρεῖ τοὺς καταγνωσθέντας ἀποβαλόντας τὸ βάρβαρον μόγις ἐπιγνωσθῆναι τῷ Καίσαρι. τοιαύτη μὲν οὖν ἡ Ῥωμύλου στρατιά. <13> Καὶ τὰς λεγομένας δὲ ἀττηνσίωνας πρὸς θεραπείαν τῶν ῥηγῶν ἐπινοηθῆναι στοχάζομαι πρὸς βασταγὴν καὶ φορὰν τῶν ἀναγκαίων, ὥσπερ νοκτοῦρνους πρὸς ἔπιπλα καὶ τὰ ἄλλα ὅσα πρὸς κοῖτον ἐστὶ χρήσιμα· Κικέρων γὰρ ὁ πολὺς ἐν τοῖς Κατὰ Βέρρου μέμνηται τουτουῖ τοῦ ὀνόματος.

Mag. 26

ἀττήνους τοὺς οἰκιακοὺς ὑπρέτας τῶν ῥηγῶν ὠνόμαζον ἀπὸ τοῦ προσανέχειν καὶ πειθαρχεῖν· ἀττένδере γὰρ οἱ Ῥωμαῖοι τὸ φιλονεικεῖν λέγουσιν. ΠΡΩΤΗ ΠΡΟΑΓΩΓ'Η Ο' ἸΠΠΑΡΧΟΣ <14> Ὡς οὖν εἴρηται μοι, τὴν μὲν πεζομάχον δύναμιν τοῖς ἑκατοντάρχουσιν, τὴν δὲ ἱππικὴν Κελερίῳ τῷ πρὶν τῆς ὅλης ἡγεσάμενῳ στρατιᾷς παραδέδωκεν, πάσης αὐτὸν δυνάμεως καὶ τύχης καὶ διοικήσεως κρατεῖν ἐγκελευσάμενος, ὡς ἕτερον οὐθὲν ἢ μόνον τὸν στέφανον τὴν βασιλείαν παρὰ τῶν ἱπάρχων κατασχεῖν ἐξουσίαν ἀδέσποτον ἑαυτῇ. ταύτην τὴν ἀρχὴν οἱ τε ῥῆγες οἱ τε δικτάτωρες ἔσχον ἅπαντες καὶ τὸ λοιπὸν οἱ Καῖσαρες, ἔπαρχον τὸν ἱππαρχον μετονομάσαντες. καὶ μάρτυς Αὐρήλιος ὁ νομικός, ῥήμασιν αὐτοῖς πρὸς ἐρμηνείαν οὕτως εἰπὼν· 'διὰ βραχέων εἰπεῖν χρειῶδες ἐστὶ πόθεν τὴν ἀρχὴν <ὁ> τῶν πραιτωρίων ὑπαρχος ἔσχεν. ἀπὸ τοῦ ἱπάρχου ἦν μᾶλλον· εἰς τόπον γὰρ ἐκεῖνου τὸν ἔπαρχον προχειρισθῆναι πᾶσι τοῖς ἀρχαίοις <παραδέδοται ἐπεὶ τοῖς δικτάτωρσι παρὰ τοῖς ἀρχαίοις> ἔστιν οἷς ἡ πᾶσα πρὸς καιρὸν ἐξουσία τῶν πραγμάτων ἐπιστεύετο, ἐπελέγοντο γὰρ ἑαυτοῖς ἡγεμόνα τῶν ἱππέων ἕκαστος κοινωνὸν ὥσπερ τῆς ἀρχῆς καὶ διοικήσεως τῶν πραγμάτων. τοῦ δὲ κράτους ὕστερον ἐπὶ τοὺς αὐτοκράτορας μετενεχθέντος, πρὸς ὁμοίωσιν τοῦ ἱπάρχου <ὁ> τῶν πραιτωρίων προῆλθεν ἔπαρχος. καὶ δέδοται αὐτῷ μείζων ἢ κατ' ἐκεῖνον ἰσχύς τῆς τε διοικήσεως τῶν πραγμάτων τῆς τε καταστάσεως καὶ ἀσκήσεως τῶν στρατευμάτων καὶ ἐπανορθώσεως ἀπάσης καὶ εἰς τοσοῦτον ὑπεροχῆς προελθεῖν, ὡς μηδενὶ ἐξεῖναι πρὸς ἔφεσιν ὁρμᾶν ἢ ὅλως ἐγκαλεῖσθαι τὴν αὐτοῦ κρίσιν.

Mag. 28

<15> Καὶ τότε μὲν ὁ νομογράφος, ὅτι δέ, κἂν εἰ τυχὸν πρεσβυτέρα καὶ μείζων τῶν ἀρχῶν ἀπασῶν <ἡ> ἐπαρχότης τῶν πραιτωρίων εἶναι δέδοται, καὶ χρειῶδες ἦν ἅμα καὶ ἀρμόδιον δι' ὅλης αὐτῆς τῆς τάξεως τε καὶ δυνάμεως ἐξαγαγεῖν τὸν λόγον· ἀλλ' οὖν ἐπειδὴ μὴ ἀπ' ἀρχῆς, ἀπὸ δὲ τοῦ Αὐγούστου ἀντὶ τοῦ ἱπάρχου, ὡς ἔφην, προεχειρίσθη, ἀρκέσει τέως περὶ τῆς ἀρχαιότητος εἰπεῖν, καὶ ὅθεν ἡ ἐπαρχότης ἔχει τὰ σπάργανα· εἴτα μετὰ τὴν ἀφήγησιν τῶν παλαιότερων ἀρχῶν ἐν προοιμίῳ τῆς Αὐγούστου βασιλείας, ἐξ ἧς, ὡς ἔφην, καὶ τὰ προοίμια ἔσχεν ἡ ἀρχή, ἐφ' ἐξῆς ἅπαντα ὅσων τε κατὰ σμικρὸν ἀφηρέθη, εἴτα δὲ καὶ περὶ τῆς ὑπ' αὐτὴν τελοῦσης μεγίστης ὡς ἀληθῶς τάξεως, ἐν ἧς καμὲ τελέσαι συμβέβηκεν, λεπτομερῶς ἀφηγήσομαι (καὶ γὰρ ἐπίσταμαι οὐκ ἀκοῇ ἀλλ' αὐτοῖς ἔργοις ὑπουργήσας τοῖς πράγμασιν), εὐχαριστήριον ὥσπερ ἀνάθημα προσφιλὲς τοῖς ἐφόροις τῆς ἀρχῆς ἀναφέρων, διαθρέψασιν ἅμα κοσμίως ἡμᾶς καὶ μετὰ θεὸν τὸν πάντων κύριον γέρα τε τῶν πόνων καὶ πέρας ἐσθλὸν καὶ τύχην κρείττονα παρεσχηκόσιν. ΔΕΥΤΕΡΑ ΠΡΟΑΓΩΓ'Η Ο'Ι ΠΑΤΡ'ΙΚΙΟΙ <16> Δῆλον ἄντικρυς ἑκατὸν τὸν ἀριθμὸν γέροντας ἐκ πασῶν τῶν κουριῶν, ἀντὶ τοῦ φυλῶν, ἐπιλέξασθαι τὸν Ῥωμύλον πρὸς διάσκεψιν τῶν κοινῶν, οὓς αὐτὸς μὲν πατέρας, Ἴταλοι δὲ πατρικίους ἐκάλεσαν, ἀντὶ τοῦ εὐπατρίδας· μετὰ δὲ τὴν ἀρπαγὴν τῶν Σαβίνων conscriptos αὐτοὺς ἐπονομάσας, οἷον εἰ συγγεγραμμένους (ὅθεν patres conscripti οἱ Ῥωμαίων ἄρχοντες ἔτι καὶ νῦν χρηματίζουσιν)

καὶ ἐτέρας δὲ τριάκοντα κουρίας καὶ τοσούτους ἑκατοντάρχους καὶ τριακοσίους ἐτέρους ἵπποτας ἐκ τοῦ Σαβίνων ἔθνους τῷ Ῥωμαϊκῷ συνηρίθμησε στρατῷ, ὡς εἶναι πάντας ἑξακισχιλίους μὲν πεζομάχους, ἑξακοσίους δὲ ἵπποτας.

Mag . 30

καὶ τοῦτον τὸν ἀριθμὸν ὁ Μάριος ὕστερον διεφύλαξεν, τὰς λεγομένας λεγιῶνας, οἷον εἰ λογάδας, διατυπῶν, καὶ Λέων δὲ ὁ βασιλεὺς πρῶτος τοὺς λεγομένους ἐκσκουβίτωρας τῶν παρεξόδων τοῦ παλατίου φύλακας προστησάμενος τριακοσίους μόνους ἐστράτευσε κατὰ τὴν ἀρχαιότητα. <17> Ἐπίσημα δὲ τοῖς πατράσιν, ἢ τοι πατρικίοις, ἦν δίπλακες μὲν ἢ τοι χλαμύδες ἄχρι κνημῶν ἐξ ὥμων διήκουσαι, περόναις χρυσαῖς ἀνεσταλμέναι, τὸ χρῶμα ξηραμπέλιναι, πορφύρα κατὰ μέσου διάσημοι (λατικλαβίας αὐτὰς ὠνόμαζον· τὰς δὲ χλαμύδας ἀτραβαττικὰς ἐκ τοῦ χρώματος, ὅτι τὸ φαῖδον κατ' αὐτοὺς ἄτρον προσαγορεύεται)· καὶ παραγῶδαι, χιτῶνες λογχωτοί, ἀκροπόρφυροι, λευκοὶ δι' ὅλου, περιχερίδας ἔχοντες (μανίκας αὐτὰς ἐκεῖνοι λέγουσιν)· τοὺς δὲ τοιούτους χιτῶνας παραγᾶδας τὸ πλῆθος οἶδεν ὀνομάζειν· ἀρχαῖος ὅμως χιτῶν ὁ παραγᾶδης, Πέρσαις καὶ Σαυρομάταις ἐπίσημος, ὡς Διογενιανῷ τῷ λεξογράφῳ εἴρηται· περισκελίδες τε λευκαί, ὅλον τὸ σκέλος σὺν τοῖς ποσὶ σκέπουσιν, καὶ ὑπόδημα μέλαν, ὑποσάνδαλον, δι' ὅλου γυμνόν, βραχεῖ τινι ἀναστήματι τὴν πτέρνην, ἐπ' ἄκρου δὲ τοὺς δακτύλους τῶν ποδῶν συσφίγγον, ἱμάντων ἐκατέρωθεν ἐπὶ τοὺς ἀστραγάλους ὑπὸ τὸ ψαλίδωμα τοῦ ποδὸς διελκομένων, ἐπὶ τὸ στῆθος ἀνθυπαντώντων ἀλλήλοις καὶ διαδεσμούντων τὸν πόδα, ὥστε βραχὺ λίαν ἔκ τε δακτύλων ἔμπροσθεν καὶ ἐξόπισθεν διαφαίνεσθαι τὸ ὑπόδημα, ὅλον δὲ τὸν πόδα τῇ περισκελίδι διαλάμπειν.

Mag . 32

κάμπαγον αὐτὸ καλοῦσιν ἐκ τῆς ἐπὶ τὸν κάμπον, οἷον εἰ τὸ πεδῖον, χρειὰς ἔτι καὶ νῦν· ἐπὶ γὰρ τοῦ πεδίου γινόμενοι τὰς προαγωγὰς τῶν ἀρχόντων Ῥωμαῖοι ἐπετέλουν, ἐφ' οὗ τοῖς τοιούτοις ἐστέλλοντο ὑποδήμασιν. τουτονὶ τὸν κάμπαγον Θούσκων γενέσθαι τὸ πρὶν ὁ Λέπιδος ἐν τῷ Περὶ Ἱερῶν φησίν. <18> Πρόοδος δὲ τοῖς πατρικίοις ἐκ ποδὸς μὲν οὐδέποτε ἀλλ' οὐδὲ ἱππικῇ (κοινὴ γὰρ ἐδόκει), ὀχήμασι δὲ ἐπισήμοις ἐφ' ὑψηλοῦ τῆς καθέδρας ἀναστρωννυμένοις, τεσσάρων ἡμιόνων ἐλκόντων τὸ ὄχημα ἐκ χαλκοῦ Κορινθίου, εἰς πλῆθος σχημάτων καὶ τύπων ἀρχαιοφανῶν διαγεγλυμμένων. οὐδὲ γὰρ ἵππους ἐξῆν ὑποζεῦξαι τῷ ὀχήματι εἰ μὴ γε μόνοις τοῖς βασιλεῦσιν· θριαμβικὴ γὰρ ἡ μετὰ τῶν ἵππων ἐν ὀχήματι πρόοδος. βουριχάλλια δὲ τὰς ἀμάξας ἐκ τῶν βοῶν ἐκάλουν· ὦν ἄνευ, ἐπεὶ μὴ φορτίον ἐπέκειτο, ἡμιόνους ἐπίστευον τὸν ζυγόν. ΤΙΝΟΣ Χ'ΑΡΙΝ Τ'ΑΣ ΠΡΟΓΡΑΦ'ΑΣ Τ Ω'Ν ἈΞΙΩΜ'ΑΤΩΝ Ο'Ι ῬΩΜΑ ΓΟΙ Τ'ΙΤΛΟΥΣ ΚΑΛΟ Υ' ΣΙΝ <19> Τίτος Τάτιος, Σαβίνων ἡγούμενος, ὡς ἔφθην εἰπὼν, συναφθεὶς τοῖς Ῥωμαίοις οὕτως ἤνωσεν ἄμφω τὰ ἔθνη, ὡς μηκέτι δύο, μίαν δὲ καὶ μόνην ἀναφέρεισθαι τὴν Ῥωμαίων πολιτείαν. ὅτι δὲ Τίτος Τάτιος τὴν προσηγορίαν ἐκεῖνος εἶχεν, ὑποκοριστικῶς τίτουλον ἀπὸ τοῦ πρώτου Τίτου τὴν προγραφὴν τῆς εὐγενείας ἐκάλεσαν καὶ Τίτους τοὺς ἐκ προγόνων εὐγενεῖς, ὡς φησι Πέρσιος ὁ Ῥωμαῖος. <20> Τοιαῦτα μὲν τινα περὶ τῶν ἀξιωματῶν, πάσης δὲ τιμῆς πρώτην ἐλογίζοντο οἱ τῆς Ῥώμης εὐπατρίδαι τὴν ἀπὸ τῶν χαρισμάτων εὐφημίαν· καὶ ὅσῳ πλείους εἶχον τοὺς οἰκειουμένους αὐτοῖς τοσούτῳ μείζονα τὴν εὐδοξίαν παρὰ τοὺς ἐλάττωνας <ἔχοντας> ἐλογίζοντο. καὶ μάρτυς ὁ Ῥωμαῖος Ἰουβενάλιος, εἰπὼν καὶ ὑπατειῶν καὶ θριάμβων καὶ τῶν ἐν πολέμοις ἀνδραγαθημάτων πρώτην γενέσθαι τοῖς ἀρχαίοις τὴν ἀπὸ τῶν χαρισμάτων εὐκλειαν.

Mag . 34

τοὺς δὲ οἰκειουμένους αὐτοῖς κλιέντης, ἀντὶ τοῦ κολιέντης κατ' ἀντίστοιχον, πατρίως ἐκάλουν, οἷον εἰ τιμῶντας καὶ ἀγαπῶντας αὐτούς, σὺν πάσῃ τιμῇ καὶ μετριότητι τὰς δωρεὰς χαριζόμενοι, ὥστε φιλοτιμίας τὰς τῶν φίλων τιμὰς ὀνομάζειν. οὐδεὶς δέ, τυχὼν οἰκειώσεως εὐπατρίδου, ἔχρησεν ἐτέρου τὸ λοιπὸν πρὸς τὴν τοῦ ὅλου βίου παραμυθίαν, αἷσχος οἰομένων αὐτῶν καὶ τῆς οἰκείας τύχης ἀπόστασιν εἴ ποῦ τις τῶν φίλων αὐτοῖς εἰς ἐτέρου κατέστη χρειάν. καὶ τουτοῦ ἵχνος ἀμαυρὸν ἕως ἄρτι παρὰ Ῥωμαίοις ἐφυλάττετο. περὶ γὰρ τὴν Ὀστίαν (πόλις

δέ ἐστιν ἐπὶ τῶν ἐκβολῶν τοῦ Θύβριδος κειμένη) ἀπέστελλον οἱ τῆς Ῥώμης λογάδες τοὺς οἰκειοτάτους, καθάπερ τι θήραμα καλόν, τοὺς ἀναγομένους ξένους λαμβάνοντας πρὸ τῶν ἄλλων ἄγειν ὡς αὐτούς, πρὸς πάσης ἀφθονίας ἐπίδοσιν ἀνεψχθεισῶν ἅπασι τῶν αὐλείων θυρῶν τῆς οἰκίας τοῦ μείζονος, μηδενὸς φύλακος ἢ θυρωροῦ διακωλύοντος τοῖς δεομένοις τὴν εἴσοδον, αὐτῶν τῶν εὐπατριδῶν σὺν γαμεταῖς καὶ τέκνοις προφαινομένων τοῖς ξένοις καὶ θαρρεῖν ἀξιούντων τοὺς οὐδέποτε ὀφθέντας αὐτοῖς. διήλθε δὲ ὁμῶς καὶ ἐπὶ τὴν καθ' ἡμᾶς Ῥώμην ἢ τοιαύτη φιλανθρωπία καὶ τὸ λοιπὸν οὐκ ἔσται, τῶν ἐν ἡμῖν ἐνδόξων ἄχρις ἐαυτῶν τὴν ὑπεροχὴν τῆς τύχης ἐνδεικνυμένων. Π'ΟΘΕΝ ΔΙ'ΩΝΥΜΟΙ ΚΑ'Ι ΤΡΙ'ΩΝΥΜΟΙ ΚΑ'Ι ὙΕΤΙ ῬΩΜΑ ΓΟΙ <21> Καὶ πρὸ Ῥωμύλου δὲ ἄν τις εὖροι Σιλβίους τοὺς βασιλέας τῆς χώρας ἐπονομαζομένους ἀπὸ Σιλβίου Αἰνείου τοῦ ἀπὸ Αἰνείου τοῦ πρώτου. ἐν γὰρ ταῖς ὕλαις τὰς οἰκίσεις ἔχοντες οἱ πρὶν καὶ τὸν νομαδικὸν τιμῶντες βίον Σιλβίους σφᾶς σεμνυνόμενοι προσηγόρευον, μηδὲ αὐτῶν βασιλέων ἀπαξιούντων νέμειν ἀγέλας καὶ χρήματα συλλέγειν αὐτῶν ὅθεν καὶ πεκουνίας κατ' αὐτοὺς τὰ χρήματα καλοῦσιν.

Mag . 36

ταύτη καὶ κύνας παρέπεσθαι Εὐάνδρῳ ποτὲ τῷ Τεγεάτῃ ἢ παλαιότης οἶδεν. καὶ οὐ μόνον ἀνδράσι τὸ Σιλβίων ἐπώνυμον ἀλλὰ καὶ γυναιξὶν ἐπετίθετο, ὡς Ῥέα Σιλβία καὶ Ἰλία Σιλβία. μετὰ δὲ τὴν τῆς Ῥώμης γένεσιν καὶ τὴν ἀρπαγὴν τῶν Σαβίνων πρῶτος ὁ βασιλεὺς Νουμᾶς διώνυμος ἐχρημάτισεν, Πομπίλιος Νουμᾶς προσαγορευόμενος ὢν τὸ μὲν Ῥωμαίων, τὸ δὲ Σαβίνων ἐπώνυμον ἦν. οὐδὲ γὰρ πρὸ αὐτοῦ εὖροι <ἄν> τις Ῥωμύλον ἢ τινα ὅλως πρὸ τῆς Σαβίνων πρὸς Ῥωμαίους συναφείας παρὰ τὴν οὖσαν αὐτῷ κυρίαν προσηγορίαν κτησάμενον. <22> Καὶ τότε μὲν σπουδὴ καὶ κόσμος ἦν ἐκείνοις τῇ ἐξ ἐκατέρας γενεᾶς σεμνύνεσθαι προσηγορία, προῖων δὲ ὁ χρόνος ἐπωνυμίας εἰσήγαγε καινάς, νῦν μὲν ἀπὸ Τρωϊκῆς εὐγενείας, νῦν δὲ ἀπὸ τῶν λεγομένων Ἀβοριγίνων καὶ αὐτοχθόνων τῆς χώρας (καὶ γὰρ ἴσμεν Κέθηγον ἐξ ἐκείνων τῶν γηγενῶν ἔλκειν τὸ γένος ἀξιοῦντα, γυμνὸν ἐσθῆτος, μόνης αὐτῷ τόγης τραχείας περὶ τοῖς στέρνοις κειμένης, ἐπ' ἀγορᾶς γινόμενον, καίτοι βουλευτικοῖς ὠγκωμένον γνωρίσμασιν), εἴτα δὲ καὶ ἀπὸ τρόπου ἢ διαθέσεως, ὡς Πούπλιος Βαλέριος Πουπλικόλας, ὢν αἱ μὲν δύο ἐπωνυμίαι τὴν ἐκ Ῥωμαίων, ὡς ἔφην, καὶ Σαβίνων παρεδήλουν λαμπρότητα, ἡ δὲ τρίτη τὴν ἐκ τῆς περὶ τὸν δῆμον στοργῆς ἐδείκνυε διάθεσιν. καὶ τάχα χρεῖῳδες ἀντὶ πολλῶν μετρίων ἐπιμνησθῆναι τοιουτωδῶν περιττωμάτων· οὐδὲ γὰρ σχολὴν ἄγω περὶ ταύτην ἀπραγῆσαι τὴν ζήτησιν, ἱκανὴν οὖσαν καθ' ἑαυτὴν καὶ μόνην μεγίστας ἀπασχολῆσαι βίβλους. <23> Πρόκουλον τοιγαροῦν τὸν ἀποδημοῦντι τεχθέντα τῷ πατρί, καὶ Πόστουμον τελευτήσαντι, καὶ Βώπισκον τὸν δίδυμον μὲν συλληφθέντα, τοῦ δὲ ἐτέρου φθαρέντος σωζόμενον, καὶ Καίσαρα τὸν ἀνατμηθείσης τῆς μητρώας γαστρὸς θανούσης ἀποσωθέντα ἐκάλουν, καὶ Φλάκκον τὸν ὦτα μείζονα ἔχοντα, καὶ Ναίβιον τὸν ἀλφώδη, καὶ Λούκιον Λικίνιον Κράσσον, ὢν τὸ μὲν πρῶτον <τὸν> ἀνίσχοντος ἡλίου τεχθέντα, τὸ δὲ δεύτερον τὸν ἀκρόουλον τὴν κόμην, τὸ δὲ τρίτον τὸν κρεῶδη καὶ εὐσώματον διασημαίνει.

Mag . 38

Κράσσος γὰρ ὁ παχὺς τὸ σῶμα κατὰ φύσιν παρ' Ἰταλοῖς τοῖς ἀρχαιοτέροις εἴρηται, Πεινάριος δὲ ὁ πεινῶν, καὶ Στατίς ὁ εὐήλιξ, καὶ Φαῦστος καὶ Φάβιος ὁ εὖνους, καὶ Γάϊος, οἷον εἰ Γαῦδιος, ὁ χαρίεις, καὶ Τιβέριος ὁ παρὰ Τίβεριν τὸν ποταμὸν τεχθείς, καὶ Τίτος ὁ ἀπὸ Τατίου τοῦ Σαβίνου, καὶ Ἀππίος ὁ ἐν Ἀππία οἰκῶν (ὁδὸς δὲ ἐστὶν ἐπίσημος), καὶ Σέρβιος ὁ θανούσης αὐτῷ τῆς μητρὸς ἐγκύμονος διασωθείς, καὶ Νέρων ὁ ἰσχυρὸς τῇ Σαβίνων φωνῇ, καὶ Νάσων ὁ εὕρινος, καὶ Τούκκας ὁ κρεωβόρος, ὃν οἱ ἰδιῶται Ζικκᾶν ἐκάλεσαν καθ' ἡμᾶς, καὶ Βᾶρος καὶ Βλαῖσος ὁ πλαγιόσκελος, καὶ Σερρανὸς ὁ γεωργικὸς ἀπὸ τοῦ σπείρειν, καὶ Αὔγουστος ὁ καλοιώνιστος, καὶ Βιτέλλιος ὁ κροκοειδὴς τὴν ὄψιν ὅτι βίτελλον οἱ Ῥωμαῖοι τὴν λέκιθον τοῦ ῥοῦ ἐπικαλοῦσιν, καὶ Βάρρων ὁ κατὰ μὲν Φοίνικας Ἰουδαῖος, κατὰ δὲ Κελτοὺς ἀνδρεῖος. καὶ πολλὰ ἄν τις τοιαῦτα συνάγοι κατὰ σχολὴν εἰ τυχὸν αὐτὸν οὐκ ἔχοντα ὅ τι πράττοι ἀφρόντιδα συμβαίνοι διαβιοῦν

καὶ τοιούτοις ὁποίοις ἐγὼ καίπερ μυρίαῖς συμπεπλεγμένους φροντίσιν ἐναγρυπνῶ μωραίνοντα ἀθύρμασιν. ΤΡΊΤΗ ΠΡΟΑΓΩΓΉ ΟΊ ΚΥΑΪΣΤΩΡΕΣ <24> Τὸ πιστὸν τοῖς γράφουσιν ἢ τῶν ἀρχαίων ἐπιτίθησι μαρτυρία. Ἰούνιος τοίνυν Γρακχιανὸς ἐν τῷ Περὶ Ἑξουσιῶν αὐτοῖς ῥήμασι περὶ τοῦ καλουμένου παρὰ Ῥωμαίοις κυαίστωρος· προεχωρήσαντο ψήφῳ τοῦ δήμου. Τοῦλλος δὲ ὁ ῥῆξ μετὰ τούτους ἀναγκαίαν εἶναι τὴν τῶν κυαιστώρων ἀρχὴν ἔκρινεν, ὡς τοὺς πλείους τῶν ἱστορικῶν αὐτῷ τὴν τοιαύτην προαγωγὴν ἀναγράψαι καὶ μόνῳ.

Mag . 40

ἀπὸ δὲ τῆς ζητήσεως οὕτως ὀνομασθῆναι αὐτοὺς Ἰούνιος καὶ Τρεβάτιος καὶ Φενεσετέλλας εἶπον· καὶ μεθ' ἑτερα· πλὴν ὕστερον ἐξηρέθησαν οἱ κανδιδάτοι τοῦ βασιλέως κυαίστωρες οἱ πρὸς ἀνάγνωσιν τῶν βασιλικῶν γραμμάτων καὶ μόνην ἐσχόλαζον· οἱ δὲ αὐτοὶ καὶ ψήφους ἀπὸ τοῦ κοινοῦ τῆς βουλῆς ἀνεγίνωσκον ὑπὲρ τῶν εἰς ἀξιώματα προαγομένων· ταῦτα μὲν ὁ Ἰούνιος, ὁ νομικὸς δὲ Οὐλπιανὸς ἐν τῷ De Officio Quaestoris, ἀντὶ τοῦ <Περὶ τῆς τοῦ Κυαίστωρος Τάξεως> περὶ κυαίστωρος ἀποχρώντως διαλέγεται. <25> Ζητῆσαι δὲ ἀξιόλογον εἶναι νομίζω τί μὲν ἐστὶ κυαίστωρ, τί δὲ κυαισίτωρ· καὶ τί μὲν σημαίνει διὰ τῆς διφθόγγου γραφόμενον, τί δὲ ψιλῆς. κυαίστωρ τοίνυν ὁ ζητητὴς ἀπὸ τοῦ quaerere, οἷον ἐρευνᾶν· οἱ γὰρ παρ' Ἑλλήσιν ἐρευνάδες παρὰ Ῥωμαίοις κυαίστωρες ὠνομάσθησαν, κυαισίτωρ δὲ ὁ τιμωρὸς· τὸ μὲν γὰρ πρῶτόν ἐστι παρὰ Ῥωμαίοις δισύλλαβον, τὸ δὲ τρισύλλαβον. ἐπὶ γὰρ τοῦ μόνου Μίνωος τοῦ Κρητός, ὃς γενέσθαι τιμωρὸς κατὰ τὸ μυθικὸν τῶν ἐν Αἰδοῦ ψυχῶν ἐνομίσθη, τὸ κυαισίτωρ ὄνομα ὁ Ῥωμαίων ποιητὴς ἐν ἔκτῳ τῆς Αἰνηΐδος τέθεικεν. ὅθεν καὶ κυαιστίωνας τὰς τιμωρίας καὶ κυαιστιωναρίους τοὺς τῶν ποινῶν ὑπηρέτας Ῥωμαῖοι ἔγνωσαν καλεῖν. ὁ μὲν γὰρ κυαίστωρ ζητητὴς ἐστὶν ἐπὶ χρήμασιν, ὁ δὲ κατ' ἐπέκτασιν καὶ συλλαβῆς προσθήκην ἐπ' ἐγκλήμασιν· ἐκάτερον δὲ διὰ τῆς διφθόγγου γραφήσεται, κἂν εἰ τὸν ταμίαν διασημαίνει, ὅτι κυαίστους ὁ πόρος παρὰ Ῥωμαίοις καλεῖται.

Mag . 42

ὅτε δὲ μὴ δίφθογγος ἢ ἐν προοιμίῳ ἢ λέξις ἀλλὰ ψιλῇ γράφεται, οὐδέτερον μὲν τῶν εἰρημένων σημαίνει, τὸν δὲ μεμψίμοιρον καὶ βλάσφημον διὰ τῆς γραφῆς ἐπιδείξει, ὅτι queror 'μέμφομαι' ῥήματι κοινῷ πάθος ἅμα καὶ ἐνέργει παραδηλοῦντι λέγουσιν, καὶ κυερίμωνίας καὶ κυερίηλας τὰς μέμψεις. <26> Ὅπως δὲ μὴ τυχὸν τεχνολογίαις ἀληθὲς δόξωμεν σοφίζεσθαι, πρὸς τῶν περὶ ταῦτα ἡσυχολημένων μάθωμεν. Γάϊος τοίνυν ὁ νομικὸς ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ παρ' αὐτοῦ Ad Legem XII Tabularum, οἷον Εἰς τὸν Νόμον τοῦ Δυοκαϊδεκαδέλτου, αὐτοῖς ῥήμασι πρὸς ἐρμηνείαν ταῦτά φησιν· ὡς δὲ τὸ γαζοφυλάκιον τοῦ δήμου εἰς ἐπίδοσιν ἤλθεν, προεχειρίσθησαν κυαίστωρες ὑπὲρ τῆς αὐτοῦ φροντίδος ἀπὸ τῆς περιποιήσεως καὶ φυλακῆς τῶν χρημάτων οὕτως ὀνομασθέντες. ἐπειδὴ δὲ περὶ κεφαλικῆς τιμωρίας οὐκ ἔξην τοῖς ἄρχουσιν κατὰ Ῥωμαίου πολίτου ψηφίσασθαι, προεβλήθησαν κυαίστωρες παρρικιδίου, ὡς ἂν εἰ κριταὶ καὶ δικασταὶ τῶν πολιτῶν ἀνελόντων· παρρικίδας δὲ Ῥωμαῖοι ὁμωνύμως τοὺς τε γονέων τοὺς τε πολιτῶν φονέας ἀποκαλοῦσιν, παρέντης ἐκατέρους προσαγορεύοντες. διαφορὰν δὲ ἐπὶ τῆς ἐπωνυμίας ταύτην παρέχουσί τινα· συστέλλοντες γὰρ τὴν πρώτην συλλαβὴν καὶ βραχεῖαν ποιοῦντες τοὺς γονέας, ἐκτείνοντες δὲ τοὺς ὑπηκόους σημαίνουσιν. <27> Τῷ δὲ τρίτῳ καὶ <τεσσαρακοστῷ καὶ> διακοσιοστῷ τῶν ὑπάτων ἐνιαυτῷ, ἐπὶ τῆς ὑπατείας Ῥηγούλου καὶ Ἰουλίου, κρινάντων Ῥωμαίων πολεμεῖν τοῖς συμμαχήσασιν Πύρρῳ τῷ Ἡπειρώτῃ, κατεσκευάσθη στόλος καὶ προεβλήθησαν οἱ καλούμενοι κλασσικοί, οἷον εἰ ναυάρχαι, τῷ ἀριθμῷ δυοκαῖδεκα κυαίστωρες, οἷον ταμίαι καὶ συναγωγεῖς χρημάτων.

Mag . 44

τίνι δὲ διαφέρει κυαίστωρ κυαισίτωρ προειρήκαμεν. καὶ διεφυλάχθη ἡ τοιαύτη συνήθεια καὶ συναγωγὴ τῶν πόρων τοῖς τε ὑπάτοις τοῖς τε πραίτωρσιν ἐκδημοῦσιν. <28> Περὶ δὲ τῶν τοῦ παλατίου κυαιστώρων πυθέσθαι χαλεπὸν οὐδὲν Οὐλπιανοῦ τοῦ νομικοῦ. λέγει δὲ ὥδε ἐν μονοβίβλῳ Περὶ τῆς τοῦ Κυαίστωρος Τάξεως· πλὴν ἐξήρηντο οἱ κυαίστωρες οἱ κανδιδάτοι τοῦ Καίσαρος οὗτοι γὰρ μόνοις τοῖς βιβλίοις τοῖς ἐπὶ τῆς βουλῆς ἀναγινωσκομένοις ἐσχόλαζον καὶ

ταῖς ἐπιστολαῖς τῶν βασιλέων ὑπουργοῦν. κανδιδάτους δὲ τοὺς λευχείμεονας Ῥωμαίοις ἔθος καλεῖν. οὐδεὶς δὲ λόγον ὄντινα οὖν ἀναγνωσόμενος, καὶ μάλιστα ἐκ προσώπου βασιλέων, μὴ λευχείμων ἐπέβη τῆς ἀναγνώσεως κανδιδάτοι δὲ καὶ οἱ μέλλοντες εἰς ἀρχὰς τῶν ἐπαρχιῶν παρίεναι ἐλέγοντο, ὅτι καὶ αὐτοὶ λευχειμονοῦντες προήεσαν, αὐτὴ παραδηλοῦντες ὡς ἀρχοντιῶσιν. καὶ τούτων μάρτυς πᾶς ὁ Ῥωμαϊκῆς οὐκ ἄμοιρος ἱστορίας. τὸ γὰρ μὴδένα τῶν ἀρχόντων ἐτέρᾳ παρὰ τὴν ἐν ἑορταῖς στολῇ χρῆσασθαι πᾶσιν ἐστὶ γνωριμώτατον. καὶ οὐκ ἐπὶ τῆς Ῥώμης μόνης ἀλλὰ μὴν καὶ ταῖς ἐπαρχίαις τοῦτο κρατῆσαν αὐτὸς ἐγὼ διαμέμνημαι, ἕως ἂν τὰ βουλευτήρια διώκουν τὰς πόλεις, ὧν ἀπολομένων συνεξώλισθε τοῖς ἐν γένει τὰ ἐν εἴδει.

〈29〉 Τοσοῦτους ἄρχοντας τὰ Ῥωμαίων ἰθὺναι ὑπὸ τοῖς ῥήξιν ἐπὶ τοὺς τρεῖς καὶ τεσσαράκοντα καὶ διακοσίους ἐνιαυτοὺς ἐφ' ὅσους οἱ ῥῆγες ἐκράτησαν, ἢ καθ' ὅλου ἱστορία παραδέδωκεν· καὶ τὸ λοιπὸν ὥσπερ ἐν σκοτῶ τὸ τῆς ἐλευθερίας ἐξέλαμψεν ὄνομα. ΠΕΡ'Ι ΤΗΣ 'ΥΠΑΤΕ'ΙΑΣ ΚΑ'Ι ΤΩΝ 'ΕΝ Α'ΥΤΗΣ 'ΕΠΙΣ'ΗΜΩΝ 〈30〉 Ὑπάτους Ἕλληνας τοὺς ὑψηλοὺς καὶ μεγάλους λέγουσιν, οὐ στοχασάμενοι τῆς ἀληθοῦς τοῦ ὀνόματος προσηγορίας· τὸ γὰρ κώνσουλ, ὡς Ἰταλοῖς ἢ φύσις παραδέδωκεν, οὐ τὸν ὑψηλὸν ἀλλὰ τὸν πρύτανιν σημαίνει.

Mag. 46. (1t) Κώνσος γὰρ αὐτοῖς ὁ Ποσειδῶν ἐνομίσθη· κρύφιος δὲ αὐτὸς καὶ ὑποβρύχιος καί, ὡς τοῖς ποιηταῖς ἤρεσεν, ἐννοσίγαιος καὶ ἐνοσίχθων. εἴ τι δὲ κρύφιον, τοῦτο λεληθός· αὐτὴ καὶ κωνσίλια τὰ βουλευτά καὶ μυστικά σκέμματα λέγεται παρ' ἐκείνοις ἀπὸ τοῦ κόνδρε, οἷον εἰ τοῦ κρύπτειν· καὶ κώνσουλ ὁ κρυψίνους ἀπὸ τοῦ προνοεῖν καὶ καθ' ἑαυτὸν ὑπὲρ τῶν κοινῶν σκεπτόμενον ἀγρυπνεῖν. αὐτὴ καὶ Κωνσουάλια τὰ ἵπποδρόμια καλοῦσιν οἱ ἀρχαῖοι· Ἴππιον γὰρ ὁ μῦθος τὸν Ποσειδῶνα λέγει. 〈31〉 Τοιαῦτα μὲν τινα περὶ τῆς Ἰταλικῆς τῶν ὑπάτων προσηγορίας, ὅτι δὲ τῶν πάντων ἠγγόνησεν οὐδεὶς τὰ ὀνόματα τῶν πρώτως ὑπατευσάντων, μέτριά τινα περὶ Βρούτου λεκτέον. Ἰούνιος μὲν κύριον ὄνομα τάνδρι γέγονεν, Βρούτον δὲ αὐτὸν κατὰ τὸν τῆς ἐπωνυμίας τρόπον ἔλεγον ἀπὸ τῆς ὑποκεκριμένης αὐτῷ μωρίας· βρούτον γὰρ τὸν μωρὸν ἐπεχωρίαζον Ἰταλοὶ τὸ πάλαι ἀπὸ τῆς βαρύτητος τῶν φρενῶν. οὗτος, ὡς ἔφην, εὐήθειαν σκηνευόμενος ἐζήτει καιρὸν τὸν Ταρκύνιον, ἄνδρα τῶν πώποτε τυράννων ἀπηνέστατον, ἐξωθῆσαι τῆς ἀρχῆς. ὡς δὲ βραδύνων Ἀθήνησι διὰ τοὺς νόμους σὺν τοῖς μετ' αὐτοῦ πρὸς τοῦτο σταλεῖσιν ὑπὸ Ῥωμαίων ἦται τὸν θεὸν ὁδὸν ὑποδεῖξαι καὶ συλλαβεῖν αὐτῷ πρὸς τοῦτο, ἔχρησεν αὐτῷ τὸ δαιμόνιον 〈ὅτι〉 εἰ τῆς πατρίδος ἐπιβάς πρὸ πάσης τάξεως τὴν μητέρα περιπτύσσεται καὶ λιπαρῶς περιβάλοι, περιέσται τοῦ σκοποῦ.

Mag. 48 καὶ δὴ ἐπανελθὼν ἐν τῇ Ῥώμῃ καὶ τὴν γῆν περιβαλὼν (αὕτη δὲ μήτηρ τῶν πάντων), ἡλευθέρωσε Ῥωμαίους τυραννίδος, ἀρχὴν ἐξευρὼν παρ' οὐδενὶ τῶν ἐθνῶν γνωριζομένην, καὶ εἰ παρ' Ἑβραίοις Δανιὴλ ὁ προφητῶν θεϊότατος ὑπάτων παρὰ Ἀσσυρίοις γενομένων ποτὲ μνημονεύει. οὐδὲ γὰρ οὕτως αὐτὸς ἐπὶ τῆς Ἑβραϊδος ἀπέθετο φωνῆς, ὡς Ἀριστέας λέγει, ἀλλ' οἱ ἐρμηνεύσαντες παρὰ Πτολεμαίῳ τὰ λόγια ποτὲ ἀντὶ δυναστῶν καὶ βουλευτῶν ὑπάτους εἶπον, μήπω τότε παρὰ Ῥωμαίοις ἀνισχύσεως τῆς ἀρχῆς καὶ παρὰ πᾶσιν ἐπὶ τῷ καινῷ μεγέθει τῆς ἀρχῆς θαυματομένης. τούτων οὕτως ἐχόντων, περὶ τῶν τῆς ὑπατείας συμβόλων ῥητέον.

〈32〉 Λευκοὶ φαινόλαι ποδήρεις καὶ κολοβοὶ μετρίως παρὰ τοὺς φαινόλας ἀνεσταλμένοι πλατύσημοι (πορφύρα διάσημος ἐξ ἐκατέρων τῶν ὤμων, τοῖς μὲν φαινόλαις πρόσθεν, τοῖς δὲ κολοβοῖς καὶ ἐξόπισθεν) καὶ ὑποδήματα λευκὰ (ἀλοῦταν δὲ τὸ ἀπὸ στυπτηρίας δέρμα καλοῦσιν οἱ Ῥωμαῖοι, ὅτι ἀλοῦμεν κατ' αὐτοὺς ἢ στυπτηρία λέγεται) καὶ ἐκμαγεῖον ἐπὶ τῆς δεξιᾶς ἀπὸ λίνου λευκὸν τὰ ἐπίσημα τῶν ὑπάτων ἦν (μάπαν καὶ φακιόλην ἐπιχωρίως ὠνόμασαν, ὅτι φακίης κατ' αὐτοὺς ἢ ὄψις λέγεται), καὶ πελέκεις ἡγούμενοι εἰς ὕψος ἀρθέντες καὶ πλῆθος ἀνδρῶν ῥάβδους ἐπιφερομένων, ἐξ ὧν ἱμάντες φοινικῶ χρώματι βεβαμμένοι ἐξήρτηντο (μὴ Σερρανοῦ τοῦ δικτάτωρος, ὃς ἐν ὕλαις ξυλοτομῶν καὶ πέλεκυν εἰκότως ἐπιφερόμενος ῥάβδον τε ἐξηρητημένην ἠνίας πρὸς ἔλασιν τῶν βοῶν τῆς ἀμάξης ἐπὶ τὴν Ῥωμαίων ἀρχὴν μετεστάλη,

ὡς Πέρσιος ὁ Ῥωμαῖος σατυρικὸς ἔφη, ἢ καὶ ὅτι πέλεκυς ἐξουσίας ἐστὶ δεικτικὸς· πρὸς τούτοις καθέδρα (σέλλαν αὐτὴν ἐκεῖνοι καλοῦσιν) ἐξ ἐλέφαντος, ἐφ' ἣ καθήμενον τὸν ὕπατον οἱ πολῖται σχίδακας ὑπομήκεις ὑποβάλλοντες ἔφερον προϊόντα.

Mag. 50

〈33〉 Ὅπως δὲ μὴ τῇ τοῦ ἐνὸς ἐξουσίᾳ ἀδυσώπητος ἡ ἀρχὴ τοῦ ὑπάτου γένοιτο, δύο καὶ ἐπὶ μόνον ἐνιαυτὸν προεχειρίσαντο, ὡς εἴρηται, Βροῦτον τὸν τῆς ἐλευθερίας ἔκδικον 〈καὶ〉 σὺν αὐτῷ Πουπλικόλαν (τὸ δὲ ὄνομα τὸν δημαγωγὸν σημαίνει), οἷς ἐξῆν καὶ νόμους γράφειν καὶ αὐτοκρατῶς τοὺς πολέμους διοικεῖν, οἷα τὴν τῶν ὅλων διοίκησιν ἀνημμένους τελευτήσαντος δὲ τὸν βίον τοῦ Βρούτου, δημοσίῳ πένθει ἐτίμησαν τὸν νεκρὸν καὶ βρούτας τὰς σφῶν γυναῖκας ὠνόμασαν ἐξ αὐτοῦ διὰ τὴν σωφροσύνην. τὸν δὲ ἕτερον ὁ θάτερος ἔτι περιῶν ἐπικηδεῖω πρῶτος ἐτίμησεν. λέγεται δὲ παρ' αὐτοῖς τὸ ἐπιτάφιον νηνία, ἐξ Ἑλληνικῆς μᾶλλον ἐτυμολογίας, ὅτι νήτην τὴν ἐσχάτην τῶν ἐν κιθάρᾳ χορδῶν Ἕλληνες καλοῦσιν. ΤΕΤ'ΑΡΤΗ ΠΡΟΑΓΩΓ'Η Ο'Ι ΔΕΚ'ΑΠΡΩΤΟΙ ΚΑ'Ι'Ο Τ Η'Σ Π'ΟΛΕΩΣ ὙΠΑΡΧΟΣ 〈34〉 Γάϊος ὁ νομογράφος μετὰ τὴν τῶν κυαιστῶρων τὴν δεκανδρικὴν ἀρχὴν ἀναφέρει ῥήμασι πρὸς ἐρμηνείαν τούτοις· 'πολλῆς δὲ συγχύσεως τῶν νόμων, οἷα μὴ γράμμασι τεθειμένων, τοῖς πράγμασι γινομένης ἐκ τῆς τῶν ἀρχόντων καὶ τοῦ δήμου διαφορᾶς, δόγματι κοινῷ τῆς βουλῆς καὶ τοῦ δήμου πάντες μὲν οἱ ἄρχοντες ἐκινήθησαν, δέκα δὲ μόνοις ἀνδράσι τὴν φροντίδα τῆς πολιτείας παρέδωκαν.' αὐτοὶ δὲ στέλλουσιν (ἡ ἱστορία φησὶν) εἰς Ἀθήνας Σπούριον Ποστούμιον, Αὔλον Μάρκιον καὶ Πούπλιον Σουλπίκιον.

Mag. 52

τῶν δὲ ἐπὶ τριετῇ χρόνον ἐκεῖ βραδυνόντων, ἕως καὶ τοὺς λειπομένους Ἀθηναίων νόμους ταῖς δέκα δέλτοις ἀναλάβωσιν, δέκα προεβάλετο ὁ δῆμος ἄνδρας ἀνθεξομένους τῶν πραγμάτων, ὧν ὁ πρῶτος τῆς πόλεως φύλαξ προσηγορεύθη, ὁ καθ' ἡμᾶς πολίαρχος. ἐπίσημα δὲ τῆς ἐξουσίας ἦν αὐτῷ δυοκαίδεκα ῥάβδοι· τοῖς δὲ λοιποῖς οὐχ οὕτως, ὅπλοφόρος δὲ ἄν' ἕκαστον εἰς καὶ μόνος. τῷ γε μὴν πολιάρχῳ καὶ τάξις ἀνδρῶν τογατηφόρων καὶ ῥαβδοῦχοι καὶ δεσμὰ καὶ ὅσα ἴσμεν παρῆν. ἀπέτρεφον δὲ αὐτοὺς οἱ κτῆσιν εὐφορον κεκτημένοι· ὅθεν τὸ γλήβης προσέλαβον ὄνομα, ὅτι γλήβαν τὴν λείαν γῆν, ἀντὶ τοῦ τὴν κάρπιμον, οἱ Ῥωμαῖοι καλοῦσιν. τὸ γὰρ τῶν ἔργων σκρινίον οὐκ ὄν ἀπ' ἀρχῆς ὁ Αὐγουστος προσένειμε τῇ ἀρχῇ, τὴν ἐν τῇ Ῥώμῃ βασιλικὴν ἀνεγείρων, ὡς ὁ Τράγκυλλος εἶπε φιλολόγως. τῶν δὲ εἰρημένων ἀρχόντων πρὸς ἀλαζονείαν ἀρθέντων καὶ τυραννικῶς διαγινομένων, ταραχθεὶς ὁ δῆμος τὴν πόλιν ἀπέλιπε καὶ περὶ τὸν βουνὸν τὸν λεγόμενον Ἀβεντίνον ὥκησεν (ὁ δὲ τόπος ἔλκει τὴν προσηγορίαν ἐξ ἐνὸς τῶν Ἡρακλειδῶν, ὡς ὁ Ῥωμαίων ποιητὴς παραδέδωκεν) καὶ διέτριβεν ἐκεῖ ὁ δῆμος ἀγανακτῶν πλείστων μὲν ἔνεκα, ἐξαιρέτως δὲ Βεργινίου χάριν καὶ τῆς αὐτοῦ παιδὸς ἑναγχοῦ βιασθέντων. τὴν δὲ ἱστορίαν οἶμαι πρόδηλον εἶναι. 〈35〉 Ἄρχοντες μὲν οὗτοι, πλὴν εἰ μὴ τις καὶ τοὺς λεγομένους παρ' αὐτοῖς ποντίφικας, ἀντὶ τοῦ ἀρχιερεῖς νεωκόρους, εἰς ἄρχοντας ἀριθμεῖν ἐθέλῃσιν· γνώμη γὰρ αὐτῶν καὶ κρίσει τοὺς νόμους ἔγραφον οἱ ἀρχαῖοι καὶ τὰ ὦνια διετύπων· ὅθεν aediles τοὺς ἀγορανόμους ἔτι καὶ νῦν συμβαίνει καλεῖσθαι, καθ' ὃ τοὺς ναοὺς οἱ Ῥωμαῖοι αἵδης καλοῦσιν. μετὰ δὲ τὴν ἐκβολὴν τῶν ῥηγῶν καὶ προβολὴν τῶν ὑπάτων, θορύβων ἐνισταμένων, ὡς εἴρηται τοῖς συγγραφεῦσιν ἐκατέρας φωνῆς, ἐπὶ πεντήκοντα σύνεγγυς ἐνιαυτοὺς χιλίαρχοι τῶν πραγμάτων ἐξηγήσαντο· εἶτα ἐπὶ πενταετίαν ἀναρχίαν ἐδυστύχει τὸ πολίτευμα· καὶ τὸ λοιπὸν τρεῖς νομοθέτας καὶ δικαστὰς προβληθῆναι πρὸς βραχὺ συμβέβηκε διὰ τὰς ἐμφυλίους στάσεις.

Mag. 54

Π'ΕΜΠΤΗ ΠΡΟΑΓΩΓ'Η Ἡ ΛΕΓΟΜ'ΕΝΗ ΔΙΚΤΑΤΟ ὙΠΑ 〈36〉 Οὕτως οὖν Ῥωμαίοις ταραττομένων τῶν πραγμάτων συνήρесе τὸν καλούμενον προσθήσασθαι δικτάτωρα· ἐπεὶ 'οὐκ ἀγαθὸν πολυκοιρανίη.' δισσαῖς οὖν ταῖς φροντίσιν ἐταλαιπώρουν, καὶ τὸ βασιλέων δεδιότες ὄνομα, μὴ λάθοιεν αὐθις Ταρκυνίοις καινοῖς περιπίπτοντες ἢ πολλοῖς καὶ μὴ συμφωνοῦσιν ἄρχουσι διασπαθιζόμενοι. ἔδοξε τοιγαροῦν αὐτοῖς, ὡς εἴρηται, τὸν καλούμενον δικτάτωρα,

ἀντὶ τοῦ μεσοβασιλέα, προστήσασθαι, ἔξ καὶ μόνοις μηνὶ τοῦ κράτους αὐτῷ περιγραφομένου. καὶ τέως ἀρμόδιον εἶναί μοι δοκεῖ ἐρμηνεύσαι τοῖς Ἑλλήσι τὸ δικτάτωρος ὄνομα. πατρίως τοίνυν οἱ Ῥωμαῖοι τὸν ἐπὶ καιρὸν μονάρχην οὕτω καλοῦσι, τὸν μὴ νόμων γραφαῖς τὰ τῶν ὑπηκόων διατιθέντα προϊστάμενα, οἷα ἐν βραχεὶ τῆς ἀρχῆς παυόμενον. δικτατοῦραν γὰρ τὴν ἐξουσίαν αὐτοὶ καλοῦσιν οὐ τὴν καθ' ὅλου ἀλλὰ πρὸς τὸ λυσιτελοῦν τοῖς πράγμασιν ἐπὶ χρόνου βραχὺν διδομένην, ὥστε, λόγῳ καὶ μόνῳ διορθωθέντων τῶν μὴ καθεστηκότων, τὸ λοιπὸν τὸν προαγόμενον εἰς τὴν προτέραν τύχην ἀναστρέφειν. ἅμα γὰρ τὰ πεπονηκότα ἐθεράπευσεν ὁ δικτάτωρ, ἅμα τῆς ἀρχῆς ἀπεπαύσατο. <37> Χειροτονοῦσι τοίνυν δικτάτωρα πρῶτον οἱ Ῥωμαῖοι Τίτον Μάρκιον, ὃς ἅμα τῆς ἀρχῆς ἐπελάβετο <ἅμα> δύο ὑπάτους προεστήσατο. οὐ μὴν χρόνον ὥρισεν, καθ' ὃν ἂν χειροτονοῖντο οἱ ὑπατοὶ· νεώτερον γὰρ ἐστὶ τὸ κατὰ τὸν Ἰανουάριον μῆνα προῖέναι τὸν ὑπατον.

Mag. 56

ἐνιαυτῷ δὲ μόνῳ τὴν ὑπατον ἐπίστευσε τιμὴν, πανταχοῦ Ῥωμαίων ταῖς ἐναλλαγαῖς χαιρόντων. πάντα δὲ τὰ τῆς βασιλείας σύμβολα παρῆν τῷ δικτάτῳ στεφάνου χωρὶς· οἱ τε δυοκαίδεκα πελέκει, πορφύρα καὶ σέλλα καὶ δόρατα καὶ ὅσοις ἐπισήμοις οἱ ῥῆγες ἐγνωρίζοντο. ἱπάρχην τε πρῶτον Σπούριον Κάσιον ὑπαρχον ἑαυτῷ προεβάλετο, καθάπερ Ῥωμύλος τὸν Κελέριον τριβούνον τῶν ἱππέων. ἡγοῦντο δὲ αὐτῷ ῥάβδοι ἐπιμήκεις λοφίων χωρὶς, ὅπερ ἔτι καὶ νῦν ἔθος καίπερ ἡγνοημένον φυλάττεται. κινουμένοις γὰρ τοῖς τῶν ἱππέων στρατηγοῖς οὐκέτι μὲν ῥαβδοῦχοι ἡγοῦνται αὐτῶν, ὡς τὸ πάλαι, ἐξόπισθεν δὲ δορυφόρος εἷς ῥάβδους ἐπιμήκεις καθ' ὁμαλοῦ συνδήσας εἴωθεν ἐπιφέρεισθαι, οὐδὲ αὐτὸς εἰδὼς τὴν αἰτίαν τῆς φορᾶς, μόνῃ δὲ συνηθείᾳ ἀκολουθῶν. πασῶν δὲ τῶν ἀρχῶν τῆς πολιτείας ὁ ἱπάρχος ἐκράτει καὶ οὐκ ἦν ἐφετόν τι, αὐτοῦ δικάζοντος, ἐπὶ ἔφεσιν χωρεῖν. πλέον δὲ ἔξ μηνῶν οὐδεὶς τῶν δικτατῶρων τοῦ κράτους τῆς μοναρχίας ἀντελάβετο ἀλλὰ καὶ πολλῶ ἔλαττον, καὶ ἐπὶ μίαν μόνην ἡμέραν. καὶ χαλεπὸν οὐδὲν αὐτῶν τῶν δικτατῶρων ἐπιμνησθῆναι, καὶ ὅσοι γεγόνασιν, καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον. <38> Πρῶτος δικτάτωρ Τίτος Μάρκιος, ὁ τοὺς πρὸ τοῦ ὑπάτους Τίτον καὶ Βαλέριον αὐθις προαγαγών. στάσεως δὲ γενομένης καὶ τῶν ὑπάτων ἀναχωρησάντων, ὁ δικτάτωρ ἑτέρους ἀντ' ἐκείνων προεβάλετο καλένδαις Σεπτεμβρίαις. {ΕΒΔ'ΟΜΗ ΠΡΟΑΓΩΓ'Η Δ'ΥΟ Δ'ΗΜΑΡΧΟΙ} τῷ ἐπτακαιδεκάτῳ ἔτει τῶν ὑπάτων, στάσεως γενομένης οὐ μικρᾶς τῇ τε γερουσίᾳ τῷ τε δήμῳ, δύο τὸ πλῆθος προεχειρίσατο δημάρχους, ὥστε αὐτοὺς διαιτᾶν τοῖς δημόταις καὶ τὴν ἀγορὰν ἐπισκέπτεσθαι, οἱ πρὸς ἀλαζονεῖαν ἀρθέντες οὐκ ἡρυθρίων καὶ αὐτῶν τῶν πατρικίων καταψηφίζεσθαι, τῷ δὲ εἰκοστῷ τρίτῳ τῶν ὑπάτων ἔτει εἰς τρεῖς μοίρας τὰ τῆς ἀρχῆς διηρέθη· εἰς τοὺς ὑπάτους, εἰς τὸν τῆς πόλεως ὑπαρχον καὶ τὸν δῆμον.

Mag. 58

καὶ οἱ μὲν ὑπατοὶ διώκουν τοὺς πολέμους, ὁ δὲ δῆμος ἐστρατεύετο, ὃ γε μὴν ὑπαρχος τὴν πόλιν ἐφύλαττεν, custos urbis προσαγορευόμενος, ὡς ἂν εἰ φύλαξ τῆς πόλεως. τῷ δὲ ὀγδόῳ καὶ εἰκοστῷ τῶν ὑπάτων ἔτει, διαφορομένων τοῦ δήμου καὶ τῆς βουλῆς, Αὐλὸς Σεμπρώνιος προσηγορεύθη δικτάτωρ, ὃς ἐκ μὲν τῆς βουλῆς Γάϊον Ἰούλιον, ἐκ δὲ τοῦ δήμου Κόϊντον Φάβιον χειροτονήσας ὑπάτους ἀπέθετο τὴν δικτατοῦραν. αὐθις ἐπὶ τοῦ τεσσαρακοστοῦ καὶ ὀγδοῦ τῶν ὑπάτων ἔτους προεβλήθη δικτάτωρ Γάϊος Μάμερκος. τοῦ δὲ δήμου παλινστατοῦντος, προεβλήθησαν χιλίαρχοι τρεῖς· ὧν σαλευόντων τὰ πράγματα, ἀνηγορεύθη δικτάτωρ Τίτος Κύντιος, ὃς ἐν μόναϊς τρισὶ καὶ δέκα ἡμέραις, κατευνασθείσης τῆς στάσεως, ἀπέθετο τὴν ἀρχήν. τῷ δὲ ἑβδομηκοστῷ τετάρτῳ τῶν ὑπάτων ἐνιαυτῷ, τῶν Τυρρηνῶν ταραττόντων τὰ πράγματα, διὰ τὸ μέγεθος τοῦ πολέμου ἀνηγορεύθη δικτάτωρ Μάρκος Αἰμίλιος μεθ' ὃν Πούπλιος, ὃς ἐν ἑξ καὶ δέκα μόναϊς ἡμέραις τὸν πρὸς τοὺς Τυρρηνοὺς διοικήσας πόλεμον ἀπέθετο. αὐθις δέ, τοῦ δήμου προσησαμένου χιλιάρχους καὶ τῆς βουλῆς ἀνθισταμένης, ἀνηγορεύθη δικτάτωρ Κόϊντος, ὃς ἐν ὀκτῷ ἡμέραις διαλλάξας τὴν πόλιν ἀπεπαύσατο· μεθ' ὃν Πούπλιος Κορνήλιος

Κόσσοις μεθ' ὃν Τίτος Κύντιος. ἐπὶ δὲ τοῦ ἑκατοστοῦ τριακοστοῦ ἔκτου τῶν ὑπάτων ἐνιαυτοῦ, τρίτης καὶ ἑκατοστῆς Ὀλυμπιάδος ἐνισταμένης, ἄναρχος ἢ πόλις διετέλει ἐπὶ πενταετῇ χρόνον. αὐθις δὲ προαχθέντων ὑπάτων, προεβλήθησαν ἐκ τῶν πατρικίων ἀγορανόμοι τέσσαρες καὶ ταμίαι δύο καὶ πραιτώρ, οἷον εἰ στρατηγός, <καὶ> ληγᾶτοι, οἷον εἰ ὑποστράτηγοι, καὶ δυοκαίδεκα χιλίαρχοι διὰ τὸ προσδοκᾶσθαι Ἀλέξανδρον τὸν Μακεδόνα κατὰ Ῥωμαίων στρατεύειν. παραχθέντες δὲ οἱ Ῥωμαῖοι Παπίριον μὲν Κούρσωρα στρατηγὸν ἀπαντῆσαι Ἀλεξάνδρῳ ἐψηφίσαντο, καὶ προεβάλοντο οἰωνοσκόπους καὶ ἱεροφάντας· σαφὴς δὲ προσδοκία ἦττης τοῖς ἐν καιρῷ πολέμου πρὸς λιτὰς καταφεύγουσιν, ἐπὶ δὲ τοῦ τρίτου καὶ ἐξηκοστοῦ καὶ διακοσιοστοῦ ἐνιαυτοῦ πραιτώρ ἕτερος προεχειρίσθη, ὁ λεγόμενος οὐρβανός, ἀντὶ τοῦ πολιτικός, καὶ ὁ λεγόμενος περεγρίνος, οἷον εἰ ξενοδίκης.

Mag. 60

τοῦ δὲ δήμου εἰς μέρη μὲν τέσσαρα, εἰς πέντε δὲ καὶ τριάκοντα φυλὰς διηρημένου, τοῖς μνημονευθεῖσι τρεῖς ἕτεροι προσετέθησαν πραιτώρες. τῷ δὲ ἐνενηκοστῷ <καὶ διακοσιοστῷ> τῶν ὑπάτων ἐνιαυτῷ, Ἀννίβου ἐνσκήψαντος τῇ Ἰταλίᾳ, διὰ τὸν ὄγκον τοῦ πολέμου οὐ μόνον δικτάτωρ ἀλλὰ καὶ ἀντιδικτάτωρ, ἱππάρχης τε καὶ ἀνθιππάρχης προεχειρίσθησαν, ὥστε θάτερον τῇ θατέρου γνώμῃ ἐπόμενον μὴ ἐκ μονήρους αὐθεντίας βλάβην ἐπενεγκεῖν τῇ πολιτείᾳ. τούτων καὶ μόνων τῶν δικτατόρων, ἢ τοι μεσοβασιλέων, μνήμην ἀναφέρει ἡ Ῥωμαϊκὴ ἱστορία. μετὰ δὲ τούτους Γάιος Ἰούλιος Καῖσαρ, κατὰ τῆς συγκλήτου καὶ Πομπηίου τὸν ὀλέθριον τοῖς πράγμασιν ἀναζωσάμενος πόλεμον, αὐτὸς ἑαυτὸν μόναρχον ἀπέδειξεν, Λεπίδῳ ἱππάρχῃ χρησάμενος. ΚΗΝΣΟ ΥΨΑ <39> Ὁ δῆμος ἀνέκαθεν καὶ σύμπαν ἀπλῶς τὸ πολίτευμα ἐστρατεύετο, καὶ αὐτῶν τῶν ἱερέων τοῖς πολεμίοις ἐπεξιόντων· καὶ πάντες ἀπέτρεφον ἑαυτούς. ἐδέησε τοίνυν Ῥωμαίοις προβαλέσθαι τοὺς λεγομένους παρ' αὐτοῖς κήνσωρας, οἱ τὰς τῶν πολιτῶν οὐσίας ἀπεγράφοντο διὰ τὰς ἐν πολέμῳ οὐπὼ γάρ, ὥς νῦν, τὸ δημόσιον ἐχορήγει δαπάνας τοῖς στρατιώταις, οἷα οὐκ ὄντων αὐτοῖς τέως ὑποτελῶν. ὅθεν τοὺς κήνσωρας Ἑλληνες τιμητὰς καθ' ἑρμηνείαν ἐκάλεσαν. <40> Τότε Τιτίνιος ὁ Ῥωμαῖος κωμικὸς μῦθον ἐπεδείξατο ἐν τῇ Ῥώμῃ. ὁ δὲ μῦθος τέμνεται εἰς δύο, <εἰς τραγωδίαν καὶ κωμωδίαν· ὧν ἡ τραγωδία καὶ αὐτὴ τέμνεται εἰς δύο>, εἰς κρηπιδᾶταν καὶ πραιτεξτᾶταν· ὧν ἡ μὲν κρηπιδᾶτα Ἑλληνικὰς ἔχει ὑποθέσεις, ἡ δὲ πραιτεξτᾶτα Ῥωμαϊκάς.

Mag. 62

ἡ μέντοι κωμωδία τέμνεται εἰς ἑπτὰ· εἰς παλλιᾶταν, τογᾶταν, Ἀτελλάνην, ταβερναρίαν, Ῥινθωνικήν, πλανιπεδαρίαν καὶ μιμικήν· καὶ παλλιᾶτα μὲν ἐστὶν ἡ Ἑλληνικὴν ὑπόθεσιν ἔχουσα κωμωδία, τογᾶτα δὲ ἡ Ῥωμαϊκὴν, ἀρχαίαν· Ἀτελλάνη δὲ ἐστὶν ἡ τῶν λεγομένων ἐξοδιάρων· ταβερναρία δὲ ἡ σκηνωτὴ ἢ θεατρικὴ κωμωδία· Ῥινθωνικὴ ἡ ἐξωτικὴ· πλανιπεδαρία ἡ καταστολαρία· μιμικὴ ἡ νῦν δῆθεν μόνη σωζομένη, τεχνικὸν μὲν ἔχουσα οὐδέν, ἀλόγῳ μόνον τὸ πλῆθος ἐπάγουσα γέλῳτι. <41> Ὅτι δὲ ἀναγκαῖον οἶμαι ἐμβραδύναι τῷ λόγῳ, προσθήσω καὶ τοῦτο. Ῥίνθωνα καὶ Σκίραν καὶ Βλαῖσον καὶ τοὺς ἄλλους τῶν Πυθαγόρων ἴσμεν οὐ μικρῶν διδαγμάτων ἐπὶ τῆς μεγάλης Ἑλλάδος γενέσθαι καθηγητὰς, καὶ διαφερόντως τὸν Ῥίνθωνα, ὃς ἐξαμέτροις ἔγραψε πρῶτος κωμωδίαν· ἐξ οὗ πρῶτος λαβὼν τὰς ἀφορμὰς Λουκίλιος ὁ Ῥωμαῖος ἡρωϊκοῖς ἔπεσιν ἐκωμώδησεν. μεθ' ὃν καὶ τοὺς μετ' αὐτόν, οὓς καλοῦσι Ῥωμαῖοι σατυρικούς, οἱ νεώτεροι τὸν Κρατίνου καὶ Εὐπόλιδος χαρακτῆρα ζηλώσαντες τοῖς μὲν Ῥίνθωνος μέτροις, τοῖς δὲ τῶν μνημονευθέντων διασυρμοῖς χρησάμενοι, τὴν σατυρικὴν ἐκράτυναν κωμωδίαν. Ὁράτιος μὲν οὐκ ἔξω τῆς τέχνης χωρῶν, Πέρσιος δὲ τὸν ποιητὴν Σώφρονα μιμήσασθαι θέλων τὸ Λυκόφρονος παρῆλθεν ἀμαυρόν. Τοῦρνος δὲ καὶ Ἰουβενάλιος καὶ Πετρώνιος, αὐτόθεν ταῖς λοιδορίαις ἐπεξελθόντες, τὸν σατυρικὸν νόμον παρέτρωσαν. <42> Καὶ ταῦτα μὲν περὶ τῆς ἀρχαίας κωμωδίας τε καὶ τραγωδίας. τῆς δὲ Τύχης τὰ Ῥωμαίων εἰς ὕψος ἀναφερούσης, ἡκολούθησεν εἰκότως καὶ πταίσματα, καὶ διαφερόντως ἄσωτία, ὥστε μετὰ τὸν δυοδεκάδελτον καὶ τὸν περὶ ἄσωτίας νόμον, παρὰ Κορινθίων πάλαι

τεθέντα, γράψαι Ῥωμαίους· τίτλος δέ, ἥ τοι προγραφή, τῷ νόμῳ De Nepotibus, οἷον εἰ <Περὶ Ἀσώτων.

Mag. 64

ἐπεὶ δὲ διπλῇ ἡ σημασία τοῦ ὀνόματος τούτου ἐστὶ παρὰ Ῥωμαίοις (νέπωτας γὰρ καὶ τοὺς ἐγγόνους καὶ τοὺς ἀσώτους ὁμωνύμως καλοῦσιν), ἤρρεσεν ἐμοὶ διὰ βραχέων τὴν διαφορὰν εἰπεῖν. νέπως, ὁ νέος παῖς ἐξ Ἑλληνικῆς ἐτυμολογίας, ὁ ἔγγονος λέγεται καὶ καλῶς ὁ Φιλόξενος εἶπεν· nepos δὲ καὶ ὁ ἄσωτος, ὅπερ καὶ αὐτὸ τροπικῶς. καὶ κατὰ θεωρίαν τάχα τοῖς Ἑλλήσι παραχωρητέον ὅτι τὸν σκορπίον οἱ Ῥωμαῖοι πατρίως νέπαν καλοῦσιν, οἷον εἰ ἄποδα κατὰ στερήσιν (τὴν γὰρ ‘νε’ συλλαβὴν στερητικῶ τρόπῳ λαμβάνουσι Ῥωμαῖοι, ὥσπερ Ἑλληνες νήλιπος, νήχυτος, νήγρετος, νήδυμος) ἐκ τοῦ κατὰ φύσιν συμβαίνοντος τῷ θηρίῳ. ὥς σαύρα γὰρ χειμῶνος καὶ αὐτὸς εἰκότως ὁ σκορπίος τῇ γῇ, καθάπερ καὶ τὰ ἄλλα τῶν ἑρπετῶν, ὑπονεκρωθεὶς κεῖται, μηδὲν ἕτερον παρ’ αὐτὴν ἐσθίων. ἡνίκα οὖν πᾶσαν τὴν περὶ ἑαυτὸν ἐδώδιμον γῆν ἑαυτῷ δαπανήσῃ, τῶν ἰδίων καθάπτεται πλεκτανῶν καὶ πάσας αὐτὰς ἀνεπαισθήτως καταναλίσκει. ἥρος δὲ ἀνακαλοῦντος αὐτὸν μετὰ τῶν ἄλλων εἰς φῶς νόμῳ τῆς φύσεως, ἀναποδοῦται καὶ πρὸς καλαμίνθην τὸ φυτὸν ἐρχόμενος μόνῃ τῇ ἀφῇ τῆς βοτάνης ἀναλαμβάνει τὸ δριμὺ καὶ στεγανοῦται, καθάπερ ὄφις τῇ μαράθῳ ὅθεν καὶ νέπεταν τὴν καλαμίνθην Ῥωμαῖοι καλοῦσιν. ταύτῃ σκορπιστὰς νέπωτας ἀποκαλοῦσιν αὐτοί, οἷα τῶν ἰδίων μελῶν διαφθορεῖς. <43> Τοιαῦτα μὲν τινα παρατραπείς τοῦ σκοποῦ εἴποιμ’ ἂν περὶ τούτου. βαρεῖς δὲ τινες καὶ ἀναιδεῖς ἀστεμφεῖς τε καὶ στιβαροὶ τὸν τρόπον οἱ κήνσωρες τοῖς ἀσώτοις ἐτύγχανον, μὴ τύχης, μὴ ἀξιώματος ἐξαιρουμένου τὸν αἴτιον.

Mag. 66

ὅτι δὲ ἀληθῇ ταῦτα, μάρτυς ἡ ἱστορία· λέγει δὲ ὧδε· πρῶτος Ἀππίος Κλαύδιος κήνσωρ προεβλήθη. ἀρχὴ δὲ ἦν αὕτη τῶν μεγίστων· καὶ ἔργον ἦν αὐτῇ τοὺς τῶν πολιτῶν διερευνᾶσθαι τε καὶ κρίνειν βίους, τιμωρίας τε ἐπάγειν τοῖς ἀμαρτάνουσι κατὰ πάσης δυναστείας καὶ οὐδεὶς ἦν ἔξω τῆς τοῦ κήνσωρος ἐξουσίας· κύριοι δὲ ἦσαν οἱ κήνσωρες καὶ ἔργοις κοινοῖς κατακοσμεῖν τὴν πόλιν. ΔΗΜΑΡΧΊΑ <44> Οὕτως οὖν τῶν τιμητῶν ἐκταραττόντων τοὺς ὑπηκόους καὶ πικρότερον ἐπεξιόντων τοῖς πολίταις, καὶ διαφερόντως ἀδυσωπῆτως διακειμένων τῶν δανειστῶν περὶ τοὺς χρήστας, ἐχειροτόνησεν ὁ δῆμος δύο δημάρχους ἑαυτῷ, Γάϊον Λικίνιον καὶ Λούκιον Ἀλβῖνον διαιτήσοντας τῷ πλήθει καὶ τὴν ἀγορὰν ἐποψομένους. αὐτοὶ δὲ οἱ δήμαρχοι μαχαίρας διεζώννυντο, δημοσίους δὲ οἰκέτας πρὸς ὑπηρεσίαν εἶχον, οὓς ἐκάλουν βερνάκλους (σημαίνει δὲ τοῦνομα τοὺς οἰκογενεῖς οἰκέτας)· ἐφ’ ὧν τὸ μέτριον ὁ δῆμος ἐκβὰς καὶ αὐτοὺς τοὺς εὐπατρίδας καλεῖσθαι πρὸς τῶν βαναύσων εἰς δίκην ἐνομοθέτησεν, ὥστε τὸν ὕπατον πρὸς θεραπείαν τοῦ πλήθους νόμον ἐνεγκεῖν, μὴ ἐξεῖναι τοῖς ἄρχουσι δίχα ψήφου τοῦ δημάρχου τιμωρεῖσθαι πολίτην. ΔΕΚΑΝΔΡΙΚΉ ἙΞΟΥΣΊΑ ἮΝ ἘΚΉΛΟΥΝ ἸΤΑΛΟῖ ΔΕΚΕΜΒΙΡΑΤΟΝ <45> Εἶτα αὖθις διαφερομένων τῶν λογάδων πρὸς τὸ πλῆθος, ψήφῳ κοινῇ τοὺς μὲν ὑπάτους ἀπεκίνησαν, δέκα δὲ νομοθέταις τὴν διάσκεψιν τῶν κοινῶν ἐπέτρεψαν. ἀπὸ δὲ τοῦ ἐξηκοστοῦ ἔτους τῶν ὑπάτων ἐπὶ πεντήκοντα ἐνιαυτοῦς, ποτὲ μὲν χιλιάρχων, ποτὲ δὲ μεσοβασιλέων προβαλλομένων, ἐθορυβεῖτο τὰ πράγματα.

Mag. 68

τότε σιτηρέσιον τὸ δημόσιον πρῶτως τοῖς στρατιώταις ἐπιδέδωκεν ὠρισμένον, τὸ πρὶν ἑαυτοὺς ἀποτρέφουσιν ἐν πολέμῳ. ἔνθεν ἀναρχίαν ἐδυστύχησε τὸ πολίτευμα ἐπὶ πενταετῇ χρόνῳ· καὶ πάλιν ὕπατοι, εἶτα ἀγορανόμοι τέσσαρες ἐκ τῶν πατρικίων καὶ ταμίαι δύο καὶ πραιτώρ ἕτερος· καὶ πάλιν ὁ δῆμος προεχειρίσατο πέντε μὲν οἰωνοσκόπους, τέσσαρας δὲ ἱεροφάντας. ἐπὶ δὲ τοῦ τρίτου καὶ ἐξηκοστοῦ καὶ διακοσιοστοῦ τῶν ὑπάτων ἔτους ἕτερος προεβλήθη πραιτώρ, ὥστε τοῖς ξένοις διαιτᾶν. τὸν δὲ ἐνιαυτὸν οἱ πραιτῶρες ἐπὶ τῆς ἀρχῆς οὐχ ὑπερέβαινον. ἄχρι δὲ Καίσαρος ὕπατοι μὲν τὰ τῶν πολέμων, τὰ δὲ κατ’ οἶκον οἱ πολιτικοὶ διώκησαν ἄρχοντες. ΠΌΤΕ ἙΠΕΔΌΘΗ ΠΡ ΩΤΟΝ ΤΟ ΓΣ ΣΤΡΑΤΙΩΤΑΙΣ ΤΑ ΛΕΓΌΜΕΝΑ ΚΆΠΙΤΑ ΚΑΪ ΤΊ ΣΗΜΑΊΝΕΙ ΤΌ ΚΆΠΙΤΟΝ ΌΝΟΜΑ <46> Τῷ πέμπτῳ καὶ ἐξηκοστῷ καὶ τριακοσιοστῷ τῆς πόλεως ἔτει,

Λουκίου Γενουκίου καὶ Κοῖντου Σερβιλίου ὑπάτων, πολεμούντων Βηῖοις τοῖς γείτοσι τῶν Ῥωμαίων, ἀνάγκη γέγονε μὴ διαθερίσαι μόνον ἀλλὰ μὴν καὶ διαχειμάσαι αὐτοῖς παρὰ τοῖς πολεμίοις. τότε πρῶτον διωρίσθη τοῖς στρατιώταις παρασχεῖν τὸ δημόσιον καὶ ὑπὲρ ἵππου δαπάνης τὰ λεγόμενα κάπιτα (οὕτω δὲ τοὺς ἀπὸ ῥάβδων κοφίνους ἐκάλεσαν ἀπὸ τοῦ κάπερε, οἷον εἰ χωρεῖν), ἔνθεν ὑποκοριστικῶς τὰ λεγόμενα καπίτουλα πατριῶς οἱ Ῥωμαῖοι ὀνομάζουσιν. τοῦ δὲ δήμου ἀνέκαθεν στρατευομένου παντός, συνείδον ὠρισμένην καὶ εὐτρεπῆ συστήσασθαι βοήθειαν· σπεύρας μὲν ἀπὸ τριακοσίων ἀσπιδιωτῶν, ἅς καλοῦσι κοόρτης, ἄλλας δέ, ἀντὶ τοῦ Ἰλας, ἀπὸ ἑξακοσίων ἱππέων, βηξιλλατίωνας ἀπὸ πεντακοσίων <ἱππέων, τούρμας ἀπὸ πεντακοσίων> τοξοτῶν ἱππέων, καὶ λεγιῶνας ἀπὸ ἑξακισχιλίων πεζῶν καὶ ῥητῶν ἱππέων.

Mag. 70

τομαὶ δὲ ταῖς λεγιῶσιν αὐταὶ ἄλλαι ἀπὸ χ ἱππέων βηξιλλατίωνες ἀπὸ φ ἱππέων τούρμαι ἀπὸ φ τοξοτῶν ἱππέων λεγιῶνες ἀπὸ ἑξακισχιλίων πεζῶν τριβοῦνοι, δήμαρχοι ὀρδινάριοι, ταξίαρχοι σιγνιφέροι, σημειοφόροι ὀπτίωνες, αἵρετοι ἢ γραμματεῖς βηξιλλάριοι, δορυφόροι μῆνσωρες, προμέτραι τουβίκινες, σαλπισταὶ πεζῶν βουκινάτωρες, σαλπισταὶ ἱππέων κορνίκινες, κεραῦλαι ἀνδαβάται, κατάφρακτοι μητάτωρες, χωρομέτραι ἀρκύτης καὶ σαγιττάριοι, τοξόται καὶ βελοφόροι πραιτωριανοί, στρατηγικοί λαγκιάριοι, ἀκοντοβόλοι δεκέμπριμοι, δεκάπρωτοι βενεφικιάλιοι, οἱ ἐπὶ θεραπείᾳ τῶν βετερανῶν τεταγμένοι τορκουᾶτοι, στρεπτοφόροι, οἱ τοὺς μανιάκας φοροῦντες βραχιᾶτοι, ἢ τοὶ ἀρμιλλίγεροι, ψελιοφόροι ἀρμίγεροι, ὄπλοφόροι μουνεράριοι, λειτουργοὶ δηπουτᾶτοι, ἀφωρισμένοι αὐξιλιάριοι, ὑπασπισταὶ κουσπάτωρες, φυλακισταὶ· κούσπους γὰρ Ῥωμαῖοι τὰς ξυλοπέδας καλοῦσιν, ὥς ἂν εἰ κουστώδης πέδουμ, οἷον εἰ ποδοκάκας καὶ ποδοφύλακας ἱμαγινιφέροι, εἰκονοφόροι ὀκρεᾶτοι, πεζοὶ σιδήρω τὰς κνήμας περιπεφραγμένοι ἀρματοῦρα πρῖμα, ὄπλομελέτη πρώτη ἀρματοῦρα σημισσάλια, ὄπλομελέτη μείζων ἀστᾶτοι, δορυφόροι τεσσεράριοι, οἱ τὰ σύμβολα ἐν τῷ καιρῷ τῆς συμβολῆς τῷ πλήθει περιφημίζοντες δρακωνάριοι, δρακοντοφόροι ἀδιούτρες, ὑποβοηθοὶ σαμιάριοι, οἱ τῶν ὄπλων στιλπνωταὶ βαγινάριοι, θηκοποιοὶ ἀρκουάριοι, τοξοποιοὶ πιλάριοι, ἀκοντισταὶ βερουτάριοι, δισκοβόλοι φουνδίτωρες, σφενδονῆται βαλλιστάριοι, καταπελτισταὶ (καταπέλτης δὲ ἐστὶν εἶδος ἐλεπόλεως, καλεῖται δὲ τῷ πλήθει ὄναγρος) βινεάριοι, τειχομάχοι πριμοσκουτάριοι, ὑπερασπισταὶ, οἱ νῦν λεγόμενοι πρωτήκτωρες πριμοσαγιττάριοι, τοξόται πρῶτοι κλιβανάριοι, ὀλοσίδηροι· κηλίβανα γὰρ οἱ Ῥωμαῖοι τὰ σιδηρᾶ καλύμματα καλοῦσιν, ἀντὶ τοῦ κηλάμινα φλαμμουλάριοι, ὧν ἐπὶ τῆς ἄκρας τοῦ δόρατος φοινικᾶ ῥάκη ἐξήρτηντο ἐξεδίτοι, εὐζωνοί, γυμνοί, ἔτοιμοι πρὸς μάχην φερεντάριοι, ἀκροβολισταὶ κερκίτωρες, οἱ περὶ τοὺς μαχομένους περιϊόντες καὶ χορηγοῦντες ὅπλα μήπω ἐπιστάμενοι μάχεσθαι ἀδωράτωρες, βετερανοί, τείρωνες, περὶ ὧν εἰς πλάτος οἶμαι δεικτέον.

Mag. 74

<47> Ἀδωράτωρας οἱ Ῥωμαῖοι τοὺς ἀπομάχους καλοῦσιν (ἀδωρέα γὰρ κατ' αὐτοὺς ἢ τοῦ πολέμου λέγεται δόξα ἀπὸ τῆς ζειᾶς καὶ τῆς τιμῆς τῶν ποτε τιμηθέντων αὐτοῖς), βετερανούς δὲ τοὺς ἐγγεγρακότας τοῖς ὅπλοις (μάρτυρες Κέλσος τε καὶ Πάτερνος καὶ Κατιλίνας, οὐχ ὁ συνωμότης ἀλλ' ἕτερος, Κάτων <τε> πρὸ αὐτῶν ὁ πρῶτος καὶ Φροντίνος, μεθ' οὓς καὶ Ῥενᾶτος, Ῥωμαῖοι πάντες· Ἑλλήνων δὲ Αἰλιανὸς καὶ Ἀρριανός, Αἰνείας, Ὀνήσανδρος, Πάτρων, Ἀπολλόδωρος ἐν τοῖς Πολιορκητικοῖς, μεθ' οὓς Ἰουλιανὸς ὁ βασιλεὺς ἐν τοῖς Μηχανικοῖς, ὧν ὁ Φροντίνος ἐν τῷ De Officio Militari, ἀντὶ τοῦ ἐν τῷ Περὶ Στρατηγίας, μνήμην ποιεῖται, καὶ Κλαυδιανὸς δὲ οὗτος, ὁ Παφλαγών, ὁ ποιητής, ἐν τῷ πρώτῳ τῶν Στιλικῶνος Ἐγκωμίων), τείρωνας δὲ τοὺς ταπεινούς.

Mag. 76

ὁποίους εἶναι συμβαίνει καθ' ἡμᾶς τοὺς λεγομένους Τριβαλλοὺς οὕτως δὲ τοὺς Βέσσους Ἀρριανὸς ἐν τοῖς Περὶ Ἀλεξάνδρου προσηγόρευσεν. διὰ γὰρ πενίαν καὶ μόνην διδῶσιν ἑαυτοὺς οἱ λεγόμενοι τείρωνες εἰς ὑπηρεσίαν τῶν ἀληθῶς στρατευομένων, οὐ μὴν ἄξιοι τέως

στρατιῶται καλεῖσθαι ἢ ὅλως ἐν ἀριθμῷ τέως τετάχθαι διὰ δὴ τὸ πτωχὸν τῆς τύχης καὶ ἄπειρον τῆς μάχης· οὐδὲ γὰρ ἐφετὸν ἦν ὑπὲρ πατρίδος εἰ μὴ γε τοὺς εὐπατρίδας ἀγωνίσασθαι. Διδώρος γ' οὖν ἐν δευτέρᾳ Βιβλιοθηκῶν φησι Σόλωνα ἐν Αἰγύπτῳ μαθόντα νόμον Ἀθηναίοις γράψαι τοιοῦτον, ὥστε εἰς τρεῖς μοῖρας τὴν πολιτείαν διατάττεσθαι· εἰς εὐπατρίδας, οἱ περὶ σοφίαν καὶ λόγους ἐσχόλαζον, δευτέραν δὲ τὴν γεωργικὴν ἅμα καὶ πρόμαχον, τρίτην τὴν βάνουσον καὶ τεχνουργόν· τὴν δὲ μετὰ ταύτας ἄτιμον, ἐξ ἧς οἱ δῆθεν χρεωδέστεροι ἐν τοῖς γεωργικοῖς ἅμα καὶ μαχίμοις προσήδρευον, δουλεύοντες αὐτοῖς καὶ τὸ πολεμεῖν καὶ γεωργεῖν διδασκόμενοι· τούτους Ἴταλοι τείρωνας ἐκάλεσαν ἀπὸ τοῦ τείρεσθαι καὶ ταλαιπωρεῖν ἐν τῷ δουλεύειν. Ἀθηναίους γὰρ ἐν ἅπασιν οἱ Ῥωμαῖοι ζηλώσαντες οὕτως καὶ αὐτοὶ τὸν δῆμον διέθηκαν. ταύτῃ γὰρ καὶ τρίβους τὰς φυλάς ἐπωνόμασαν ἐκ τῆς εἰς τρεῖς μοῖρας τῆς πολιτείας διανομῆς. <48> Καὶ οὗτοι μὲν ἐκ προσθήκης ἐτάχθησαν, ὥς τινες τῶν ἱστορικῶν φασιν, ὑπὸ Μαρίου τοῦ ὕστερον τυραννήσαντος, οἱ δὲ ἀνέκαθεν τῷ ἱπάρχῳ ἐπόμενοι προμῶται καθ' ὁμαλοῦ προσηγορεύθησαν, συνεστῶτες εἰς τάγματα τέσσαρα· βιάρχους, δουκηναρίους, κεντουρίωνας. <κεντηναρίους> <ἐκ τούτων> μὲν πάντων δέκα μὲν δήμαρχοι, δύο δὲ ὕπατοι καὶ <δέκα καὶ> ὀκτὼ πραιτῶρες καὶ ἕξ ἀγορανόμοι ἐπὶ τῆς πόλεως <δίκαια> ἀπένειμαν καὶ μόνοι.

Mag . 78 ‘ ταῦτα ὁ Πομπώνιος, ὡς ἔοικεν, τὸ πλῆθος καὶ ποικίλον τῆς ἱστορίας διαφυγών. ὁ γε μὴν Οὐλπιανὸς ἐν τοῖς προγραφομένοις Προτριβουναλίοις λεπτοτέρως τοὺς περὶ τῶν πραιτῶρων διεξῆλθε λόγους, τοὺς μὲν tutelarios, τοὺς δὲ fideicommissarios ὀνομάζων· ὧν ἅπαξ σχολάζοντων οὐ συνεῖδον μνησθῆναι. <49> Τοσούτων ἀρχόντων ἐκ προοιμίων τῆς Ῥωμαϊκῆς πολιτείας μέχρι τῆς ἐπιεικεστάτης βασιλείας Τίτου μνήμην ἐν ταῖς ἱστορίαις εὐρών, πέρας ἐπιθήσω τῷ λόγῳ. οὐδὲ γὰρ τῶν Δομιτιανοῦ δυοκαίδεκα πολιάρχων οὐδὲ μὴν τῶν Βασιανοῦ τὸ ἐπὶ κλην Καρακάλλου νεωτερισμῶν μνήμην ποιήσασθαι συνεῖδον· τὰ γὰρ παρὰ τῶν κακῶς βεβασιλευκότων γενόμενα, κἂν ὥσι χρηστά, καταφρονεῖσθω. ΠΕΡ'Ι ΤΟ Υ΄ ΥΠ'ΑΡΧΟΥ ΤΩ'Ν ΝΥΚΤΩ'Ν <50> Τρίβυρες, ἔθνος Γαλατικόν, ταῖς ὄχθαις τοῦ Ῥήνου παρανεμόμενοι, ὅπου καὶ Τρίβυρις ἡ πόλις (Συγάμβρους αὐτοὺς Ἴταλοί, οἱ δὲ Γαλάται Φράγγους καθ' ἡμᾶς ἐπιφημίζουσιν), ἐπὶ Βρέννου ποτὲ διὰ τῶν Ἄλπεων σποράδην ἀλώμενοι, ἐπὶ τὴν Ἰταλίαν ἐξηνέχθησαν διὰ τῶν ἀνοδεύτων καὶ ἀκανθωδῶν ἐρημιῶν, ὥς φησιν Οὐεργίλιος. εἴτα καὶ διὰ τῶν ὑπονόμων ἐπελθόντες τὴν Ῥώμην καὶ αὐτὸ δὲ τὸ Καπιτώλιον ἐκράτησαν ὅτε, τῶν ἐν τῷ ἱερῷ χηνῶν ταραχθέντων ὑπὸ τῶν βαρβάρων ἀκράτῳ νυκτὶ φανέντων, διεγερθεὶς Μάλλιος ὁ στρατηγὸς (γεῖτων δὲ ἦν) τοὺς μὲν βαρβάρους ἐξώθησεν, τοῖς δὲ χησὶν ἐορτὴν καὶ ἵπποδρομίαν ἄγειν Ῥωμαίοις, τοῖς δὲ κυσὶν ὄλεθρον κατὰ τὸν ἐν λέοντι ἥλιον διώρισεν.

Mag . 80 τούτων οὕτως τότε γενομένων, νόμος ἐτέθη ὁ προάγων τοὺς φύλακας τῶν νυκτῶν. καὶ ὅσον μὲν πρὸς τὸ μῆκος τοῦ χρόνου, ἐχρῆν ἡμᾶς ἔμπροσθεν τούτων ἐπιμνησθῆναι, ἀλλ' ἐπειδὴ μὴ ταῖς ἀρχαῖς τῆς πολιτείας καὶ τουτὶ συναριθμεῖσθαι τὸ φρόντισμα νόμος, σύστημα δὲ καὶ σῶμα τυγχάνει λειτουργίας χάριν ἐπινοηθέν, εἰκὸς ἦν καὶ αὐτὸ ὥς γ' οὖν πέρας τι τῶν ἀρχῶν παραθέσθαι. οὐ γὰρ μόνον τὴν πόλιν ἐξ ἐπιδρομῆς καὶ λανθανούσης ἐφόδου πολεμίων ἀπήμαντον καὶ ἀστασίαστον ἐμφυλίου βλάβης φυλάττουσιν, ἀλλὰ καὶ τοῖς ἀπὸ τῶν ἐμπρησμῶν βλαπτομένοις ἀμύνουσιν. καὶ μάρτυς Παῦλος ὁ νομοθέτης αὐτοῖς ῥήμασι καθ' ἐρμηνείαν οὕτως· ‘τὸ τριανδρικὸν σύστημα παρὰ τοῖς παλαιοῖς διὰ τοὺς ἐμπρησμοὺς προεβάλλοντο, οἱ καὶ νυκτερινοὶ ἐκ τοῦ πράγματος ἐλέγοντο. συνῆσαν δὲ αὐτοῖς καὶ οἱ ἀγορανόμοι καὶ δήμαρχοι· ὑποῦργει κολλήγιον, ἀντὶ τοῦ σύστημα, ὃ περὶ τὰς πύλας τῆς πόλεως ὥκει καὶ τὰ τεῖχη, ὥστε, τῆς χρείας καλούσης, εὐχερῶς εὕρισκομένους συντρέχειν.’ οὕτως μὲν ὁ Παῦλος, ὅτι δὲ ἀληθὴς ὁ λόγος ἐστὶ καὶ νῦν. τοιοῦτου τινὸς (ἀπεῖη!) συμβαίνοντος ἀνὰ τὴν

πόλιν, οἱ τυχὸν ἐπικαίρως ἐξ αὐτῶν εὐρισκόμενοι βοῶντες τῇ πατρίῳ Ῥωμαίων φωνῇ ὅμνες collegiati <concurrite> , ὅϊον εἶπεῖν, ἅπαντες ἐταῖροι συνδράμετε. <51> Τούτων οὕτως προαχθέντων, ἕκτον καὶ ἑπτακοσιοστὸν ἔτος τῇ πόλει ἐκεχωρήκει. Καῖσαρ δὲ μοναρχῶν πάσας μὲν ἀπέπαυσε τὰς ἀρχάς, τὴν δὲ τῶν ὅλων δυνάμιν ἀρχῶν ἀνεζώσατο μόνος. καὶ τρισὶν ἐνιαυτοῖς διαρκέσας αὐτὸς μὲν ἐν τῇ βουλῇ κατεσφάγη, τὸ δὲ λοιπὸν Καῖσαρ ὁ νέος ἀδελφιδοῦς ἐκείνου, μεθ' ὃν τὸ κράτος εἰς τοὺς Καίσαρας περιέστη. ΛΟΓΟΣ Β ΠΕΡ'Ι ΚΑΪΣΑΡΟΣ ΚΑ'Ι ΤΩΝ ΚΑΪΣΑΡΟΣ ἘΠΙΣΤΗΜΩΝ <1> Οἱ τυραννίδα καθ' ὄντινα οὖν καιρὸν τολμήσαντες οὐ μόνον τοὺς ἐν οἷς ἐγένοντο καιροῖς ἐλυμήναντο ἀλλὰ καὶ τοῖς μεταγενεστέροις πρὸς βλάβης ἐγένοντο, ζηλωτὰς κακῶν τοῖς ὑπηκόοις ἀπολιμπάνοντες.

Mag. 82. (1t) Μαρίου τοίνυν τυραννήσαντος καὶ ὑπουργήσαντος, Σύλλας ἀναστὰς ἀντετυράννησεν· αὐτῶν δὲ ἀλλήλοις ἀντιφερομένων, ἡ Ῥωμαίων μεταίχμιον οὔσα τοῖς τυράννοις ἐσπαθίζετο πολιτεία. καὶ Μάριος μὲν ἐν προοιμίῳ τῶν Σύλλου ἐκράτει δυνάμεων, τῆς δὲ Τύχης ἐκάτερον διαφθεῖραι σπουδαζούσης, νῦν μὲν ὁ Σύλλας, νῦν δὲ ὁ Μάριος ἐκράτει· πέρας δὲ ἐκατέροις ὄλεθος. Μάριος μὲν γὰρ ἐλαττωθεὶς εἰς τεμάχη λεπτά πρὸς τοῦ Σύλλου κατετμήθη, Σύλλας δὲ μετὰ τὴν νίκην σκώληκας ἀναβλύσας καὶ ἕτερον οὐδὲν παρὰ τὴν Εὐτυχοῦς προσηγορίαν ἐκ τῆς νίκης λαβὼν ἀπεφθάρη. περιόντι δὲ ἔτι τῷ Σύλλᾳ προσπελάσας ὁ Πομπήϊος ἐζήλου τε αὐτὸν καὶ γαμβρὸς ἐγένετο, Ἀντιστίαν τὴν ἐγγόνην αὐτοῦ πρὸς γάμον ἐλών, καὶ ὅλος ἦν ἐκείνου. νοσῶν δὲ Καῖσαρ ἐξ ἀρχῆς πρὸς Πομπήϊον, Ἰουλίας ἤδη τῆς αὐτοῦ θυγατρὸς τελευτησάσης, ἦν ἔτuche πρὸς γάμον Πομπηΐω δούς, τὴν ἐναντίαν ἡσπάσατο καὶ Μάριον ἐτίμα καὶ τοῖς αὐτοῦ τρόποις ἀπήγετο. συγχέονται οὖν ἄμφω κατ' ἀλλήλων ὥς εἰ κληρονόμοι τῶν τυράννων, ἔθνους μὲν παντὸς ὅσον ἦν πρὸς ἀνίσχοντα ἥλιον, Πομπηΐω, βαρβάρων δὲ πάντων ὅσοι πρὸς δύνοντα ἥλιον καὶ τὴν ἄρκτον ἐνέμοντο, τῷ Καίσαρι ἅμα τῷ στρατιωτικῷ συναιρομένων· καὶ δῆλα τὰ λοιπά. <2> Κρατεῖ δὲ τῶν ὅλων ὁ Καῖσαρ καὶ ἐπὶ τριακοσίοις αἰχμαλώτοις θριαμβεύων βασιλεῦσιν ἀναβὰς εἰς τὴν Ῥώμην οὐ βασιλέως (τί δ' ἂν εἴη μεῖζον;) ἢ γ' οὖν μονάρχου τινὸς ὑπέμεινεν ὑπελθεῖν προσηγορίαν, ἄλλην δέ τινα καὶ τῇ Τύχῃ ἡγνοημένην ἐζήτει τιμὴν. ὥς γὰρ ἐκ τοῦ Καπιτωλίου μετὰ τὸν θρίαμβον ἐπὶ τὴν βουλὴν ἐφέρετο, ἐκδραμόντος τινὸς τῶν ἐν τέλει τῆς στρατιᾶς καὶ στέφανον ἀγνοοῦντι περιθεμένου, λαβὼν αὐτὸς ἔρριψεν ἀγανακτῶν, ὥς ὕβριν ὑπομένειν ὑπολαβὼν εἰ βασιλεὺς χρηματίσοι ὁ τοσοῦτος βασιλέας εἰς δουλείαν ὑπαγαγὼν καὶ αὐτὴν δὲ τὴν Τύχην ἐλών.

Mag. 84 οὕτως ἐμφορηθεὶς ταῖς εὐπραγίαις ἡξίωσε μόλις θεὸς τε ἅμα καὶ ἀρχιερεὺς καὶ ὕπατος καὶ μόναρχος ἐς αἰεὶ καὶ Ῥωμαίων μὲν πρῶτος, ἐπίτροπος δὲ τῶν ἀπανταχοῦ βασιλέων καὶ ἵππαρχος καὶ πατὴρ πατρίδος καὶ στρατηγὸς καὶ φύλαξ πόλεως καὶ πρῶτος δημάρχων χρηματίσαι, στολὴν ταῦτα πάντα σημαίνουσιν ὑποδύς. καὶ ὄνομα μὲν αὐτῇ τριουμφάλια (οὐδὲ γὰρ ἦν εὐπορον οὕτω πολυσήμαντον ἐξευρεῖν τῇ στολῇ προσηγορίαν), χιτῶν δὲ ἦν, ἔνδον μὲν ἐκ πορφύρας, ἔξωθεν δὲ χρυσὸς ὅλος, ὥσπερ ἐλασθέντος διεστηκῶς τοῦ χρυσοῦ· καὶ λῶρος ἄνωθεν· οὕτω δὲ τὴν χρυσήλατον ἐπωμίδα Ῥωμαίοις ἀρέσκει καλεῖν. ταύτην τὴν στολὴν ἔθος ἐκράτησεν ἐξ ἐκείνου τοὺς Ῥωμαίων αὐτοκράτορας ἀμπέχεσθαι ὅταν ἐπὶ βασιλεῦσιν αἰχμαλώτοις θριαμβεύσωσιν· καὶ τοῦτο δῆλον ἐν ἡμῖν ἀπεδείχθη ὅτε Γελίμερα τῶν Βανδίλων καὶ Λιβύης βασιλέα πανθενεὶ θεὸς αἰχμάλωτον τῇ καθ' ἡμᾶς παρεστήσατο βασιλείᾳ. οὐδὲ γὰρ ἦν ὁμοσχέμονα τὸν νικητὴν πορφύραν περικειμένω γίνεσθαι τῷ κρατηθέντι. τοιοῦτοισι τὸν Καίσαρα τῆς Τύχης ἐπὶ τριετὴ χρόνον διαπαιζούσης φρυάγμασιν, ἡ φύσις ἔπεισεν ἄνθρωπον εἶναι. <3> Ὁκταβιανὸς δὲ μετ' αὐτόν, ἀδελφιδοῦς ἐξ Ἀτίας τοῦνομα τῆς ἀδελφῆς αὐτῷ γενόμενος καὶ θετὸς παῖς, διαδεξάμενος τὴν αὐτοκράτορα τιμὴν, θεὸς μὲν δῆθεν εὐσεβῶς μετριάζων ὀνομάζεσθαι παρητεῖτο, θεῖος δὲ μᾶλλον· καὶ τοῦτο πᾶσι τοῖς μετ' αὐτόν τὸ ἀξίωμα περιετέθη. τὸ μὲν γὰρ τῶν φύσει πεφυκότων ἐστίν, τὸ δὲ τῶν θέσει, τιμῆς ἢ μᾶλλον

βλασφήμου κολακείας χάριν τοῖς βασιλεῦσι περιτιθέμενον. τοῖς δὲ ἐπισήμοις χρήσασθαι, οἷς Καῖσαρ ὁ μέγας, τέως οὐκ ἔσχεν· πρῶτον μὲν, ὅτι κοινωνοὺς εἶχε τῆς ἀρχῆς Ἀντώνιον καὶ Λέπιδον, νέος δὲ ὢν κομιδῇ καὶ τὴν λεγομένην παρὰ Ῥωμαίοις βοῦλλαν, οἷον εἰ ψῆφον, <φορῶν> , τῆς Καίσαρος ἡξιούτο προσηγορίας.

Mag . 86

ὅθεν ἔτι καὶ νῦν τοῖς εἰς βασιλείαν προαγομένοις οὐ πρότερον τὰ ταύτης ἐπιτίθεται σύμβολα πρὶν στρεπτόν τῳ τραχήλῳ περιθέντες αὐτῷ οἱ ἐν τέλει τῆς στρατιᾶς ἄξιον εἶναι τῆς βασιλείας ἀποφήνωσιν, Καίσαρα δεικνύντες αὐτὸν καθάπερ τὸν νέον Καίσαρα καὶ τῆς τοῦ πρώτου Καίσαρος ἄξιον τιμῆς τε καὶ προσηγορίας. ὥσπερ γὰρ Πέρσαις ἐστὶ νόμιμον τὸν ἐκ βασιλέως τεχθέντα προάγειν ἑαυτοῖς εἰς βασιλείαν, οὕτω Ῥωμαίοις τοῖς τὸ πάλαι μὴ τῷ τυχόντι ἀλλὰ μόνοις τοῖς ἐκ τῆς Καίσαρος σειρᾶς κατιούσιν ἐγχειρίζειν τὸ κράτος. μέσος οὖν ἦν ὁ νέος Καῖσαρ, μήτε τῆς ὅλης ἐπειλημμένος τοῦ κράτους τιμῆς διὰ τοὺς κοινωνοὺς τῆς ἀρχῆς, μήτε μὴν ἀμοιρῶν, τὸ δὲ πλέον ἔχων παρ' ἐκείνοις διὰ τὸ Καίσαρος ἐπώνυμον, ὃ περιῶν ἔτι <ὁ> θεὸς αὐτῷ περιέθηκεν, διάδοχον ἑαυτοῦ καταλεῖπαι ψηφισάμενος. ὡς δὲ Λέπιδος μὲν ἐτελεύτα, Ἀντώνιος δὲ πρὸς Κλεοπάτραν ἔρρεψεν, Φουλβίαν τὴν ἀδελφὴν τοῦ νέου Καίσαρος συνοικοῦσαν αὐτῷ τὸ πρὶν ἀποπτύσας, Αἴγυπτόν τε εἴλε μετ' Ἀντωνίου καὶ τοὺς ἐμφυλίους ἔπαυσε θορύβους τῆς Ῥώμης, ὀγκωθεὶς καὶ αὐτὸς θεός τε ἐχρημάτισεν ὁ ἄρτι μετριάζων καὶ ναοὺς ὠσιωμένους πρὸς τιμῆς αὐτῷ ἀπεδέξατο καὶ ἀρχιερέα ὡς εἰ θεὸς ἐπεμβόλιμος προεχειρίσατο, πρῶτον αὐτὸν τῶν ἱερέων τῶν τότε νομισθέντων θεῶν ἀποδείξας, ἐπισήμοις τε πᾶσιν ἐχρήσατο, οἷς ὁ πατήρ, καὶ στρατείαις καὶ τάξεσι καὶ δορυφόροις, ὅσοις ὁ Ῥωμύλος τε καὶ πάντες οἱ ἀπ' αὐτοῦ μέχρι τούτων ἐχρήσαντο, μόνον τὸν ἵππαρχον εἰς ἑπαρχον μεταβαλὼν, ὀχήματι τιμήσας ὑπερηφάνῳ ἐξ ἀργύρου πεποιημένῳ, καὶ τάξιν πολιτικὴν ἀπονείμας αὐτῷ πειθαρχεῖν, Αὐγουσταλίους ἐξ αὐτοῦ καλέσας αὐτούς, περὶ ὧν ἐν τῷ περὶ τῆς τάξεως τῶν ὑπάρχων μικρὸν ὕστερον ἐροῦμεν. ἡπίως δὲ ὅμως ἐχρήσατο τοῖς ὑπηκόοις, ὥστε τοὺς Ῥωμαίους εἰπεῖν ἐπ' αὐτῷ τῇ πατρίῳ φωνῇ· *utinam nec natus nec mortuus fuisset*. ἀπύχοντο γὰρ αὐτοῦ τὴν γένεσιν, ὅτι μόνος ἐστήριξε τὴν τῶν Καيسάρων ἡγεμονίαν καὶ ὁμοίως τὴν τελευτὴν διὰ τὸ ἥπιον ἅμα καὶ τὸ τῶν ἐμφυλίων στάσεων ἀναιρετικόν· οὐδὲ γὰρ μετ' αὐτὸν ἐμφύλιος ἀνήφθη πόλεμος.

Mag . 88

<4> Ἐχρήτο δὲ στολῇ ἐπ' εἰρήνης, οἷα ποντίφεξ, ἀντὶ τοῦ ἀρχιερεὺς γεφυραῖος, πορφυρᾷ, ποδήρει, ἱερατικῇ, χρυσῷ λελογχωμένη, ἀμφιβλήματι δὲ ὁμοίως πορφυρῷ, εἰς χρυσοῦς αὐλακας τελευτῶντι, τὴν τε κεφαλὴν ἔσκεπε δι' ἃς ἐν τῇ γραφείῃ μοι Περὶ Μηνῶν πραγματεία ἀποδέδωκα αἰτίας, ἐπὶ δὲ τῶν πολέμων παλουδαμένοις· αἱ δὲ εἰσι δίπλακες ἀπὸ κόκκου, πρωτείας μετάξης κλωστῆς, χρυσῇ περόνῃ λιθοκολλήτῳ ἀναρπαζόμεναι τοῖς ὤμοις, <ἦν> ἡμεῖς μὲν φίβουлан ὡς Ἴταλοὶ καλοῦμεν, κορνουκόπιον δὲ ἰδίᾳ πῶς ἐν τοῖς βασιλείοις ἔτι καὶ νῦν λέγουσιν· ἐν δὲ ταῖς εὐωχίαις λιμβοῖς (πορφυροὶ δὲ εἰσι τρίβωνες ποδήρεις Μαιανδρίοις γραμμαῖς, ἐπὶ <δὲ> τῶν ὤμων χρυσοῖς τουβουλαμένοις, οἷον εἰ σωληνωτοῖς, ὑφάσμασι διαλάμποντες) καὶ παραγώδαις αὐριγάμμοις, ἀντὶ τοῦ χιτῶσι χρυσοῖς γαμματίσκοις ἀναλελογχωμένοις, ἀπὸ τῆς περὶ τοὺς πόδας ὥας καὶ τελευτῆς τοῦ ἐσθήματος ἐξ ἐκατέρων τῶν πλαγίων εἰς γάμμα στοιχεῖον διαζωγραφοῦσι χρυσῷ τὸν χιτῶνα· ἐν δὲ τῇ βουλῇ χλαμύσι, πορφυραῖς μὲν (πῶς γὰρ οὐχί;), πρὸς δὲ τὸ πέρας τῆς ποδήρους ὥας γραμμαῖς τετραγώνοις δι' ὅλου χρυσῷ κοσμουμέναις (σηγμένα αὐτὰς <οἱ> τῆς αὐλῆς καλοῦσιν, ἀντὶ τοῦ χρυσόσημα· τὸ δὲ πλῆθος ἐπὶ τῶν ἰδιωτικῶν χλαμύδων σηγμένα) βραττεολάτοις καὶ γεμμάτοις καὶ λαγκιολάτοις, ἀντὶ τοῦ χρυσοπετάλοις διαλίθοις καὶ λογχωτοῖς, καὶ τοῖς λοιποῖς τῆς βασιλείας ἐπισήμοις, περὶ ὧν κατὰ λεπτόν ἀφηγεῖσθαι περιττόν ὑπολαμβάνων πάρειμι, τοῦ λόγου με τὸ λοιπὸν ἐπὶ τὴν ἀφήγησιν τῆς ποτε πρώτης τῶν ἀρχῶν κατὰ τάξιν ἄγοντος. ΠΕΡ' Ἰ Τ Η Σ ἙΠΑΡΧΟΤΗΤΟΣ Τ Ω Ν ΠΡΑΙΤΩΡ' ΙΩΝ <5> Τὸ μὲν περίβλεπτον τῆς ἀρχῆς καὶ μόνῳ τῷ

σκήπτρῳ παραχωροῦν καὶ ἐξ αὐτῆς τῆς ἀμυδρᾶς σκιάς ἦν ἔτι καὶ μόνην δοκεῖ διασώζειν ἱκανοῖς ἂν τις καταλάβοι γνωρίσμασιν· πέφυκε γὰρ τὰ τῶν πραγμάτων ὑπέροπτα καὶ ἐξ αὐτῆς καταλαμβάνεσθαι τῆς ἐλαττώσεως· δεινὸς δὲ ὁ χρόνος ἐκφαγεῖν τε καὶ ὑπεργάσασθαι τὰ γένεσιν ἅμα καὶ φθορὰν εἰληχότα.

Mag. 90. (1t) ἄλλ' ἡ βασιλέως ἀρετὴ τοσαύτη τίς ἐστίν, ὥστε παλιγγενεσίαν δι' αὐτοῦ τὰ πρὶν ἐξολωλότα παραδοκεῖν. <6> Οὕτως οὖν τῶν ἀρχῶν ὡς ἔφθην εἰπὼν ἄχρι τῆς Καίσαρος τοῦ πρώτου ἐπικρατείας προελθουσῶν, αὐτὸς μετὰ τῆς Τύχης· ἐπιστὰς τοῖς πράγμασι ζύμπαν ἐξηλλοίωσε τὸ πολίτευμα, ὑπάτοις μὲν μηδὲν παρὰ τὴν προσηγορίαν ἀπολιπὼν, εἰς μήνυμα τοῦ χρόνου δῆθεν· ὑφ' ἑαυτῷ δὲ τάξας τὸν σύμπαντα στρατόν, δέδωκε τοῖς μετ' αὐτὸν ἢ δι' ἑαυτῶν (πλὴν εἰ μὴ γε τὸ τρυφᾶν προτιμῶεν) ἢ διὰ στρατηγῶν, ὧν ἂν θέλωσιν, ἢ δι' ὑποστρατήγων, τῶν παρὰ Ῥωμαίοις λεγομένων ληγάτων, τοὺς ἐνισταμένους διεργάζεσθαι πολέμους, μόνῳ τῷ ἱππάρχῳ, ὃς ἦν αὐτῷ Λέπιδος μοναρχοῦντι, καταλείπων μετὰ μεζονος αὐθεντίας τὴν δύναμιν· ὃν μετ' αὐτὸν Ὀκταβιανὸς Καῖσαρ, ὡς εἴρηται, ὑπαρχὸν ἑαυτῷ οὐ τῆς αὐλῆς μόνης ἀλλὰ μὴν καὶ στρατιᾶς ἀπάσης καὶ πολιτικῆς τάξεως, ἦν οὐκ εἶχε πρότερον, ἀναδείξας, ὡς βραχὺ παρατραπίσης τῆς λέξεως ἐξ ἀφυλάκτου συνηθείας, ἀντὶ ἱππάρχου ὑπαρχος προσηγορεύθη. καὶ ἐπὶ μὲν τῆς Ῥώμης (ἐφ' ἧς καὶ μόνης τὴν αὐλὴν παλάτιον καλεῖσθαι νόμος) ὑπαρχος τοῦ Καίσαρος ἐνόμιζεν, οἷον εἰ δεύτερος μετ' ἐκεῖνον, ἐπὶ δὲ τῶν κάστρων (οὕτω δὲ τὰς ἐν πολέμῳ παρεμβολὰς Ῥωμαίοις ἔθος καλεῖν) πραιφεκτος πραιτωρίῳ, οἷον εἰ προεστηκὼς τοῦ πραιτωρίου· τὸ γὰρ στρατηγικὸν ἐπὶ ξένης κατάλυμα πραιτωρίον ἐκεῖνοις ἔδοξεν ὀνομάζειν, καὶ εἰ τυχὸν αὐτὸν τὸν Καῖσαρα αὐλίζεσθαι ἐπ' ἐκεῖνου συμβαίνει.

Mag. 92 ἡ ἴδρυς δὲ καὶ στερεὰν αἰτίαν ἧς ἔνεκα τῇ τοῦ ἐπάρχου προσηγορίᾳ καὶ τὸ τῶν πραιτωρίων προστίθεται γνῶρισμα, ὡς εἶναι τὴν ἀρχὴν τῶν πρὸς τι καὶ μὴ δοκεῖν ἀσήμαντον ἔχειν τὴν ἐξοχὴν, συνώνυμον δὲ τῷ πολιάρχῳ, ὃν καὶ αὐτὸν ὑπαρχον ὀνομασθῆναι προεδεδίλωται, πραιτῶρα οὐρβανὸν τὸ πρὶν προσαγορευόμενον. Τράγκυλλος τοῖνυν τοὺς τῶν Καيسάρων Βίους ἐν γράμμασιν ἀποτείνων Σεπτικίῳ, ὃς ἦν ὑπαρχος τῶν πραιτωριανῶν σπειρῶν ἐπὶ αὐτοῦ, πραιφεκτον αὐτὸν τῶν πραιτωριανῶν ταγμάτων καὶ φαλάγγων ἡγεμόνα τυγχάνειν ἐδήλωσεν. ὥστε οὐ μόνον ἂν τις λάβοι τὸν ὑπαρχον τῆς αὐλῆς, ἦν καὶ πραιτωρίον πολλαχοῦ καλουμένην κατὰ τὸν ἐνικὸν ἀριθμὸν ἐδηλώσαμεν ἀλλὰ μὴν καὶ κατὰ τὸν πληθυντικὸν καλῶς ὀνομασμένον· οὐ μόνον γὰρ λέγεται πραιφεκτος πραιτωρίου <ἀλλὰ καὶ πραιτωρίων>, οἷον εἰ ἡγεμὼν τῶν πραιτωριανῶν, ὑπακουομένου ταγμάτων ἢ σπειρῶν ἢ στρατευμάτων ἢ δυνάμεων. <7> Αἰτίας μὲν οὖν ἂν τις τοιαύτας οὐκ ἔξω λόγου ἐπὶ τῆς προσηγορίας τῆς ἀρχῆς ἀποδοίη, ἥτις καθάπερ ὠκεανὸς τις τῶν πραγμάτων τῆς πολιτείας ἐστίν, 'ἐξ ἧσπερ πάντες ποταμοὶ καὶ πᾶσα θάλασσα.' σπινθήρες γάρ τινες ὥσπερ ἀφθάρτου πυρὸς αἱ λοιπαὶ τῆς πολιτείας ἀρχαὶ ἐκείνης, τῆς ἀληθῶς ἀρχῆς τῶν ἀρχῶν, δείκνυνται οὔσαι. οὐδὲ γὰρ εἶναι <ἂν> ἄνευ ἐκείνης δύναιτό ποτε, καθ' ὃν δὲ <μηδὲ> αὐταὶ μηδὲ μὴν αἰ τελοῦσαι ὑπ' αὐτὰς ὡς ἂν εἰ τάξεις τινὲς συνεστάναι δύναιντο, μὴ τὴν δαπάνην αὐταῖς τε καὶ τοῖς σὺν αὐτῶν ἡγουμένοις χορηγούσης τῆς ἐπαρχότητος. ὃν γὰρ τρόπον τις σκεῦος μέγιστον ἐξ ἀργυρίου πεποιημένον οὐκ ἐξ ἑαυτοῦ ἀλλ' ἐκ προγόνων ἔχει κεκτημένος, εἴτα πρὸς πενίαν ὑποσυρόμενος καταλύει μὲν τὸ σκεῦος, ὀλίγα φροντίσας ἰσχύος τε καὶ κάλλους, πολλὰ δὲ καὶ ἀσθενῆ ἐξ αὐτοῦ σκευῦφια κατασκευάζων πολὺν ἄργυρον ἐξ εὐτελείας ἢ μέγιστον ἐξ ἐνὸς καὶ ἀρχαῖον ἔχειν φαντάζεται· οὕτως, τῆς μεγίστης ἀρχῆς καταλυομένης, πολλάί τινες καὶ τάχα περιτταὶ ἀνέφυσαν ἀρχαί, μᾶλλον τῆς Τύχης ἀπαρεσθείσης τῷ ποιητῇ εἰπόντι 'οὐκ ἀγαθὸν πολυκοιρανίη, εἷς κοίρανος ἔστω.

Mag. 94 'οἱ μὲν γὰρ λεγόμενοι στρατηλάται τὴν τῶν κομίτων ἔχουσιν ἐκ τῆς ἀρχαιότητος καὶ μόνην τιμὴν (ταύτη καὶ κομιτιανούς τοὺς δευτεροστρατηλατιανούς ἢ παλαιότης οἶδεν· κόμιτας δὲ

τοὺς φίλους καὶ συνεκδήμους Ἱταλοὶ λέγουσι καὶ κοιμητᾶτον ἀπλῶς τὴν βασιλέως συνοδίαν), ἡ δὲ τοῦ λεγομένου μαγίστρου φροντὶς ἀρχὴ μὲν οὐκ ἔστιν οὕτως ἐγκεκριμένη, μεγίστη δὲ ὅμως, καὶ ἐγγὺς τῆς ὑπάρχων ἀνίπταται τιμῆς τε καὶ δυνάμεως· περὶ ἧς πρὸς τῷ τέλει τῆσδε τῆς ἱστορίας ἐρῶ· δεῖ γὰρ αὐτὴν νεωτέραν οὖσαν μὴ ταῖς πρεσβυτέραις τῶν ἀρχῶν συναριθμεῖν, δοῦναι δὲ αὐτῇ χώρον, ὃν ὁ χρόνος αὐτῇ παρεχώρησεν. <8> Ἐξήρηται δὲ ὅμως καὶ πάσας ἀναβέβηκε τὰς ἀρχὰς ἡ ὑπατος τιμὴ καὶ τῇ μὲν δυνάμει τῆς ἐπαρχότητος μείων, τῇ δὲ τιμῇ μείζων. ἡ μὲν γὰρ τὴν ὅλην διέπει πολιτείαν, οἴκοθεν μὲν οὐδὲν παρέχουσα, τὸ δὲ δημόσιον διοικοῦσα· ἡ δὲ πλοῦτόν τε βαθὺν οἴκοθεν νιφάδων δίκην ἐξαυλακίζει τοῖς πολίταις καὶ τῷ χρόνῳ τὴν προσηγορίαν χαρίζεται κακὰ πλάνης ἀπαλλάττει τὰ συναλλάγματα, πολέμους μὲν τὸ λοιπὸν οὐκ ἀναδεχομένη, μήτηρ δὲ ὥσπερ τῆς Ῥωμαίων ἐλευθερίας τυγχάνουσα· ἐναντίως γὰρ ἔχει πρὸς τυραννίδα καί, κρατούσης ἐκείνης, οὐχ ὑφίσταται· τοιγαροῦν ἅμα Βροῦτος ὁ τῆς σωφροσύνης ἔκδικος καὶ τῆς ἐλευθερίας ὑπέρμαχος τὴν ὑπατον ἐξέλαμψε τιμὴν, ἅμα Ταρκύνιος ὁ τύραννος ἀπωλώλει. ὁ δὲ ἡμέτερος πατήρ τε ἅμα καὶ βασιλεὺς ἡμερώτατος ταῖς μὲν ἐπανορθώσεσι τῶν πραγμάτων καὶ δωρεαῖς τῶν ὑπηκόων ὑπατός ἐστιν ἐφ' ὅσον ἐστίν, τῇ δὲ στολῇ γίνεται ὅταν κοσμεῖν τὴν τύχην ἐθέλήσῃ, βαθμὸν ἀνώτερον βασιλείας τὴν ὑπατον τιμὴν ὀριζόμενος.

Mag . 96

<9> Ὅτι δὲ κατὰ τὸ πρόσθεν εἰρημένον μόνῳ τῷ σκῆπτρῳ ἀνέκαθεν ἡ ἀρχὴ παρεχώρησεν, τὴν ἴσιν ἐκείνῳ λαχοῦσα τιμὴν, ἀντικρυς ἐκ τῆς βασιλείας ἔστι λαβεῖν. συναγομένης γὰρ τῆς βουλῆς (πάλαι μὲν ἐν τοῖς καλουμένοις σενάτοις, οἷον εἰ γερουσίαις, καθ' ἡμᾶς <δ> ἐπὶ τοῦ παλατίου), οἱ τῶν ἐκεῖ πρωτεύοντες στρατευμάτων, προϊόντες πορρωτέρῳ τῶν οἰκείων ἐδρῶν, ἀποδέχονται γονυπετεῖς τὴν ἐπαρχότητα· ἡ δὲ φιλήματος ἀξιοῖ προσιόντας αὐτοὺς εἰς θεραπείαν τοῦ στρατοῦ· καὶ αὐτὸς δὲ ὁ Καῖσαρ, οἷον εἰ τῶν Ῥωμαίων βασιλεὺς, τῆς βασιλείας ἐκλείπων, πρόσσεισιν ἐκ ποδὸς δι' ἑαυτοῦ ἀποδεχόμενος τὸν ἄρχοντα· οὗ ἔνδον ἅμα αὐτοῦ γενομένου, φυλακὴ πᾶσα μηδεμίαν μετ' αὐτὸν εἶσω γενέσθαι τῶν ἀρχῶν συγχωροῦσα, ἀλλ' οὐδέ, διαλυθέντος τοῦ συλλόγου, πρὸ αὐτῆς ἀναχωρεῖν τινα τῶν ἐκ τῆς βουλῆς ἐπιτρέπουσα. καὶ τοῦτο ἐγκρατῶς ἐφυλάχθη ἄχρι τῶν Θεοδοσίου τοῦ Νέου καιρῶν, ὅς, ἐπεὶ νέος ἦν καὶ δι' ἑαυτοῦ προῖων κατὰ τὸ συνειθισμένον τὴν τιμὴν προσφέρειν οὐκ ἴσχυε τῇ ἀρχῇ, εἰκόνα στήσας ὥρισεν ἀντ' αὐτοῦ ἀποδέχεσθαι τὸν ὑπαρχον. καὶ τραπέισις τῆς ὀρθῆς ἐκφωνήσεως περσίκιον τὸ σκῆπτρον ὁ δῆμος καλεῖ, ὅτι πέρ σῃ κατὰ Ῥωμαίους τὸ 'δι' ἑαυτοῦ' λέγεται. ταύτης δὲ τῆς τιμῆς καὶ ὁ τῆς πόλεως φύλαξ ἀπολαύει διὰ τοῦ μείζονος ἄρχοντος τῇ ὁμωνυμίᾳ τῆς ἰσοτιμίας ἀξιωθεῖς. ξίφος δὲ διεζώννυτο ἀνέκαθεν ὁ ὑπαρχος, οἷα καὶ τῶν ὅπλων ἔχων τὴν δύναμιν· καὶ τοῦτο δυνατὸν αὐταῖς ὄψεσιν ἐπὶ τοῦ παρόντος εὐρεῖν εἴ γε τις φιλόρχαιος ὢν ἐπὶ τὴν Καλχηδὸνα περαιωθεὶς τὴν Φιλίππου τοῦ ὑπάρχου εἰκόνα καταμάθοι. σῖκαν δὲ τὸ ὑποζώνιον ξίφος Ῥωμαῖοι καλοῦσιν, ἐξ οὗ σικαρίους τοὺς κρεουργοὺς, καὶ σικᾶτα τὴν ἐκ σαρκῶν εἰς λεπτὰ κατακοπεῖσαν ἐδωδήν.

Mag . 98

<10> Ἄλλ' ἀρχὴν ὅσα λέλογχεν ἔχει τέλος, τὸ ποιητικὸν εἶπεῖν. Κωνσταντίνου γὰρ μετὰ τῆς Τύχης τὴν Ῥώμην ἀπολιπόντος καὶ τῶν δυνάμεων ὅσαι τὸν Ἰστρον ἐφρούρουσαν ἐπὶ τὴν κάτω Ἀσίαν ψήφῳ τοῦ βασιλέως διασπαρεισῶν, Σκυθίαν μὲν καὶ Μυσίαν καὶ τοὺς ἐξ ἐκείνων φόρους ἐζημιώθη τὸ δημόσιον, τῶν ὑπὲρ Ἰστρον βαρβάρων μηδενὸς ἀνθισταμένου κατατρεχόντων τὴν Εὐρώπην· τῶν δὲ πρὸς τὴν ἕω παρὰ τὸ πάλαι δασμοῖς οὐ μετρίοις βαρυνθέντων, ἀνάγκη γέγονε τὸν ὑπαρχον μηκέτι μὲν τῆς αὐλῆς καὶ τῶν ἐν ὅπλοις ἄρχειν δυνάμεων (τῆς μὲν τῷ λεγομένῳ μαγίστρῳ παραδοθείσης, τῶν δὲ τοῖς ἄρτι κατασταθεῖσι στρατηγοῖς ἐκτεθεισῶν), τὴν δὲ ἀνατολὴν πρὸς τῇ κάτω Ἀσίᾳ καὶ ὅσα ταύτης διοικοῦντα, τὸ λοιπὸν τῆς ἀνατολῆς χρηματίζειν ὑπαρχον. διεσύρη δὲ οὐδὲν <ἦττον θανατώσα καθ' ἐκάστην ἡ> τῆς ἀρχῆς δυναστεία ἄχρι τῶν Ἀρκαδίου, τοῦ πατρὸς Θεοδοσίου τοῦ Νέου, καιρῶν, ἐφ' οὗ

συμβέβηκεν Ῥουφῖνον τὸν ἐπὶ κλὴν ἀκόρεστον, ὃς ἦν ὕπαρχος αὐτῷ, τυραννίδα μελετήσαντα τοῦ μὲν σκοποῦ ὑπὲρ λυσιτελείας τῶν κοινῶν ἐκπεσεῖν, εἰς βάραθρον δὲ τὴν ἀρχὴν καταρρῖψαι. αὐτίκα μὲν γὰρ ὁ βασιλεὺς τῆς ἐκ τῶν ὅπλων ἰσχύος ἀφαιρεῖται τὴν ἀρχήν, εἴτα τῆς τῶν λεγομένων φαβρικῶν, οἷον εἰ ὀπλοποιῶν, φροντίδος, τῆς τε τοῦ δημοσίου δρόμου καὶ πάσης ἐτέρας δι' ὧν τὸ λεγόμενον συνέστη μαγιστέριον. ὥς δὲ δύσεργον ἦν ἀποτρέφειν μὲν τὸν ὕπαρχον ἀνὰ τὰς ἐπαρχίας τοὺς δημοσίους ἵππους καὶ τοὺς αὐτοῖς ἐφεστῶτας, ἐτέρους δὲ κεκτηθῆναι τὴν ἐπ' αὐτοῖς ἐξουσίαν τε καὶ διοίκησιν, νόμος ἐτέθη θεσπίζων, ἀντέχεσθαι μὲν τὸν ὕπαρχον τῆς τοῦ δημοσίου δρόμου φροντίδος, τὸν πρῶτον μέντοι τῶν φρουμενταρίων (πρίγκιπα αὐτὸν σήμερον συμβαίνει <καλεῖσθαι>) παρεῖναι διὰ παντὸς τῷ δικαστηρίῳ τοῦ τῶν πραιτωρίων ὑπάρχου καὶ πολυπραγμονεῖν καὶ τὰς αἰτίας ἐξερευνᾶν ὧν ἕνεκα πολλοὶ ποριζόμενοι παρὰ τῆς ἀρχῆς τὰ λεγόμενα συνθήματα τῷ δημοσίῳ κέχρηται δρόμῳ (ταύτη καὶ κουριῶσος ὠνομάσθη, ἀντὶ τοῦ περιέργος· καὶ οὐκ αὐτὸς μόνος ἀλλὰ καὶ πάντες ὅσοι κὰν ταῖς ἐπαρχίαις τοῖς δημοσίοις ἐφεστήκασιν ἵπποις), προσυπογράφοντος τοῖς ἐπὶ τῶν δρόμων συνθήμασι καὶ τοῦ λεγομένου μαγίστρου.

Mag.100

ὅτι δὲ οὕτως, αὐτῆς δυνατὸν ἀκοῦσαι τῆς διατάξεως ἐν μὲν τῷ πάλαι Θεοδοσιανῷ κειμένης, ἐν δὲ τῷ νεαρῷ παροφθείσης. <11> Οὕτως οὖν ὥσπερ δι' ὑποβάθρων τινῶν καταφερομένης τῆς ἀρχῆς, τοὺς μὲν στρατιωτικοὺς καταλόγους ἔταξεν ἡ βασιλεία ὑπὸ τοῖς τότε καλουμένοις κόμισιν καὶ στρατηγοῖς, τὰς δὲ ἐν τῷ παλατίῳ τάξεις ὑπὸ τῷ πρωτεύοντι τῶν δυνάμεων τῆς αὐλῆς, περὶ οὗ πρὸς τέλος, ὥς ὑπεσχόμην, ἐρῶ, ὃν καὶ αὐτὸν ἄρχοντα οὐ μικρόν, καθάπερ τοὺς λεγομένους στρατηλάτας, αἱ τῆς ἐπαρχότητος ἐλαττώσεις ἀπετέλεσαν. τὰ γὰρ πολυτελῆ τῶν οἰκοδομημάτων καταλυόμενα πολλοῖς ἐπαρκεῖ πρὸς οἰκοδομήν. καὶ ἕως μὲν τοὺς βασιλέας ἐπεξιέναι δι' ἑαυτῶν τοῖς πολέμοις συνέβαινεν, εἶχε τινα ἡ ἀρχή, εἰ μὴ τοσαύτην, πλὴν ὑπὲρ πάσας τὰς ἄλλας ἰσχύν τε καὶ δύναμιν. ἐξ ὅτε δὲ Θεοδόσιος πρῶτος, τῆς τῶν οἰκείων παίδων ῥαστώνης προνοούμενος, νόμῳ δὲ τὴν ἀνδρίαν ἐχαλίνωσεν, κωλύσας δι' ἐκείνους τὴν βασιλέως Ῥωμαίων ἐπὶ πολέμους ὁρμήν, τὸ λοιπὸν τοῖς μὲν στρατηγοῖς τὰ τῶν πολέμων, τῷ δὲ μαγίστρῳ διοικεῖν τὰ τοῦ παλατίου γέγονε χώρα, ὥς μηδὲν ἕτερον ἔχειν τὴν ἐπαρχότητα ἢ μόνην τὴν ἐπὶ ταῖς δαπάναις φροντίδα, ἣν εἰκὸς ἐστὶ γίνεσθαι κατὰ τὸ ἀναγκαῖον περὶ τε τοὺς ἐξ αὐτῆς ἄρχοντας, ὥς ἔφην, καὶ περὶ ἐκείνους γε μὴν, <ὧν> αὐτοὶ ἄρχειν ἐτάχθησαν.

<12> Εἰ δέ τις καὶ τοὺς ἐκ τῶν προρρήσεων στοχασμούς, οὓς τινες καλοῦσι χρησμούς, ἐν ἀριθμῷ λόγων παραλαβεῖν ὑπομένοι, πέρας ἔλαβε <τὰ> Φοντηῖν τῷ Ῥωμαίῳ ῥηθέντα ποτέ· ἐκεῖνος γὰρ στίχους τινὰς δοθέντας δῆθεν Ῥωμύλῳ ποτὲ πατρίοις ῥήμασιν ἀναφέρει τοὺς ἀναφανδὸν προλέγοντας, τότε Ῥωμαίους τὴν Τύχην ἀπολείψειν ὅταν αὐτοὶ τῆς πατρίου φωνῆς ἐπιλάθωνται.

Mag.102

καὶ τὸν μὲν λεγόμενον χρησμὸν τοῖς Περὶ Μηνῶν γραφεῖσιν ἐντεθείκαμεν, πέρας δὲ μᾶλλον ἔσχε τὰ τοιαῦτα μαντεύματα. Κύρου γὰρ τινος Αἰγυπτίου, ἐπὶ ποιητικῇ καὶ νῦν θαυμαζομένου, ἅμα τὴν πολίαρχον ἅμα τὴν τῶν πραιτωρίων ἐπαρχότητα διέποντος, καὶ μηδὲν παρὰ τὴν ποίησιν ἐπισταμένου, εἴτα παραβῆναι θαρρήσαντος τὴν παλαιὰν συνήθειαν καὶ τὰς ψήφους Ἑλλάδι φωνῇ προενεγκόντος, σὺν τῇ Ῥωμαίων φωνῇ καὶ τὴν Τύχην ἀπέβαλεν ἡ ἀρχή. ΠΕΡ'Ι ΤΩΝ ἙΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ἙΠΑΡΧΟΤΗΤΟΣ ΤΩΝ ΠΡΑΙΤΩΡΙΩΝ <13> Ὡς οὖν ἔφην, τοῦ μὲν ἱπάρχου πρὸς τοῦ Αὐγούστου ἐκ τῶν ἀρχῶν περιαιρεθέντος, τοῦ δὲ ὑπάρχου τῶν πραιτωρίων τὴν ἐκείνου δύναμιν διαδεξαμένου, εἰκὸς ὀγκωθῆναι πλέον τὴν ἀρχήν, τοῖς ὅπλοις προστεθείσης καὶ τῆς τῶν πολιτικῶν πραγμάτων διοικήσεως. οὐδὲν δὲ ἦττον ἵχνην τινὰ τῆς ἱπαρχίας παραπέμεινεν αὐτῇ, μικρὰς τινος παραλλαγῆς ἐμπεσοῦσης. μανδύην μὲν γὰρ ὁ ἑπαρχος περιεβάλλετο Κῶνον (ἐπ' ἐκείνης γὰρ τῆς νήσου καὶ μόνης ἡ βαθυτέρα βαφή τοῦ φοινικοῦ χρώματος τὸ πρὶν ἐπηνεῖτο κατασκευαζομένη· <ἡ> γὰρ ἡρέμα πως ἐπὶ τὸ φλόγιον

καὶ οὐ σφόδρα βαθὺ ἀναπτομένη πρὸς Παρθυαίων ἐξηύρηται· ὅθεν καὶ Παρθικὰ τὰ φλογοβαφῇ δέρματα συμβαίνει καλεῖσθαι· ὁ δὲ μανδύης χλαμύδος εἶδος ἐστὶ τὸ παρὰ τῷ πλήθει μαντίον λεγόμενον, μὴ πλέον ἄχρι γονάτων ἐξ ὧμων ἡρτημένον, σηγμένων οὐκ ἐπιβαλλομένων τῷ μανδύῃ, τῶν <δ> ἐν ἡμῖν λεγομένων ταβλίων, ἀντὶ τοῦ πτυχίων· ἐκείνων γὰρ ἐπιτιθεμένων οὐκ ἐξῆν ἑτέρῳ ἢ μόνῳ χρῆσθαι τῷ Καίσαρι.

Mag. 104

σηγμένα δὲ τὰ χρυσόσημα Ῥωμαίοις <ἔθος> καλεῖν, ὡς προέφαμεν. τοιαύτη μὲν ἡ χλαμύς, παραγώδης δέ, χιτῶν καταπόρφυρος, καὶ ζωστήρ ἐκ φοινικοῦ δέρματος, ἐφ' ἑαυτὸν μὲν ἀνακεκολλημένος, ἐξ ἄκρων δὲ τῶν πλευρῶν εἰς λεπτήν καταρραφήν ἐσπουδασμένος, καὶ σεληνίσκον μὲν ἔχων τινὰ ἐξ εὐωνύμων, χρυσῷ πεποιημένον, ἐκ δὲ τῆς ἐτέρας γλωσσίδα τινὰ ἢ γ' οὖν διάβλημα, χρυσοτελὲς καὶ αὐτό, εἰς βότρυος σχῆμα πεποιημένον, δι' ἣν ἐν τῇ Περὶ Μηνῶν συγγραφῇ ἀποδεδώκαμεν αἰτίαν· ὅπερ διάβλημα ἀπὸ δεξιᾶς φερόμενον καὶ ἐπὶ τὸν σεληνίσκον βαλλόμενον διαζώννυσι τὸν περιτιθέμενον ἀσφαλῶς, περόνης καὶ αὐτῆς χρυσοῦς ἐνδανούσης τὸν ἱμάντα καὶ συναπτούσης τὸν βότρυον τῷ σεληνίσκῳ· φόβουσαν αὐτὴν πατριῶς οἱ Ῥωμαῖοι καὶ βάλτεον τὸν ζωστήρα λέγουσιν, τὴν δὲ ὅλην κατασκευὴν τοῦ περιζώματος οἱ Γάλλοι καρταμέραν, ἣν τὸ πλήθος καρτάλαμον ἐξ ἰδιωτείας ὀνομάζει. ὅτι δὲ οὐ Ῥωμαϊκὸν τουτὶ τὸ ῥημάτιον, μάρτυς ὁ Ῥωμαῖος Βάρρων ἐν βιβλίῳ πέμπτῳ Περὶ Ῥωμαϊκῆς Διαλέκτου, ἐν ᾧ διαρθροῦται ποία μὲν τις λέξις ἐστὶν Αἰολικὴ, ποία δὲ Γαλλικὴ· καὶ ὅτι ἑτέρα μὲν ἡ Θούσκων, ἄλλη δὲ Ἑτρούσκων, ὧν συγχυθεισῶν ἡ νῦν κρατούσα τῶν Ῥωμαίων ἀπετελέσθη φωνή.

<14> Τοιαύτη μὲν τῆς ἀρχῆς ἡ παρ' αὐτοῖς καλουμένη παρατοῦρα, ἀντὶ τοῦ στολή, ὄχημα δὲ ὁποῖον ἴσμεν καὶ θῆκαι· οὕτω δὲ τὸ λεγόμενον τῷ πλήθει καλαμάριον ἐκείνοι λέγουσιν, ὅπερ ὄγκου καὶ μόνου χάριν εἰς τύπον τοιοῦτον χρυσήλατον κατεσκεύαστο· ἑκατὸν ἔχειν χρυσοῦ λίτρας ὑπέιληπται. ἕτερον δὲ ἐξ ἀργυρίου βαθὺ πρὸς ὑποδοχὴν κοινοῦ μέλανος ἐξυπηρετεῖται τῷ δικαστηρίῳ (καλλίκλιον αὐτό, οἷον εἰ κυαθίσκον, ἀπὸ τοῦ κάλυκος καλεῖσθαι νόμος) καὶ κἀνθαρος, ὡς λεκάνη τις, ἐξ ἀργύρου ἐπὶ τρίποδος ἀργυραίου καὶ κρατὴρ ὑπὲρ τῶν τὰς ἐμπροθέσμιους δίκας ἐν τῷ δικαστηρίῳ λεγόντων κείμενος· περὶ οὗ μακρηγορεῖν ἀηδὲς εἶναι κρίνων ἐξ ἀνάγκης ἀναλαβεῖν τὴν ἀφήγησιν συνωθοῦμαι, ἐκεῖνο προλέγων ὡς εἰσιν ἔτι καὶ νῦν πορθμίδες τρεῖς τῇ ἀρχῇ πρὸς τὰς ἀντιπόρθμους διαπεραιώσεις ἐκ τῆς βασιλίδος ἐπὶ τὰς γείτονας ἡπεύρους.

Mag. 106

βάρκας αὐτάς, ἀντὶ τοῦ δρόμωνας, πατριῶς ἐκάλεσαν οἱ παλαιότεροι καὶ κέλωκας, οἷον ταχινάς, ὅτι κέλερ κατ' αὐτοὺς ὁ ταχὺς λέγεται, καὶ σαρκιναρίας, ἀντὶ τοῦ ὀλκάδας, ὅτι σάρκινα κατ' αὐτοὺς τὸ ἄχθος καλεῖται. τοιαῦτα μὲν τινα καὶ ταῦτα. πρὸς δὲ τὸ προκείμενον ἐπανελθωμεν. <15> Νόμος ἦν (καὶ γὰρ ἄρτι παρεφθάρη) τοὺς μὲν ἀπὸ ψήφων τῆς ἀρχῆς ἐπὶ τῶν ἐπαρχιῶν τὰς δίκας λέγοντας μετὰ ἔφεσιν αὖθις ἐπὶ τὴν ἀρχὴν ἐμπροθέσμως αὐτὰς κατὰ τὸν ἑκκλητικὸν νόμον ἀναπέμπειν, τὰς δὲ ἐπὶ τῶν ἀρχαιοτικῶν δικαστηρίων ἀπὸ ψήφων αὐτῶν ἐπὶ τὴν βασιλείαν· κἀκεῖνας μὲν καλεῖσθαι τεμποραλίας, ἀντὶ τοῦ ἐμπροθέσμιους, ταύτας δὲ σάκρας, οἷον θείας, διὰ τό, ὡς ἔφην, πρὸς τὴν βασιλέως ἀκρόασιν μετ' ἑκκλητικὸν ἀναπέμπεσθαι. θαῦμα μέγιστον καὶ πανευδαίμονος πολιτείας τεκμήριον· βασιλεὺς Ῥωμαίων ὑπέμενε χαμαιζήλου δικαστοῦ λειτουργίαν ὑφίστασθαι καὶ κρίνειν πράγματα, ἴσως καὶ σφόδρα γλίσχρης ὑποθέσεως ἀνεχόμενος, καθάπερ ὁ ἡμερώτατος ἡμῶν βασιλεὺς διὰ τὴν περὶ τοὺς ὑπηκόους στοργήν, καίτοι τὰ πλεῖστα κατὰ πολεμίων ἀγρυπνῶν καὶ προκινδυνεύειν ἡμῶν διὰ σπουδῆς ἔχων. εἰ μὴ σφαλερωτέραν ἡμῖν τὴν εἰρήνην ὁ δῆμος θεηλάτοις διχονοίαις ἀναπτόμενος ἀπετέλει, ἥς ἔνεκα βαρυτέραν τὸ δημόσιον δαπάνην ὑφίσταται πρὸς φυλακὴν τῆς εἰρήνης ἢ πρὸς ἀναχαιτισμὸν τῶν πολεμίων· ἔνθεν ἡ τῶν λεγομένων νόβων ἀναλωμάτων ἀφορμὴ καὶ στένωσις τῶν ἀναγκαίων.

Mag. 108

εἰ γὰρ τοὺς ἔμπροσθεν βεβασιλευκότας ῥαστώνῃ διέλυσεν, πῶς ἂν ἡρέμησεν οὗτος, ὕπνῳ μὲν μηδὲ ὅλως χαλῶμενος, τροφῆς δὲ χάριν μηδὲ ἄρτου ξηροῦ πρὸς κόρον ἀπτόμενος; <16> Τῆς τοιαύτης οὖν συνηθείας ἤδη πρότερον εἰς τρυφὴν ἀναλυθείσης καὶ τῶν ἔμπροσθεν ἅμα τοῖς ὅπλοις καὶ αὐτὴν τὴν μέχρι λόγων φροντίδα τῶν κοινῶν ἀποπτυσάντων, νόμος ἐφοίτησεν, τὸν ὕπαρχον ἀκροάσασθαι τῶν σακρῶν διατυπῶν, πρᾶγμα καὶ μετὰ τὴν ἐναλλαγὴν ἀρκοῦν ἐπιδείξει τὴν οὖσαν αὐτῷ τὸ πάλαι θειότητα. λευχείμων μὲν γὰρ ὁ ὕπαρχος ἐπὶ τοῦ βήματος, καὶ τάξεις ἀρμοδία ὡσαύτως ἐσταλμένη μετ’ αὐτοῦ, καὶ αὐτοὶ δὲ οἱ τῶν δικῶν κύριοι λαμπροφανεῖς, καὶ σιγὴ κατασκέπουσα τὸ δικαστήριον, καὶ ῥητόρων οἱ διαφανέστατοι ἀξίας ἐορτῶν ἀμπεχόμενοι στολάς, καὶ ὁ τρίπους ἐν μέσῳ τοῦ ἀκροατηρίου, ἐξηρημένου κατὰ μέσον τοῦ κανθάρου, καὶ κρατὴρ παρακείμενος, δι’ οὗ ποτε πληρούμενος ὁ κάνθαρος ὕδατος τοσοῦτον ἐδίδου καιρὸν τῷ τῆς δίκης τέρματι ἐφ’ ὅσον διὰ τινος γνώμονος τοῦ ἐνόντος αὐτῷ ὕδατος διηθουμένου ὁ κύαθος ἀπηλλάττετο, καὶ ὁ λόγος τοῖς λέγουσιν ὅλως πρὸς θεῖον δικαστὴν ἀνυψούμενος. τούτων πάντων ἀπολομένων, οὐδὲ ἵχνος τὸ λοιπὸν ἀπέμεινε σεμνότητος τῷ δικαστηρίῳ, τῶν συνεδρευόντων μόνον ἐν παραβύστῳ μετὰ γέλωτος τῶν περιεστηκότων ὥσπερ ἐν μίμοις τινῶν δῆθεν δικῶν ἀκροωμένων. καὶ τάξεις οὐδεμία ἢ μήνυμα κατὰ τὸ πρόσθεν συνειθισμένον παραδηλοῦν τὸν χρόνον τῆς ἡμέρας· ὁ γὰρ τῆς τάξεως προεστηκώς (σουβαδιούβαν αὐτὸν ὠνόμασαν, οἷον εἰ ὑποβοηθόν), πραττούσης τῆς ἀρχῆς, ἐστὼς ἐπὶ κορυφῆς τῶν ὑπηρετουμένων τροχίσκους τινὰς οὐκ εὐτελεῖς ἐξ ἀργύρου πεποιημένους, γραφὰς τῶν ὥρων ἔχοντας τῆς ἡμέρας τοῖς Ἰταλῶν ἀριθμοῖς καὶ γράμμασιν, ἐμβριθῶς ἀφιεῖς ἐξαπίνης ἐπὶ τὸ ἔδαφος θρόον ἀπετέλει σεμνόν, παραδηλοῦντος τοῦ βαλλομένου τροχίσκου κατὰ τοῦ μαρμάρου τὴν τῆς ἡμέρας ὥραν. <17> Καὶ τούτου τοῦ σεμνοῦ καὶ οὕτως ἀξιοπρεποῦς σχήματος ἀπολομένου, οἷα τῆς ἀρχῆς ἢ μηδ’ ὅλως ὀρωμένης ἐπὶ τοῦ βήματος ἢ κατὰ τοὺς νόμους τοῦ Καππαδόκου, περὶ οὗ ὕστερον ἐρῶ, ἐν κοιτῶνί τινι λανθανούσης, οὐδεὶς τὸ λοιπὸν ἀξιόλογος παρήλθεν ἐπὶ τὴν τάξιν οὕτως ἀπερριμμένην καὶ μᾶλλον αἰσχύνῃν ἢ τιμὴν τινα τῷ προσιόντι φέρουσαν.

Mag. 110

συγκατέπεσεν οὖν ἑαυτοῖς τὰ πράγματα καὶ προσευτελίσθη παρὰ πᾶσαν ἢ πρώτη καὶ ἀνίσχουσα τῶν ἀρχῶν, καθ’ ὅντινα οὖν καιρὸν ἐπὶ τὴν αὐλὴν εὐτελῶς ἐλκομένη, τὸ πρὶν μηδέποτε, μή τί γε πάσης τῆς βουλῆς προτρεχούσης ἐν τοῖς λεγομένοις σιλεντίοις ἐπὶ τῆς αὐλῆς φαινομένη, κατὰ τὸ πρόσθεν εἰρημένον τελευταία μὲν πασῶν εἰσιούσα τῶν ἀρχῶν, πρώτη δὲ προΐουσα, τῆς βασιλέως εἰκόνης ἀντ’ αὐτοῦ παραπεμπούσης αὐτήν· ἔνθεν τοῦ πρώτου τῶν λεγομένων σιλεντιαρίων (ἀμισσιωνάλιος καλεῖται) ἐξ ἐωθινοῦ πρὸς τῆς βασιλείας πρὸς αὐτὴν στελλομένου καὶ γονυπετῶς προτρέποντος ἐπὶ τὴν αὐλὴν παρελθεῖν, ἢ δὲ μόγις καὶ ἀπαξιοῦσα τὸν σκυλμὸν ἐκινεῖτο. <18> Ὑπόλοιπον περὶ τῆς τάξεως κατὰ λεπτόν ἀφηγήσασθαι, πόσοις τε καὶ ποίοις συμπληροῦται καταλόγοις, ἔθῃ τε καὶ νόμοις ἀπαριθμήσασθαι. πέπεισμαι γὰρ ἤδη μηδὲ μνήμην τινὰ σῶζεσθαι τῶν ἄρτι διαπεσόντων, ἀπαιδευτῶν οἷα καὶ μηδεμίαν πεῖραν δικαστηρίου παρειληφότων ἐπεμβαίνόντων τοῖς ποτε μόγις πρὸς τῶν ἐμπειροτάτων καὶ πρὸς γῆρας ἤδη σεμνοφανὲς ἀφικομένων μετ’ εὐχῆς χειριζομένοις. νόμος γὰρ ἦν, οὐ ψιλὸς ἀλλ’ ἐν γράμμασιν, μηδενὶ παντελῶς ἐπιτρέπων ἐπὶ τὸ τοῦ βοηθοῦ ἀναβαίνειν φρόντισμα πρὶν ἂν, γένους τε μετριότητι καὶ λόγων ἐλευθερίῳ παρασκευῇ κοσμούμενος καὶ ἕνατον ἐνιαυτὸν ἐπὶ τῆς δέλτου διαπρέψας, δι’ ὅλης τε ἐλθὼν τῆς τῶν πραγμάτων πείρας καὶ τὴν ἀπὸ τῆς νεότητος τόλμαν εἰς ἐπιείκειαν μεταβαλὼν, τιμῆς οὕτω σεμνῆς καὶ δύναμιν οὐ μικρὰν ἐχούσης καὶ κέρδος εἰς χιλίους ποτὲ συναγόμενον χρυσοῦς, ἄξιος εἶναι φανείη.

Mag. 112

<19> Ἄλλ’ ἴσως τῶν ἀναγνωσομένων οἱ νουνεχέστεροι οὐκ ἔξω λόγου καταδραμοῦνται φήσοντες ‘τί δέ ποτε περὶ τῶν ἐπισήμων τῆς ἀρχῆς ὑποσχόμενος εἶπεῖν, μὴ καὶ βηξίλλων καὶ

πελέκεων καὶ κλημάτων ἐμνημόνευσας, ταῦτα γὰρ ἦν τῷ ἱπάρχῳ τὸ πάλαι, ἀντ' ἐκείνου δὲ
 <τὸν> τῶν πραιτωρίων ὑπαρχον ὁ πρῶτος τῶν βασιλέων, ἢ τοι Καισάρων, ἐχειροτόνησεν·
 ἦν μὲν οὖν, φημί, καὶ ταῦτα γνωρίσματα τῶν πραιτωρίων ὑπάρχων ἄχρι Δομιτιανοῦ, αὐτὸς δὲ
 Φοῦσκον τοῦνομα τῆς ἀρχῆς προστησάμενος ἐγγὺς ὅλην τὴν τῆς ἱππαρχίας μνήμην
 ἀπῆλειπεν, μὴ πέλεκυν, μὴ βήξιλλα μηδὲ τὰ λεγόμενα κλήματα καταλιπών. τὸ γὰρ ἐπὶ τοῦ
 παρόντος τῷ πρίγκιπι κλῆμα φερόμενον οὐδὲν ἕτερον παρὰ τὴν προσηγορίαν διασώζει τῆς
 ἀρχαιότητος· πάλαι γὰρ καὶ νῦν δὲ παρὰ αὐτοῖς τῶν ὅπλων στρατεύμασιν ἐπιφέρεται ὁ τῶν
 λεγομένων βιάρχων πρῶτος ῥάβδον κλήματι ἐξ ἀργύρου πεποιημένῳ περιπελεγμένην πρὸς
 τιμῆς τοῦ ποτε τιμηθέντος Διονύσου, ὡς ἐν τοῖς Περὶ Μηνῶν ἀποχρώντως ἡμῖν ἀνεήνεκται.
 πέλεκυν δὲ μόνῳ τῷ ὑπάτῳ καὶ ταῖς ὑπατικάῃς ἀρχαῖς τῶν ἐπαρχιῶν καταλέλοιπεν ὁ χρόνος
 ἐναλλαγείς, ἴσως ἐρυθριάσας καὶ τούτου τοῦ γνωρίσματος τὴν ὑπατον ἀφελέσθαι τιμὴν.
 βήξιλλα γὰρ αὐτὸς μόνος ὁ Καῖσαρ ἔχειν τὸ λοιπὸν γνωρίζεται· τίνα δὲ ταῦτα, ἐν τῷ Περὶ
 Μηνῶν ἐπεδείξαμεν. κενόδοξος γὰρ ὢν ὁ Δομιτιανὸς τοῖς νεωτερισμοῖς ἔχαιρεν· ἴδιον δὲ
 τυράννων ἀνατρέπειν τὰ πάλαι καθεστηκότα. ὅθεν οὐ μόνον τὴν ἐπαρχότητα τῶν πραιτωρίων
 τῆς οὔσης αὐτῇ τὸ πρὶν τιμῆς ἐζημίωσεν, ἀλλὰ μὴν καὶ τὴν πολίαρχον ἐξουσίαν, τό γε εἰς
 αὐτὸν ἦκον, διεσπάθισεν, δύο πρὸς τοῖς δέκα ὑπάρχους πόλεως ἀνθ' ἑνός, ὡς δὴ καθ' ἕκαστον
 τμήμα τῆς Ῥώμης, προχειρισάμενος.

Mag. 114

<20> Οὐκ ἦν δὲ καταγώγιον ὠρισμένον ἀνέκαθεν οὐδεμιᾶ τούτων τῶν ἀρχῶν, οὐκ ἐπὶ τῆς
 πρώτης, οὐκ ἐπὶ τῆς καθ' ἡμᾶς βασιλίδος, ὡς ἐπὶ τοῦ παρόντος, ἀλλ' ἐπὶ τῶν οἰκείων ἐδρῶν ὁ
 τὴν ἀρχὴν διέπων ἔπραττεν· καὶ τοῦτο ἄχρι τοῦ καθ' ἡμᾶς Λέοντος διέμεινεν, ἐφ' οὗ
 Κωνσταντίνος τὴν ὑπαρχον ἔχων τιμὴν, ἀνὴρ εὐπατρίδης, ἐκ Μαζάκης μὲν καὶ αὐτὸς ὀρμηθεὶς,
 ἀνάλογον δὲ τὴν ἀρετὴν τῇ κακίᾳ τοῦ πονηροῦ Καππαδόκου κεκτημένος, διὰ λόγων τε ἄριστα
 καὶ διαφερόντως τῶν παρ' Ἰταλοῖς τότε μάλιστα τιμωμένων ἡγμένος, ἀγορὰν ἐδείματο
 διαπρεπεστάτην, Λέοντος αὐτὴν προσαγορεύσας, ἐν ἣ καὶ τὴν προαγωγήν ἐκείνου ψηφίδι
 κατεγράψατο. ταύτην, ὡς εἶπον, αὐτὸς οἰκείοις ἀναλώμασι κατασκευάσας, οἷα γειτνιῶν τῷ
 χωρίῳ (καὶ Ρούφῳ τῷ καθ' ἡμᾶς πάππος γενόμενος), παρεχώρησεν τῇ ἀρχῇ δίαιταν εὐτελὴ καὶ
 σώφρονα πρὸς θεραπείαν τοῦ κατὰ καιρὸν τὴν ἀρχὴν ἐκδεχομένου, κατασκευάσας πρᾶγμα
 πάσης ἀποδοχῆς ἄξιον. ἡ πρώτη καὶ ἀνέχουσα τῶν ἀρχῶν, ἡ μόνῳ τῷ σκήπτρῳ παραχωροῦσα,
 ἐπὶ μικρᾷς <τότε ἔπραττε διαίτησ>· οὕτως ἦν παρὰ τοῖς παλαιοτέροις τὰ τῆς τρυφῆς
 ἡμελημένα, οἱ μόνης ἀπέλαυνον τῆς τῶν ὑποτελῶν εὐθυμίας. <21> Σέργιος δὲ ὕστερον, ἐκ
 τῶν δικανικῶν ῥητόρων ἀνὴρ σοφιστής καὶ διὰ τοὺς λόγους αἰδέσιμος Ἀναστασίῳ τῷ χρηστῷ,
 τὴν εἰρημένην δίαιταν ὑπερώῳ φορτώσας καταγωγίῳ, τὸ μὲν σώφρον ὑπερεῖδεν, μείζονα δὲ
 τρυφήν, τῆς ἀρχῆς ἤδη μαραινομένης, εἰσήγαγεν, οὐ προθεωρήσας (οὐδὲ γὰρ ἀνθρωπίνης
 φύσεως τὸ ἐσόμενον στοχάζεσθαι) φωλεὸν τῷ Καππαδόκῃ κατασκευάζειν· τῷ γε μὴν βαλανεῖῳ
 τῆς διαίτης ἠρκέσθη, ἐπὶ γ' οὖν αὐτοῦ τιμήσας τὸ μέτριον. ὁ δὲ Καππαδόκης (τίς δὲ οὗτος,
 μικρὸν ὕστερον ἐρῶ), ἐνσκήψας τῇ ἀρχῇ, τὴν μὲν παλαιὰν καὶ οὕτω σεμνὴν τῆς ἀρχῆς δίαιταν
 ταῖς φάλαγξι τῶν θεραπόντων αὐτοῦ παρεχώρησεν.

Mag. 116

αὐτὸς δὲ ἐπὶ τῆς ὑπερώας κατακοιταζόμενος, οὔρου καὶ ἀφόδου περισκοποῦντος τὸν κοιτῶνα,
 γυμνὸς ἐπὶ τῆς κλίνης ἐξεκέχυτο, πάντας τοὺς ἀπὸ τῆς τάξεως, ὡς εἰ πονηροὺς οἰκέτας, πρὸ
 τοῦ κοιτῶνος παραφυλάττειν ἐγκελευόμενος, αὐτὸς δὲ τοὺς ἀρέσκοντας ἐπιλεγόμενος καὶ τοῖς
 θηριωδεστάτοις τῶν οἰκετῶν, βαρβάροις καὶ λύκοις ταῖς ψυχαῖς ἅμα καὶ ταῖς προσηγορίαις,
 πρὸς τιμωρίαν ἐκτιθέμενος. τρυφῶν οὖν ἐκτόπως, τὸ πάλαι βαλανεῖον εἰς ἔπαυλιν ὑποζυγίων
 μεταθέμενος, ταῖς ἀγέλαις τῶν ἵππων εἰς μέρος βραχὺ παρεχώρησεν· ἕτερον δὲ ἐπὶ τοῦ ἀέρος
 κρεμάσας βαλανεῖον καὶ τὴν φύσιν τῶν ὑδάτων εἰς ὕψος ἄτακτον ἀναρρεῖν συνωθήσας,
 ἐλούετο ἐν αὐτῷ οὕτως ὡς προτετραγώδηται. εἶτα ἐκεῖθεν, <ἐνθα> τὰ τε ἀέρος τὰ τε γῆς τὰ

τε νηκτὰ πάντα μετὰ τῶν ἀπανταχόθεν οἴνων κατέπινε καὶ μυρίαὶς συνδιεφθείρετο μίξεσιν ἀδιακρίτοις, αὐτὸς ἐπὶ τῆς χλαμύδος θεριστρίῳ, ὡς εἰ κρηδέμνω, τὴν κεφαλὴν περιδεσμῶν καὶ τὰς τρίχας ἐνειλῶν τῇ καλύπτρῃ, ὡς Πομπηίου παράσιτος κατὰ τὸν Πλούταρχον ἢ, τάληθες εἶπεῖν, ὡς οἱ τῆς σκηνῆς ἄρχοντες, διεβαστάζετο ἐπὶ τὰς αὐλὰς, ἃς αὐτὸς κατεσκεύασεν ἑαυτῶ· ὧν εἴ τις θέλοι τὴν ἀσωτίαν καὶ τὴν τῶν κτισμάτων διεξιέναι τῷ λόγῳ λαμπρότητα, Σεσώστριος ὁμοῦ καὶ Ἀμάσιος καὶ τῶν ἄλλων μανσώλειά τε καὶ πυραμίδας καὶ τᾶλλα ὅσων οἱ τὰς Αἰγυπτιακὰς ἀναγράψαντες ὑπερηφανίας μνημονεύουσιν, μέτρια καὶ φιλοσοφοῦσι πρέποντα καταυλήματα λέγων οὐ σφαλῆσεται. <22> Ὑπόλοιπόν ἐστι κατὰ τὸ πρόσθεν ἐπηγγελμένον περὶ τῆς τάξεως εἶπεῖν, ποία τέ τις ἦν ποτε παρὰ τῷ ἱπάρχῳ καὶ ποία γέγονε μετ' ἐκείνων ὑπὸ τῷ τῶν πραιτωρίων ὑπάρχῳ, περὶ τε τῶν ἐν αὐτῇ καταλόγων, προσηγοριῶν τε καὶ λειτουργιῶν, περὶ τε ἐθῶν καὶ συμβόλων καὶ τῶν ἐπὶ τοῖς συνταττομένοις χάρταις ῥημάτων καὶ ἀπλῶς ὅσα ἡμῶν ἄχρι τηρούμενα, τῆς ἀρχῆς ἐλαττωθείσης καὶ τῆς ὑπηρετουμένης αὐτῇ τάξεως συμπεσοῦσης, παραπόλωλεν, ὅπως μὴ <σύν> τοῖς ἴχνεσι τῆς ἀρχαιότητος καὶ αὐτῇ ἢ τῶν ἀρετῶν μνήμη μὴ γ' οὖν γράμμασιν ἀναφερομένη παντελῇ λάχῃ τὴν ἀναίρεσιν.

Mag. 118

τέως δὲ περὶ τῶν ὑπολοίπων τῆς πολιτείας ἀρχῶν καὶ τὸ δὴ πέρας ἰδίον τινα περὶ τῆς τάξεως λόγον ἐκθήσομαι· οὐδὲ γὰρ εὐπρεπὲς ταῖς ἀρχαῖς τοὺς ἀρχομένους συναριθμεῖν. ΠΕΡ'Ι ΤΟ Ὑ ΛΕΓΟΜ'ΕΝΟΥ ΜΑΓ'ΙΣΤΡΟΥ Τ Ω'Ν ΘΕ'ΙΩΝ ὈΦΦΙΚ'ΙΩΝ ἈΝΤ'Ι ΤΟ Ὑ'ΑΡΧΟΝΤΟΣ Τ Ω'Ν Α'Υ ΛΙΚ Ω Ν ΣΤΡΑΤΕΥΜ'ΑΤΩΝ <23> Πάντα τὰ ὄντα καὶ γίνεται καὶ ἔστι κατὰ τὴν τοῦ ἀγαθοῦ φύσιν· τὰ μὲν ὄντα, ὡς ἔστιν, τὰ δὲ γινόμενα, οὐκ ὄντα μὲν αἰεὶ, οὐδὲ ὡσαύτως ἔχοντα, διὰ δὲ τῆς γενέσεως ἐπὶ τὴν φθοράν, εἴτα ἐξ ἐκείνης ἐπὶ τὴν γένεσιν ἀναστρέφοντα, καὶ τῷ εἶναι μὲν ἀθάνατα, τῷ δὲ μεταβάλλεσθαι ἀλλοιότερα· εἰς ἑαυτὰ γὰρ ἀναχωροῦντα τῇ μὲν οὐσίᾳ ἐστίν, τῇ δὲ φθορᾷ γίνεται, τηρούσης αὐτὰ τῆς φύσεως παρ' ἑαυτῇ προαγωγῆς τε αὐθις εἰς τοῦμφανὲς κατὰ τοὺς ὑπὸ τοῦ Δημιουργοῦ τεθέντας ὅρους. ταῦτά φησιν ὁ λόγος διὰ τὴν ἀρχέτυπον τῆς καθ' ἡμᾶς πολιτείας ὅψιν, ἐφ' ἧς ἴσμεν πρὸ πάσης ἀρχῆς τὴν τοῦ ἱπάρχου δύναμιν, ὡς εἴρηται, γενέσθαι· εἴτα ὡς ἀπαλιφεῖσα ἐκείνη τῷ χρόνῳ εἰς τὴν ὑπαρχον μετεφύη τιμὴν. αὐτῆς δὲ τὸ πολίτευμα παραλαβούσης, αὐθις ἢ βασιλεία εἰς τὴν τοῦ ὑπάρχου περιέστη χρεῖαν· καὶ προῆλθεν εἰς τὸ μέσον, μᾶλλον δὲ προηνέχθη ὑπὸ τῆς τῶν πραγμάτων φύσεως ἢ πρὶν ἀπαλιφεῖσα δι' ἑτέρας προσηγορίας ἀρχή, κατὰ μὴδὲν μὲν ἀποδέουσα τῆς οἰκείας ὑποστάσεως, μεῖζονι δὲ δυνάμει καὶ προσθήκῃ τῶν οὐκ ὄντων αὐτῇ τὸ πρὶν ὠχυρωμένη.

Mag. 120

<24> Καὶ μηδεὶς πρὸς τὸ καινὸν τῆς προσηγορίας ἀποπηδάτω· εἰ γὰρ ἀπίδοι ἐμμελῶς εἰς τὰ πράγματα, οὐδὲ αὐτὴν τὴν ἐπωνυμίαν τῆς ἀρχῆς διαφωνοῦσαν πρὸς ἑαυτὴν εὐρήσει. ὁ μὲν γὰρ ἱππαρχος παρὴν αἰὶ τῷ ῥηγὶ ἢ τῷ μονάρχῳ, τῆς μὲν ἱππικῆς δυνάμεως ἡγούμενος, τῆς δὲ αὐλῆς πάσης προεστηκώς· ὥστε ὁ λεγόμενος κατὰ νεωτέραν προσηγορίαν μάγιστρος οὐδὲν ἕτερον ἢ ἱππαρχός ἐστιν· τῆς δὲ μεταβολῆς τοῦ ὀνόματος αἰτία ἢ τῆς πλείονος ἐξουσίας ἐπικράτεια γέγονεν. τὸ γὰρ μάγιστρος ὀφφικίων ὄνομα οὐδὲν ἢ τὸν ἡγούμενον τῶν αὐλικῶν καταλόγων σημαίνει, ὡς προέφαμεν, ἐν οἷς ἢ τε ἱππικὴ καὶ ἢ πεζομάχος δύναμις τῆς βασιλείας θεωρεῖται εἰς μυρίους συναγομένη πολεμιστάς. καὶ τοῦτο μὲν μόνον εἶχεν ὁ ἱππαρχος τὸ προνόμιον, ὁ δὲ μάγιστρος τὸ πλεόν, τῆς βασιλείας εἰς τοσοῦτον ὕψος ἀνενεχθείσης. τότε μὲν γὰρ μόνην τὴν Ἰταλίαν ἐκέκτηντο Ῥωμαῖοι, νῦν δέ, θεοῦ προῖσταμένου, πᾶσαν ὁμοῦ γῆν τε καὶ θάλασσαν ἔχουσιν. <25> Καὶ ὅστις μὲν οὖν ὠνομάσθη τὴν ἀρχὴν μάγιστρος, οὐκ ἔχω λέγειν, τῆς ἱστορίας σιγῶσης· οὐδὲ γὰρ πρὸ Μαρτινιανοῦ, ὃς ἦν ὑπὸ Λικινίῳ μάγιστρος, ἄλλου τινὸς προσηγορίαν ἢ ἱστορία παραδίδωσιν. αὐτοῦ δὲ τούτου ὑπὸ Λικινίῳ, ὁ Κωνσταντῖνος, τὴν ὅλην τῆς βασιλείας μόνος κατασχὼν ἐξουσίαν, Παλλάδιον μάγιστρον τῆς αὐλῆς ἐχειροτόνησεν, ἄνδρα συνετὸν καὶ Πέρσας Ῥωμαίοις πρότερον καὶ Μαξιμιανῷ τῷ Γαλερίῳ διὰ

πρεσβείας φιλώσαντα. τοῖς δὲ ἡμιρομένοις τοὺς ἐφ' ἐξῆς μὴ ἀγνοῆσαι μαγίστρους ἄχρις ἡμῶν ἀρκέσει πρὸς διδασκαλίαν Πέτρος ὁ πάντα μεγαλόφρων καὶ τῆς καθ' ὅλου ἱστορίας ἀσφαλῆς διδάσκαλος, δι' ὧν αὐτὸς ἐπὶ τοῦ λεγομένου μαγιστερίου ἀνεγράψατο. <26> Προῆλθεν οὖν ἡ δύναμις ἐπὶ πλεον τῆς ἀρχῆς· οὐ μόνον γὰρ τὰς τῶν ἐθνῶν πρεσβείας ὑφ' ἑαυτῷ τελοῦσας ὁ μάγιστρος ἔχειν πιστεύεται, τὸν τε δημόσιον δρόμον καὶ πλῆθος ἐμβριθὲς τῶν πάλαι μὲν φρουμενταρίων, νῦν δὲ μαγιστριανῶν, τὴν τε τῶν ὅπλων κατασκευὴν καὶ ἐξουσίαν, ἀλλ' ἔτι καὶ τὴν τῶν πολιτικῶν πραγμάτων.

Mag. 122

καὶ διαφερόντως Πέτρος οὗτος, ὁ πολὺς, ὁ μηδενὶ ταῖς ἀρεταῖς κατὰ μηδὲν δεύτερος. διασφύζει μὲν γὰρ καὶ φρουρεῖ τὴν αὐλὴν καὶ τὴν Ῥωμαϊκὴν οὐκ ἀποπτύει μεγαλειότητα, ἣν ἐγγὺς ἀπολομένην ἀβελτερίᾳ τῶν πρὸ αὐτοῦ, οἷα σοφὸς καὶ διὰ παντὸς τοῖς βιβλίοις προσανέχων, ἀποκαθίστησιν· τοὺς δὲ νόμους εἰδὼς εἴπερ τις ἄλλος, οἷς ἐξ ἀπαλῶν ὀνύχων ἐνετράφη, συνηγορῶν τοῖς δεομένοις, ἄρχων τε μέγιστος καὶ ἀξίαν ὄφρυν τῆς ἐξουσίας ἀνατείνων ἐδείχθη καὶ δικαστὴς ὁζὺς καὶ τὸ δίκαιον κρίνειν εἰλικρινῶς ἐπιστάμενος, κατὰ μηδὲν αὐτὸν ὑπτιάζουσας τῆς τύχης. πρῶτος μὲν γὰρ ἐστὶ καὶ μειλίχιος, ἀλλ' οὐκ εὐχερὴς οὐδὲ πρὸς τὰς αἰτήσεις ἔξω τοῦ νόμου καμπτόμενος, ἀσφαλῆς δὲ ὁμοῦ καὶ προβλέπων τὰς ὁρμὰς τῶν προσιόντων, μηδένα καιρὸν ταῖς ῥαθυμίαις παραχωρῶν, τὴν μὲν νύκτα τοῖς βιβλίοις, τὴν δὲ ἡμέραν τοῖς πράγμασιν ἐγκείμενος, μηδὲ αὐτὴν τὴν μέχρι τῆς αὐλῆς ἐκ τῆς οἰκίας ἐν ὁμιλίαις διασυρίζων ἀπλῶς, ζητήμασι δὲ λογικοῖς καὶ ἀφηγήσεσι πραγμάτων ἀρχαιοτέρων μετὰ τῶν περὶ ταῦτα σχολαζόντων εἰλούμενος. καὶ καιρὸς οὐδεὶς αὐτῷ διδασκᾶν ἐστὶν ἀμέριμνος, ὥς τοὺς τῶν λόγων ἐξηγητὰς δεδιέναι τὴν πρὸς αὐτὸν ἐντυχίαν· πράγμασι γὰρ αὐτοὺς καὶ στροφαῖς περιβάλλει μετρίως ὑπελέγχων ὥς λέγοντο μόνον, οὐκ εἰσὶ δὲ τοιοῦτοι οἵποιος αὐτοὺς ἡ φήμη διαθρυλεῖ. ἐμοὶ δὲ μάλιστα σκοτοδινίας οὐ μικρὰς ἀνακινεῖ ἡ πρὸς αὐτὸν συνήθεια. χαίρω γὰρ αὐτῷ, ὅτι καλὸς ἅμα καὶ ἐλεύθερος καὶ τύφου καὶ κορύζης ἐκτός, ἀστεῖός τε καὶ κοινός· ἀλλ' ἐφήσιν μοι, ὥς εἴρηται δὴ, φροντίδας οὐ μικράς, μηδὲν ὧν ἐπίστασθαι δοκῶ προτείνων εἰς ζήτησιν, τὰ δὲ παντελῶς ἡγνοημένα παρεισάγων, ὥστε με τὰς πασῶν ἰσχυροτάτας εὐχὰς μελετᾶν, μηδεμίαν αὐτὸν ἄβατον ἐμοί, ὥσπερ εἶωθεν, ἐπιρροιζῆσαι θεωρίαν.

Mag. 124

ΠΕΡ' Ἰ ΤΟ Ὑ'ΕΠ'ΑΡΧΟΥ ΣΚΥΘ'ΙΑΣ ΚΑ' Ἰ ΤΟ Ὑ'ΙΟΥΣΤΙΝΙΑΝΟ Ὑ'ΠΡΑ'ΙΤΩΡΟΣ ΚΑ' Ἰ ΤΟ Ὑ' ΚΥΑΙΣ'ΙΤΩΡΟΣ <27> Τοσοῦτων ἀρχόντων τῶν ἐπὶ τῆς Ῥώμης τῷ νόμῳ γνωριζομένων μνήμην ἢ καθ' ὅλου ἱστορία ἐκ προοιμίων ποιεῖται τῆς Ῥωμαϊκῆς πολιτείας ἄχρι τῆς Ἀναστασίου τοῦ βασιλέως τελευτῆς. κόμιτα γὰρ λαργιτιῶνων, <ὸν> Ἰταλοὶ λέγουσιν, ἀντὶ τοῦ προεστῶτα τῶν τῆς βασιλείας θησαυρῶν, καὶ κόμιτα πριουάτων, ἀντὶ τοῦ τῶν ἰδία πως τοῖς βασιλεῦσι προσηκόντων, οὐκ ἂν τις ἐν ἀρχόντων ἀριθμήσειέ ποτε καταλόγῳ, θεραπόντων δέ· <οὐ μὲν γὰρ> προαγωγῆς ἄρχουσι πρεπούσης ἀξιοῦνται, κατὰ δὲ τὸ δοκοῦν τῇ βασιλείᾳ πρόσφατον ἔχουσι καὶ λανθάνουσιν τὴν γένεσιν, ὥσπερ ὁ λεγόμενος πατριμῶνιος, ἀντὶ τοῦ φύλαξ τῆς ἰδία πως ἀνηκούσης τῷ βασιλεῖ καὶ τυχὸν ἐκ προγόνων περιουσίας, ὃν καὶ αὐτὸν οὐ πρὶν ἀριθμοῦμενον Ἀναστάσιος ὁ πάντα ἔμφρων ἀνεστήσατο, διάκρισιν, ὥσπερ εἰώθει, περινοῶν τοῖς πράγμασιν ὅπως μὴ συγχύσει κάμνοιεν. <28> Μετ' ἐκεῖνον δέ, Ἰουστίνου ἐν ἡσυχίᾳ βιοῦντος καὶ μηδὲν νεώτερον ἐξευρόντος, ὁ μετὰ ταῦτα, ἀδελφιδοῦς αὐτῷ γενόμενος, πᾶν ὃ τι χρήσιμον περιποιεῖν τοῖς κοινοῖς ἐπειγόμενος, ὅλην τε τὴν ὄφρυν τῆς ἀρχαίας ὀψεως ἀνακαλούμενος, πρῶτον μὲν ἐξεῦρε τὸν λεγόμενον τῆς Σκυθίας ὕπαρχον. σοφὸς γὰρ ὢν καὶ διὰ τῶν βιβλίων εὐρὺν ὥς εὐδαίμων μὲν ἡ χώρα τοῖς χρήμασιν, ἰσχυρὰ δὲ τοῖς ὅπλοις ἐστὶ τε νῦν καὶ πάλαι γέγονεν (<ἦν> πρῶτος ἐλὼν σὺν Δεκεβάλῳ τῶν Γετῶν ἡγησαμένῳ Τραϊανὸς ὁ πολὺς πεντακοσίας μυριάδας χρυσοῦ λίτρων, διπλασίας δὲ ἀργύρου, ἐκπωμάτων ἄνευ καὶ σκευῶν τιμῆς ὅρον ἐκβεβηκότων ἀγγελῶν τε καὶ ὅπλων καὶ ἀνδρῶν μαχιμωτάτων ὑπὲρ

πεντήκοντα μυριάδας σὺν τοῖς ὅπλοις Ῥωμαίοις εἰσήγαγεν, ὡς ὁ Κρίτων παρὼν τῷ πολέμῳ διῖσχυρίσατο) συνεῖδεν, αὐτὸς κατὰ μηδὲν Τραϊανῷ παραχωρῶν, περισῶσαι Ῥωμαίοις ἤδη ποτὲ ἀφηνιάζουσιν τὴν βορείαν.

Mag. 126

καὶ θαυμαστὸν οὐδὲν εἰ πάντα κατ' εὐχὰς προῆλθεν αὐτῷ· οὐδὲ γὰρ Τραϊανὸν τοῖς ὅπλοις ἐζήλωσε μόνον, ἀλλ' αὐτὸν Αὐγουστον τῇ περὶ θεὸν εὐσεβείᾳ καὶ τρόπων μετριότητι, καὶ Τίτον τῇ καλοκάγαθίᾳ, Μάρκον δὲ τῇ συνέσει παρώθησεν. <29> Ὡς ἔφθην εἰπὼν, προάγει τοίνυν ἔπαρχον ἐπόπτην τῶν Σκυθικῶν δυνάμεων, ἀφορίσας αὐτῷ ἐπαρχίας τρεῖς τὰς πασῶν ἐγγὺς εὐπορωτάτας Κεραστίδα (τὴν καθ' ἡμᾶς Κύπρον, ἀπὸ Κύπριδος κατὰ τὸν μῦθον τιμηθείσης ἐν αὐτῇ μεταβαλοῦσαν τὴν προσηγορίαν) Καρίαν τε ὅλην σὺν ταῖς Ἰωνίσι νήσοις· ἃς ἄρτι τελοῦσας ὑπὸ τὴν πρώτην τῶν ἀρχῶν, ὥσπερ τὰς ἄλλας ἀπάσας, συνεῖδεν ὁ βασιλεὺς χωρισθείσας αὐτῇς τελεῖν ὑπὸ <τῷ> Σκυθίας ἐπάρχῳ καὶ φόρον ἴδιον ἀπένειμε πρὸς δικαστήριον καὶ τάξιν ὅλην, ὡς εἰ σπινθηρὰ τινα τῶν ἐν Λιπάρη κρατήρων ἀνάψας ἐκ τῆς ἐπαρχότητος, πολλὰ καθ' ὁμαλοῦ χρηστὰ τοῖς κοινοῖς τεχνησάμενος. τὴν τε γὰρ μεγίστην καὶ δευτέραν ἐξουσίαν αὐτὸς καὶ μόνος οὐ μετρίων ἐκούφισε πόνων, διελὼν τὰς φροντίδας τῶν πραγμάτων ἄρχουσι πολλοῖς· ἀλλὰ καὶ αὐτοῖς εὐχειρίστους κατέστησε τὰς ἀρχὰς καὶ τοῖς φιλοπράγμοσι τὴν λύσσαν ἐμέτρησεν. γλίσχρον δὲ νομίσας <εἰ> μὴ καὶ τὴν πολιarchίαν ἀπαλλάξῃ μοχθημάτων οὐ μικρῶν (καὶ τοῦτο τὸν Τίτον ἐκμιμούμενος), τὸν οὐρβανὸν πραιτῶρα τοῖς ἄρχουσι παρεισήγαγεν, ἀρκεῖν οἰόμενος τῷ πολιάρχῳ τὴν πάντα σοβοῦσαν τῷ δήμῳ διχόνοιαν, καὶ μετ' αὐτοὺς (μᾶλλον δὲ πρὸ αὐτῶν κατὰ τὴν ἀρχαιότητα, ὡς προέφαμεν) τὸν λεγόμενον κυαισίτῳρα, ἀντὶ <τοῦ> τῶν βιωτικῶν ἐγκλημάτων ἐρευνάδα σεμνότατον.

Mag. 128

ΠΕΡ'Ι ΤΟ ὙΚΩΝΣΤΑΝΤΙΑΝΟ ὙΚΑ'Ι ἸΟΥΣΤΙΝΙΑΝΟ ὙΠΡΑΪΤΩΡΟΣ ΚΑ'Ι ΤΟ ὙΜΑΓ'ΙΣΤΡΟΥ ΤΩΝ Κ'ΗΝΣΩΝ <30> Ὡσπερ ἀρχέτυπον εἶδος ἡ μονάς, παράδειγμα δὲ μονάδος ἓν, οὕτως ἐν προοιμίῳις ἡ καθ' ἡμᾶς εὐδαίμων πόλις τῆς τότε πᾶσαν ὑπεροχὴν ἐκβεβηκυίας Ῥώμης ἐνομήσθη. ὅθεν ὁ Κωνσταντῖνος οὐδαμοῦ πρὸ τῆς ἐπ' αὐτῇ κωνσεκρατίωνος (οὕτω δὲ τὴν ἀποθέωσιν Ῥωμαῖοι προσαγορεύουσιν) Ῥώμην νέαν δείκνυται καλῶν, κάστρα δὲ καὶ αὐτὴν ἴσα ταῖς ἄλλαις τῶν χωρῶν· καὶ τούτων ἂν τις ἐπιστήσεται τοῖς ἐλέγχοις εἰ ταῖς Διαλέξεσι Κωνσταντίνου, ἃς αὐτὸς οἰκείᾳ φωνῇ γράψας ἀπολέλοιπεν, ἐντεύξεται. εἰκόνα τοίνυν καὶ στοχασμὸν ἀμυδροῦ παραδείγματος εἶναι κρίνων αὐτὴν πρὸς ἐκείνην, δύο πραιτῶρσιν ἀρκεσθῆναι συνεῖδε διὰ τὸ τῶν οἰκητόρων μέτριον καὶ τῶν πραγμάτων σμικρόν. ἐκ τῆς φάλαγγος οὗν τῶν ἐν τῇ Ῥώμῃ πραιτῶρων τὸν τουτηλάριον <καὶ τὸν φιδεῖκομμισσάριον> προχειρίζεται, τὸν μὲν Κωνσταντιανόν, τὸν δὲ μάγιστρον τοῦ κήνσου ἐπιφημίσας, οἷον εἰ ἄρχοντα τῶν ἀρχετύπων συμβολαίων, ὅτι κήνσον μὲν τὴν ἀπογραφὴν τῶν ἀρχαίων, ῥέγεστα δὲ <τῶν πραττομένων> λέγουσιν· καὶ σκρίβαν μὲν ἐκείνῳ, ἀντὶ τοῦ ὑπογραφέα, κηνουάλης δὲ τούτῳ, ἀντὶ τοῦ ἀρχαιοφύλακα, ὑπηρετεῖσθαι διώρισεν. τῆς δὲ ἡμετέρας Ῥώμης καὶ Νεμέσεως ἕξω καὶ τὴν πρώτην τῆς δυνάμεως ἀποκρυπτούσης, συνεῖδεν ὁ κράτιστος καὶ τῆς τοῦ οὐρβανοῦ πραιτῶρος δεῖσθαι παρόδου.

Mag. 130

προάγει τοίνυν αὐτὸν τῇ οἰκείᾳ σεμνύνων προσηγορίᾳ ἅμα τῶν τοῦ δήμου παραπτωμάτων ἀψόμενον, ἅμα τὴν πολιarchίαν φροντίδων ἀμετρίας ἐπικουφίσας ἐμφρόνως. ΛΟΓΟΣ Γ' <1> Τοῦ νόμου τῆς ἱστορίας, ὡς οἶμαι, τηρηθέντος καί, τὸ πρόσθεν ἐπηγγελμένον, τῶν πολιτικῶν ἀρχῶν διὰ τοῦ λόγου παρελθουσῶν, ἐπῆλθεν ἐμοὶ ἴδιόν τινα καὶ μονήρη λόγον περὶ τῆς μεγίστης τάξεως τῆς πρώτης τῶν ἀρχῶν ὑποθεῖναι τῇ ἱστορίᾳ, δι' οὗ ἂν τις ἀμυδρῶς ἐσοπτρίσοιτο τὴν πάλαι κρατήσασαν ἐν αὐτῇ λαμπρότητα τε καὶ εὐταξίαν· ἣν ἐγγὺς ἀπολομένην ὁ γενναῖος ἡμῶν βασιλεὺς οὐκ εἴασε παντελῶς ἀποσβεσθῆναι, συνέχει δὲ ὥσπερ καὶ σφίγγει διαρρέουσιν τῷ χρόνῳ τὴν ἀρχαιότητα.

Mag. 132. (1t)

καὶ μεῖζον μὲν ἐστὶ δι' αὐτοῦ ἥπερ ἄρτι καθεστήκει τὸ πολίτευμα, Λιβύης ἡμῖν ἀποδοθείσης (οὐ μικρὸν δὲ τὸ κτῆμα, τῆς δὲ Εὐρώπης τὸ πλεῖστον· κοινωνεῖ γὰρ αὐτῇ τοῦ ζεφύρου, καθ' ὃ τὸν εὖρον ὅλον δίδωσιν ἢ Ἀσία καὶ μόνῃ), καὶ αὐτῆς δὲ Ῥώμης, τῆς τῶν πραγμάτων μητρὸς, ἀπαλλαγείσης ἰδρῶτι τῆς βασιλείας δεσμῶν καὶ βαρβαρικῆς ἐξουσίας, πάντα δὲ ὅσα ἦν ποτε τῆς πολιτείας γνωρίσματα μετὰ κρείττονος ἀποσώζεται δυναστείας· οἱ τε νόμοι θορύβων καὶ πολυφόρτου συγχύσεως ἀπηλλάγησαν καὶ προφανές ἐστὶ τὸ δίκαιον καὶ μεταμέλει τοῖς φιλοδίοις τὸ πρὶν ἐναγρυπνῆσαι ταῖς φιλονεικίαις, μάχης οὐδεμιᾶς τὸ λοιπὸν διὰ τῆς τῶν νόμων καθαρότητος ὑπολιμπανομένης. καὶ κρείττων μὲν ἢ βασιλέως ἀρετὴ ἐπαίνου παντός· ἐμοὶ δὲ καὶ καιρὸς ἐπὶ τὸν σκοπὸν διαβῆναι τῷ λόγῳ. <2> Ἡ τοίνυν τῷ ἱππάρχῳ πειθαρχήσασα τάξις ποτὲ ἐν ὅπλοις μὲν ἦν ἅπασα· ὀνόματα δὲ αὐτῇ καθ' ὁμαλοῦ προμῶται, ὅπερ ὄνομα εἰς τέσσαρας τέμνεται λόγους· εἰς δουκηναρίους, εἰς <κεντηναρίους, εἰς> κεντουρίωνας, εἰς βιάρχους, περὶ ὧν ἂν κατὰ τὴν τῶν τακτικῶν παράδοσιν ἀφηγησάμην εἰ μὴ πόρρω τοῦ σκοποῦ παρωθούμην· καὶ ταύτης τῆς προσηγορίας, τῆς τῶν προμωτῶν λέγω, ἔτι καὶ νῦν αἱ λεγόμεναι μάτρικες, ἀντὶ τοῦ ἀπογραφᾶι τῶν καταλόγων, μνήμην ἀναφέρουσιν.

Mag. 134

ἀπὸ <δ'> Αὐγούστου εἰς ἕτερον σχῆμα τῆς ἀρχῆς περιστάσης, ὡς πολλάκις εἴρηται, προσετέθησαν οἱ λεγόμενοι ἀδιούτῳρες, οἷον εἰ βοηθοί· καὶ ταύτης μόνῃς τῆς προσηγορίας μνημονεύουσιν αἱ παρὰ τῶν βασιλέων παρεχόμεναι τοῖς εἰς στρατείαν παριοῦσι προβατωρίαί, οἷον εἰ συστάσεις καὶ ἀποδείξεις (οὐδὲ γὰρ ἀπλῶς τὸ πρὶν ἄδειαν εἶχεν ὁ βουλούμενος ζῶνῃν περιθέσθαι οἷαν οὖν, μὴ πρότερον ἀποδείξας ὡς εἴη πρὸς αὐτὴν ἐπιτήδειος)· προβᾶρε γὰρ τὸ μετὰ δοκιμῆς ἐπιδείξει τὸ ὑποκείμενον λέγουσιν οἱ Ῥωμαῖοι. νῦν δὲ τὸ πλῆθος αὐτὰς ἐξ ἀμαθοῦς μαντείας τάληθες παραδηλούσης πριβατωρίας καλεῖ, αὐτόθεν τὴν ἰδιώτου τύχην εἰσαγούσης. οὐδὲ γὰρ ἰδιώτου διαφέρουσιν οἱ μόνῃ προσηγορίᾳ στρατείαν οἷαν οὖν ὑπερχόμενοι· οὐχ ὅτι τὰ πράγματα μὴ τὴν κρείττονα καὶ καρπιμωτέραν εἴληχεν ὄψιν τῇ βασιλέως ἐμμελείᾳ, ἀλλ' ὅτι αὐτοὶ οὐκ εὐπρεπεῖς πρὸς τὰς λειτουργίας παρίσταν. <3> Κοινῇ μὲν οὖν ἅπασι τοῖς καταλόγοις ἐκ τῆς βασιλέως ὑποσημειώσεως ἀδιούτῳρες, ἐπὶ τοῦ μετώπου τῆς παρατάξεως τὸ πάλαι ταττόμενοι· φησὶ γὰρ οὕτως· et <coll> ocare eum in legione prima adiutrice nostra, οἷον εἰπεῖν· 'καὶ τάξις αὐτὸν ἐν τῷ πρώτῳ τάγματι τῷ βοηθοῦντι ἡμῖν.' ὅθεν ὁ πρωτεύων τοῦ παντὸς καταλόγου ἔτι καὶ νῦν κορνικουλάριος ἀναφέρεται, ἀντὶ τοῦ κεραίτης ἢ πρόμαχος. μέσος μὲν γὰρ ἦν τῆς στρατιᾶς ἐπὶ τῆς συμπλοκῆς <δ> μόναρχος ἢ γ' οὖν ὁ ὑπαρχος ἢ ὁ Καῖσαρ, τὸ δὲ ἱμπεράτωρος ἐπώνυμον κοινὸν ἦν αὐτοῖς, ὡς ἔφην· οὐδὲ γὰρ μόνων τῶν βασιλέων ἐστὶν ἀλλ' ἀπολύτως τοῦ αὐτοκρατῶς διοικεῖν εἰληχότος τὸν πόλεμον.

Mag. 136

καὶ μέσος μὲν ἦν, ὡς εἴρηται, ὁ αὐτοκράτωρ, ὡς ὁ Φροντίνος λέγει, ἐξ εὐωνύμου δὲ πλευρᾶς ὁ ἱππαρχος ἢ γ' οὖν ὑπαρχος, ἐκ δὲ τῆς ἐτέρας οἱ πραιῖτωρες καὶ ληγαῖτοι, ἀντὶ τοῦ στρατηγοὶ καὶ πρεσβευταί, οὓς κατελίμπανον οἱ ὑπατοὶ ἀνθ' ἑαυτῶν, ἥδη τοῦ τῆς ὑπατείας αὐτοῖς συντελουμένου χρόνου, εἰς τὸ ἐφεστάναι τῷ στρατῷ ἄχρι τῆς τοῦ μέλλοντος ὑπάτου ἐπὶ τὸν πόλεμον παρουσίας. τῆς δὲ καλουμένης λεγιῶνος εἰς ἑξακισχιλίους τελούσης πεζομάχους τὸν ἀριθμὸν (οὓσων δὲ <δέκα> καὶ μόνων τῶν πασῶν λεγιῶνων ἀνέκαθεν, ἔξωθεν ἱππικῆς Ῥωμαϊκῆς καὶ αὐξιλιαρίας καὶ κοορταλίας καὶ τουρμαλίας καὶ τῶν λοιπῶν δυνάμεων, εἴτα δὲ καὶ ξενικῆς), ὡς ἔφην, πρῶτος ἐτέτακτο ὁ κορνικουλάριος καὶ διὰ τοῦτο προῦσθηκεν ἔτι καὶ νῦν τῆς πάσης τάξεως, <κᾶν εἰ μηκέτι> ἐπὶ τοὺς πολέμους ἀφικνεῖσθαι τὸν ὑπαρχον ἔδοξεν, δι' οὓς εἰρήκαμεν λογισμούς. <4> Τῶν οὖν ἄλλων πάντων ἀδιουτῶρων ὄντων, ὁ ὑπαρχος δι' οἰκείας ὑποσημειώσεως δίδωσι τῷ πρὸς τὴν στρατείαν ἐρχομένῳ εἰς ὃν αὐτὸς ἔλοιτο ταχθῆναι κατάλογον. αἱ δὲ προσηγορίαι τῶν πάντων καταλόγων τῆς τάξεως αὐταί· ὁ κορνικουλάριος πρῶτος, τῇ τοῦ λεγομένου κόμιτος ἐμπρέπων λαμπρότητι, μήπω τὴν ζῶνῃν ἀποθέμενος καὶ πρὸς τὴν ἀπὸ τῆς βασιλείας τιμὴν καὶ τὴν τῶν λεγομένων κωδικίλλων, ἀντὶ τοῦ δέλτων,

ἐπίδοσιν ἀνελθών, οὐδενὶ τῶν ἐν ἄλλοις στρατεύμασι πρωτευόντων ταύτης τῆς προνομίας ὑπαρχούσης· μετὰ δὲ τὸν κορνικουλάριον πριμισκρίνιοι δύο, οὓς Ἑλληνες πρώτους τῆς τάξεως καλοῦσιν· κομμενταρήσιοι δύο (οὕτως δὲ τοὺς ἐπὶ τῶν ὑπομνηματογράφων πραττομένων ὁ νόμος καλεῖ)· ῥεγενδάριοι δύο, οἱ τὸν δημόσιον δρόμον ἰθύνοντες· κοῦρα ἐπιστουλάρουμ Ποντικῆς δύο.

Mag. 138

〈5〉 Ἄλλ' ἴσως ἂν τις οὐκ ἔξω λόγου πύθοιτο τὴν αἰτίαν ἐπιζητῶν ἑνὸς χάριν, πασῶν τῶν διοικήσεων ἔχουσιν τοὺς καλουμένους κοῦρα ἐπιστουλάρουμ, τὸ πόλεως σκρινίον τό τε τῶν ὅπλων καὶ τῶν ἔργων οὐκ εἴληχε· δῆλον ὅτι τὸ μὲν τῆς πόλεως εἰς τὴν Θρακικὴν διοίκησιν ἀναφέρεται, τὸ δὲ τῶν ἔργων εἰς ἄλλας τυχὸν ἐπαρχίας 〈ἐν αἷς ἂν〉 συμβαίη τὰς ἀνανεώσεις γίνεσθαι τῶν ἔργων· ὅτι δὲ οὐ σφόδρα συνεχεῖς, ὑπὸ τῶν 〈ἐν〉 ταῖς διοικήσεσιν ἐκείναις κοῦρα ἐπιστουλάρουμ τὰ προστάγματα τῆς ἐπιτιδομένης ἀπὸ τοῦ δημοσίου δαπάνης γίνεται. τὸ γὰρ τῶν ὅπλων σκρινίον ὠρισμένας μὲν ἔχει τὰς ἀπὸ τῶν ἐπαρχιῶν συντελείας (νεῦρα λέγω καὶ κέρατα καὶ τὰ λοιπά), πρὸς δὲ τὰς ἀνακυπτούσας χρείας ἐν τοῖς πολέμοις ὑπουργεῖ τοῖς προστάγμασιν. 〈6〉 Πολλῆς δὲ οὔσης 〈καὶ〉 ὑπὲρ ἀριθμὸν τῆς τῶν ταχυγράφων πληθύος καὶ οὐ μικρὰς ἐχούσης ἀφορμὰς ἐπὶ κέρδους ἐργασίας, 〈οἱ〉 τοι τούτων καὶ λογικώτεροι καὶ πρὸς τὴν ὑπηρεσίαν ἀρκοῦντες ἐν πεντεκαίδεκα συναγωγαῖς, ἅς καλοῦσι σχολάς, συλλεγόμενοι, τὴν οὖσαν αὐτοῖς πεῖραν τοῖς πράγμασιν ἐπιδειξάμενοι ἐπὶ τὸ τάγμα τῶν Αὐγουσταλιῶν, εἴ γε ἄρα θέλωσιν, παρίασιν καὶ εἰς τὸ τοῦ κορνικουλαρίου πλήρωμα καταντῶσιν, μετὰ μέντοι τὴν λεγομένην βοηθοῦραν· οἱ μένοντες ἐπὶ τῆς δέλτου εἰς τὸ τοῦ πριμισκρινίου ἀναφέρονται πλήρωμα. 〈7〉 Καὶ περὶ μὲν τούτου ἀκριβέστερον ὅν τὸ ἄνω εἴρηται, μετὰ δὲ τοὺς ἐπὶ ταῖς λογικαῖς λειτουργίαις τεταγμένους εἰσὶν οἱ λεγόμενοι σιγγουλάριοι, ἄνδρες ἐντρεχεῖς, ἐπὶ τὰς ἐπαρχίας δημοσίων ἕνεκα χρεῶν ἀποστελλόμενοι· ὧν ἀνέκαθεν τὰς ἀναγκαιοτάτας καὶ εἰς αὐτὴν συντελούσας τὴν ὅλην πολιτείαν χρείας ἐγχειριζομένων, παρεισέδου, τῆς ἐπαρχότητος ἥδη μαραινομένης, ἢ τῶν λεγομένων μαγιστριανῶν κομποφακελορρημοσύνη.

Mag. 140

σιγγουλάριους δὲ τοὺς εἰρημένους καλεῖσθαι συμβέβηκεν ἐκ τοῦ ἐνὶ βεραίδῳ χρωμένους ἢ γ' οὕν ἐνὶ δῆλον ὅτι παρίππῳ ἐπὶ τὰς ἐπαρχίας ὁρμᾶν· σιγγουλάριον γὰρ τὸν μονήρη Ἰταλοῖς ἔθος καλεῖν. μεθ' οὓς μάγκιπες οἱ τοῦ δημῶδους καὶ ἀνδραποδώδους ἄρτου δημιουργοί· ὅς ἄρτοποιοὶ καὶ οἱ λεγόμενοι καθολικῶς συστήματα διαψηφιστῶν, οἱ πᾶσι τοῖς ὅπως οὖν σίτησιν δημοσίαν ἔχειν ἡξιωμένοις ὑπακούουσιν· καὶ Ῥωμαῖοι μὲν αὐτοὺς ῥατιωναλίους καλοῦσιν, ὅτι κατ' αὐτοὺς ῥατίωνες οἱ λογισμοὶ λέγονται, οἱ δὲ Ἑλληνες καθολικοὺς μετωνόμασαν ἐκ τῆς καθ' ὅλου περὶ τοὺς δημοσίους λογισμοὺς ἀγρυπνίας. ἔνθεν σιτῶναι, οὓς Οὐίκτηρ ὁ ἱστορικὸς ἐν τῇ Ἱστορίᾳ τῶν Ἐμφυλίων φρουμενταρίους οἶδε τὸ πρὶν ὀνομασθῆναι, ὅτι τῆς τοῦ παλατίου εὐθηνίας τὸ πρὶν ἐφρόντιζον. Ρουφίνου δὲ τῆς κατὰ τὴν ὑπαρχον ἀρχὴν τυραννίδι κρημνίσαντος, καὶ αὐτοὶ παραπῶλοντο. τελευταῖοι πάντων οἱ τὸ πρὶν πρωτεύοντες, οἷα τὴν τοῦ ἱπάρχου κατ' ἀρχὰς πληροῦντες θεραπείαν· δουκηνάριοι καὶ βίαρχοι καὶ κεντηνάριοι καὶ κεντουρίωνες, ὧν πάντων τὰς Ἑλληνικὰς σημασίας προαποδεδώκαμεν· ὅτι δὲ τῆς τοῦ ἱπάρχου ἐτύγχανον τάξεως, γινῶναι δυνατόν διὰ τῶν ἐπ' αὐτοῖς ἐκ τῆς αὐλῆς προφερομένων κωδικίλλων, οἱ περὶ ἀξιωματῶν τινῶν καὶ οὐ περὶ αὐτῶν διαγορεύουσιν. 〈8〉 Τοιαῦται μὲν καὶ τοσαῦται τομαὶ τῶν καταλόγων τῆς ἀρχῆς. κούρσωρες γάρ, οἷον εἰ ταχυδρόμοι, τὴν τῆς στρατείας ἀπαλλαγὴν ἐπὶ τῆς αὐλῆς εὐρίσκουσιν· ἀπλικιτάριοί γε μὴν καὶ κλαβικουλάριοι, ὧν οἱ μὲν τοὺς ῥαβδούχους μόνον τοὺς συλλαμβάνοντας τοὺς ἐγκλημάτων ἕνεκα πιεζομένους, οἱ δὲ τοὺς δεσμὰ περιτιθεμένους αὐτοῖς διασημαίνουσι, λειτουργῶν, οὐ μὴν στρατείας καὶ βαθμοῦ, πέρας λαμβάνουσιν, ὧν εἰσὶ δεικτικοί· ὑπασπίζουσι γὰρ τοῖς κομμενταρησίοις αὐτοὺς ὑπομνηματογράφους ἢ τάξεις Ῥωμαίων ὠνόμασεν, ὡς ἔφαμεν.

ὄν γὰρ τρόπον οἱ νωμενκουλάτωρες φρόντισμα πληροῦσι καὶ τοὺς ῥήτορας ἀπολέγουσιν ἐξ ὀνόματος ἀναφωνοῦντες αὐτούς, οὕτως ἐκεῖνοι ταῖς ἐγκληματικαῖς ὑπηρετοῦνται δίκαις. οἱ δὲ νωμενκουλάτωρες, ὥς φησιν ὁ Αἰμίλιος ἐν τῷ Ὑπομνήματι τῶν Σαλλουστίου Ἱστοριῶν, ὀνομασθαὶ καὶ ἀναφωνηταὶ τῶν τογάτων, ἀντὶ τοῦ τῶν δικολόγων, εἰσὶν. τογάτους δὲ Ῥωμαῖοι τοὺς μὴ στρατευομένους καλοῦσιν, φαινόλας δὲ περικειμένους καὶ τοῖς λέγουσι τὰς δίκας μισθῷ συναγορεύοντας· ἐπὶ γὰρ τῆς ἀγορᾶς αὐτοὺς καὶ περὶ τὰ βιβλία σχολάζοντας καὶ ταῖς νομικαῖς δυσκολίαις ἀγρυπνοῦντας οἱ τὰς δίκας λέγοντες ἐπὶ τοὺς πεδανέους, ἀντὶ τοῦ χαμαιδικαστάς, περὶ τὸν καιρὸν τῆς διαγνώσεως ἐκάλουν πρὸς συνηγορίαν· αὕτη καὶ advocati, οἷον εἰ προσκαλούμενοι, ἔτι καὶ νῦν λέγονται. τουρμαρίους γὰρ ἔτι φθάσας ἐγὼ διαμέμνημαι παρόντας τῷ σκρινίῳ τῶν σουβαδιουβῶν καὶ ταῖς κομπλητίωσι τῶν ἐντυχίων, οἷον εἰ πληρώσεσιν, προσλειτουργοῦντας καὶ παραψυχὴν οὐ μικρὰν ἀναλεγομένους· τοσαύτη τις ἦν ἡ τῶν πραττομένων κάρπιμος ἀφθονία. διαιτάριοι πρὸς τούτοις καὶ θηκοφόροι καὶ πραίκωνες λειτουργίας μὲν ἀναδέχονται, ἐν δὲ ἑτέροις τάγμασιν ἀναφέρονται. ΠΕΡ' Ἡ ΤΩΝ ΤΑΧΥΓΡΑΦΩΝ ΚΑ' Ἡ Α' Υ' ΓΟΥΣΤΑΛ' ἸΩΝ <9> Εἴρηται πρόσθεν ἔν μὲν ἀνέκαθεν εἶναι τὸ τῶν ταχυγράφων σῶμα, εἰς δύο δὲ τάγματα διηρησθαι καὶ πληρώματα.

οἱ μὲν γὰρ αὐτῶν ἐπὶ τῆς δέλτου μένοντες τὸν χρόνον διώκουσι καὶ εἰς τὸ τοῦ πριμισκρινίου παρίασιν πλήρωμα, οἱ δὲ εἰς τὸ τῶν Αὐγουσταλίων τάγμα μεθιστάμενοι καὶ θάττον τὴν στρατείαν πληροῦντες παρὰ τοὺς ταχυγράφους καὶ εἰς τὸ τοῦ κορνικουλαρίου καταντῶσιν ἀξίωμα. ὅπως δὲ μὴ καὶ τοὺς ἔξωθεν λάθῃ τὰ τῆς διαιρέσεως (καὶ γὰρ ὅς' ἡμέραι ἀγνοοῦντες μάτην ζητοῦσιν οἱ πολλοὶ πρὸς τὰς εἰρημένας προσηγορίας ταραττόμενοι), τὴν αἰτίαν τῆς εἰς δύο τοῦ ἑνὸς σώματος τομῆς ὑποδείξω τῷ λόγῳ. οἱ ταχυγράφοι πολλῶν ἐτῶν δέονται, καθάπερ οἱ τριβοῦνοι, πρὸς τὸ διανύσαι τὴν στρατείαν· καὶ γὰρ εἰς πληθὸς εἰσιν ὥσπερ ἐκεῖνοι. εἴ τι δὲ τυχὸν ὁ χρόνος αὐτοὺς ἐπὶ τὸ πέρας τῶν πόνων καλεῖ, γήρᾳ κάμνουσι πάντως πρὸς καμάτους ἀχρήστω. εἰκὸς οὖν, οὐκ ἀρκοῦντες πρὸς τὰς τῶν ἀνωτέρων βαθμῶν λειτουργίας, πρὸς ἃς μόγις οἱ νεότητι σώματος καὶ πείρᾳ πραγμάτων ὠχυρωμένοι κινδύνων ἔξω διαρκοῦσι, δέονται βοηθῶν. καὶ ἀνέκαθεν μὲν ἕκαστος τρεῖς ἄνδρας τοὺς πάντα ἀρίστους ἐκ τῶν ταχυγράφων ἐπελέγετο (οὐδὲ γὰρ ἐξῆν <εἰ> μὴ τοὺς πείρᾳ τε καὶ λόγοις κοσμουμένους τὴν λειτουργίαν τοῦ δικαστηρίου πληροῦν), νῦν δὲ τὰ μὲν τῆς ἐπιλογῆς οἴχεται, ὁ δὲ ἀριθμὸς ἔτι καὶ νῦν σῶζεται. ἔνθεν ἔξ βοηθῶν παρεῖναι συμβαίνει τῷ τε <τοῦ ἀβ' ἄκτις> σκρινίῳ τῷ τε <τοῦ> κομμενταρησίου καὶ τῷ τοῦ πριμισκρινίου· ἐπειδήπερ, ὥς προεδέδηλωται, ἀνὰ δύο ἐπ' ἔτος ἕκαστον ἐκ τῶν ταχυγράφων τῆς ζώνης ὁ νόμος ἀπαλλάττει. καὶ τίς οὐκ ἂν στοχάσεται, πρὸς τὸ πλῆθος τῶν βοηθούντων ἀφορῶν, τὴν τοῦ δικαστηρίου μεγαλειότητα καὶ τὴν τῶν ἐν αὐτῷ πραττομένων τὸ πρὶν ἀπειρίαν; ἐπὶ δὲ τοῦ παρόντος, πραγμάτων μὲν οὐκ ὄντων τοῖς ὑπηκόοις, καλὸν πρὸς τὴν ἀρχὴν <οὐδέν>, ὥς πάλαι, αὐτῶν ἀπανταχῇ συρρεόντων, τῶν δὲ Αὐγουσταλίων ἴσως κατ' αὐθεντίαν (μετὰ συγγνώμης εἰρήσθω· καὶ γὰρ λόγων εἰσὶν ἐρασταί) ἐπὶ δικαστὰς ἑτέρους καὶ θυμήρεις τοῖς πράττουσι τὰς δίκας διὰ τῶν λεγομένων θείων κελεύσεων ἀπαγόντων.

<10> Κερδῶν δὲ οὐ σμικρῶν τὸ πρὶν ἐπ' εἰρήνης καὶ τιμῆς ἐξοχωτάτης μετὰ δυνάμεως ἰσχυρᾶς περιγινομένων τοῖς τῶν εἰρημένων σκρινίων βοηθοῖς, εἰκὸς ἦν ἐμφορουμένους αὐτοὺς ἀπαξιοῦν αὐθις ἐπὶ τὴν δέλτον καὶ τὴν ἐξ ἀκερδείας ἐπιείκειαν ἀναστρέφειν. ἔνθεν ἐκ δεήσεως αὐτῶν νόμος πρὸς Ἀρκαδίου τίθεται θεσπίζων, ἰδιάζον καὶ πάντη κεχωρισμένον σύστημα τριάκοντα τὸν ἀριθμὸν ἀνδρῶν ἤδη πρότερον ἐν τῷ βοηθεῖν διαφανομένων συστήσαι τὴν ἐπαρχότητα πρὸς ὑπηρεσίαν ἑαυτῇ· οὐδὲ γὰρ εὐχερὲς ἦν τὸ τηνικαῦτα, τῶν βασιλέων ἅμα τῇ βουλῇ δίκας ἀκρωμένων, τοὺς πάντας ἄριστα ὑπηρετεῖν· ὥστε καὶ πεντεκαίδεκα ἐξ αὐτῶν τῶν πεπανωτέρων πείρᾳ τε καὶ τῷ χρόνῳ κρειττόνων πρὸς ὑπογραφὴν

τοῖς βασιλεῦσιν ἀφορισθῆναι, οὓς ἔτι καὶ νῦν δηπουτάτους καλοῦσιν, οἱ τοῦ τάγματος τῶν Αὐγουσταλίων πρωτεύουσιν· οὕτω γὰρ ἦν τὸ τῶν ἄρτι παραφυνέντων ἀ σηκρήτις ὄνομα, μετρίων σφόδρα τῶν χρηματικῶν ζητήσεων οὓσων, τῶν μὲν ἔμπροσθεν βασιλέων ἐπὶ τοὺς πολέμους ὀρμώντων, καὶ τῶν τὰς ἐπαρχίας ἰθυονόντων τοῖς νόμοις ἄλλ’ οὐ ταῖς κλοπαῖς προσαγρυπνούντων. τῷ δὲ συστήματι τῶν εἰρημένων τριάκοντα ἀνδρῶν τὴν τῶν Αὐγουσταλίων ὁ νόμος ἔθετο προσηγορίαν, οὐ καὶνὴν οὐδὲ πρόσφατον, τὴν δὲ τοῦ πρώτου τῶν βασιλέων ὀνομασίαν ἀνακαλεσάμενος, <ὅς> , ὡς πολλάκις ἔφαμεν, πρῶτος τὴν ἐπαρχότητα συστησάμενος τῶν πραιτωρίων τοὺς ὑπ’ αὐτῇ τελοῦντας Αὐγουσταλίους ἐκ τῆς οἰκείας προσηγορίας καλεῖσθαι διώρισεν.

Mag. 148

ΠΕΡ’Ι Τ Ω’Ν ΠΡΙΜΙΣΚΡΙΝ’ΙΩΝ ΚΑ’Ι Τ Η’Σ’ ἈΡΧΑΪΑΣ Τ Ω’Ν ΧΑΡΤ Ω’Ν ἘΚΔ’ΟΣΕΩΣ <11> τῶν πλείστων, τάχα δὲ πάντων, τῶν ἰχνῶν ἀπαλιφέντων τῆς ἔμφρονος παλαιότητος, οὐκ ἔξω δακρύων <ἄν> τις διατελῶν ὑπομείνοι, γινώσκων ἐκ τῶν ὑποκειμένων, ὅπως ἀντείχετο <τὸ> πρὶν ὁ νόμος τῆς τῶν ὑπηκόων ἐλευθερίας, καὶ ὅσων κατὰ σμικρὸν ἀγαθῶν ἐκ τῆς τῶν ἀρχομένων κακοδαιμονίας ὁ καθ’ ἡμᾶς χρόνος ἐξέπεσεν. ἔθος ἀρχαῖον ἦν μηδὲν ἔξωθεν πράττεσθαι τοῦ τῆς Δίκης Ἱεροῦ (ὃ καλεῖται Σήκηρητον, οἷον εἰ ἀτάραχον καὶ σιγῇ σεμνόν, καὶ ὁποῖον οὐκέτι κατ’ οὐδένα τρόπον), ὅπως μὴ τι πρὸς ὕβρεως ἢ βλάβης τῶν συντελῶν ἀμαρτηθεῖη. μετὰ δὲ τὴν ἔνθεσμον τῶν ψήφων ἀπόφασιν νόμος ἦν τοὺς συνεδρεύοντας τῇ ἀρχῇ, ἀνδρας νομικωτάτους, ἀναγινώσκοντας πρῶτον τὰς ψήφους καὶ ὑποτάττοντας τῷ λεγομένῳ σχεδαρίῳ τὸ παρ’ Ἱταλοῖς καλούμενον ῥέκηνησον, ἀντὶ τοῦ ἀντιβολήν, διδόναι πρὸς ὑπογραφὴν τῆς ἀρχῆς τοῖς εἰς τοῦτο τεταγμένοις (καγκελλαρίους αὐτοὺς ἐν τοῖς δικαστηρίοις ἐπιφημίζουσιν, περὶ ὧν πρὸς πέρας ἐρῶ)· εἴτα ἐκεῖθεν πρὸς τῶν σηκηρηταρίων ἐμμελῶς ἀναγινωσκομένου τοῦ λεγομένου καθαροῦ οὕτω τε ἀπολυομένου τῷ λιτιγάτωρι, οἷον εἰ Δίκης ἔνεκα παραφυλάττοντι, σύνοψιν ὁ σηκηρητάριος ἐποιεῖτο τῆς τοῦ πεπραγμένου δυνάμεως τοῖς Ἱταλῶν ῥήμασι καὶ ταύτην ἐτήρει παρ’ αὐτῷ πρὸς κώλυμα τολμηρᾶς προσθήκης ἢ ὑφαιρέσεως.

Mag. 150

οὗ δὲ γενομένου, λαβὼν ὁ πράξας καὶ τῆς ἀκριβείας θαυμάσας τὸ δικαστήριον παρήει πρὸς τοὺς πριμισκρινίους τάξοντας ἐκβιβαστὴν τοῖς ἀποπεφασμένοις· οἱ δὲ διὰ τῶν βοηθεῖν αὐτοῖς τεταγμένων, ἀνδρῶν καὶ διδασκάλους αὐτοῖς πράγματα περὶ λόγων ζητήσεις παρεχόντων, ἐπλήρουν, ἐπὶ τοῦ νώτου τῆς ἐντυχίας γράμμασιν αἰδοῦς αὐτόθεν ἀπάσης καὶ ἐξουσίας ὄγκω σεσοβημένως πρὸς τὴν προσηγορίαν τοῦ πληρωτοῦ προσγράφοντες. <12> Ἐμοὶ δὲ δακρύειν ἐπέρχεται τὴν τοῦ νόμου συνιέντι δύναμιν καὶ ὅπως πάσης ἡμᾶς ἀρετῆς ἀφείλετο καταξαίνων ὁ Δαίμων. ὑποπτεύων γὰρ ὁ νόμος, καὶ οὐκ ἔξω λόγου, τῶν ποριζομένων τὰς ψήφους πρὸς τοὺς πληρωτὰς αὐτῶν τὰς καθ’ ὧν προσφέροντο αὐθάδεις ὁμονοίας αὐστηροῖς καὶ ποινὰς ἀπειλοῦσι ῥήμασι παραγγέλλεσθαι διώρισε πρὸς τῶν ὑπηρετουμένων τῇ δίκῃ τοὺς ἐγχειριζομένους, καὶ ταῦτα γράφεσθαι πρὸς ἐντροπὴν τῶν πάντα τολμώντων ἐν ταῖς ἐπαρχίαις ἐκβιβαστῶν. ἐπιτρέπων γὰρ ὡς περ ὁ βοηθὸς τοῖς πρωτεύουσι τοῦ τάγματος, ἐν ᾧ συνέβαινε καταλέγεσθαι τὸν ἐπὶ τὴν πλήρωσιν τῶν ψήφων στελλόμενον, τούτοις γὰρ γράφων ἐχρήτο τοῖς ῥήμασιν· Facite ... ὡς ἂν τις καθ’ ἐρμηνείαν εἴποι· ‘πρὸς τοὺς πρωτεύοντας’ (ὡς ἔφην, τοῦ καταλόγου, ἐν ᾧ τελεῖ τυχὸν ὁ τὰς ψήφους ἐγχειριζόμενος). ‘ὥστε μὴ περὶ τὸν βαθμὸν ἑαυτοῦ ἐξ ἀπολείψεως βλάβην ὑποστῆναι, ἀφορίσατε τόνδε ἐκ τάξεως ἀπὸ τῆς παρούσης ἡμέρας ἄχρι τῆσδε, ὑπατείας τοῦδε, εἰ μέντοι ἐστὶ τῆς ὀρθοδόξου πίστεως τοῖς θεοῖς μεμνημένος μυστηρίοις καὶ μὴ δημοσίοις τελέσμασιν ὑπεύθυνός ἐστιν, μηδὲ πρὸς γένος συνάπτεται τῷ τὴν αἵτησιν ἀποθεμένῳ, μηδὲ μὴν ἐπὶ τοῦ παρελθόντος ἐνιαυτοῦ ἐνεχειρίσθῃ ἐπὶ <τῆς> αὐτῆς ἐπαρχίας δημοσίας ἔνεκεν ἢ ἰδιωτικῆς χρείας οὕτω μέντοι, ὥστε μὴ παραβῆναι τὴν δύναμιν τῶν νενομοθετημένων.

Mag. 152 ‘τούτοις μὲν τοῖς ῥήμασιν ὁ βοηθὸς τοῦ πριμίσκρινίου τοὺς πραττομένους κατησφαλίζετο πάντα· μεθ’ ὃν ὁ πρίγκεψ, οἷον ὁ πρωτεύων (περὶ οὗ τέως εἰπεῖν οὐ καιρός· οὐδὲ γὰρ μέρος τῆς τάξεώς ἐστι καὶ αὐτός, ἀπὸ δὲ τῶν μαγιστριανῶν κατὰ βαθμὸν παραγίνεται ἐπὶ τὰ μέγιστα ποτε δικαστήρια· καὶ μικρὸν ὕστερον τὴν ἐπ’ αὐτῷ ἱστορίαν ἐκθήσομαι)· μεθ’ οὗς ὁ κορνικουλάριος, οἷα τὴν ὅλην τοῦ νόμου δύναμιν διατηρῶν καὶ τῶν πραττομένων ἀπάντων κύριος, δι’ οἰκείας ὑποσημειώσεως τὴν ὁφρὺν ἐδίδου τοῖς ἀποπεφασμένοις. <13> Τοσαῦτα δὲ ἦν τὰ τότε πραττόμενα, ὡς δεκάτῳ τόμῳ μόγις ἀναλαμβάνεσθαι πρὸς σύνοψιν. καὶ τί χαλεπὸν ἐμβραδῦναι τῷ λόγῳ πρὸς ἀπόδειξιν τοῦ προκειμένου; τοσοῦτον ἦν τὸ πλῆθος τῶν πραττομένων, ὡς ὅλον τὸ ἔτος μὴ ἀρκεῖν τοὺς βοηθοῦντας πρὸς πλήρωσιν αὐτῶν, ὥστε μετὰ τὸ πέρας τῆς λεγομένης βοηθούρας ἔχειν χῶρον ἀπονενεμημένον αὐτοῖς ἐπὶ τῆς μέσης εἰσόδου τῆς πραιτωρίας αὐλῆς πρὸς τοῦ σκρινίου τῆς Εὐρώπης, ἐν ᾗ συντρέχοντες ἐπλήρουν τὰ ἐπὶ τῆς αὐτῶν λειτουργίας πραχθέντα. καὶ αὐτοὶ μὲν οἱ ἄρτι τοῦ βοηθεῖν τοῖς τρέχουσι σκρινίοις πεπαυμένοι τούτοις ἐνησχολοῦντο, παραψυχὴν οὐ μικρὰν κερδῶν ἐκλεγόμενοι, οἱ δὲ πρὸ αὐτῶν καὶ ἤδη πρότερον σχολάζοντες ἐκεῖ συνέρρεον, τὰς μεγίστας καὶ λαμπράς τῶν τῆς ἀρχῆς προστάξεων ἐγχειριζόμενοι καὶ ὅσαις ἕτερός τις πέρας οὐκ ἴσχυσεν ἐπιθεῖναι, μηδὲ τὸν τῆς ἀργίας καιρὸν ἔρημον λογικῶν ζητημάτων ἀπολαμβάνοντες, τῶν ἐνδόξων ἐν διδασκαλίοις λόγων συντρεχόντων ὡς αὐτοὺς καὶ περὶ τῶν ἀγνοουμένων συζητούντων.

Mag. 154 ἀπέσβη δὲ οὕτως ἅπαντα ὡς, τοῦ τόπου τὸ λοιπὸν σχολάζοντος, τοὺς λεγομένους ἐκσκεπταρίους, οἷον εἰ ὑποδέκτας τοῦ σίτου, κατασχεῖν τὸ σκρινίον τῶν πάλοι θαυμαζομένων ἀφανισθέντων. <14> Πολλῶν δὲ <όντων> καὶ ὑπὲρ ἀριθμὸν τῶν ἐξολωλότην τῆς πάλοι σεμνότητος γνωρισμάτων, καὶ χάρτην ἀπαιτεῖν οἱ τῆς τάξεως ὑπομένουσι τοὺς πράττοντας, τὸ πρὶν εἰωθός, μὴ μόνον μὴ τοιούτοις γλίσχοις ἐγχειρεῖν ἀλλ’ ἔτι καὶ τοὺς πάντων διειδεστάτους χάρτας ἐπὶ τοῖς πραττομένοις ἀναλίσκεσθαι, ἀναλόγως ἐμπρεπόντων τοῖς σκύτεσι τῶν γραφῶν· τὸ δὲ λοιπὸν ἐκάτερον ἐκποδῶν, καὶ χαλκὸν κάρτα μέτριον καὶ αἰσχροὺν εἰσπράττουσιν ἐξ ἀκερμίας καὶ χόρτον ἀντὶ χάρτου γράμμασι φαύλοις καὶ πενία ὄζουσιν ἐκδιδοάσιν. ταῦτα πάντα παραπόλωλε καὶ ἀνυπόστροφον ἀπῆλθεν ὁδὸν τῷ τε μὴ εἶναι πράγματα τοῖς ὑπηκόοις πενία καταφθειρομένοις τῷ τε τὰ τυχὸν ἐπὶ τὸ δικαστήριον φερόμενα <κινδυνεύειν> , νῦν μὲν ἀπειρία τῶν ἐν αὐτῷ τελούντων, νῦν δὲ σφετερισμοῖς νεωτέρων, ὡς ἔτυχεν τὰς ἡνίας τῶν πρώτων τιμῶν παιδαριώδεσιν αὐθαδεῖαις ἀναρριπτόντων. <15> Τοσαῦτα μὲν περὶ τῶν ἐν γράμμασιν ἐθῶν, πλῆθος δὲ δουκηναρίων ὑπουργεῖ τῷ τῶν πριμίσκρινίων βήματι, ταῖς ἐξ ἀγράφων προστάξεων διαγνώσεσιν, ἃς ἐκάλουν ζευκτάς, ἐξυπηρετούμενων—πρᾶγμα μετὰ τὴν ἐκ τῶν πραττομένων χαρτῶν ἄπειρον τῶν κερδῶν εἰσαγωγὴν πλείστην ροπὴν χρημάτων περιποιοῦν τῷ τοῦ πριμίσκρινίου φροντίσματι. ἀπὸ μὲν γὰρ ἁώρου νυκτὸς πράττων ὁ ὑπαρχος ἀνατολῶν ἄχρι τῆς ἡμέρας ταῖς διαγνώσεσι νυκτηγρετῶν ἐνησχολεῖτο, μεθ’ ἣν τὸν ἐπὶ καμάτῳ νενομισμένον καιρὸν τῆς ἡμέρας τοῖς δημοσίοις καὶ ταῖς ὑποβολαῖς τῶν πραγματικῶν διδασκαλικῶν τε καὶ μονομερῶν ἐδαπάνᾳ χρόνον, τὸν δὲ πρὸς ἐσπέραν ταῖς τῶν λεγομένων ζευκτῶν ἀπαλλαγαῖς ἐπιδιδούς, δι’ ὧν πάσης ἐπιθυμίας τοὺς τε λειτουργοὺς τῆς δίκης τοὺς τε τυγχάνοντας τῶν πρακτέων καὶ τοὺς ἀπαλλαττομένους τῶν δικῶν ἐνεφόρει.

Mag. 156 καὶ παραχωρεῖν μὲν τῷ δικαστηρίῳ ἢ χαλᾶσθαι τοῖς πόνοις οὐδεὶς ἐκείνων ὑπέμενεν, ὁ δὲ ὑπαρχος τὸν ὅρον τῆς ἀρχῆς ἔγνω σοφῶς ἐπιστάμενος ὅτι καὶ ἐλευθέρων ἄρχει καὶ οὐ διὰ παντός· καὶ τῇ τάξει συνέχειν ἐδίδου ἀνοχὰς τῶν καμάτων, τὰ νῦν καὶ αὐτῇ τῇ προσηγορίᾳ τὸ λοιπὸν ἀγνοούμενα παρέχων μουνούμισσα (οὕτω δὲ τὴν καθ’ ἅπαξ ἀνάπαυλαν ἐκ μέσης τῆς ἡμέρας διδομένην τῇ τάξει ἢ παλαιότητος ἐκάλεσεν), τῶν τηνικαῦτα διοικούντων τὰ πράγματα (σοφοὶ δὲ ἦσαν καὶ παιδευθέντες) ἠπίσταντο νύκτα μὲν ταῖς ἀναπαύσεσιν, ἡμέραν δὲ τοῖς

πόνους ὑπὸ τῆς φύσεως παρακεχωρῆσθαι, καὶ ἀνόσιον οἰομένων τοὺς ἐν πράγμασι νυκτηγρετοῦντας καὶ τῆς μετὰ ἥλιον ζημιῶσαι βραχείας οὖν τινος τῶν πόνων ἐνδόσεως. οὐκ ἀρκούσης δὲ τῆς ἐπὶ τὸ χεῖρον παραλλαγῆς, καὶ αὐτῆς τῆς ἐκ τοῦ σχήματος παραψυχῆς τε καὶ τιμῆς ἀφηρέθησαν οἱ πριμισκρίνιοι, <δικαστηρίων> κινδύνῳ τῆσδε παραμυθίας, ὡς ἔφην, ἀποστερούμενοι. ΠΕΡ' Ἰ Τ Ω' Ν ΚΟΜΜΕΝΤΑΡΗΣ' ΙΩΝ <16> Δύο τὸν ἀριθμὸν καὶ αὐτῶν, ὡς ἔφθην εἰπόντες, τυγχανόντων <τῶν> κομμενταρησίων, οὓς ὁ χρόνος ἐκ τῶν ταχυγράφων ἔφερε τῆς φροντίδος.

Mag.158. (1t) ἔξ καὶ αὐτοῖς, καθάπερ τοῖς πρὸ αὐτῶν, ὑπέτρεχον βοηθοί, ἐκ τοῦ τάγματος τῶν Αὐγουσταλίων προσλαμβανόμενοι, ἄνδρες ἀστεμφεῖς καὶ νόμῳ πρέπουσαν αὐστηρίαν ἀνατείνοντες, παρ' οἷς ἐτύγχανεν ἡ πᾶσα δύναμις τῆς ἀρχῆς. οὗτοι τὰς μὲν ἐγκληματικὰς ἐξετάσεις ἔφερον τῷ δικαστηρίῳ, ὑπασπιζόντων αὐτοῖς, ὡς προδεδήλωται, ἀπλικιταρίων τε καὶ κλαβικουλαρίων μετὰ πλήθους ῥαβδούχων σιδηραίοις δεσμοῖς καὶ ποιναίων ὀργάνων καὶ πλήκτρων ποικιλίᾳ σαλευόντων τῷ φόβῳ τὸ δικαστήριον· δουκηναρίων δὲ στίφος θέμενοι καὶ χωρὶς αὐθεντίας τοῦ νόμου ἤρκουν πρὸς σωφρονισμὸν ἀμαρτάνουσιν. <17> Ἐγὼ δὲ ἐκπλήττομαι ἀναπολῶν καὶ κατὰ νοῦν πρὸς ἐκείνους τοὺς ἄνδρας ἀνατρέχων, οἷος ἦν ὁ φόβος τῶν κομμενταρησίων παρὰ πᾶσι μὲν τοῖς ὅπως οὖν ἡγουμένοις τῆς τάξεως, διαφερόντως δὲ παρὰ τοῖς σκρινιαρίοις, καὶ ὅπως <ὁ> παραπορευομένου κομμενταρησίου τυχὼν ὁμιλίας ἡξιοῦτο. δι' αὐτῶν γὰρ οὐ τὰ τῆς ἀρχῆς μόνον κινήματα ἀλλὰ καὶ ἡ βασιλέως ἀγανάκτησις ἐθεραπεύετο. τοιγαροῦν ἐγὼ διαμέμνημαι, τὴν τοῦ λεγομένου χαρτουλαρίου τηνικαῦτα χάριν πληρῶν τοῖς κομμενταρησίοις, ὡς (Ἀναστασίου τοῦ βασιλέως κινηθέντος κατὰ Ἀπίωνος, ἀνδρὸς ἐξοχωτάτου καὶ κοινωνήσαντος αὐτῷ τῆς βασιλείας ὅτε Κωάδης ὁ Πέρσης ἐφλέγμαινεν, Λεοντίου τὴν ἐπαρχότητα διέποντος, ἀνδρὸς νομικωτάτου) ἢ τε βασιλέως ὀργὴν δημεύσεις τε καὶ ἀφορισμοὺς οὐκ ἄλλη τινὶ τῶν ἀρχῶν ἢ μόνῃ τῇ ἐπαρχότητι τὰ τῆς ἀγανακτήσεως ἐπίστευεν, ἐν ᾗ τοσαύτην ἐπεδείξαντο δυναστείαν τε καὶ σύντονον ἐντρέχειαν οἱ τότε κομμενταρήσιοι μετὰ πάσης καθαρότητος καὶ ἀποχῆς παντοίας ἐπὶ κλοπὴν ἐστώσης περινοίας, ὥστε τὸν βασιλέα, θαυμάσαντα τὴν ἀρετὴν τῶν τότε στρατευομένων, πάσας τὰς ἀνακυπτούσας χρεῖας, μεθ' ἧς καὶ τὴν κατὰ Μακεδονίου τότε τὴν βασιλίδαν πόλιν ἐπισκοποῦντος ἀγανάκτησιν, ὡς λόγος, περὶ νεωτερισμοῦ δογμάτων ἀποκλείοντος, αὐτοῖς ἐγχειρίσαι, λέγω δὲ τοῖς τῶν ἐπάρχων κομμενταρησίοις, καίτοι Κέλερος τοῦ πάντων φιλτάτου παρόντος τῷ βασιλεῖ καὶ τὴν τοῦ λεγομένου μαγίστρου φροντίδα κοσμίως ἀνύοντος.

Mag.160 <18> Καὶ ταῦτα μὲν ἔκ <τε> θεῶν ἔκ τ' ἀνθρώπων ἀπόλωλεν· τὸ γὰρ λοιπὸν ἐστὶν 'οὐδ' ἐν λόγῳ οὐδ' ἐν ἀριθμῷ.' ἐκόσμει δὲ οὐδὲν ἦττον τὴν πολύτροπον δυναστείαν τοῦ σκρινίου καὶ ἡ τῶν λεγομένων κομμένων ἐξουσία ὑπερφυῆς. ὁ γὰρ ὑπαρχος, ἢ παρὰ βασιλέως θαρrouμένος ἢ αὐτὸς κατὰ τὸν νόμον κινούμενος καὶ σπουδάζων ἄρχοντα ὁποῖον οὖν ἢ ὑπηκόων τινὰ παραστήσαι τῷ νόμῳ, τὸν κομμενταρήσιον μυστογράφον λαμβάνων, τὸ πρακτέον ἐπέτρεπεν αὐτῷ. ὁ δὲ λαθὼν τοῦτον τὸν πιστότατον ἅμα καὶ μάλιστα τετιμένον τῶν οἰκείων χαρτουλαρίων παραλαβὼν μεθ' ἑαυτοῦ ὑπηγόρευε Ῥωμαϊκῶν ὀγκῶν ῥημάτων τὸ σύνθημα, κατ' ὧπα τῶν ἐκ τάξεως πιστικωτάτῳ ἅμα καὶ διαπρέποντι καταπιστεύων ὥσπερ πτηνὸν τὸν ἀγανακτούμενον παριστᾶν τῷ βήματι. τῆς δὲ βασιλέως ἐπιεικειᾶς καὶ τῆς τῶν ἀρχόντων ἔτι περὶ τοὺς ὑπηκόους στοργῆς συγγνώμης ἀξιουσῶν τοὺς καταρρηθέντας, εἰκὸς ἦν τὸν ἐλευθερούμενον εὐχαριστίας δι' αὐτῶν τῶν ἔργων τοῖς μέσοις ὁμολογεῖν ὀφειλεῖν. <19> Καὶ συνῆπτο σχεδὸν τῷ σκρινίῳ τῶν κομμένων ὁ καλούμενος ἰνστρουμεντάριος, ἀντὶ τοῦ χαρτοφύλαξ τῶν ἀρχείων τοῦ δικαστηρίου, εἰς τὸ ὑπογράφειν καὶ πληροῦν τὰς ψήφους· καὶ χώρος μὲν αὐτῷ ἐν τῷ ἵπποδρομίῳ ὑπὸ τῷ τῆς βασιλείας βήματι ἐπὶ τὸν νότον ἄχρι τῆς καλουμένης Σφενδόνης ἐξ ἀρχαίου παρακεχώρηται, πάντα δὲ τὰ ἀπὸ τῆς βασιλείας Οὐάλεντος

ἐν τοῖς τότε μεγίστοις δικαστηρίοις πεπραγμένα αὐτόθι σῶζεται καὶ τοῖς ἐπιζητοῦσιν οὕτως ἐστὶν ἔτοιμα, ὡς εἰ χθὲς τυχὸν πεπραγμένα.

Mag. 162

ἀπώλετο δὲ καὶ αὐτὸς ὁ ἱνστρουμεντάριος καὶ ἔρημος ἢ καθέδρα μένει, μόνοις οἰκέταις ἀναμένουσι τοὺς κεκτημένους ἐγκεχωρημένη. διαγνώσεως γὰρ οὐκ οὔσης ἢ ἄλλου πρακτέου τινός, <ὡς> εἰκός, οὐδὲ κινουμένης ἐν τῷ δικαστηρίῳ, πῶς ἂν αὐτὸς ἀναγκαῖος εἶναι τοῖς πράγμασιν νομισθεῖη; ΠΕΡ'Ι ΤΩ'Ν ἈΒ' ἈΚΤΙΣ <20> Ἀβ' ἄκτις μὲν ὄνομα τῷ φροντίσματι, σημαίνει δὲ καθ' ἑρμηνείαν τὸν τοῖς ἐπὶ χρήμασι πραττομένοις ἐφεστῶτα, ὡς ἂ πηγμέντις τοὺς ἐπὶ τῶν ἀρωμάτων καὶ ἂ σηκρήτις τοὺς ἐπὶ τῶν σηκρήτων (οὐδὲ γὰρ ἀδοσηκρήτις κατὰ τοὺς ιδιώτας, ἐξ ἀγνοίας μετὰ τοῦ δέλτα στοιχείου τῆς προθέσεως ἐπιβαλλομένης) καὶ ἂ σαβάνις τοὺς ἐπὶ τῶν βαλανείων τῆς αὐλῆς. δύο δὲ καὶ αὐτῶν ὄντων τῶν ἀβ' ἄκτις, οὓς κατὰ βαθμὸν ὁ χρόνος ἀπὸ τῶν ταχυγράφων, καθάπερ τοὺς πρὸ αὐτῶν, καλεῖ, ἐξ ἄνδρες σεβαστοὶ καὶ νουνεχέστατοι καὶ σφριγῶντες ἔτι ἀπὸ τοῦ τάγματος τῶν Αὐγουσταλίων βοηθοῦσι δῆθεν ἔτι καὶ νῦν τῷ ὀνόματι. ἔργον δὲ αὐτοῖς τὰς χρηματικὰς ὑποθέσεις τρακτεύειν, ἀντὶ τοῦ διαψηλαφᾶν, καὶ εἰσφέρειν κριθησομένης τῷ βήματι, ὑπουργούντων αὐτοῖς τῶν νωμενκουλατῶρων, οὓς ἀναφωνητὰς καὶ συναγωγεῖς, πάλαι μὲν τῶν συγκλητικῶν, νῦν δὲ τῶν δικανικῶν ῥητόρων εἶναι προειρήκαμεν.

Mag. 164

νόμος δὲ ἦν (καὶ γὰρ οὐκ ἔστιν, ἄρτι παροφθεὶς ἐξ ἀβελτερίας ἢ, τάληθές εἶπεῖν, κακοδαιμονίας) πάντα διὰ τῶν παρόντων αὐτοῖς χαρτουλαρίων, καὶ αὐτῶν ἀπὸ τῶν ταχυγράφων, ἀναφαίνεσθαι ἐπὶ τῶν λεγομένων ρεγέστων ἢ κοττιδιανῶν, ἀντὶ τοῦ ἐφημέρων (ρέγεστα δὲ Ῥωμαῖοι τὰς βίβλους, αἷς ἐνέγραφον τὰ πραττόμενα συνείδον ὀνομάζειν, ὅτι ῥῆς γέστας τὰς πράξεις τοῦ πολιτεύματος εἶναι βούλονται), ἔνθεν τοῖς ὅτε δὴ ποτε ζητοῦσι τὰ ὅτε δὴ ποτε πεπραγμένα συντόμως περὶ τὴν εὕρεσιν εὐκολία· ἐξ αὐτῶν γὰρ τῶν ρεγέστων, τῶν καὶ κοττιδιανῶν, ἡ δύναμις τῶν πεπραγμένων ἐγίνωσκετο. θάττον δὲ <ὁ> τῆς τάξεως ἱνστρουμεντάριος λαμβάνων ἀπὸ τῶν ἀβ' ἄκτις, τὸν χρόνον καὶ τὸν ὕπατον ἐν ἐπιτόμῳ σημειούμενος πρὸς ταχεῖαν ἀνάμνησιν λόγῳ, θάττον ἀπηλλάττετο πόνων. καὶ τοῦτο μὲν τὸ θαυμαστὸν γνῶρισμα τῆς εὐταξίας ἐπράττετο μετὰ σπουδῆς, καὶ πᾶς καιρὸς τοῖς ἐφημέροις ἐνεγράφετο, μηδὲ τῶν ἀπράκτων ἡμερῶν παραλιμπανομένων τοῖς ἀναγράφουσιν, ἀλλ' <αὐτῶν> ἔτι καὶ τὰς αἰτίας ὧν ἔνεκα ἀργὰς αὐτὰς εἶναι συνέβαινε ἀναγραφόντων. καὶ τοῦτο μὲν θαυμαστὸν ἦν, ἡ δὲ τῶν λεγομένων περσωναλίων ἀναγραφὴ παντὸς ἐπαίνου κρείττων δικαίως ἐνομίζετο. τὰς γὰρ διαγνώσεις περιέφραζεν Ἰταλίδι ὁ τῶν βοηθούντων λογικώτατος οὕτω κατὰ λεπτόν, ὥστε, κἂν εἰ τυχὸν παραπολέσθαι τὴν διάγνωσιν συνέβη ποτέ, ἐξ αὐτῆς μόνῃς τῆς παραφράσεως καὶ ὡς ὑποτυπώσεως αὐθις δύνασθαι στῆναι τὴν διάγνωσιν. καὶ τοῦτο συμβὰν ἐγὼ αὐτὸς διαμέμνημαι. διαγνώσεως γὰρ εἰσαχθείσης μὲν, τῶν δὲ ἐπ' αὐτῇ πραχθέντων οὐδαμοῦ φαινομένων, εἰσενεχθέντος ἐπὶ τῆς ἀρχῆς τοῦ λεγομένου περσωναλίου, ἔσθη διάγνωσις κατ' οὐδὲν ἐνδέουσα.

Mag. 166

καὶ τίς οὐκ ἂν ἐπιδακρύσῃ τῶν ἐγκωμίων εἰς μνήμην ἐρχόμενος, οἷς ὑπὲρ τῆς τάξεως καὶ τῶν τοιούτων τῆς ἀρετῆς γνωρισμάτων ἐχρήσατο Σέργιός τε ὁ πολὺς καὶ Πρόκλος ὁ δικαιοτάτος Τριβουνιανός τε ὁ πολυμαθέστατος, ὧν ὁ μὲν ὕπαρχος οἷος οὐκ ἄλλος, οἱ δὲ ἄμφω κυαίστωρες γενόμενοι τὴν πολιτείαν ἐκόσμησαν, συλλαμβανομένων αὐτῶν αὐτοῖς περὶ τοὺς ἐπαίνους πάντων ὁμοῦ τῶν τότε δικολόγων, περὶ ὧν σιγᾶν ἄμεινον ἢ παρ' ἀξίαν ἐπαινεῖν κοσμιώτερον οἶμαι. καὶ ταῦτα μὲν ποτε, νῦν δ' οὐ μόνον οὐκ ἔστιν, ἀλλ' οὐδὲ μνήμης τινὸς ἀξιοῦται δι' ἃς οὐχ ἅπαξ ἀποδεδώκαμεν αἰτίας. <21> Μετὰ δὲ τὸν ἀβ' ἄκτις ὁ ῥεγενδάριος ἐπὶ τῆς φροντίδος τῶν συνθημάτων τοῦ δημοσίου δρόμου τεταγμένος ἔτι καὶ νῦν λέγεται μὲν, πράττει δὲ οὐδέν, τοῦ μαγίστρου τῆς αὐλῆς τὴν ὅλην ὑφελομένου τοῦ πράγματος ἐξουσίαν. μεθ' ὃν οἱ τῶν διοικήσεων κοῦρα ἐπιστουλάρουμι, οἱ τὰς μὲν ἐπὶ τοῖς δημοσίοις φοιτώσας ψήφους γράφουσι

μόνον, τὸ λοιπὸν καταφρονούμενοι· οἱ δὲ λεγόμενοι τρακτευταὶ τὴν ἐγνωσμένην αὐτοῖς διδασκαλίαν ὑποτιθέντες τῷ προστάγματι τὴν ὅλην ὑφήρπαζον ἐξουσίαν, μάλιστα ἐξ ὅτε τὴν ἀρχὴν ἑαυτοῖς ἐθάρρουν περιποιεῖν οἱ σκρινιάριοι. πέρας μὲν ὧδε τῶν λογικῶν τῆς τάξεως συστημάτων. δουκηνάριοι καὶ κεντηνάριοι βίαρχοί τε καὶ ἀδιούτωρες καὶ τὰ λοιπὰ τῆς τάξεως μέλη, ἀνύοντα τὴν ὑπὸ τοῦ νόμου τεθειμένην αὐτοῖς λειτουργίαν, τέρμα τῆς στρατείας, ὅποιον ἡ τύχη δοίη, καταλαμβάνουσι, τῶν λεγομένων θηκοφόρων, οἱ τὰς προτομάς τῆς ἀρχῆς φέρουσιν, καὶ διαιταρίων ἐν ἑτέροις μὲν τάγμασι τῆς τάξεως καταλεγόμενων, λειτουργίαν δὲ πληρύντων. ΠΕΡ'Ι ΤΟ Υ'ΚΟΡΝΙΚΟΥΛΑΡ'ΙΟΥ Τ Η'Σ ΜΕΓ'ΙΣΤΗΣ Τ'ΑΞΕΩΣ <22> Πάντων, οἶμαι, τῶν καταλόγων, εἰ μὴ τι σφάλλομαι, παρελθόντων τῷ λόγῳ, ὑπόλοιπόν ἐστιν αὐθις καθάπερ ἡγεμόνα σεμνὸν ἐπὶ τέλους τὸν κορνικουλάριον ἐπὶ τῆς ἱστορίας ἀναδεῖξαι· δεῖ γὰρ αὐτὸν τὴν ὅλην συνέχοντα τάξιν ἀρχὴν ἅμα καὶ πέρας αὐτῆς ἀποδεῖξαι.

Mag. 168. (1t)
ἀρκεῖ μὲν οὖν αὐτῷ πρὸς ἀξιοπιστίαν καὶ μόνος ὁ χρόνος ὑπὲρ τριακοσίου καὶ χιλίου ἐνιαυτοῦς ἡγουμένῳ τοῦ τάγματος καὶ σὺν αὐτῷ τῷ πολισμῷ τῆς ἱεῤῥας Ῥώμης ἐπιφανέντι τοῖς πράγμασιν· παρὴν γὰρ ἀνέκαθεν τῷ ἱππάρχῳ, ὁ δὲ ἱππαρχος τῷ τότε ῥηγί. ὥστε ἐκ προοιμίων τῆς Ῥωμαϊκῆς πολιτείας γνῶριμος ὁ κορνικουλάριος ἐστιν, κἂν εἰ μὴδὲν αὐτῷ παρὰ τὴν προσηγορίαν ἀπολέλειπται· ἐξ ὅτε <γὰρ> Φοῦσκον (οὕτω δὲ <τὸν> μελάγχρωτα Ῥωμαῖοι καλοῦσιν) Δομιτιανὸς πραιτωρίων ὑπαρχον κατὰ τὴν Αὐγούστου ἐγχείρησιν προβαλόμενος τὴν τοῦ ἱππάρχου περιττὴν ἀπέδειξε προαγωγὴν, ὅπλων ἡγούμενος, μετηνέχθη πάντα. <23> Τοιγαροῦν τὰ ὅπως οὖν παρὰ τοῖς ὑπάρχοις πραττόμενα μόνος διέταττεν ὁ κορνικουλάριος καὶ τοὺς ἐξ αὐτῶν πόρους εἰς οἰκείαν ἀπεφέρετο παραψυχὴν· καὶ τοῦτο ἀπὸ Δομιτιανοῦ ἕως τοῦ καθ' ἡμᾶς Θεοδοσίου κρατοῦν ἡμείφθη διὰ τὴν Ῥουφίνου τυραννίδα. νόμον γὰρ ἔθετο ὁ βασιλεὺς Ἀρκάδιος τὸ τῆς ἀρχῆς δυνατὸν δεδιττόμενος, ὥστε τὸν πρίγκιπα τῆς τάξεως τοῦ μαγίστρου παριόντα ἐπὶ τὰ μέγιστα δικαστήρια περιεργάζεσθαι καὶ πολυπραγμονεῖν τὴν δύναμιν τῶν πραττομένων ἐν αὐτοῖς καὶ οὐτινος χάριν γίνοντο τὰ τοῦ δρόμου συνθήματα εὐρίσκειν. καὶ τὸ λοιπὸν ὁ Ῥουφῖνος, ἐξ ὅτε δι' ἑαυτοῦ ἐπὶ τὴν ἔω ἦλθεν, τὸν λεγόμενον κόμιτα τῆς ἀνατολῆς μαστίξας ἀπώλεσεν, ἀνθ' ὧν ἐτόλμησε ζηλῶσαι τῷ λόγῳ τὴν ἐπαρχότητα. καὶ ἡ μὲν Ἀρκαδίου, ὡς ἔφην, διάταξις ἐν τῷ πάλαι Θεοδοσιανῷ Κώδικι ἀνεγέγραπτο, οἱ δὲ τὸν νεαρὸν καταστησάμενοι παρεῖδον αὐτὴν ὡς περιττὴν αὐτοῖς εἶναι φανεῖσαν.

Mag. 170
<24> Παρὼν οὖν ὁ πρίγκεψ τῶν μαγιστριανῶν τοῖς μεγίστοις ποτὲ δικαστηρίοις καὶ μὴδὲν παρὰ τὴν προσηγορίαν ἔχων λόγους ἔθετο πρὸς τὸν τότε τῆς τάξεως κορνικουλάριον, ὥστε πάροδον αὐτῷ δοῦναί τινα πρὸς τὰ πραττόμενα καὶ δόξαν οὕτως ἐτύπωσεν ὁ πρίγκεψ μίαν χρυσίου λίτραν καθ' ἕκαστον μῆνα προσφέρειν τῷ κορνικουλαρίῳ μετὰ τὸ πᾶσι τοῖς ἐκ τάξεως κατὰ συνήθειαν λαμβάνουσι μοῖραν τινα τῶν πόρων ἀμελλητὶ διδόναι τὰ εἰωθότα. τούτων οὕτως συντεθειμένων αὐτοῖς, λαμβάνων ὁ κατὰ καιρὸν κορνικουλάριος παρὰ τοῦ πρίγκιπος τὰς δώδεκα τοῦ χρυσίου λίτρας δίχα τινὸς ἐλλείμματος μετὰ πάσης τιμῆς παρεχώρει τῷ κρείττονι μᾶλλον τὴν τῶν μονομερῶν ἐντυχίων εἰσαγωγὴν, φυλάξας ἑαυτῷ μετὰ τὴν ἐκ τοῦ βαθμοῦ καὶ τῶν ἄλλων κερδῶν προνομίαν τὸ πληροῦν δι' οἰκείας ὑποσημειώσεως τὰ πραττόμενα, οὐκ ἔλαττον χιλίων χρυσῶν πόρον αὐτῷ περιποιοῦντα. <25> Ῥα δ' ἔνθεν οὐκέτ' ἂν φράσαι λόγῳ δακρύων δυναίμην χωρὶς, κατὰ τὸν Εὐριπίδου Πηλέα. πάντων γὰρ ἤδη πρότερον τούτων ὃν τρόπον καὶ τῶν ἄλλων ἀπολομένων, παραπέλαυσα καὶ αὐτὸς ἐγὼ τῆς κακοδαιμονίας τοῦ χρόνου, καταντήσας εἰς τὸ πέρας τῶν τῆς στρατείας βαθμῶν, μὴδὲν παρὰ τὴν προσηγορίαν κτησάμενος. καὶ μάρτυρα τὴν Δίκην ἀληθεύων οὐκ ἐρυθρίῳ ἐπικαλούμενος· ἕως ἐνὸς ὀβολοῦ οὐκ ἀπὸ τοῦ πρίγκιπος οὐκ ἀπὸ τῶν λεγομένων κομπλευσίμων οἶδα κομισάμενος. πόθεν γὰρ ἔμελλον λαμβάνειν, τῆς μὲν ἀρχαίας συνηθείας ἐχούσης ἑπτὰ καὶ τριάκοντα χρυσίνους παρέχεσθαι τῇ τάξει ὑπὲρ μονομεροῦς ἐντεύξεως πρὸς τῶν ὅπως οὖν

εἰσβαλλόντων ἐν τοῖς τότε μεγίστοις δικαστηρίοις, τὸ δὲ λοιπὸν χαλκοῦ κάρτα μετρίου (οὐ γὰρ χρυσοῦ) ὥσπερ εἰς ἔλεον οἰκτρῶς καὶ οὐδὲ συνεχῶς ἐπιδιδόμενου; ἢ ὅπως ὁ πρίγκεψ πρὸς τὰ πάλαι διδόμενα παρ' αὐτοῦ τῷ κατὰ καιρὸν κορνικουλαρίῳ συνωθεῖτο, μηδὲ εἰς μνήμην ψιλῆς γ' οὖν προσηγορίας ἀναφερόμενος, μηδὲ παρῆναι τὸ λοιπὸν ὑπομένων τῷ δικαστηρίῳ, οὐδενὸς οὐδενὶ ἐν βαθμῷ στρατευομένου; ἐμοὶ δὲ μεταμέλει, ὅψι' αὖ τοῦ καιροῦ τὸ προσῆκον ἀναλογιζομένῳ, ἀντὶ τίνος τοσοῦτον προσήδρευσα χρόνον τῷ δικαστηρίῳ, μηδὲν ἐξ αὐτοῦ πρὸς παραψυχὴν εὐραμένῳ· καὶ δικαίως ταῦτά μοι συμβέβηκεν εἰς ταύτην ἐμβαλόντι τὴν λειτουργίαν· ὥστε χαλεπὸν οὐδὲν τὴν ἐκ προοιμιῶν ἐπ' ἐμοὶ διελθεῖν ἄχρι τοῦδε τῷ λόγῳ διήγησιν.

Mag. 172

〈26〉 Ἐνα καὶ εἰκοστὸν τῆς ἡλικίας ἄγων ἐνιαυτόν, ἐπὶ τῆς Σεκουνδιανοῦ ὑπατείας ἐκ τῆς ἐνεγκούσης με Φιλαδελφείας τῆς ὑπὸ τῷ Τιμῳλῳ καὶ 〈ἐν〉 Λυδία κειμένης παρῆλθον εἰς ταύτην τὴν εὐδαίμονα πόλιν· καὶ πολλὰ μεθ' αὐτῷ σκεψάμενος ἐπὶ τοὺς μεμοριαλίους τῆς αὐλῆς συνεῖδον ἔλθεῖν καὶ πρὸς στρατείαν ἀναζώσασθαι μετ' ἐκείνων. ὅπως δὲ μὴ τὸν ἐν μέσῳ χρόνον δόξαιμι ζημιοῦσθαι, εἰς φιλοσόφου φοιτᾶν διέγων. Ἀγάπιος ἦν κατ' ἐκεῖνον τὸν χρόνον, περὶ οὗ Χριστόδωρος ὁ ποιητὴς ἐν τῷ Περὶ τῶν Ἀκροατῶν τοῦ μεγάλου Πρόκλου μονοβίβλῳ 〈τ〉 ἐφησιν οὕτως· Ἀγάπιος πύματος μὲν, ἀτὰρ πρῶτιστος ἀπάντων, παρ' ᾧ, τὰ πρῶτα τῶν Ἀριστοτελικῶν διδαγμάτων ἐπιών, ἔτυχον καὶ τινων ἐκ τῆς Πλατωνικῆς φιλοσοφίας ἀκροάσασθαι. ἢ δὲ Τύχη μᾶλλον εἰς ταύτην 〈μ〉 ἐπαρωθῆσαι τὴν λειτουργίαν σκεψαμένη Ζωτικόν, πολίτην ἐμὸν καὶ χαίροντά μοι 〈οὐ〉 μετρίως, ἐπὶ τὴν ἐπαρχότητα τῶν πραιτωρίων ὑπὸ τῷ πάντων βασιλέων ἡμερωτάτῳ Ἀναστασίῳ προήγαγεν· ὃς οὐ πείθειν με μόνον ἀλλὰ καὶ ἀναγκάζειν δυνάμενος τοῖς ταχυγράφοις τῆς ἀρχῆς συνηρίθμυσεν, ἐν ᾗ καὶ Ἀμμιανὸν τὸν ἐπιεικέστατον, ἀδελφιδοῦν τῷ ἐμῷ πατρὶ γενόμενον, συνέβαινε διαφαίνεσθαι.

Mag. 174

〈27〉 Ὅπως δὲ μὴ τυχὸν ῥαθυμήσω, πᾶσάν μοι κέρδους ὁδὸν ὁ ὕπαρχος ἔδειξεν, ὡς παρ' ὅλον τὸν τῆς ἀρχῆς χρόνον αὐτοῦ (μέτριος δὲ ἦν καὶ βραχεὶ τὸν ἐνιαυτὸν ἐκβάς) οὐκ ἐλάττους χιλίων χρυσῶν ἀποκερδᾶναι σωφρόνως. 〈ὥς〉 εἰκὸς οὖν εὐχαριστῶν ἐγὼ (πῶς γὰρ οὐ;) ἐγκώμιον βραχὺ πρὸς αὐτὸν διεξῆλθον. ὁ δὲ ἡσθεὶς ἀνὰ στίχον μὲν ἕκαστον χρύσινον ἀπὸ τῆς τραπέζης με κομίσασθαι παρεκελεύσατο, οἱ δὲ πρὸς τὸ βοηθεῖν ἀπὸ τοῦ λεγομένου ἀβ' ἄκτις καλούμενοι, τὸ μήποτε γενόμενον, παρακαλοῦντες προσελάβοντό με εἰς πρῶτον χαρτουλάριον, ἐτέρων δύο μόνων, ἤδη γερόντων, πρότερον μετὰ χρυσοῦ δόσεως συνταξαμένων αὐτοῖς· καὶ οὐ τοῦτο μόνον, ἀλλὰ καὶ τέσσαρας πρὸς εἴκοσι χρυσοὺς κατ' ἔτος ὥρισαν ἕκαστον. ὁμοίως τε ποιῶν ἀντ' αὐτῶν τὸ λεγόμενον περσωνάλιον καὶ κοττιδιανόν, περὶ ὧν ἄρτι διεξῆλθον, σουγγεστίωνας ἐτιθέμην, ὧν ὁ λόγος ὥδε· πάντες μὲν ἀνέκαθεν οἱ παρὰ τῇ ποτε πρώτῃ τῶν ἀρχῶν βοηθοῦντες τοῖς τρέχουσι σκρινίοις διὰ πολλῆς ἐξέλαμπον παιδείας, περὶ δὲ τὴν Ῥωμαίων φωνὴν τὸ πλεον ἔχειν ἐσπούδαζον· χρειώδης γὰρ ἦν αὐτοῖς κατὰ τὰναγκαῖον. δίκης οὖν ἐφεσίμου τυχὸν γενομένης, εἴτα πρὸς τὴν σύγκλητον ἀναγομένης πρὸς διόρθωσιν, ὁ τῶν ἄλλων βοηθῶν κρείττων συνέταττε τὴν λεγομένην σουγγεστίωνα, ἀντὶ τοῦ διδασκαλίαν, πρὸς ἀκρόασιν τῆς βουλῆς οὕτως μάλιστα, ὡς ἐκπλήττειν τὸν τε τῆς βουλῆς κυαίστωρα καὶ τοὺς λεγομένους πάλαι μὲν ἀντεκλήσωρας, καθ' ἡμᾶς δὲ ἀντιγραφεῖς. τοῦ δὲ θεοῦ συλλαμβάνοντος καὶ τῆς ἀπὸ τῶν περιγινομένων μοι παραμυθίων προθυμίας ἀνεπαίσθητον ἀποτελούσης τὸν κάματον, οὐ μόνον ἐπλήρουν τὰς εἰρημένας λειτουργίας ἐπὶ τοῦ σκρινίου, ἀλλὰ μὴν ἐπισηκρητεύων παρὰ τοῖς ταχυγράφοις, ἔτι καὶ βοηθῶν ἐτέροις ἐν τῷ Τεμένει τῆς Δίκης ταχυγραφοῦσιν, ὃ καλεῖται Σήκρητον· καὶ οὐ μικρὰ ἢ τε δόξα διὰ τῶν ἔργων ἢ τε τῆς παραμυθίας ἐπὶ τοῖς ἔργοις ἀφθονία· ἔνθεν ὥσπερ ἀναπτερωθεὶς ἐπὶ τοὺς λεγομένους ἀσηκρήτις τῆς αὐλῆς ἠπειγόμενον.

Mag. 176

<28> Ὁ δὲ Ζωτικός, ὑποβάλλοντος αὐτῷ τοῦ πάντα χρηστοῦ καὶ ἐπεικοῦς φιλομαθοῦς τε καὶ φιλοσόφου τὸν βίον Ἀμμιανοῦ, καὶ γαμετὴν μοι περιποιεῖ ἑκατὸν μὲν χρυσίου λιτρῶν φερνὴν προσάγουσαν, τὰ δὲ ἄλλα κρεῖττονα τῶν ὅτε δὴ ποτε ἐπὶ σωφροσύνῃ θαυματομένων γυναικῶν. ἐγὼ δὲ κρεῖττονα πολλῶ, τοῦ χρόνου προϊόντος, ἐλπίζων προσελθεῖν μοι τὰ πράγματα, τῆς μὲν ἐπὶ τὴν αὐλὴν σπουδῆς ἀπεσχόμεν, ὅλον δέ μου τὸν βίον τῇ στρατείᾳ παρεχώρησα. τῶν οὖν κοινῶν τοιούτων ἀποτελεσθέντων ἐπὶ πᾶσιν ὁποῖων ὁ λόγος ἐμνημόνευσεν, καὶ τὸ λοιπὸν τοῖς λογικοῖς <οὐχ>, ὡς τὸ πρὶν, τῆς Τύχης ἀπαρεσκομένης, ἐμίσησα τὴν στρατείαν, ὅλον ἐμαυτὸν τοῖς βιβλίοις ἐκδούς. γνοὺς δὲ ὁ βασιλεὺς τὴν ἐμὴν περὶ τοὺς λόγους ἀγρυπνίαν πρῶτον μὲν ἐγκώμιον εἶπεῖν με πρὸς αὐτὸν κατηξίωσεν, παρόντων ἐκ τύχης καὶ τῶν ἀπὸ τῆς μείζονος Ῥώμης λογάδων, οἷς αἰεὶ μέλει, καὶ τοῦτο ταλαιπωροῦσιν, τῆς περὶ λόγους σπουδῆς. οὗ γενομένου, καὶ συγγράψαι με τὸν πρὸς Πέρσας αἰσίμως αὐτῷ χειρισθέντα πόλεμον παρεκελεύσατο ὅτε Δάραν, τὴν πόλιν ἣν ὁ πολὺς Ἀναστάσιος ταῖς φάρυγξιν τῶν πολεμίων ἐπιτέθεικεν, ἐνοχλοῦντες ἐκεῖθεν οὐ μετὰ μικρᾶς ζημίας ὑπενόστησαν, οὐκ ἐπ' αὐτοῦ πάλιν προελθόντες. <29> Πραγματικὸν πρὸς τὴν ἐπαρχότητα γράφων ὁ βασιλεὺς ἐπ' ἐμοὶ τοιούτοις ἐχρήσατο ῥήμασιν· Ἰωάννῃ τῷ λογιωτάτῳ πολλὴν μὲν σύνισμεν τὴν ἐν λόγοις παιδείαν τὴν τε ἐν γραμματικοῖς ἀκρίβειαν τὴν τε ἐν ποιηταῖς χάριν καὶ τὴν ἄλλην αὐτοῦ πολυμαθειαν, καί, ὅπως τὴν Ῥωμαίων φωνὴν τοῖς ἑαυτοῦ πόνοις ἀποδείξει σεμνοτέραν, καίτοι τῆς στρατείας αὐτῷ τῆς ἐν τοῖς δικαστηρίοις τῆς σῆς ὑπεροχῆς ὀρθῶς φερομένης, ἐλέσθαι μετ' αὐτῆς καὶ τὸν ἐν βιβλίοις ἀσκήσαι βίον καὶ ὅλον ἑαυτὸν ἀναθεῖναι τοῖς λόγοις.

Mag. 178

τὸν τοίνυν εἰς τοσοῦτον ἀρετῆς ἀναβάντα ἀγέραςτον ἀπολιπεῖν ἀνάξιον τῶν ἡμετέρων χρόνων εἶναι κρίνοντες, προστάττομεν τῇ σῇ ὑπεροχῇ ἐπιδοῦναι ἑαυτῷ τοῦ δημοσίου τόδε. ἴστω δὲ ὁ εἰρημένος σοφώτατος ἀνὴρ ὡς οὐ μέχρι τούτου στησόμεθα, ἀλλὰ καὶ ἀξιώμασι καὶ ἱεραῖς μείζοσι φιλοτιμίαις τιμήσομεν αὐτόν, ἄτοπον ἡγούμενοι τοιαύτην εὐγλωττίαν οὕτω μικρᾶς ἀμοιβῆς ἀξιοθῆναι, ἐπαινοῦντες αὐτὸν εἰ καὶ πολλοῖς ἑτέροις τῆς οὔσης αὐτῷ μεταδοίῃ παρασκευῆς· τούτοις ἐπιψηφισαμένου τοῦ τηνικαῦτα τὴν πολιarchίαν ἰθύνοντος καὶ τόπον διδασκάλοις ἀπονενεμημένον ἀφορίσαντός μοι ἐπὶ τῆς Καπιτωλίδος αὐλῆς, ἐχόμενος τῆς στρατείας, ἐπαίδευον καὶ μεγαλοφρονεῖν ἐξηγόμην. <30> Παρὰ μέντοι τῆς στρατείας βαθμῶν τε καὶ πόρων ἄνευ τινὸς ἐλαττώσεως, ὥσπερ ἀνεπαισθήτως τοῦ χρόνου τροχάζοντος, ἐπὶ τὸ πέρας τῆς στρατείας ἀνῆλθον. καὶ κερδῶν μὲν ἔνεκα, ὡς εἰ μὴδ' ἐν στρατείᾳ τελῶν, παρηνέχθην, ἔτυχον δὲ τιμῆς καὶ τῆς ἀπὸ τῶν κρατούντων αἰδοῦς καί, τὸ δὴ πάντων γλυκύτερον, ἐν ἀνέσει τὸν βίον παρέδραμον. ἡ δὲ πάνσοφος Δίκη, δικαίοις με παραμυθουμένη τρόποις, τοῖς μὲν στρατιώταις, ὡς ἔφην, αἰδέσιμον ἔδειξεν, τοῖς δὲ ἄρχουσιν οὐκ ἀπάξιον τιμῆς. καὶ τοῦτο δῆλον ἐκ τῆς προελθούσης ἐπ' ἐμοὶ ψήφου ὅτε τὴν ζώνην ἀφείς ἐπὶ τὴν αὐλὴν ἐχώρουν. πρῶτον μὲν γὰρ ἀναβάντα με ἐπὶ τοῦ βήματος τῆς ἐπαρχότητος, κατὰ τοῦτο δὴ τὸ σύνηθες, εὐχαριστῆσαι τῷ κρεῖττονι καὶ τὴν ἀρχὴν ἀπώσασθαι, τιμήσας <ὁ> ὕπαρχος (Ἡφαιστος δὲ ἦν ὁ χρηστός, ἀνὴρ ἀγαθός καὶ ἐκ μόνης τῆς προσηγορίας τὴν οὔσαν εὐγένειαν αὐτῷ δεικνύς· Ἡφαίστου γὰρ τοῦ πρώτου βασιλεύσαντος Αἰγύπτου κατὰ τὸν Σικελιώτην ἀπόγονος εἶναι διεφημίζετο) ἐγερθεὶς ἀντησπάσατό με λιπαρῶς, καὶ περιβαλὼν αὐτίκα μὲν τὸ πρόσταγμα τῶν ἀνωνῶν χερσὶν ἰδίαις ἐπιδίδωσιν εὐχαριστῶν, μετὰ δὲ μυρίους ἐπαίνους, πάσης τῆς τάξεως παρούσης, ψῆφον ἀνέγνω ἔχουσιν ὧδε· Ἰωάννης μὲν ὁ λογιώτατος (τούτῳ γὰρ χαίρει τῷ προσρήματι μᾶλλον ἢ τοῖς ἐκ τῶν ὑπαρξάντων αὐτῷ γερῶν προσγενομένοις γνωρίσμασιν) ἤδη φθάσας τοῖς ἀπάντων ἑαυτὸν καλλίστοις, παιδείᾳ τε καὶ λόγοις φαμέν, τοιοῦτον ἀπέδειξεν, ὡς οὐκ αὐτὸν θαυμάζεσθαι μόνον ἀλλὰ καὶ πολλοὺς ἑτέρους, οἳ δὴ τῆς αὐτοῦ διδασκαλίας ἔργον γεγόνασιν· μικρὸν δέ, ὡς ἔοικεν, εἶναι νενομικῶς εἰ μόνοις κοσμοῖτο

τοῖς ἐκ λόγων ἐπιτηδεύμασιν (καίτοι γε τί ἄν τις τούτων ἡγήσοιτο μεῖζον;) καὶ τοῖς πολιτικοῖς ἐνέμιξε πράγμασιν· ὑπηρετησάμενος δὲ τοῖς ἡμετέροις δικαστηρίοις μίαν τινὰ διὰ πάντων ἐφύλαξεν ἁρμονίαν, τοῖς οἰκείοις πανταχοῦ κατακολουθῶν παραδείγμασι καὶ δι' αὐτῶν διδάσκων τῶν ἔργων ὡς φύσις ἀγαθὴ καὶ τίκτειν οἷα τε οὔσα τὰ χρησιμώτερα, πρὸς ὅπερ ἂν βίου σχῆμα τραπίη, τῶν οἰκείων οὐκ ἐξίσταται πλεονεκτημάτων, σεμνοτέραν δὲ τὴν ἀρετὴν ἀπεργάζεται, λόγοις αὐτὴν καὶ πολιτικοῖς ποικίλλουσα πράγμασιν.

Mag.180

τούτοις τοίνυν ἅπασιν ἐνευδοκιμηκῶς Ἰωάννης ὁ λαμπρότατος, τοὺς ἐν τοῖς ἡμετέροις δικαστηρίοις βαθμούς τε καὶ πόρους διανύσας, ἐπὶ τὰ τοῦ μεγάλου βασιλέως δραμεῖται ἵχνη καὶ μειζόνων ἐκεῖθεν ἀπολαύσει δωρεῶν. ἔστι γὰρ δὴ πρὸς τοῖς ἄλλοις πλεονεκτήμασι καὶ φιλόλογος ὁ βασιλεύς, τοῦτο καλῶς ἐφ' ἡμῶν πεποιηκότος τοῦ χρόνου ὅπως ἂν ἡ τοῦ προστατοῦντος σεμνότης καὶ τὴν λοιπὴν ἅπασαν τάξιν ἐπὶ τι φέροι λαμπρότερον.· ταύτην τὴν τιμὴν ἀντὶ πολλῶν χρημάτων ἐκ τοῦ δικαστηρίου λαβὼν, ἡγουμένων τῶν πάντα μοι γλυκυτάτων ἐταίρων, ἐπὶ τὴν αὐλὴν ἀνεχώρησα, στρατευσάμενος τοὺς πάντας τεσσαράκοντα ἐνιαυτοὺς πρὸς μισὶ τέσσαρσιν, καὶ τυχὼν τοῦ εἰωθότος παρὰ τῆς βασιλείας ἀξιώματος τοῖς πληροῦσιν ἐπιδίδοσθαι αὖθις ἐπὶ τὰ βιβλία παρῆλθον. ΠΕΡ'Ι ΤΩΝ ΣΚΡΙΝΙΑΡ'ΙΩΝ ΤΩΝ ΔΙΟΙΚ'ΗΣΕΩΝ ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΟ Υ'ΤΕ ΚΑ'Ι ΣΙΤΩΝΙΚΟ Υ'ΚΑ'Ι ΚΑΓΚΕΛΛΑΡ'ΙΩΝ <31> Εἰ πᾶσάν τις ἐπέλθοι κατὰ πόδα τὴν Ῥωμαϊκὴν ἱστορίαν, οὔποτε εὕρησει πρὸ τῆς Κωνσταντίνου βασιλείας τὸ σκρινιάριον ὄνομα.

Mag.182. (1t)

σκρινίον μὲν γὰρ καὶ σκρίβαν καὶ τὰ τούτων δὴ παράγωγα εὕρησει, τὸ δὲ σκρινιάριον ἐπώνυμον οὐδαμοῦ. ὥστε οὐκ οἶδε μὲν αὐτοὺς ἀνέκαθεν τὸ πολίτευμα, οὐδ' εἰσὶ μέρος οὐ τῆς τοῦ ἱπάρχου οὐδὲ μὴν τῆς τῶν ἐπάρχων τάξεως, ἰδιωτεύοντες δὲ παρῆλθον κατὰ τὸ ἀναγκαῖον ἐπὶ τὰ πράγματα· καὶ ὅπως, ἐρῶ. Κωνσταντῖνος πρῶτος, ὡς ἔμπροσθεν εἴρηται, Σκυθίαν τε καὶ Μυσίαν καὶ τοὺς ἐξ ἐκείνων φόρους ἄκων ἐζημίωσε τὴν Ῥωμαϊκὴν πολιτείαν, τὰς φρουρούσας δυνάμεις τὴν ὄχθην τοῦ πρὸς βορέαν Ἰστρου ἐπὶ τὴν κάτω Ἀσίαν δέει τυραννίδος διασκεδασάμενος. ἐμοὶ δὲ δοκεῖ βραχὺ παρατραπέντι τοῦ σκοποῦ περὶ τῆς προσηγορίας τοῦ ποταμοῦ διὰ βραχέων εἰπεῖν· νῦν μὲν γὰρ Ἰστρον, νῦν δὲ Δανούβιον τὸν αὐτὸν εὕρισκομεν ὀνομαζόμενον· ὥστε δεῖξει διδασκαλίας. <32> Ἐκ τῶν Ῥητικῶν ὁρῶν, ἃ τῆς Κελτικῆς ὀρεινῆς εἶναί φησιν ὁ Καῖσαρ ἐν βιβλίῳ τῷ πρώτῳ τῆς κατ' αὐτὸν Γαλλικῆς Ἑφημερίδος, ἐκ μιᾶς πηγῆς ὃ τε Ῥῆνος ὃ τε Ἰστρος, οὐδέτερος δὲ αὐτῶν μὴ τὴν ἐπωνυμίαν ἀμείψας, ἐπὶ τὴν θάλασσαν ἐξωθεῖται. ὁ μὲν γὰρ Ῥῆνος, πᾶσαν τὴν Γαλατικὴν μεσόγειον τριχῇ διηρημένην εἰς Κελτικὴν Γερμανικὴν καὶ Γαλατικὴν διατρέχων, οὐκ ἄρδει μόνον αὐτὴν μετὰ Ῥοδανόν, ἀλλὰ καὶ φρουρεῖ, φυλάττων ἀνέφοδον· πρὸς δὲ τὸ πέρας σχεδὸν τῆς ῥύσεως εἰς Μόσον τὸν ποταμόν, γείτονα τοῦ βορείου πρὸς δύσιν ὠκεανοῦ, ὀλισθαίνων ἀποβάλλει μὲν τὴν οὔσαν αὐτῷ κατ' ἀρχὰς ἐπωνυμίαν, μετ' ἐκείνου δὲ τοῖς τῆς Βρεττανικῆς θαλάττης ἐπισύρεται κόλποις. ὁ δὲ Ἰστρος, ἑάσας τὸν ἀδελφὸν Ῥῆνον πρὸς δύνοντα ἥλιον ἀναχωροῦντα, αὐτὸς ἐπὶ τὴν ἑῶαν μερίζεται· καὶ ἄχρι μὲν Παννονίας (ἣν Ἑλληνες Παιονίαν δι' εὐφωνίαν καὶ φυγὴν βαρβαρισμοῦ καινοτομοῦντες ἐκάλεσαν) καὶ Σιρμίου, τῆς πάλαι μὲν Ῥωμαίων εὐδαίμονος πόλεως, νῦν δὲ Γηπαίδων, τὴν ἰδίαν διασώζει προσηγορίαν, περὶ δὲ τὴν Θρακίαν εἰλούμενος ἀποβάλλει μὲν παρὰ τοῖς ἐπιχωρίοις τὸ ἔμπροσθεν ὄνομα, Δανούβιος μετακληθεῖς· οὕτως δὲ αὐτὸν οἱ Θρᾷκες ἐκάλεσαν δι' ὅτι ἐπὶ <τὰ> πρὸς ἄρκτον ὄρη καὶ θρασκίαν ἄνεμον συννεφῆς ὁ ἀὴρ ἐκ τῆς ὑποκειμένης τῶν ὑγρῶν ἀμετρίας σχεδὸν διὰ παντὸς ἀποτελούμενος αἴτιος αὐτοῖς συνεχοῦς ἐπομβρίας ἀποτελεῖσθαι νομίζεται· Δανούβιον δὲ τὸν νεφελοφόρον ἐκείνοι καλοῦσι πατρίως.

Mag.184

καὶ ταῦτα μὲν περὶ τῶν ποταμῶν, ὡς ἐν παρεκβάσει, κατὰ Σαμμωνικὸν τὸν Ῥωμαῖον ἱστορικόν, ὃς πρὸς Διοκλητιανὸν καὶ Γαλέριον τὸν γέροντα Περὶ Ποικίλων Ζητημάτων

διελέχθη. <33> Κωνσταντῖνος οὖν Σκυθίαν τε καὶ Μυσίαν καὶ τοὺς ἐξ αὐτῶν φόρους, ὡς ἔφην, ἀπώλεσεν. Συρίαν δὲ ὅλην καὶ Παλαιστίνην (μία δέ ἐστι χώρα καὶ διὰ μόνον ἀριθμὸν εἰς πλῆθος ἀνάγεται) ἐπαρχίας ἀναδείξας, ἐδεήθη ὑπαρχον μετὰ τὸν Λιβύης καὶ Γαλατίας Ἰλλυρίδος τε καὶ Ἰταλίας καὶ τῆς ἐώας προχωρήσασθαι, σκεπτόμενος, ὡς αὐτὸς ὁ βασιλεὺς ἐν τοῖς ἑαυτοῦ λέγει συγγράμμασιν, Πέρσαις ἀδοκῆτως ἐπελθεῖν. ἡπίστατο γὰρ Κωνσταντῖνος, πολὺς ὢν ἐν τε παιδεύσει λόγων καὶ συνασκήσει ὄπλων (οὐδὲ γάρ, εἰ μὴ καθ' ἑκατέραν παιδευσιν ἔτυχέ τις διαπρέπων, βασιλεὺς Ῥωμαίων προεχειρίζετο) μὴ εἶναι ῥάδιον ἄλλως καταπολεμηθῆναι Πέρσας, μὴ ἐξαπίνης αὐτοῖς ἐπιχειρομένης ἐφόδου. καὶ συγγραφὴν περὶ τούτου μονήρη Κέλσος ὁ Ῥωμαῖος τακτικὸς ἀπολέλοιπεν, σαφῶς ἀναδιδάσκων ὡς οὐκ ἄλλως Πέρσαι Ῥωμαίοις παραστήσονται, μὴ αἰφνιδίως εἰς τὴν ἐκείνων χώραν Ῥωμαῖοι γνόφου δίκην ἐνσκήψουσιν, αἰτίαν οὐκ ἔξω λόγου παρασχόμενος· ἡ δὲ τοιαύτη ἐστίν. <34> Περσῶν ὁ δῆμος ὅλος καὶ σύμπαν ἀπλῶς τὸ ἔθνος εἴωθεν ἐπὶ πόλεμον ὀρμᾶν, ὡς καὶ Ῥωμαῖοι πρὸ τῆς Μαρίου τῶν λεγομένων λεγιόνων διατάξεως.

Mag. 186 διχοτομοῦντες οὖν ἄνθρωπον αὐτοὶ διὰ μέσου τῶν δύο τοῦ σώματος τομῶν διαβιβάζουσι τὸν στρατόν. δῆλον γὰρ ὡς οὐχ ὠρισμένα οὐδὲ εὐτρεπῆ στρατεύματα τρέφουσιν οἱ Πέρσαι, ὡς ἐτοίμους εἶναι πρὸς τὰς μάχας, ὥσπερ οἱ Ῥωμαῖοι. χρόνου δεῖ τοίνυν αὐτοῖς εἰς παρασκευὴν στρατοῦ καὶ δαπάνης ἀποχρώσης τῷ πολέμῳ· ὥστε ἀρμόδιόν φησιν ὁ Κέλσος ἀδοκῆτως αὐτοῖς ἐπελθεῖν, καὶ μάλιστα διὰ τῆς Κολχίδος τὰ προοίμια τῆς ἐφόδου λαμβανούσης (Λαζικὴν αὐτὴν ἐξ ἡγεμόνος ἐπιφημίζουσιν οἱ καθ' ἡμᾶς)· ἡ γὰρ δυσχωρία Πέρσαις ἱππηλατοῦσι δυσέμβατος· ὅθεν ἀφόρητος αὐτοῖς ὁ Κορβουλὼν ἐπὶ τοῦ Νέρωνος ἐφάνη· τὰς γὰρ ἐκδρομὰς αὐτῶν τὰς ἐν ταῖς ἐρημίαις τῆς Περσίδος διὰ τῆς Ὑρκανῆς ἀποκλείσας, τὴν ἐκ τῆς φυγῆς νίκην ἀφείλεν, ὡς ἐν στενωπῷ, ὅσον ἦκεν εἰς Περσικὰς πολυπληθείας, ζωγρηθέντας εἰς μόνην τὴν πρὸς τῷ Μυγδονίῳ Ἀντιόχειαν (Νίσιβιν αὐτὴν ἐλόντες μετεκάλεσαν οἱ Πέρσαι) καταφυγεῖν, ἣν καὶ αὐτὴν ἀπέλιπον τὸ τηνικαῦτα δίκην πρηστήρων τῶν Ῥωμαίων αὐτοῖς ἐπικειμένων. <35> Ταύτης οὖν τῆς ἐννοίας ὁ Κωνσταντῖνος γενόμενος καὶ ὑπαρχον ἐπὶ τῆς ἑω χειροτονήσας διαψηφιστὰς αὐτῷ κατεστήσατο τῶν φόρων ἄνδρας αἰδεσίμους καὶ περὶ λεπτότητα λογισμῶν παρασκευασμένους. ἰδιωτικῷ τοίνυν σχήματι στελλόμενοι παρῆσαν ἐν τῷ δικαστηρίῳ, μηδὲν ἕτερον παρὰ τοὺς λογισμοὺς ἀνὰ χεῖρας ἔχοντες, σκρινιάριοι χρηματίζοντες, ἀντὶ τοῦ χαρτοφύλακες, ὅτι σκρινίον τὴν δρυφάκτην λάρνακα Ῥωμαῖοι καλοῦσιν, καὶ διέμεινεν ἡ προσηγορία παρ' αὐτοῖς μόνη. οὐ μὲν ἐν στρατείᾳ ἐτέλεσαν οὐδὲ τὴν ἰδιωτῶν τύχην ἐξῆλθον, ὡς αἱ παλαιαὶ διδάσκουσι μάτρικες. ἐπὶ δὲ Θεοδοσίου τοῦ πρώτου, ὡς εἶδον ἑαυτοὺς μὲν ἡμελημένους, τοὺς δὲ τῆς τάξεως διοικοῦντας τότε τὰ πράγματα, ἑαυτοὺς διαγράψαντες καὶ χρυσίον εἰς φίλτρα διαθροίσαντες ἐδεήθησαν τῆς βασιλείας συναριθμηθῆναι τῇ τάξει.

Mag. 188 καὶ τυχόντες καὶ τὰς λεγομένας προβατωρίας πορισάμενοι εἰς μὲν ἀδιούτῳρας, οἷον εἰ βοηθοὺς, ἀνηνέχθησαν ἴσα τοῖς ἄλλοις, τὸ δὲ Αὐγουσταλίων ὄνομα πριάμενοι τιμίως, ἄχρι Λέοντος ὡς εἰ μὴδὲ στρατευόμενοι, ὅσον πρὸς τοὺς ἀπὸ τῆς τάξεως, ἐνομήσθησαν. οὐδὲ γὰρ οἶδεν αὐτοὺς ἡ Ῥωμαίων παλαιότης. ὅθεν, τῆς ἀρχῆς ἔτι καὶ νῦν ἐπὶ τοῦ βήματος προΐουσης, ἐξόπισθεν ὑποχωροῦντες παρέπονται, μόνης τῆς τάξεως στιχηδὸν διευθυνούσης τὸν ὑπαρχον. εἰκόνα οὖν τῷ βασιλεῖ ἀργυρήλατον ὅλην ἐπὶ κίονος ἀναστήσαντες τὸ πάλαι καλούμενον Πλακωτὸν πρὸς τῷ ὠρολογίῳ τῆς πόλεως διεκόσμησαν, ὡς ἐν τοῖς ἀρχαίοις τοῦ δημοσίου ἱνστρουμέντου ηὔρον ἱστορημένον. καὶ ἡ μὲν στήλη καθ' ἡμᾶς ἐπὶ τὰ χρεωδέστερα ἔργα τῆς πόλεως προεχώρησεν, ὁ δὲ κίων πρὸ τῆς ἐν τῷ λεγομένῳ Ἐβδόμῳ ἀγορᾶς ἀναστὰς τῇ τοῦ κρατίστου ἡμῶν βασιλέως εἰκόνι σεμνύνεται. <36> Ὡρξήθη δὲ λοιπὸν τὰ τῶν σκρινιαρίων ἀπὸ τῆς Ζήνωνος βασιλείας τοσοῦτον, ὅσον τὰ τῆς τάξεως ἔληξεν· πολλῶν μὲν γὰρ ἄλλων καὶ Πολυκάρπου δὲ ἀπ' αὐτῶν εἰς τὴν ἀρχὴν ἀρπασθέντος ὑπὸ τῷ Ἀναστασίῳ, εἶτα καὶ Μαρίνου

τὴν ὅλην ἀναζωσαμένου τῶν πραγμάτων διοίκησιν, ὃς καὶ αὐτὸς εἷς τῶν τῆς Συρίας σκρινιαρίων ἐτύγχανεν, καὶ τὸ λοιπὸν οὐχ ἑτέρου ἢ αὐτῶν σχεδὸν καὶ μόνων τὴν ἀρχὴν ἐκδεχομένων, διὰ τὴν τῶν φόρων ἐλάττωσιν εἰς παντελεῖ ἀπώλειαν τὰ τῆς τάξεως κατέστη. καγκελλάριοι γὰρ αὐτοὶ καὶ λογοθέται καὶ τῆς θείας καὶ γενικῆς τραπέζης διοικηταί, τῆς ἀρχαίας συνηθείας ἐχούσης μηδὲν εἰς τὸ τοῦ λεγομένου καγκελλαρίου λειτούργημα ἢ μόνους τοὺς εὐδοκιοῦντας ἐκ τῶν Αὐγουσταλίων καὶ ταχυγράφων παριέναι· ἐπεὶ καὶ δύο μόνους καγκελλαρίους τὸ δικαστήριον ἐγνώριζεν, οἷς καὶ χρύσινος εἷς καθ' ἡμέραν ἀπὸ τοῦ δημοσίου ἀφώριστο. ἡ δὲ αἰτία τῆς προσηγορίας ὥδε. <37> Τὸ πρὶν καθ' ὁμαλοῦ ἐν τοῖς δικαστηρίοις, ὥσπερ ἔτι καὶ νῦν ἐν τοῖς ἐπιχωρίοις ἐστίν, ἔρυμα καί, ὡς ἂν τις εἴποι 'διαφραγμόν,' ξυλουργές, ἀπὸ σχιδάκων μακρῶν ἀντιπλαγιαζομένων ἐφ' αὐτοὺς καὶ διόπτρας ὀξυτελεῖς, καθάπερ δικτύου τινός, ἀποτελούντων, ἐπὶ μέσου διέτεινε τοῦ δικαστηρίου, χωρίζον τὸν ἄρχοντα τῶν ὑποδίκων· κάγκελλον αὐτὸ οἱ Ῥωμαῖοι καλοῦσιν ὑποκοριστικῶς, ἀντὶ τοῦ δικτύδιον, ὅτι πρωτοτύπως κάγκρους αὐτοὶ τὰ δίκτυα λέγουσιν, ὑποκοριστικῶς δὲ καγκέλλους.

Mag. 190

ἐπὶ τούτου <τοῦ> διατμήματος ἴσταντο δύο ἀφ' ἑκατέρας πλευρᾶς καγκελλάριοι, ἐκ τοῦ πράγματος ἐπιφημιζόμενοι δι' ὧν, ἐπεὶ μηδεὶς ἐθάρρει ἀλλ' οὐδὲ συνεχωρεῖτο προσψαῦσαι τῷ βήματι, οἷ τε πρὸς ὑπογραφὴν χάρται τῇ ἀρχῇ προσεφέροντο ἢ τε τῶν ἀναγκαίων ἐγίνετο μήνυσις. ἀλλ' ἤδη πρότερον εἰς πλῆθος τοῦ ἀξιώματος ὑβρισθέντος, τὸ μὲν δημόσιον ἀνήρτησε τὴν ἐπίδοσιν, πάντες δὲ σχεδὸν οἱ ὅπως οὖν δικασπολίαν περικείμενοι καγκελλάριοι καθ' ἡμᾶς χρηματίζουσιν, καὶ οὐκ αὐτοὶ μόνον ἀλλὰ καὶ οἱ ἐν ταῖς ἐπαρχίαις χαλκολογοῦντες τὸ καγκελλαρίων περιάπτουσιν ἑαυτοῖς ἀξίωμα ὅπως αὐτοῖς τὰ τῶν ἐπαρχιῶν ἀδεῶς προσάγοιτο.

<38> Τοιαῦτα μὲν τὰ περὶ τῆς συγχύσεως καὶ τοῦδε τοῦ σχήματος, τοῖς δὲ σκρινιαρίοις προστέθινται καὶ οἱ τοῦ στρατιωτικοῦ, οἷον εἰ ἀννωνιακοῦ, προεστηκότες φροντίσματος· οὐχ ὅτι καὶ αὐτοὶ μέρος ἐτύγχανον τῆς παλαιᾶς ὄψεως τοῦ δικαστηρίου, ἀλλ' ὅτι, τῶν στρατηγικῶν παρωθηθέντων σκρινιαρίων, καὶ τούτων συνέβη ἀποτελεσθῆναι τὸν κατάλογον. τῇ δὲ βασιλέως ἀρετῇ τὸ πρὸς ἄλλων ἐπηρείας ἐξηρηρῆσθαι νομισθὲν εἰς λυσιτελοῦν καλῶς διοικούμενον ἀπεδείχθη. τοῦ γε μὴν σιτωνικοῦ ἀνέκαθεν ὑπὸ τὴν πολιαρχίαν τελούντος, δυνάμει δὲ καὶ αὐθεντίᾳ τοῦ βδελυροῦ Καππαδόκου, περὶ οὗ μικρὸν ὕστερον ἐρῶ, ἀφαιρεθέντος, προσδεῖν γὰρ ᾤετο τοῖς κατὰ τῶν ἐπαρχιῶν ἀδικήμασιν αὐτοῦ καὶ αὐτὴν τὴν βασιλέως πόλιν ὑπαγαγεῖν, μόνος Γαβριήλιος πολιαρχῶν ἀποκατέστησεν ἐκεῖνο τῷ δικαστηρίῳ· πέφυκε γὰρ ὁ βασιλεὺς, καλὸς ὢν καὶ ἐλεύθερος, ἐρυθριάν τοὺς γένει καὶ βίῳ καὶ φιλοτιμίᾳ ζηλοῦντας αὐτὸν κατὰ δύναμιν.

Mag. 192

αὐτοῦ δὲ Γαβριηλίου τὴν ἀρχὴν ἀποθεμένου, αὐθις πρὸς τὸ μεῖζον ἢ φροντὶς τῆς εὐθηνίας δικαστήριον ἐπανῆλθεν, ὡς δῆλον ἄντικρυς πᾶσιν ἀποδειχθῆναι ὅτι Γαβριηλίῳ κατ' ἀξίαν χαίρων ὁ βασιλεὺς ἐνδέδωκεν. ἔδει γὰρ αὐτόν, ἄνδρα ἀγαθὸν ὄντα καὶ ταῖς ἀρεταῖς ἀσύγκριτον, τὸ πλεον εὐρεῖν παρὰ βασιλεῖ τιμῶντι δικαιοσύνην τε καὶ θεοφιλίαν καὶ γένους λαμπρότητα. <39> Ὑπόλοιπον ἄρα τυγχάνει τὰς αἰτίας τῆς ἐλαττώσεως καὶ τῆς τοσαύτης τῶν πραγμάτων παραλλαγῆς ἀποδοῦναι. κἂν εἰ τυχὸν αὐτὴν τὴν ἀρχὴν ἑαυτῆς καὶ μεῖζονα καὶ κλεινοτέραν τῇ βασιλέως ἀγρυπνίᾳ ἔτι καὶ νῦν ἔστι συνιδεῖν (οὐδὲ γὰρ μέλος ἐστὶ τῆς ὅλης πολιτείας ὃ μὴ καθ' ὅλου εἰς ὕψος τε ἅμα καὶ δύναμιν ἰσχυρὰν ὁ βασιλεὺς μετὰ καλοῦ ἀνέστησεν, περινοστών ἅμα καὶ περιθεώμενος, μήτε τῶν ἀνέκαθεν ὑπαρξάντων αὐτῇ γνωρισμάτων ὃ μὴ μετὰ προσθήκης τῶν ἀρετῶν ὑπολάβοι), ἀλλ' ὅτι ὁ χρόνος, λυμαντικὸς ὢν κατὰ φύσιν, τὰ πολλὰ τῶν τῆς πειθομένης τῇ ἀρχῇ τάξεως χρειώδη ἅμα καὶ κόσμια ἢ παντελῶς ἔσβεσεν ἢ τοσοῦτον ἐνήμειψεν, ὡς ἴχνος ἀμυδρὸν τῶν ποτε θαυματούμενων τὸ λοιπὸν διασφάζειν, τῆς μὲν ἀρχῆς ἐν τῇ σφετέρᾳ δυνάμει συνισταμένης, τῆς δὲ τάξεως, νῦν μὲν ἐκ τῶν ἐκείνης παραλλαγῶν, νῦν δὲ ἐκ τῶν οἰκείων ῥαθυμιῶν, εἰ μὴ θεὸς καὶ βασιλεὺς οὗτος ὁ

πάντα καλὸς ἐπεκούρει, ἐγγὺς εἰς παντελῇ κατάλυσιν ὀλισθαίνουσης. εἰ δέ που τυχὸν τῷ περὶ τὴν κοινὴν ἐλευθερίαν ζήλῳ τινὸς τῶν μὴ κατὰ σκοπὸν τῆς βασιλέως καλοκάγαθίας τὰς ἀρχὰς διανυσάντων δριμύτερον ἡρέμα προΐων ὁ λόγος καθάψεται, μὴ ταῖς ἀρχαῖς αὐταῖς ἀλλὰ τοῖς οὐ προσηκόντως ἀποχρησασμένοις αὐταῖς τὴν ἀγανάκτησιν οἱ σωφρόνως εἰς τὰ πράγματα βλέποντες ἀναγέτωσαν. οὐδὲ γὰρ τοὺς κακοὺς ἐλέγχειν μόνον ὁ λόγος ἐτόλμησεν, ἀλλὰ καὶ τοὺς ἀγαθοὺς, εἰ καὶ μὴ κατ' ἀξίαν, ἐκόσμησεν.

Mag. 194

οὕτω γὰρ ὑβρίζειν μὲν τὴν ἐλευθερίαν καὶ σπαράττειν τοὺς ὑπηκόους οἱ τὸν ὅρον τῆς ἀρχῆς ἀγνοοῦντες ἐντραπήσονται, οἳ τε ζηλοῦντες τὴν βασιλέως πραότητα καὶ πρὸς τὰς ἄλλας ἀρετὰς αὐτοῦ ὁξεῖ τῷ δρόμῳ σπουδάζουσιν, καιρὸς δὲ ἄρα τὴν ἀφήγησιν διελθεῖν καὶ τὰς αἰτίας εἰπεῖν, ὧν ἕνεκα <τὰ> τῆς τάξεως ἐπὶ τοσαύτην ἐναλλαγὴν κατηνέχθη. <40> Κωνσταντίνου, ὥσπερ ἔφην, μετὰ τῆς Τύχης τὴν Ῥώμην ἀπολιπόντος καὶ τῶν δυνάμεων ὅσαι τὸν Ἰστρον ἐφρούρουν ἐπὶ τὴν κάτω Ἀσίαν ψήφῳ τοῦ βασιλέως διασπαρεισῶν, Σκυθίαν μὲν καὶ Μυσίαν καὶ τοὺς ἐξ ἐκείνων φόρους ἐζημιώθη τὸ δημόσιον, τῶν ὑπὲρ Ἰστρον βαρβάρων, μηδενὸς ἀνθισταμένου, κατατρεχόντων τὴν Εὐρώπην· τῶν δὲ πρὸς τὴν ἑω δασμῷ οὐ μετρίως βαρηθέντων, ἀνάγκη γέγονε τὸν ὑπαρχον μηκέτι μὲν τῆς αὐλῆς καὶ τῶν ἐν ὅπλοις ἄρχειν δυνάμεων (τῆς μὲν τῷ λεγομένῳ μαγίστρῳ παραδοθείσης, τῶν δὲ τοῖς ἄρτι προελθοῦσι στρατηγοῖς ἐκτεθεισῶν), ἀλλ' οὖν ὑπαρχον τῆς ἀνατολῆς χρηματίζειν. διεσύρη δὲ οὐδὲν ἦττον θανατῶσα καθ' ἐκάστην ἢ τῆς ἀρχῆς δυναστεία ἄχρι τῆς Ἀρκαδίου, τοῦ πατρὸς Θεοδοσίου τοῦ Νέου, βασιλείας· ἐφ' οὗ συμβέβηκεν Ῥουφῖνον τὸν ἐπὶ κλην ἀκόρεστον, ὃς ἦν ὑπαρχος αὐτῷ, τυραννίδα μελετήσαντα τοῦ μὲν σκοποῦ ὑπὲρ λυσιτελείας τῶν κοινῶν ἐκπεσεῖν, εἰς βάραθρον δ' ἀχανὲς τὴν ἀρχὴν καταρρῖψαι. αὐτίκα μὲν γὰρ ὁ βασιλεὺς τῆς ἐκ τῶν ὅπλων ἰσχύος ἀφαιρεῖται τὴν ἀρχήν, εἴτα τῶν λεγομένων φαβρικῶν, οἷον εἰ ὀπλοποιῶν, ἐξουσίας, τῆς <τε> τοῦ δημοσίου δρόμου φροντίδος καὶ τῆς ἐτέρας αὐθεντίας δι' ὧν τὸ λεγόμενον συνέστη μαγιστέριον. ὥς δὲ δύσεργον ἦν ἀποτρέφειν μὲν τὸν ὑπαρχον ἀνὰ τὰς ἐπαρχίας τοὺς δημοσίους ἵππους καὶ τοὺς αὐτοῖς ἐφεστῶτας, ἐτέρους δὲ κεκτῆσθαι τὴν ἐπ' αὐτοῖς ἐξουσίαν καὶ διοίκησιν, νόμος ἐτέθη θεσπίζων, ἀντέχεσθαι μὲν τὸν ὑπαρχον τῆς τοῦ δημοσίου δρόμου φροντίδος, τὸν πρῶτον μέντοι τῶν φρουμενταρίων (πρίγκιπα αὐτὸν σήμερον τοῦ μαγίστρου καλεῖσθαι συμβαίνει) παρεῖναι διὰ παντὸς τῷ δικαστηρίῳ τοῦ τῶν πραιτωρίων ὑπάρχου καὶ πολυπραγμονεῖν καὶ τὰς αἰτίας ἐξερευνᾶν ὧν ἕνεκα πολλοὶ ποριζόμενοι παρὰ τῆς ἀρχῆς τὰ λεγόμενα συνθήματα τῷ δημοσίῳ κέχρηνται δρόμῳ (ταύτη καὶ κουριῶσος ὠνομάσθη, ἀντὶ τοῦ περιέργος· καὶ οὐκ αὐτὸς μόνος ἀλλὰ καὶ πάντες ὅσοι κὰν ταῖς ἐπαρχίαις τοῖς δημοσίοις ἐφεστήκασιν ἵπποις), προσυπογράφοντος τοῖς ἐπὶ τῷ δρόμῳ συνθήμασι καὶ τοῦ λεγομένου μαγίστρου.

Mag. 196

ὅτι δὲ οὕτως, αὐτῆς δυνατὸν ἀκοῦσαι τῆς διατάξεως, ἐν μὲν τῷ παλαιῷ Θεοδοσιανῷ κειμένης, ἐν δὲ τῷ νεαρῷ παροφθείσης. <41> Οὕτως οὖν ὥσπερ δι' ὑποβάθρων τινῶν καταφερομένης τῆς ἀρχῆς, τοὺς μὲν στρατιωτικοὺς καταλόγους ἔταξεν ἡ βασιλεία ὑπὸ τοῖς τότε καλουμένοις κόμισιν καὶ στρατηγοῖς, τὰς δὲ ἐν τῷ παλατίῳ τάξεις ὑπὸ τῷ πρωτεύοντι τῶν δυνάμεων τῆς αὐλῆς, ὃν καὶ αὐτὸν ἄρχοντα οὐ μικρόν, καθάπερ τοὺς λεγομένους στρατηλάτας, αἱ τῆς ἐπαρχότητος ἐλαττώσεις ἀπετέλεσαν. τὰ γὰρ πολυτελῆ τῶν οἰκοδομημάτων καταλυόμενα πολλοῖς ἐπαρκεῖ πρὸς οἰκοδομήν. καὶ ἕως μὲν τοὺς βασιλεῆς ἐπεξίεναι δι' ἑαυτῶν τοῖς πολέμοις συνέβαινε, εἶχε τινα ἢ ἀρχήν, εἰ καὶ μὴ τοσαύτην, πλὴν ὑπὲρ πάσας τὰς ἄλλας ἰσχύν τε καὶ δύναμιν· ἐξ ὅτε <δὲ> συνέβη τελευταῖον Θεοδόσιον νέον κομιδῇ τῆς βασιλείας ἐπιλαβέσθαι καὶ κατὰ τὴν τοῦ πατρὸς νομοθεσίαν μὴ συγχωρεῖσθαι τοῖς πολέμοις παρεῖναι, καὶ τούτου νόμῳ γενικῶς κωλυθέντος ἀπολέγοντι βασιλεῖ Ῥωμαίων ὁρμᾶν ἐπὶ πόλεμον, εἰκότως τοῖς μὲν στρατηγοῖς τὰ τῶν πολέμων, τῷ δὲ μαγίστρῳ τὰ τοῦ παλατίου γέγονε χώρα, ὥς μηδὲν

ἕτερον ἔχειν τὸ λοιπὸν τὴν ἐπαρχότητα ἢ μόνον τὴν ἐπὶ ταῖς δαπάναις φροντίδα, ἣν εἰκὸς ἐστὶ γενέσθαι κατὰ τὸ ἀναγκαῖον περὶ τε τοὺς ἐξ αὐτῆς παραφυομένους ἄρχοντας καὶ περὶ ἐκείνους γε μὴν, ὧν αὐτοὶ δῆθεν ἐτάχθησαν ἄρχειν. <42> Εἰ δέ τις καὶ τοὺς ἐκ τῶν προρρήσεων στοχασμούς, οὓς τινες καλοῦσι χρησμούς, ἐν ἀριθμῷ λόγων παραλαβεῖν ὑπομένοι, πέρας ἔλαβε τὰ Φοντηῖω τῷ Ῥωμαίῳ ῥηθέντα ποτέ· φησὶ γὰρ ἐκεῖνος καὶ στίχους τινὰς δοθέντας δῆθεν Ῥωμύλῳ ποτὲ πατρίοις ῥήμασιν ἀναφέρει τοὺς ἀναφανδὸν προλέγοντας, τότε Ῥωμαίους τὴν Τύχην ἀπολείψειν ὅτε αὐτοὶ τῆς πατρίου φωνῆς ἐπιλάθωνται.

Mag. 198

καὶ τὸν μὲν λεγόμενον χρησμὸν τοῖς Περί Μηνῶν γραφεῖσιν ἡμῖν ἐντεθείκαμεν, πέρας δὲ μᾶλλον ἔσχε τὰ τοιαῦτα μαντεύματα. Κύρου γάρ τινος Αἰγυπτίου, ἐπὶ ποιητικῇ ἔτι καὶ νῦν θαυματομένου, ἅμα τὴν πολίαρχον <ἅμα> τὴν τῶν πραιτωρίων ἐπαρχότητα διέποντος, καὶ μηδὲν παρὰ τὴν ποίησιν ἐπισταμένου, εἴτα παραβῆναι θαρρήσαντος τὴν παλαιὰν συνήθειαν καὶ τὰς ψήφους Ἑλλάδι φωνῇ προενεγκόντος, σὺν τῇ Ῥωμαίων φωνῇ καὶ τὴν Τύχην <ἀπέβαλεν> ἡ ἀρχή. νόμον γὰρ ἀντιγράφειν ὁ βασιλεὺς ἀνεπίεσθη πάσης ἀφαιρούμενον ἐξουσίας τὴν ἐπαρχότητα. ἡ γὰρ ἄρτι καὶ κουφίσαι φόρους καὶ σιτήσεις καὶ φῶτα καὶ θέας καὶ ἀνανεώσεις ἔργων αὐθεντοῦσα ταῖς πόλεσιν ἐπιδοῦναι οὐκ ἤρκεσε τὸ λοιπὸν οὐδὲ ἐτόλμησε μικρὰς γ' οὖν τινος παραψυχῆς ἐκ τῶν δημοσίων μεταδοῦναί τι. ὁ δὲ καθ' ἡμᾶς Δημοσθένης, ὃς καὶ αὐτὸς ὕπαρχος ἦν, οὐδὲ μετὰ κέλευσιν τῆς βασιλείας γραμμάτων, χωρὶς εἰ μὴ πραγματικὸς ἠργάσατο νόμος, ἅδειαν ἔχειν τὴν ἐπαρχότητα ἐπιδοῦναι τοῖς ὑπηκόοις, κατεπράξατο, μὴ μόνον αὐτὸς εὖ ποιῆσαι τοὺς ὑποτελεῖς παραφυλαξάμενος, ἀλλὰ καὶ ἄλλοις τὸ λοιπὸν ἀποκλείσας. τῆς δὲ ἀρχῆς ἤδη καὶ αὐτὴν τὴν ἐπιπόλαιον ὄψιν ζημιωθείσης, ἠκολούθησε τοῖς τὰς δίκας λέγουσιν ἐκκλήτους εὐτελίσαι τὸ δικαστήριον παρὰ τὸ πάντη κεκωλυμένον. καὶ νόμῳ τοῦτο διωρίσθη· οὐ γὰρ ὑπέμεινεν ἡ βασιλεὺς πραότης τοῖς δικαζομένοις τὴν ἀπὸ τῆς ἐφέσεως περικόπτειν ἐλπίδα, ἣν προθεωροῦντες οἱ δικάζοντες ἴσως ἀδεκάστως εἰς τὰ πράγματα εἰσβλέψουσιν.

Mag. 200

<43> Τοσαῦτα περὶ τῆς ἀρχῆς ἐπιδακρύσας φημί. κωλύσει δὲ οὐδέν, ὥσπερ ἐν ὑποτυπώσει, μνησθῆναι τῆς κατὰ μικρὸν ἐλαττώσεως· οὐ γὰρ ἂν τις ἐπιδείξει σαφῶς τὴν ἀφαίρεσιν, μὴ προαριθμησάμενος ταῦθ' ἅπερ ὄντα τὸ πρὶν ὕστερον ἀφηρέθη. μετὰ γ' οὖν Θεοδόσιον καὶ Μαρκιανὸν τὸν μέτριον ἐλθὼν ὁ Λέων καὶ τὸν πλουτὸν εὐρὼν ὃν Ἀττίλας ὁ τῆς οἰκουμένης πολέμιος λαμβάνειν ἤμελλεν (ἦν δὲ ὑπὲρ τὰς χιλίας ἑκατοντάδας τοῦ χρυσοῦ λίτρων), ὀγκωθεὶς τῇ δυνάμει ἔγνω Βανδίλοις, ἔθνει Γερμανικῷ, ἀπὸ τῆς ἀρκτώας ἐπὶ τὰς Ἰσπανίας διὰ τοῦ Πυρηναίου ἐνσκήψαντι τῇ Λιβύῃ, πολεμεῖν. μυριάς οὖν ναυσὶ μακραῖς, ἃς καλοῦσι λιβύρνας, ἐπιστήσας στρατὸν οἷον ὁ μακρὸς <οὐπῶ> ἀπεθαύμασε χρόνος εἰς ἐσχάτην ἀπορίαν περιέστησε τὴν ἀρχήν, ἀποτείνων αὐτὴν καὶ βιαζόμενος καὶ δαπάνην τεσσαράκοντα μυριάσιν ἀνδρῶν πρὸς μάχην διαπόντιον καὶ γῆς ἀλιμένοις ὅρμοις ὠχυρωμένης δυσχωρίαν καὶ βαρβάρων ὑπὲρ λόγον πλουτούντων δύναμιν ἀρκεῖν. ἀνάλωται γὰρ περὶ τὸν κακοδαίμονα πόλεμον ἐκεῖνον, Βασιλίσκου τῶν δεινῶν ἡγησαμένου, χρυσοῦ μὲν λίτρων μυριάδες ἕξ πρὸς πεντακισχιλίαις, ἀργύρου δὲ χιλιάδες λίτρων ἑπτακόσαιοι, ἵππων δὲ καὶ ὀπλων καὶ ἀνδρῶν τοσοῦτον ὅσον ἂν τις τῷ παντὶ χρόνῳ ἐλλιπεῖν καλῶς ἀφορίσῃται. <44> Καὶ μετὰ ταῦτα πάντα ναυάγιον τῆς ὅλης πολιτείας, οὐ γὰρ ἀρκέσαντος τοῦ δημοσίου χρήματος ἢ ὁ καὶ ὅσον ἦν ἴδιον τῇ βασιλείᾳ, πάντα τὰ τῶν στρατιῶν πληρώματα ταῖς ἀστοχίαις ἐναπώλετο τοῦ πολέμου. καὶ ἵνα μὴ μακρηγορῷ, ἐξ ἐκείνου τοῦ συμπτώματος οὐκέτι τὸ ταμιεῖον ἐπήρκεσεν ἑαυτῷ, ἀλλὰ προσδαπανᾷ τοῖς πράγμασι πρὸ καιροῦ τὰ μήπω ἐν ἐλπίδι ἢ γ' οὖν τοῖς ὑποτελέσιν ὄντα, ὡς ἀπέραντον εἶναι τὴν ἀπορίαν τοῦ δημοσίου.

Mag. 202

ἐπιλίποι δὲ ἂν ἡμᾶς ὁ χρόνος, εἰ τὰς ὑπὸ Λέοντι πεσοῦσης τῆς πολιτείας ἀπαριθμησώμεθα συμφοράς. τῷ τότε οἱ κακῶ τῶν ἐν μέσῳ πυρὶ δαπανηθέντων συνέμιξεν τῶν τότε πολέμων

τὸ δυστυχὲς καὶ ἄλλων μυρίων ἀτυχημάτων, ὡς αὐτὸν ἐκείνον, τὸν βασιλέα λέγω, τοῖς οἰκείοις κακοῖς ταραττόμενον μὴ μόνον τὴν αὐλήν ἀπολιπεῖν (φασμάτων αὐτὸν ὥσπερ Ὀρέστην ἄνανδρον ἐνοχλούντων) ἐτέρωθι διαιτᾶσθαι, ἀλλὰ καὶ αὐτὴν δὲ τὴν πάγχρυσον ἀπολιπεῖν διασκέψασθαι, ἃ, πόλιν· καὶ εἰς τοιαύτην βασιλείαν μετατρέψαι εἰ μὴ θεὸς τοῦθ' ὃ δέδωκε τῇ πόλει διεσώσατο κράτος. <45> Καὶ Λέων μὲν ποτε ἀπηλλάττετο, ἡ δὲ ἀρχὴ τοῖς ἐκείνου κατακλισμοῖς ἐβυθίζετο, Ζήνωνος ἔνθεν τὸ τοῦ κηδεστοῦ κράτος ὑπεξελθόντος. δειλὸς δὲ ἦν, μᾶλλον δὲ δεῖλαιος, καὶ τοὺς πολέμους ἀπηργυρίζετο (μηδὲ ἐν εἰκόσι μάχην ὑπομένων ὄραν) καὶ συνώθει τὸν ὑπαρχον χρυσίῳ πολλῷ τὴν εἰρήνην ὠνεῖσθαι, αὐτὸς περὶ δημεύσεις καὶ ὄλεθρον τῶν ἐν τέλει τῆς πολιτείας ἀγρυπνῶν. ἔσχε δὲ ὅμως καὶ αὐτὸς ἀναίσιον πέρας. τοσούτων κακῶν ἐπιχεθέντων τῇ πρόσθεν εὐδαίμονι τῶν ἀρχῶν, ἡ Τύχη, βραχύ τι γνήσιον δὲ γελῶσα, τὸν Ἀναστάσιον θανατῶσιν ἐπέστησε τοῖς ὑπηκόοις, ὃς διὰ πάσης ἤλθεν ὁδοῦ τὴν ἔνδειαν τῶν κοινῶν ἀποτίσασθαι καὶ δίκην οἰκοδεσπότου τινὸς τοὺς φόρους, ὅσοι σῶζεσθαι δύναιτο ταῖς ἀληθείαις, ταῖς δαπάναις προσαρμόσας καὶ λογισμοὺς ἀπῆτει τῶν δαπανῶν καὶ δικαίως ἐτίθετο, τὴν ἀμετρίαν διαφεύγων. <οὐχ> ὥσπερ ὁ Νέρων ποτὲ καὶ εἴ τινες ἐκείνον ζηλώσαντες δαπάνας μὲν ἀμέτρους ἐποίησαντο, λογισμοὺς δὲ <μηδὲ> μέχρι μνήμης ἢ λαβεῖν πρὸς τῆς ἐπαρχότητος ἢ πρᾶξι πρὸς αὐτὴν ἡξίωσαν, ποταμοὺς ἢ τάχα θάλασσαν ὅλην βλύζειν αὐτοῖς τὸ χρυσίον οἰόμενοι.

Mag. 204

<46> Νεμεσήσασα δ' οἴμ' ὡς ἡ Τύχη καὶ σκοπῷ διοικήσεως τὰ νεῦρα παρέλυσσε τῆς πολιτείας. τῶν γὰρ βουλευτικῶν συστημάτων διοικούντων τὰς πόλεις καὶ τὸν στρατιώτην ἀποτρεφόντων καὶ ἀληθῶς πολιτευομένων τοῖς πράγμασιν, Μαρῖνός τις ἐκ τῶν λεγομένων σκρινιαρίων τῆς ἐώας διοικήσεως παρεισδὺς ἐντέχνως τῷ βασιλεῖ ἀναπείθει πᾶσαν αὐτῷ τὴν πολιτείαν διαψηφίσαντι τοὺς φόρους καταπιστεῦσαι, ὁμολογήσας χρυσίον τῷ βασιλεῖ περιποιεῖν. φιλοκερδῆς δὲ ἡρέμα ἐτύχανεν ἐκεῖνος, οἷα Ταυλάντιος, καὶ Ἐπιδάμνου τῆς Ἰλλυρίδος (Δουρράχιον αὐτὴν Κρηῖτες ἀποικήσαντες ἐκεῖ προσηγόρευσαν ἀπὸ Δουρράχου τότε βασιλεύοντος Κρητῶν, ὡς ὁ Ῥωμαῖος Λουκανὸς ἐν τῇ δευτέρᾳ τῶν Ἐμφυλίων φησίν, ἢ Κορκυραῖοι, Κορινθίων ἄποικοι κατὰ τὸν Συγγραφέα)· καὶ πολλὸς ἦν λόγος ἀπληστίας κατηγορῶν τοῦ Ἀναστασίου, ὡς καὶ ἐλεγείας τινὰς ἐπὶ τοῦ ἵπποδρομίου ἀνατεθῆναι πρὸς τοῦ δήμου κατ' αὐτοῦ, εἰκόνας αὐτῷ σιδηρᾶς ἐπὶ τοῦ ἵπποδρόμου ἀνατεθείσης. οἱ δὲ στίχοι τοῦ λεγομένου παρὰ μὲν Ῥωμαίοις φαμῶσου, καθ' ἡμᾶς δὲ βλασφημίας, ὧδε· Ἐικόνα σοι, βασιλεῦ κοσμοφθόρε, τήνδε σιδήρου στήσαμεν, ὡς χαλκῆς οὖσαν ἀτιμωτέραν, ἀντὶ φόνου πενίης τ' ὀλοῆς λιμοῦ τε καὶ ὀργῆς, ἢ πάντα φθείρει σῇ φιλοχρημοσύνῃ. γείτονα δὲ Σκύλλης ὀλοὴν ἀνέθεντο Χάρυβδιν, ἄγριον ὠμηστὴν τοῦτον Ἀναστάσιον. δεῖδιθι καὶ σύ, Σκύλλα, τεαῖς φρεσί, μὴ σε καὶ αὐτὴν βρώξῃ, χαλκείην δαίμονα κερματίσας. διαβάλλονται γὰρ πρὸς τῶν ἀρχαίων οἱ τὴν Εὐρώπην οἰκοῦντες σχεδὸν ἅπαντες ἐπὶ φιλαργυρίᾳ, ἅμα κερδαίνοντες ἅμα δαπανῶντες τὰ περιγινόμενα αὐτοῖς, οἱ δ' Ἡπειρώται μάλιστα, Σύρων ὄντες ἄποικοι, ὡς ὁ Πολέμων ἐν πέμπτῃ Ἐξηγήσεων τῆς κατὰ Λουκανὸν τὸν Ῥωμαῖον Ἐμφυλίου Συγγραφῆς ἀπεφάνετο.

Mag. 206

ὅθεν καὶ Παλαιστήνη πρὸς τῶν ἀρχαίων καλεῖται, ἐν ἣ Ἡρώδης ποτὲ πρὸς τιμῆς Αὐγούστου Νικόπολιν ἐδείματο τὴν πόλιν παρὰ Λευκάτην καὶ τὸν Ἄκτιον κόλπον, ὅπου Κλεοπάτραν μετ' Ἀντωνίου παρεστήσατο. <47> Ἦν μὲν οὖν τοιοῦτος ὁ βασιλεὺς, τὰ δὲ ἄλλα συνετὸς καὶ πεπαιδευμένος, ἐπιεικὴς τε ἅμα καὶ δραστήριος, μεγαλόδωρός τε καὶ κρείττων ὀργῆς, ἐρυθρίων τε τοὺς λόγους, ὡς καὶ πλήρωμα χρόνου καὶ βαθμὸν τοῖς τῶν λόγων διδασκάλοις βουλευθέντα παρασχεῖν ταῖς αὐτῶν διχονοίαις ἐμποδισθῆναι· πέφυκε γὰρ ἐξ ἀπραγμοσύνης τὸ λογικὸν πρὸς ἑαυτὸ διαφωνεῖν. ἦν οὖν ἀγαθός, ὡς ἔφην, καὶ μηδένα τῶν δεομένων σκυθρωπὸν ἀποπέμπων, ὡς μὴ πόλιν, μὴ φρούριον, μὴ ἐλευσίνιον ἢ λιμένα ἢ τόπον οὖν τινα τῆς πάσης Ῥωμαίων πολιτείας ἀμοιρεῖν τῶν ἐκείνου κατὰ τὸ ἀναγκαῖον δωρεῶν. ὅτι δὲ μόνος

αὐτὸς μετὰ Κωνσταντῖνον τὴν τῶν ψυχῶν ἐκούφισε δασμολογίαν, εἰ καὶ μὴ πᾶσαν (οὐδὲ γὰρ ἔφθασεν), θεὸν ἐχέτω ἴλεων τῶν ὅπως δὴ ποτε πλημμεληθέντων αὐτῷ· καὶ γὰρ ἄνθρωπος ἦν. πολλῶν δὲ ὄντων καὶ ὑπὲρ τῶν κοινῶν <ῶν> Ἀναστάσιος ἔπραξεν, ἀρκέσει μόνῃ πρὸς ἀπόδειξιν ἢ παρ' αὐτοῦ ὑπὲρ Εὐφράτην κατασκευασθεῖσα πόλις (Δάραν αὐτὴν οἱ ἐπιχώριοι, Ἀναστασίου δὲ πόλιν ἐξ αὐτοῦ προσαγορεύουσι καθ' ἡμᾶς), ἣν εἰ μὴ θεὸς πρὸς ἐκείνου ταῖς φάρυγξι Περσῶν ἐπέβρισεν, ἔκπαλαι ἂν τὰ Ῥωμαίων Πέρσαι, οἷον προσεχῇ αὐτοῖς ἔστιν, κατεσχέκεσαν. <48> Χαλεπὸν δὲ οὐδὲν καὶ μιᾶς αὐτοῦ σκοτίας καὶ λανθανούσης ἔτι ἐπιμνησθῆναι πράξεως· δεῖ γὰρ καὶ τῶν ἰδικῶν τάνδρὸς ἀρετῶν μίαν ἐναποθέσθαι τῷ λόγῳ.

Mag. 208

Παῦλος ἀνὴρ εὐπατρίδης ἐκ Βιβιανοῦ πατρὸς ἐπισημοτάτου γέγονεν ὑπ' αὐτῷ, ὃς καὶ τοὺς πώποτε τῶν ἔμπροσθεν ἐπὶ μεγαλοφροσύνῃ θαυμασθέντων ὑπάτων ταῖς φιλοτιμίαις ἀπέκρυσεν. οὗτος χρειῶν ἰδιωτικῶν ἕνεκα λυσιτελῶν αὐτῷ ἐπωφείλησε Ζηνοδότῳ, ὃς καὶ αὐτὸς τοῖς ὑπάτοις προσ <ετέθη, τοῦ> ἀξιώματος καὶ μόνου τυχῶν, ἀναφαίρετον χρυσίον εἰς χιλίας χρυσίου λίτρας συναγόμενον. τοῦ δὲ Παύλου πρὸς τὴν ἔκτισιν ἀθυμοῦντος, ὁ Ζηνόδοτος ποτνιώμενος τὸν Ἀναστάσιον ἀντεβόλει ἀμύνειν αὐτῷ. ὁ δὲ συνορῶν μηδὲ τὸν Παῦλον ἀρκεῖν πρὸς ἀπόδοσιν μηδὲ Ζηνόδοτον πρὸς ἔνδοσιν, δύο χιλιάδας χρυσίου δέδωκε λιτρῶν αὐτῷ, τὰς μὲν χιλίας τῷ χρήστῃ, τὰς δὲ λειπομένας (τοσαῦται δὲ ἦσαν) τῷ Παύλῳ χαρισάμενος. <49> Ἐγὼ δὲ ἀναστρέφω τῷ λόγῳ πρὸς Μαρῖνον. ἐκλαβὼν τοῖνυν Σύρος ἀνὴρ καὶ πονηρὸς ὡς ἐπεικὲς τοὺς φόρους, τὰ μὲν βουλευτήρια πασῶν παρέλυσεν τῶν πόλεων, ἀπεμπολῶν τοὺς ὑπηκόους παντί, ὡς ἔτυχεν, εἰ μόνον αὐτῷ τὸ πλεόν ὑπόσχοιτο, καὶ ἀντὶ τῶν ἀνέκαθεν στηριζόντων τὰ προστάγματα βουλευτῶν προχειρίζεται τοὺς λεγομένους βίνδικας (<οὕτως γὰρ ἔθος> Ἰταλοῖς <νεμέτορας> θεῶν ἀποκαλεῖν), οἱ παραλαβόντες τοὺς συντελεῖς οὐδὲν πολεμίων ἦσσαν τὰς πόλεις διέθηκαν. καὶ γίνεται μὲν πολύχρυσος, εἴπερ τις ἄλλος, ὁ βασιλεὺς καὶ μετ' αὐτὸν ὁ Μαρῖνος καὶ ὅσοι Μαρινιῶνες ἀπλῶς, ἀπορία δὲ παντελὴς καὶ πενίας βάθος κατέπτε τὰ πράγματα, τὸ λοιπὸν τῆς ἐπαρχότητος τρόπῳ χαμαιζήλου δικαστοῦ μόναις ταῖς ἰδιωτικαῖς διαδικασίαις σχολαζούσης. ἡρυθρία δὲ ὅμως ὁ Μαρῖνος καὶ τὴν ἀρχὴν ἐδόκει τιμᾶν, τέχνην τὸν φθόνον ἀπωθούμενος. ἔνθεν τῶν δημοσίων ὡσπερ ὑφ' ἑτέρους τελούντων καὶ μὴ κατὰ τάξιν πραττομένων, ὑπώλισθεν ἡ τάξις καὶ πενίας ἐνήρχετο· τί γὰρ περιεγίνετο αὐτῇ, μόναις ταῖς δίκαις τῶν ἰδιωτῶν ἐξυπηρετουμένη; <50> Οὕτως οὖν τῶν πραγμάτων ὑπὸ τῷ Μαρίνῳ πεσόντων, συνεῖδεν ὁ βασιλεὺς ἑτέρα τιμῇ τὴν ἀτιμίαν παραμυθήσασθαι τῆς ἀρχῆς.

Mag. 210

τῶν γ' οὖν δικανικῶν ῥητόρων τοὺς ἀρίστους ἐπὶ τὴν ἀρχὴν προῦφερεν. καὶ ποτε, πρὸς τῆς γαμετῆς Ἀριάδνης ὀχλούμενος Ἀνθεμῖω τῷ Ἀνθεμίου τοῦ Ῥώμης βεβασιλευκότος παιδί τὴν ἀρχὴν ἐγχειρίσαι, ἡγανάκτησεν, εἰπὼν δέ, μηδενὸς ἢ μόνων λογικῶν ἀξίαν εἶναι τὴν ἐπαρχότητα. ὅπως δὲ ἡρυθρία τὴν ἀρχὴν, γινώσεται τις ἐκ τούτου. Ἑρμίας τις τοῖς Λυδίας σκρινιαρίοις συναριθμούμενος ὑπὸ μέμψιν γέγονε Σεργίου, τοῦ τότε τὴν ἐπαρχότητα διέποντος, ἀγανακτήσαντος. ὁ δὲ βασιλεὺς, πρὸς τῆς Ἑρμίου μητρὸς ὀχλούμενος, πολὺς ἐγίνετο τὸν ὑπαρχον παρακαλῶν παραχωρεῖν Ἑρμῖα· ἐκεῖνος δὲ μέχρι παντὸς ἀνεβάλλετο καὶ ὁ βασιλεὺς ἐνεδίδου, τὴν τε ἀρχὴν τὴν τε Σεργίου σεμνότητα παρατηρούμενος. ἴσχυσε δ' ὅμως ὑπὲρ δικαίου παρακαλῶν. αὐτῶν οὖν τῶν ἐν λόγῳ ἀμοιβαδὸν τὴν ἀρχὴν παραλαμβάνόντων, παραδιδόασιν ἐκ τῶν λεγομένων Αὐγουσταλίων, οἱ μάλιστα τοῖς λόγοις ἐνέπρεπον, καὶ μὴν καὶ ταχυγράφῳ τοῖς ἀκολούθοις παρίεναι καὶ λόγους παραδιδόναι καὶ ἀκροάσεσι δημοσίαις ἐπιδείκνυσθαι τὴν οὖσαν αὐτοῖς ἐπὶ τοῖς λόγοις παρασκευὴν, γερῶν τε οὐ μικρῶν τυγχάνειν.

<51> Τοιαῦτα μὲν τινα τότε ἐπράττετο, ὁ δὲ βασιλεὺς ἐτρύφα ταῖς Μαρίνου περινοίαις πλουτῶν καὶ ταῖς τῶν ὑπάτων εὐφημίαις ἐναβρυνόμενος. εἰρήνην δὲ βαθεῖα τὴν πᾶσαν ἐχαύνου πολιτείαν, καὶ οὐχ ἥκιστα τὸν στρατιώτην, πάντων ὁμοῦ τὴν τῆς αὐλῆς ῥαστώνην ζηλούντων καὶ διωκόντων τὰ βασιλέως ἐπιτηδεύματα. καὶ πέρας ἦν λοιπὸν Ἀναστασίου τοῦ

βίου τοῖς ἀπὸ τῶν δογμάτων καὶ Βιταλιανοῦ θορύβοις ταραττόμενον. Ἰουστίνου δὲ τὴν βασιλείαν παραλαβόντος (ἀνὴρ δὲ ἦν ἀπράγμων καὶ μηδὲν ἀπλῶς παρὰ τὴν τῶν ὅπλων πείραν ἐπιστάμενος), Μαρτῖνος μὲν καὶ ὅσοι Ἀναστασίου τῆς αὐξήσεως <ἔτυχον ἀπηλλάττοντο> , οὐκ ὄντων δὲ τὸ λοιπὸν τοῖς κρατοῦσι κερδῶν, ὥσπερ τὸ πρότερον (καὶ γὰρ ἀπεστρέφοντο τὰς κατὰ τῶν ὑπηκόων ἐπηρείας), ἅπας μὲν ὁ πλοῦτος Ἀναστασίου εἰς ἀπείρους μυριάδας χρυσοῦ λιτρῶν συναγόμενος διερρῦη, ὄχλος δὲ πολέμων τὰ Ῥωμαίων ἐδόνει, Περσῶν τὴν ἀειθρύλητον ἐπὶ ταῖς Κασπίαις πύλαις ἀπαιτούντων δαπάνην.

Mag. 212

ὁ δὲ περὶ αὐτῆς λόγος τοιοῦτος. <52> Πρὸς ἀνίσχοντα ὑπὸ λέοντι ἥλιον ἐν ἀρχῇ στενῇ τοῦ Καυκάσου, πρὸς βορέαν ἄνεμον κατὰ τὴν Κασπίαν χωριζομένων φύσει τῶν τοῦ Καυκάσου σφυρῶν, εἴσοδος ἀπετελέσθη βαρβάρων τοῖς ἀγνοουμένοις ἡμῖν τε καὶ Πέρσαις, οἱ περὶ τὴν Ὑρκανὴν νέμονται δι' ἧς εἰσβάλλοντες τὰ τε πρὸς εὐρον Πέρσαις, τὰ τε πρὸς βορέαν Ῥωμαίοις ἀνήκοντα ἐδήουν. καὶ ἕως μὲν Ἀρτάξατα καὶ ἔτι ἐπέκεινα εἶχον ὑφ' ἑαυτοῖς οἱ Ῥωμαῖοι, ἀντέβαινον παρόντες ἐκεῖ ὡς δὲ τούτων ἐξέστησαν καὶ ὅσων ἄλλων ἐπὶ Ἰοβιανοῦ, οὐκ ἐξήρκουν οἱ Πέρσαι τὰ τε ἑαυτῶν τὰ τε πάλαι Ῥωμαίων φρουρεῖν καὶ θόρυβος αἰετὰς ἐκατέρων Ἀρμενίας εἶχεν ἀφόρητος. γίνονται δὲ οὖν λόγοι μετὰ τὴν ἐπὶ Ἰουλιανοῦ Ῥωμαίων ἀστοχίαν Σαλουτίῳ τε, ὃς ἦν ὑπαρχος, ἐξ ἡμῶν καὶ Περσῶν τοῖς ἐξοχωτάτοις καὶ Ἰσδιγέρδῃ ὕστερον, ὥστε κοιναῖς δαπάναις ἄμφω τὰ πολιτεύματα φρούριον ἐπὶ τῆς εἰρημένης εἰσόδου κατασκευάσαι, ἐπιστῆσαι τε βοήθειαν τοῖς τόποις πρὸς ἀναχαιτισμὸν τῶν κατατρεχόντων δι' αὐτῆς βαρβάρων. Ῥωμαίων δὲ τοῖς περὶ τὴν ἐσπέραν καὶ τὴν ἄρκτον πολέμοις ἐνοχλουμένων, οἱ Πέρσαι ἔσχον ἀνάγκην, οἷα προσεχέστεροι ταῖς τῶν βαρβάρων ἐφόδοις, ἀντοικοδομεῖν φρούριον ἐκεῖ, Βιραπαράχ πατρίως αὐτὸ καλέσαντες, καὶ δυνάμεις ἐπέστησαν καὶ πολέμιος οὐκ εἰσῆι. <53> Ἐκ ταύτης τῆς ἀφορμῆς οἱ Πέρσαι Ῥωμαίοις ἐπετέθησαν, κατὰ σμικρὸν ἐπὶ τὰς Συρίας καὶ Καππαδοκίας ἐκχεόμενοι, ὡς δῆθεν ἀδικούμενοι καὶ τὴν ὑπὲρ τῶν κοινῶν γενομένην δαπάνην κατὰ τὸ ἐπιβάλλον Ῥωμαίοις ἀποστερούμενοι, ὥστε Σποράκιον τὸν πρῶτον ὑπὸ Θεοδοσίου τοῦ μείζονος ἐκπεμφθῆναι διαλεχθησόμενον Πέρσαις ὁ δὲ δυνάμει τε χρημάτων καὶ συνέσει λόγων ἐγγὺς ἔπειθε Πέρσαις, Ῥωμαίων ὥσπερ χαριζομένων αὐτοῖς, ὑποφόρων Ῥωμαίων ἡσυχάζειν καὶ φίλους εἶναι.

Mag. 214

καὶ ταῦτα ἕως τοῦ καθ' ἡμᾶς Ἀναστασίου διεσύρη λαλούμενά τε καὶ τυπούμενα καὶ ἀπλῶς ἡρτημένα. ἐπὶ δὲ αὐτοῦ, Κωάδου τοῦ γέροντος ὄλην Περσίδα κατὰ Ῥωμαίων ἄγοντος, γίνεται πόλεμος. καὶ χειρὶ μὲν νικᾷν οἱ Ῥωμαῖοι δυνάμενοι, ἀσωτίᾳ δὲ καὶ τρυφῇ Ἀρεοβίνδου τοῦ τελευταίου (ἦν γὰρ φιλωδὸς καὶ φίλαυλος καὶ φιλορρήμων) καὶ ἀπειρία καὶ δειλία Πατρικίου καὶ Ὑπατίου τῶν στρατηγῶν, ἡλαττώθησαν μὲν τὸ πρότερον, ἐξαπίνης τῶν Περσῶν ἐπιχεθέντων, τὸ δὲ λοιπὸν τοὺς τε Πέρσας διωξάντων καὶ Ἀμιδαν ἀλοῦσαν ῥυσαμένων αὐθις, ὁ Πέρσης λόγους ἐκίνησε πρὸς Κέλερα, ὃς ἦν μάγιστρος τῶν <θείων ὀφφικίων> τῷ Ἀναστασίῳ, περὶ Βιραπαράχ, ὡς προέφαμεν, καὶ τῆς κατὰ μόνας ὑπὸ Περσῶν γενομένης περὶ αὐτοῦ δαπάνης. καὶ πέρας ἔσχεν ἡ φιλονεικία, μετρίων τινῶν ὑπὸ Ἀναστασίου χαρισθέντων Κωάδῃ· τὸ γὰρ μεγαλόφρον Ἀναστασίῳ καὶ εὐμέθοδον εὐσεβῶς τὴν ὑπὲρ εἰρήνης ζημίαν ὑπέμενεν. τοιοῦτος μὲν οὖν ὁ περὶ τῶν Κασπίων πυλῶν τοῖς Ῥωμαίων συγγραφεῦσιν ὁ λόγος. Ἀρριανὸς ἐπὶ τῆς Ἀλανικῆς Ἱστορίας, καὶ οὐχ ἥκιστα ἐπὶ τῆς ὀγδόης τῶν Παρθικῶν, ἀκριβέστερον διεξέρχεται, αὐτὸς τοῖς τόποις ἐπιστὰς οἷα τῆς χώρας αὐτῆς ἡγησάμενος ὑπὸ Ἀδριανῷ τῷ χρηστῷ. τοιούτους γὰρ ἄρχοντας ἐκεῖνος ἔσχεν, οἱ τοῖς τε λόγοις τοῖς τε ἔργοις εἰς τοσαύτην εὐκλειαν τὴν τε πολιτείαν ἀνέστησαν. <54> Τοιούτων μὲν περὶ Πέρσας, μυρίων δὲ ἄλλων πολέμων ἀναπτομένων, τὸ λοιπὸν λογικοῖς πάροδος οὐκ ἦν ἐπὶ τὴν ἐπαρχότητα.

Mag. 216

ἔδει δὲ χρημάτων, καὶ οὐδὲν ἦν ἄνευ αὐτῶν πραχθῆναι τῶν δεόντων. ὅπως δὲ μηδὲν τῶν πρὸς ἀνατροπὴν τῆς πρόσθεν εὐπραγίας παροφθεῖν, σάλιοι σκιρτῶντες καὶ διίστῶντες τὴν γῆν

ρίζοθεν τὴν Σελεύκου Ἀντιόχειαν κατέαξαν, τῷ ὑπερκειμένῳ βουνῷ τὴν πόλιν σκεπάσαντες, ὡς μηδεμίαν διαφορὰν ὄρους καὶ πόλεως ἀπολειφθῆναι τῷ χωρίῳ, νάπην δὲ τὸ πᾶν καὶ σκοπέλους, οἳ πάλαι τὸν Ὀρόντην παρολισθαίνοντα τῇ πόλει ἐσκίαζον. χρυσίον οὖν ἄπειρον ἔχρην ἐπομβρίσαι τὴν ἐπαρχότητα πρὸς ἐκφορὰν τέως τῶν ἀπὸ τοῦ πτώματος ἐξογκωθέντων καὶ εἰς ἡλίβατον δυσχωρίαν ἀνοιδησάντων χωμάτων· οὐδὲ γὰρ ἦν ἀσφαλὲς τὴν Σύρων πρωτεύουσαν παριδεῖν ἐρριμμένην εἰς ἔδαφος. ὥς δὲ κόπῳ πολλῷ καὶ χρημάτων ἀφθονίᾳ καὶ τεχνῶν συνεργείᾳ ὥσπερ ἐρεβόθεν ἡ πόλις ἀνεφύετο, Ἰουστίνου τέλος λαβόντος, Χοσρόης ὁ κακοδαίμων διὰ τῆς Ἀραβίας ἐμπεσὼν σὺν ἀπείρῳ στρατιᾷ ταῖς Συρίαις αὐτὴν μὲν τὴν ἄρτι καταπεσοῦσαν, εὐχείρωτον αὐτῷ φανεῖσαν ὡς ἄφρακτον λαβὼν πολέμῳ κατέφλεξεν, φόνον ἄπειρον ἐργασάμενος, τοὺς δὲ ἀνδριάντας, οἷς ἐκοσμεῖτο τὸ ἄστυ, σὺν πλαξὶ καὶ λίθοις καὶ πίναξιν ἀπλῶς ἀναρπάσας ὅλην εἰς Πέρσας Συρίαν ἀπήλασεν. γεωργὸς δὲ οὐκ ἦν, οὐχ ὑποτελὴς τῷ δημοσίῳ λοιπόν, καὶ δασμὸς μὲν οὐκ εἰσεφέρετο τῇ βασιλείᾳ, τὸν δὲ στρατιώτην ἀποτρέφειν ὁ ὑπαρχος ἠναγκάζετο καὶ πάσας τὰς συνήθεις ἐπιδιδόναι τῇ πολιτείᾳ δαπάνας, οὐ μόνον τοὺς ἀπὸ Σύρων φόρους ζημιούμενος, οἳ καὶ μόνοι ῥοπὴν τοῖς κρατοῦσιν ἐποιοῦν, ἀλλ' ἔτι καὶ προσεπιδιδόναι δαπάνας ἀριθμοῦ κρείττονας συνωθούμενος περὶ τε τὰς ἀλούσας τῶν πόλεων περὶ τε τοὺς συντελεῖς, εἴ ποὺ τινας τὰ Περσῶν δεσμὰ διαφυγόντας ἐμπλανᾶσθαι ταῖς ἐρημίαις τῶν πάλαι θαυμαζομένων χωρίων συνέβαινεν. <55> Τοιούτοις κλύδωσι τοῦ πολιτεύματος καὶ θυέλλαις κακῶν ῥίπταζομένου, ἀντίρροπον προὔθηκεν ἡ Τύχη τῆς πάλαι ῥαθυμίας τὴν ἐμμέλειαν, Ἰουστινιανὸν τὸν πάντων βασιλέων ἀγρυπνότατον ἐπιστήσασα τοῖς κοινοῖς, ὃς ζημίαν τῆς οἰκείας ζωῆς ᾤετο συμβαίνειν αὐτῷ εἰ μὴ πάντες κατ' αὐτὸν ἀγρυπνοῖεν καὶ ὑπερμάχοιντο τῆς πολιτείας <ὥς> μὴ τὰ Ῥωμαίοις διενεγκόντα ποτέ, εἴτα ῥαστώνῃ τῶν ἔμπροσθεν ἐξολωλότα μόνα, ἀλλ' ἔτι καὶ τὰ πολεμίων πρὸς ἐκείνοις λαμβάνοιεν.

Mag. 218

καὶ Πέρσας μὲν οὖν καὶ Χοσρόην τὸν ἄτακτον χρυσίῳ μὲν πρῶτον, εἴτα παλιμμαχοῦντα καὶ σιδήρῳ κατέχωσεν· Βανδίλοις δέ, ἔθνει Γερμανικῷ, τὴν Λιβύην κατεσθίουσιν, πόλεμον ἐξαπίνης ἐπιχέων, ἐν μόναις δύο σελήναις εἶλέ τε αὐτοὺς καὶ πολέμῳ λαβὼν παρεστήσατο τῇ βασιλείᾳ, Γελίμερα αὐτὸν σὺν τοῖς ἐνδόξοις τοῦ ἔθνους (οὓς ἐκάλουν Ἀστίγγους οἱ βάρβαροι) γαμετῇ τε καὶ παισὶ καὶ πλούτῳ βαθεῖ, καθάπερ οἰκέτας ἀχρειοτάτους, πρὸς δουλείαν Ῥωμαίοις ἐκδούς. μικροῦ δὲ τούτου φανέντος αὐτῷ, Γέταις <τὴν> τε ἱερὰν Ῥώμην καὶ πάντα ὅσα ὑπ' ἐκείνην ἐτέλει διασπῶσιν, Ῥωμαίων τε τοὺς ἀνέκαθεν εὐπατρίδας ὑβρίζουσιν ἐπελθὼν ἥρπασεν αὐτοὺς πανεστίους σὺν <τε> Οὐίττιγαι τῷ τυράννῳ παρεστήσατο, τῇ δὲ Ῥώμῃ τὰ Ῥώμης ἀπέσωσεν. <56> Ὡς δὲ καὶ Συγάμβροις ἐπαγρυπνεῖν ἠπείλει (Φράγγους αὐτοὺς ἐξ ἡγεμόνος καλοῦσιν ἐπὶ τοῦ παρόντος οἱ περὶ Ῥῆνον καὶ Ῥοδανόν), αὐθις Χοσρόης, ὡς μηδενὸς ἄρτιπραχθέντος, ἐπὶ τὰς Συρίας ἀπροόπτως ἐξεχύθη, τῶν Ῥωμαϊκῶν δυνάμεων Λιβύης τε πρὸς Μαυρουσίων σειομένης καὶ τῆς ἐσπέρας πρὸς Γετῶν ὅλης ταραττομένης ὑπερμαχουσῶν, Κόλχους τε καὶ τὸν Καύκασον Σκυθῶν καὶ τὴν Θράκην μυρίων ὄσων θηρίων ἐνοχλούντων. καὶ ὁ μὲν βασιλεὺς ἤρκει πρὸς πάντας τοὺς πολέμους, ὡς εἰ πρὸς ἓνα μαχόμενος, ἡ δὲ ἐπαρχότης θεηλάτοις συνείχετο θυέλλαις, τῶν μὲν ὑπηκόων ταῖς ἀκινήτοις κτήσεσι δι' ἔνδειαν ἀπολεγόντων, τῶν δὲ πρακτόρων μηκέτι τοὺς φόρους εἰσάγειν, οὐκ ὄντων ὑποτελῶν, τοῖς κρατοῦσιν ἰσχυόντων.

Mag. 220

ὕπουργεῖν δὲ ὅμως ταῖς δαπάναις τοσαύταις οὖσαις καὶ οὕτως ἀνενδότοις <ὁ> κατὰ καιρὸν ὑπαρχος συνωθεῖτο. εἰκότως οὖν ἄλλος ἐξ ἄλλου συνεχεῖς ὁμοῦ καὶ βαρεῖς ἐξ ἀνάγκης διαδεχόμενοι τὴν ἀρχὴν διέσπασαν. ἡ δὲ τάξις 'οὐδ' ἐν λόγῳ οὐδ' ἐν ἀριθμῷ,' ἀπωλῶλει δὲ παντελῶς τῶν γὰρ περιεχόντων ἀπολλυμένων, εἰκὸς ἦν ἀπολέσθαι τὰ περιεχόμενα. <57> Καὶ πού μέ τ' αὖ τὸ δαιμόνιον συνωθεῖ πρὸς ἀνάμνησιν ἐξάγον μυρίων κακῶν. Ἰωάννης τις ἐκ Μαζάκων ὀρμώμενος (Καισάρειαν τὴν πόλιν Τιβέριος Καῖσαρ μετωνόμασεν, Ἀρχέλαον τῶν

Καππαδοκῶν βασιλέα δόλῳ μεταστειλάμενος ἐν τῇ Ῥώμῃ καὶ κατασχὼν ἐν αὐτῇ τὴν δὲ Καππαδοκίαν, οὐκ οὔσαν ἄνωθεν, πρῶτος ἐπαρχίαν Ῥωμαίοις ὑπόφορον ἀπέφηνεν)—οὗτος ὥρμητο μὲν, ὡς ἔφην, ἐξ ἐκείνης, τοῖς δὲ τῆς στρατηγίδος ἀρχῆς σκρινιαρίοις συναριθμούμενος, δολερῶς, οἷα Καππαδόκης, παρεισδύς οἰκιοῦται τῷ βασιλεῖ καὶ κρεῖττονα πίστεως ἐπαγγειλάμενος πρᾶξι ὑπὲρ τῆς πολιτείας εἰς λογοθέτας προήλθεν. εἴτ' ἐκεῖθεν, ὥσπερ κατ' ἐπιβάθραν, ἐπὶ τοὺς λεγομένους ἰλλουστρίους ἀνελθὼν καὶ μήπω γνωσθεὶς ὁποῖός τις ἐστὶ τὴν φύσιν ἀθρόως εἰς τὴν ὑπαρχον ἀνηρπάσθη τιμὴν. οὐδὲ γὰρ ὕστερον ὑπέμενεν ὁ βασιλεύς, καλὸς καὶ ἐπιεικὴς τυγχάνων, πονηροῖς ἄρχουσι καταπιστευῶσαι τὴν ἀρχήν, ἥδη μαθὼν καὶ τοῖς ἔργοις εὐρὼν ὡς Ῥωμανοὶ φαῦλοι μὲν αἰεὶ, ζώνης δὲ τυχόντες φαυλότεροι· κέρδους δ' εἵνεκα φαυλότατοι· ἦν δ' ἄρα δις καὶ τρίς μεγάλης δράζονται ἀπῆνης, δὴ ῥα τότε εἰς ὥρας φαυλεπιφαυλότεροι. οὕτως οὖν ὡς ἔφθην εἰπὼν, ὁ πονηρὸς Καππαδόκης, δυνάμεως ἐπιλαβόμενος δημοσίας, ἀπηργάσατο συμφοράς, πρῶτον μὲν δεσμὰ καὶ πέδας καὶ ποδοκάκας καὶ σίδηρα προθεῖς, ἔνδον τῆς πραιτωρίας αὐλῆς ἰδιωτικὴν ἐν σκότῳ φυλακὴν ἀφορίσας ταῖς ποιναῖς τῶν ὑπ' αὐτῷ τελούντων, Φάλαρις ὥσπερ ἄνανδρος καὶ μόνους τοῖς δούλοις ἰσχυρότατος, ἐκεῖ τε ἐνείργων τοὺς πιεζομένους, οὐδένα τύχης οἷας οὖν ἐξαιρούμενος τῶν αἰκισμῶν, ἀναρτῶν τε ἀπλῶς ἀζητήτως τοὺς μόνον ἔχειν χρυσίον διαβαλλομένους καὶ ἢ γυμνοὺς ἢ νεκροὺς ἀπολύων.

Mag. 222

καὶ τούτων μάρτυς μὲν ὁ δῆμος, ἐγὼ δὲ οἶδα θεωρὸς γενόμενος καὶ παρὼν τοῖς πραττομένοις καὶ ὅπως, ἐρῶ. Ἀντίοχος τις, ἥδη γέρων τὴν ἡλικίαν, ἐμηνύθη αὐτῷ χρυσίου δεσπότης εἶναί τινος. συσχὼν οὖν αὐτὸν καλῶδίοις στιβαροῖς ἀνέδησεν ἐκ χειρὸς ἕως ἑξάρνος γενόμενος ὁ γέρων νεκρὸς τῶν δεσμῶν ἠλευθερώθη. ταύτης ἐγὼ τῆς μισοφονίας γέγονα θεωρὸς· ἡπιστάμην γὰρ τὸν Ἀντίοχον. <58> Πρᾶξις μὲν οὖν αὕτη τῷ Καππαδόκῃ πασῶν μετριωτάτη καὶ εἶθε γ' οὖν μόνος ταῖς ἀδικίαις ἐνηγρύνει. Βριάρεως δὲ καθάπερ ὁ τοῦ μύθου μυρίας χεῖρας ἔχειν τοῖς ποιηταῖς λέγεται, οὕτως καὶ ἐκεῖνος Ἀλάστωρ ἀπείρους ὑπουργοὺς τῶν κακῶν ἔχων οὐκ ἐπὶ τῆς βασιλείας μόνον εἰργάζετο, ἀλλ' ἐπὶ πάντα τόπον τε καὶ χώραν ἀπέστελλε τοὺς ὁμοίους αὐτῷ, δίκην ἐξιπωτῆρος τὸν ἀπανταχοῦ λανθάνοντα τέως ὁβολὸν ἀνιμώμενος. ἐκ δὲ τῶν πολλῶν ἑνὸς πρὸς ἀπόδειξιν τῆς τῶν λοιπῶν βδελυρίας ἀναμνησθήσομαι. ὁμῶνυμός τις ἦν αὐτῷ, πρὸς γένος ἐγγύς, ἀνὴρ ὑπὲρ πᾶσαν ἐπίνοιαν θεηλάτου κακίας, Καππαδόκης μὲν καὶ αὐτὸς καὶ ἐκ μόνης τῆς τοῦ σώματος διασκευῆς τὸ βδελυρὸν τῆς ψυχῆς ἐκκαλύπτων. ἦν μὲν γὰρ τις πολύσαρκος καὶ περιττὸς τὴν ὄψιν· πλάτει μὲν ἀμόρφῳ καὶ κρεῶν περιττώμασι τὰς σιαγόνas ἐξοιδημένος καὶ τῷ βάρει τῶν σαρκῶν οἷα μανδύην ἀποκρεμάσας τοῦ προσώπου τῶν θυλάκων· Μαξιλλοπλουμβάκιον αὐτὸν ὁ δῆμος ἀπεκάλει. οὗτος ὁ Κέρβερος ὁ καρχαρόδους κοινὸς μὲν ἐτύγχανεν ἀπάντων ὄλεθρος, τὴν δ' ἐμὴν Φιλαδέλφειαν οὕτως εἰς λεπτὸν ἀπεμασήσατο, ὥς μετ' αὐτὸν ἔρημον οὐ χρημάτων μόνον ἀλλὰ καὶ ἀνθρώπων γενομένην μηδεμίαν ἐπιδέχεσθαι τὸ λοιπὸν ἀφορμὴν τῆς ἐπὶ τὸ κρεῖττον μεταβολῆς.

Mag. 224

περιχηθεὶς γὰρ ὁ μηδὲν ἢ νερτέριος δαίμων, ὡς Εὐριπίδης εἶπεν, Ἐλδῶν ὑπάρχειν ἑτάς πολυχρύσους γαίας, στίφος θηρίων καὶ Καππαδοκῶν στρατὸν ἐπαγόμενος ἐνσκήπτει τῇ χώρᾳ, οὐδὲν κοινόν, οὐδὲν μέσον, ἀλλ' ἑπαρχος πραιτωρίων χρηματίζων. εἶτα διατρίβων ἐν αὐτῇ οὐδενὶ τῶν δειλαίων τῆς χώρας οἰκητόρων οὐ σκευὸς οἶον οὖν, οὐ γαμετήν, οὐ παρθένον, οὐ μειράκιον ἀπήμαντον καὶ φθορᾶς ἕξω καταλέλοιπεν, ταῖς μὲν ποιναῖς τῶν ἀναιτίων ὡς Φάλαρις, ταῖς δὲ ξενοκτονίαις ὡς Βούσιρις, ταῖς δὲ ῥαθυμίαις καὶ τρυφαῖς ὡς Σαρδανάπαλος διατελῶν. <59> Καὶ εἶθε ἄχρι τούτων, καὶ μὴ καὶ πόνων καὶ φόβων ὑπὲρ τραγωδία ἐγένετο τοῖς ὑπηκόοις αἰτιώτατος. τὰ πλεῖστα δὲ οὖν τῶν αὐτοῦ μiasμάτων ἐξηγεῖσθαι φρίττων (ἄπειρα δὲ ἐστὶν, ὡς δὴ αὐτὰ καὶ μόνᾳ μεγίστας βίβλους πενθήρεις ἀποτελεῖν), μίαν αὐτοῦ πρᾶξιν τέως χρημάτων ἕνεκα τραγωδήσω τῷ λόγῳ. Πετρωνίος τις ἐπὶ τῆς ἐμῆς Φιλαδελφείας,

άνηρ ἀξιόλογος γένει τε <καὶ> περιουσίᾳ καὶ λόγοις διαπρεπής—οὗτος ἐκ προγόνων κύριος ἦν λίθου τιμίας πολλῆς ἅμα καὶ διὰ κάλλος καὶ μέγεθος τοῖς ἰδιώταις ἀπόπτως. τοῦτον ἀρπάσας ὁ Κύκλωψ σίδηρά τε περιθεὶς γυμνὸν ῥάβδοις ἔξαινε διὰ βαρβάρων ἀφειδῶς, ἐνείρξας αὐτὸν ἐπὶ τῆς ἐπαύλεως τῶν ἡμιόνων (στάβλον αὐτὸν Ἴταλοι λέγουσιν). οὗ δὲ γνωσθέντος, ὥρτο πόλις πτήξασα καὶ ὄμμασι πήξατο χεῖρας, ἀνεκώκυε τε ὁ δῆμος, <μηδὲ> βοηθεῖν τῷ διασπωμένῳ μηδὲ πείθειν τολμῶν τὸν Ἀλάστορα. ὅ γε μὴν τὴν πόλιν ἐπισκοπῶν σὺν τοῖς ἱερωμένοις ἅπασιν ἀναλαβὼν καὶ τὰ θεῖα λόγια ἔδραμεν ὡς αὐτόν, πείθειν δι' αὐτῶν ἐννοήσας.

Mag. 226

ὁ δὲ Σαλμωνεύς, ἴσα τοῖς ἀνθρώποις καὶ θεὸν ὄρων, ἐκέλευσεν ἐπὶ σκηνῆς ἐλθόντας πράττειν τὰ ἑαυτῶν, μηδὲν ὑποστελλόμενος τῶν ὅσα ἐν πορνείοις κεκλημένοις τοῖς ἀκολάστοις λόγοις ἀσελγαίνεσθαι. καὶ ἀσκεπῇ καὶ πᾶσι κάτοπτα παρῆν τὰ θεοῦ γνωρίσματα καὶ ὁ ἱερεὺς μετ' αὐτῶν ὕβριζόμενος ἐθρήνει πικρῶς, οὕτως ὄρων τὸ θεῖον περιορώμενον ἀτίμως. ὁ δὲ Πετρώνιος, τῆς οἰκείας περιουσίας πρῶτον ὄρων τὸν θεόν, πέμψας εἰς οἶκον πάντα ὅσα ἦν αὐτῷ σὺν καὶ τοῖς λίθοις ἐκείνοις ἐνεγκὼν ἔρριψεν ἐπὶ τῆς αὐλείου τοῦ Κύκλωπος καὶ τὸ δὲ χρυσίον λαβὼν ἐπὶ τόκῳ κατέθηκεν ἐπὶ τοὺς τιμωροὺς, ὡς δὴ κεκμηκότας ἐπ' αὐτῷ, σπορτούλων ἔνεκα (οὕτω δὲ τὸν ἔρανον οἱ Ῥωμαῖοι προσαγορεύουσιν). <60> Μετρίου δὲ τούτου δόξαντος εἶναι, συνεῖδεν ὁ Κέρβερος καὶ μισοφονίας ἐργάσασθαι. Πρόκλον οὖν τινα, ἀπόμαχον τῆς ἐπιχωρίου στρατιᾶς, εἴκοσι χρυσίνους ἀπαιτῶν εἰσφέρειν αὐτῷ συνῶθει οὐκ ἔχοντα, καὶ πάντα τὰ τῶν ποινῶν ὄργανα ἀπήμβλυνε τοῖς νεύροις τοῦ ἀθλίου πένητος, ὃς τὸ λοιπὸν μηδὲ ζῆν ὑπομένων μηδὲ τελευτᾶν συγχωρούμενος τέχνῃ μετέλλθε τὸν θάνατον. λαβὼν οὖν τοὺς ποινουργοὺς καὶ δοῦναι τοὺς εἴκοσι χρυσοὺς ἐξ ἀνάγκης ἐπαγγελάμενος εἰ τυχὸν ἔψονται ἐπὶ τὸ καταγώγιον αὐτῷ γινομένῳ, ὡς ἦλθεν ἐκεῖ, παρελθὼν, τῶν φυλάκων ἔξωθεν προστηρούντων, βρόχον ἐνάψας τῷ τραχήλῳ τῆς ζωῆς ἀπηλλάγη. ὡς δὲ τὸ λοιπὸν οὐ προῆλθεν, εἰσφρήσαντες ἐκεῖνοι καὶ ἐξηρητημένον αὐτὸν ἰδόντες τὸν μὲν νεκρὸν αὐτοῦ ἔρριψαν ἐπ' ἀγορᾶς συμπατοῦντες, ὡς δῆθεν ἡπατημένοι, τὰ δὲ ὄντα αὐτῷ διήρπασαν, μηδὲ πρὸς ταφήν οἰκτροῦ τινος ἐπιρρίμματος ἀξιώσαντες. <61> Τοιούτοις κατορθώμασιν ἐνασχολούμενος ὁ Λαιστρυγών, ἢ μᾶλλον ὁ τεκνοραίστης λυμεὼν ἐμῆς πάτρης, ὡς φησιν ὁ Λυκόφρων ἐκεῖνος, ἐφ' ὅλον ἔτους τὴν πόρθησιν τῶν Λυδῶν διέτεινεν.

Mag. 228

γλίσχρον δὲ καὶ φαῦλον ἡγούμενος εἰ μόνην τὴν πρόσθεν εὐδαίμονα Λυδίαν ὑπάγοι τοῖς ἀδικήμασιν, ἐφ' ὅλην ὁμοῦ τὴν τῆς Ἀσιανῆς ῥάχεως διοίκησιν συνεῖδεν ἐκτεῖναι τὴν ἀσέβειαν. νόμος ἄνωθεν ἐκράτησε πλατὺν ἅμα καὶ ὀξὺν δρόμον ἐνιδρῦσθαι ταῖς ἐπαρχίαις, ὣν ὁ μὲν πλατὺς ὀχήμασιν ἐχρήτο, ὁ δὲ ὀξὺς ὑποζυγίοις ἵπποις (βεραίδους αὐτοὺς οἱ κρατοῦντες ὠνόμασαν καὶ τὴν αἰτίαν ἐν τοῖς Περὶ Μηνῶν ἴσμεν ἀποθέμενοι)· τῆς γὰρ ἡπείρου σχεδὸν ἀπάσης <μὴ τελοῦσης> ὑπ' αὐτοῖς, οὐκ ἦν εὐχερὲς τὰ πρὸς τὴν ἔω συμβαίνοντα ἐπὶ τοὺς κυρίους τοῦ πολιτεύματος ὡς θᾶπτον ἀναφέρειν, ἔστιν ὅτε καὶ αὐτὸν ὠκεανὸν τοῖς ὅπλοις ὑπάγοντας. τῷ γ' οὖν ὀξεῖ δρόμῳ τὰ τῆς μηνύσεως πρὸ τῆς ἀκοῆς ἐγίνετο· καὶ ταύτην τὴν οὕτω σωτηριώδη τοῖς πράγμασιν ἐπίνοιαν συνεῖδεν ὁ Πλατύνναθος ἀπαλεῖψαι δι' οἰκείας μηνύσεως, ἀναπείσας τὸν ὁμόγνιον καὶ ὁμόψυχον τῆς αὐτοῦ βδελυρίας ὑπαρχον, περιττὴν εἶναι διαγνοὺς τὴν τῶν δημοσίων ἵππων ὑπηρεσίαν, οὐ συνορῶν ὁ Νιόβης αὐτῆς λιθωδέστερος τὸ τοῦ πράγματος χρήσιμον. ὁ δὲ ὑπαρχος, ἀγνοούσης τῆς βασιλείας (πῶς γὰρ ἐνεδίδου τοῖς κοινοῖς ἀτυχήμασιν;), καὶ ταύτην τὴν ὄψιν τῆς πολιτείας ἠφάνισεν. ἔνθεν, τῶν εἰδῶν ἀπράτων ἐνσηπομένων ταῖς κτήσεσιν, ἐξαλίου σχεδὸν τῆς Ἀσιανῆς τυγχανούσης, ὁ συντελεστής ἀπώλετο, χρυσίον πρὸς τῶν δασμολογούντων ἀντὶ τῶν εἰδῶν εἰσπραττόμενος, μηδὲ διαπωλεῖν τὰ εἶδη δυνάμενος, πόρρῳ θαλάσσης ἀπωκισμένος, μηδὲ δαπανᾶν, ὡς πάλαι, τῷ δημοσίῳ συγχωρούμενος. τούτοις ἠκολούθησε καὶ ἡ τῶν ἐνιδρυμένων τοῖς τόποις στρατευμάτων

μετάθεσις πρὸς τὸ χρειῶδες ὑπὸ τῶν κοινῶν γενομένη, ὡς καὶ τούτου τοῦ συγκυρήματος τῶν καρπῶν ἐναπομενόντων τῇ χώρᾳ καὶ τοὺς μὲν φόρους εἰς χρυσίον μεταβληθῆναι, τοὺς δὲ καρποὺς ἀπογεοῦσθαι κατ' ἔτος. καὶ εἴθε μόνος αὐτὸς καὶ μόνην ἐκείνην τὴν ἐπαρχίαν ἔτυχε διατρώγων καὶ μὴ καθ' ἐκάστην πόλιν τε καὶ χώραν, οἷος αὐτός, ἄλλοι καὶ χεῖρους αὐτοῦ τὸν ὅποια δ' ἂν κατορωρυγμένον ὄβολον ἀνασπῶντες παρήλθον, στρατὸν ἀλαστόρων καὶ στίφη Καππαδοκῶν ἐπισυρόμενοι.

Mag. 230

〈62〉 Συνήχθη οὖν πλοῦτος ἄπειρος τῷ δικαιοτάτῳ ὑπάρχῳ, ὥστε αὐτὸν καὶ πρὸς τυραννίδα παρακαλεῖν, τῆς αὐθαδεστέρας μοίρας τοῦ δήμου συνούσης αὐτῷ καὶ τοῖς ἐγχειρουμένοις συναπτομένης. θεραπεύων οὖν καὶ προσοικειούμενος αὐτὴν οὐκ ᾤετο πείθειν ὡς ἐραστής εἴη τοῦ κατ' αὐτὴν κόμματος, εἰ μὴ πρὸς τὴν ἔω διαβαίνων αὐτὸς καὶ στολὴν ἀνθηρῷ χλοάζουσαν χρώματι περιθέμενος διαφανὴς ἅπασι γένοιτο. οἷα μὲν οὖν ἔπραξε περὶ Κίλικας καὶ ὅσοις τοὺς δασμοὺς ἐπέβρισεν ἄχθεσι παρὰ τὴν βασιλέως εὐμένειαν, οὐδενὶ τῶν πάντων ἡγνόηται. ἐπανελθὼν δὲ πρὸς ἡμᾶς, ὡς εἶδεν ὠκεανοὺς χρημάτων περιρρέοντας αὐτόν, πάντας μὲν ὠκειωμένους αὐτῷ καὶ τοὺς ὀψοποιοὺς γε μὴν ἐπὶ τὰ πρῶτα τῶν τῆς πολιτείας ἀξιομάτων ἀνῆρπασεν, ὡς μηδένα καὶ τῶν ἀργυρωνήτων αὐτοῦ ἔξω πλούτου βαθέος καὶ τιμῆς βουλευταῖς εὐκταίας ἀφεθῆναι γυμνόν, αὐτὸς δὲ ἐτρύφα, μεираκίοις ψιλοῖς καὶ μήπω 〈τῷ〉 λείῳ τοῦ σώματος ἀρρενοφανέσι καὶ πορνῶν ταῖς ἀκολάστοις συμβαλανευόμενος καὶ ἀκολασταίνων τῷ πράττειν ἅμα καὶ πάσχειν, ἔξ ἐκατέρας ὠχρίων νόσου, ἔλκων τε ἐπὶ τῶν ἐμπύρων τὸν ἄκρατον οὕτως ἀφειδῶς, ὡς φοράδην ἐκκεχυμένον ὑπὸ τῶν γυμνῶν ἀναβαστάζεσθαι, πρὸς ἀντιβολὴν ὄψων ἐπιχωννύντος τὸν οἶνον. οὐκ ἐξαρκοῦντος τῇ τρυφῇ οὐ τοῦ ὑποκειμένου τῇ πόλει πορθμοῦ, οὐχ Ἑλλησπόντου σύμπαντος, τὸ λοιπὸν οὐ κτενός, οὐκ ἔλοπος, 〈οὐ〉 χρυσοστάθμου ἰχθύων ποικιλίας καταλειφθείσης τῷ πελάγει, ἐπὶ τὸν Εὐξείνιον οἱ τῆς τρυφῆς ὑπηρεταὶ ἐτρέποντο, μὴ τῇ θαλάττῃ ἰχθύος, μὴ τοῖς ὄρεσιν ἢ τοῖς ἄλσεσιν ὀρνέου συγχωρουμένου, μὴ Φάσιδος ὄλου ταῖς εὐωχίαις ἀποχρῶντος, ὡς ἀφίστασθαι τοὺς κτένας, μὴ τῇ κατὰ φύσιν ἐκ τόπου εἰς τόπον πτήσει καταπιστεύοντας ἑαυτούς, ἀλλ' εἰς ἀέρα, τοῖς ὀστράκοις ὡς εἰ πτέρυξι χρωμένους, δοκεῖν ἐκκλίνειν τὴν Καππαδοκῶν ἀδηφαγίαν.

Mag. 232

〈63〉 Ὅτι δὲ τυχὸν ἔλοπος τοῦ ἰχθύος μνήμη παρήλθεν, περὶ αὐτοῦ τὰ γνωσθέντα μοι παραθήσομαι. ἰχθύς ἐστὶν ἀπαλός, διαυγής, ὡς 〈ὥς〉 εἰ πηκτὴν καὶ κρυσταλλώδη ἀλλ' οὐ ναστὴν καὶ ἰνώδη δοκεῖν ἔχειν τὴν σάρκα· ζωοτόκος μὲν καὶ μηρυκισμόν τινα ἀνάγων. πέφυκε δὲ τοῖς εὐτυχέσιν ἐνδιατρίβειν τόποις ὅθεν μετ' αὐλῶν καὶ κυμβάλων τοῖς Ῥωμαίοις παρετίθετο, ὡς φησὶν Ἀθήναιος. ἐν δὲ τῷ νήχεσθαι σκέπει τοὺς ὀφθαλμοὺς ταῖς παραπεφυκυῖαις αὐτῷ πτέρυξιν. καὶ ἔλοπα μὲν αὐτὸν Ἀριστοτέλης καὶ πάντες οἱ φυσικοὶ καλοῦσιν καὶ Ἀριστοφάνης δὲ ὁ Βυζάντιος ἐν τῇ Ἐπιτομῇ τῶν ἐν ἰχθύσι Φυσικῶν, οἱ δὲ Ῥωμαῖοι ἀκυιπήνσερα, δι' ἃς αὐτοὶ γεγράφασιν αἰτίας. Κορνήλιος δὲ Νέπως καὶ Λαβέριος ὁ ποιητής, ἄμφω Ῥωμαῖοι, φασὶν Ὀπτατόν τινα ναύκληρον τοῦ Καρπαθίου στόλου, οἰκεῖον Κλαυδίου βασιλέως, ἐνεγκόντα ἐκ τῆς κάτω θαλάσσης ἔλοπας ἀνὰ μέσον τῆς Ὀστίας καὶ Καμπανῆς περισπεῖραι θαλάσσης. 〈64〉 Τοιαῦτα μὲν τινα τοῦ ἰχθύος χάριν εἰρήσθω. περὶ δὲ τὴν ἄνοδον, μᾶλλον δὲ ἀνακομιδὴν, τοῦ Καππαδόκου στιχηδὸν αὐτῷ παρεφαίνοντο κόραι σάνδουξι περιεχυμέναι τὰ μέλη, προφανῶς ἐκκαλύπτουσαι ὅσα ἑκαλύπτειν ὄμματα ἄρσένων ἐχρῆν. πρὸς βραχὺ δὲ τὸ προκείμενον ἀφείξ, ὃ τι τυγχάνει σάνδουξ καὶ ποῖον εἶδος ἐσθήματος γέγονε Λυδοῖς τὸ πάλαι, ἐρμηνεύσαι πειράσομαι. σπουδὴ γέγονε τοῖς πολυχρύσοις τὸ πάλαι Λυδοῖς εὐπορίᾳ χρυσοῦ, ὅσον αὐτοῖς ὁ Πακτωλὸς μετὰ τὸν Ἑρμόν ἐχορήγει, καὶ χρυσοστήμονας διεργάζεσθαι χιτῶνας (καὶ μάρτυς ὁ Πείσανδρος εἰπών· Ἐλδοὶ χρυσοχίτωνες), καὶ οὐκ αὐτοὺς μόνους ἀλλὰ καὶ τοὺς καλουμένους σάνδυκας (χιτῶνες δὲ ἦσαν ὑπ' αὐτῶν εὐρημένοι, λινῶν μὲν οἱ διειδέστατοι, σάνδυκος δὲ χυλῷ τῆς βοτάνης καταβάπτοντες αὐτούς·

σαρκοειδής δὲ ὁ χρώς τῆς βοτάνης), οἷς αἱ γυναῖκες τῶν Λυδῶν γυμνῶ τῷ σώματι ἐπισκιάζουσαι οὐδὲν μὲν ἐδόκουν ἢ ἀέρα μόνον περικεῖσθαι, κάλλει δὲ ἕξω τοῦ καλοῦ καὶ σώφρονος ἐφείλκοντο τοὺς θεωμένους.

Mag. 234

τοιοῦτῳ τὸν Ἡρακλέα χιτῶνι περιβαλοῦσα Ὀμφάλη ποτὲ αἰσchrῶς ἐρῶντα παρεθήλυνεν· ταύτῃ καὶ Σανδῶν Ἡρακλῆς ἀνηνέχθη, ὡς Ἀπουλήϊος ὁ Ῥωμαῖος φιλόσοφος ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ Ἑρωτικῷ καὶ Τράγκυλλος δὲ πρὸ αὐτοῦ ἐν τῷ Περὶ Ἐπισήμων Πορνῶν ἀνενηνόχασιν, ἔνθεν οἶμαι σανδόνας ἔτι καὶ νῦν πρὸς διασυρμοῦ λέγεσθαι, οὓς τὸ πλήθος ἀπὸ τῆς κατασκευῆς τῶν σινδόνων σανδόνας ὡς ἂν εἰ σινδόνας οἶται χρηματίζειν. <65> Τοιαῦτα μὲν ἄν τις ὡς ἐν παρεκβάσει λέγοι, ἐγὼ δὲ πρὸς τὸν Καππαδόκην ἐπάνειμι. ἐπεσπῶντο δὲ αὐτὸν πόρνοι ὑπ' ἄλλων πορνῶν γυμνοφανῶν βασταζόμενον φιλήμασιν ἐκλύτοις πρὸς μίξιν αὐτίκα βιαζόμενοις. ὁ δὲ κεχυμένος ἐκ τῶν προτεινομένων ὄψων τε καὶ ποτῶν πρὸς κιναίδων ἄλλων ἐλάμβανεν· τοσαῦτα δὲ ἦν καὶ οὕτω μαλακά, ὡς ἔμετον αὐτῷ κινεῖν, μηκέτι χωροῦντος τοῦ στόματος, χειμάρρου δὲ δίκην ἐξαυλακίζοντος τὴν ἐστίαν καὶ κίνδυνον οὐ μικρὸν ἐξολισθαίνουσι τοῖς κόλαξι τῷ στυλινῶ τῶν ψηφολογημάτων ἐπιφέροντος. οὕτω διετέλει σηπόμενος, συνάπτων ταῖς νυξὶ τὰς ἡμέρας, ὥστε πέρας μὲν αὐτῷ ἐστιωμένῳ τὸν φωσφόρον, ἀρχὴν δὲ πραγμάτων τὸν ἔσπερον γίνεσθαι. ὅπως δὲ μὴ τυχὸν ἐμπόδισμα ταῖς ῥαθυμίαις ἐγγένοιτο, ἀπολέγει καθ' ἅπαξ τῷ Τεμένει τῆς Δίκης (Σήκρητον αὐτὸ καλοῦσιν ἐν τοῖς δικαστηρίοις), φαίνεσθαι μόνον ὑπομένων ἐν αὐτῷ ὅτε περιφερόμενος τῇ ἀμετρίᾳ τῶν σιτίων τοὺς ἐπιφανεστάτους τῆς τάξεως ταῖς ποιναῖς ἐξέθετο. δικαστὰς δὲ προβάλλεται ἐπὶ τῆς βασιλέως Στοᾶς, ὥστε, ἐκείνων τῶν ἐπὶ χρήμασι δικῶν ἀκρωμένων, αὐτόν, ὡς ἔφθμεν εἰπόντες, ἀγρυπνεῖν. <66> Οὐκ ἦν οὖν τὸ λοιπὸν οὐ δικηγόρῳ σπουδὴ λόγῳ κοσμήσαι τὴν συνηγορίαν πείθειν ἄρχοντα δυναμένῳ μέγιστον, οὐδενὸς τὸ λοιπὸν ἐπὶ Σηκρήτου πραττομένου, οὐ πρεσβείας ἢ μονομεροῦς ἐντυχίας ἢ διδασκαλικοῦ ἢ μετρήσεως ἢ ἐξιώσεως ἢ τινος ἐτέρου τῶν πάντων, ὥστε λοιπὸν οὐδένα τῶν ἔμπροσθεν εἰωθότων εὐδοκιμεῖν περὶ λόγους τοιοῦτοις τισὶν ἐπαγρυπνεῖν.

Mag. 236

τίνι γὰρ ἡμελλέ τις ἀρέσκειν ἢ τίνος χάριν τῶν ἐπαίνων ἀντέχεσθαι ὅτε μηδὲ μάρτυς ἦν τις ἢ ὅλως ἐπαινεῖν τὸ σχῆμα τῶν δικαστηρίων δυνάμενος; ἔνθεν ἀπόλωλεν ἡ τάξις καί, πραγμάτων οὐκ ὄντων, ἀσχήμων ἐρημία κατερρύπωσε τὸ δικαστήριον· οἰμωγαὶ τε καὶ δάκρυα τῶν πρὸς τὸ πέρας τῆς στρατείας ἀφικνουμένων, εἰς γῆρας ἄπορον καταφερομένων. εἰκότως οὖν οὐδεὶς ἐπὶ στρατείαν ἀπήγγελλεν, τὸ πρὶν εἰωθός, ὑπὲρ χιλίους κατ' ἔτος ἕκαστον ταχυγράφους στρατευομένους τοῖς παυομένοις τῶν πόνων, μάλιστα τῷ λεγομένῳ ματρικουλαρίῳ, ἀντὶ τοῦ τῶν καταλόγων φύλακι, πόρον οὐ μικρὸν περιποιεῖν. καὶ ταύτης ἐγὼ μετέσχον τῆς ἀστοχίας, μηδὲ τὴν ἐφήμερον δαπάνην ἐν τῷ πληροῦν τὴν στρατείαν εὐράμενος. μαρτυρούσης γάρ μοι τῆς Ἀληθείας, ἓνα ταχυγράφων παρ' ὅλον τὸν ἐνιαυτὸν τοῦ πληρώματος οὐκ οἶδα στρατευσάμενον, πολυτρόπου τῆς ἀφορμῆς τυγχανούσης· πρῶτον μὲν τῆς ἐν τοῖς πράγμασι παντελοῦς ἀπορίας, εἴτα δὲ καὶ τῆς τῶν καλουμένων προβατωριῶν δυσπορίστου μεταλήψεως· καὶ ὅπως, ἐρῶ. <67> Ἡ παλαιότης πέντε χρυσίνους οἶδε παρεχομένους τοῖς μεμοριαλίοις ὑπὲρ προβατωρίας ἀδιούτωρος πρὸς τὴν ἔπαρχον ἐξουσίαν καταπεμπομένης καὶ τότε, ἡνίκα κατὰ τὸν μυθικὸν ὁ χρυσοῦς αἰὼν ἐξέλαμπε· νῦν δέ, ὅτε οὐδὲ ὄνομα ἔστιν εὑρεῖν τῷ καθ' ἡμᾶς χρόνῳ ἀρκοῦν ἐπιδείξαι τὴν ἐν αὐτῷ μοχθηρίαν, εἴκοσι χρυσῶν ἔκριναν αὐτοῖς ἀποδίδοσθαι τὴν προβατωρίαν.

Mag. 238

ὡς δὲ ἔγνωσαν μηδένα τολμᾶν, μᾶλλον δὲ μὴ ἔχειν τοσούτου χρήματος προβατωρίαν πορίζεσθαι, τύπον πραγματικὸν ἑαυτοῖς ἐξεμύζησαν μηδενὶ συγχωροῦντα γραμμάτων ἄνευ βασιλικῶν ἐπὶ στρατείαν ὑπὸ τοῖς ἐπάρχοις διαβαίνειν. τὸ δὲ ὅλον πρὸς ἀτιμίας ἐπράττετο τῆς ἀρχῆς, τοῦ νόμου δόντος ἀνέκαθεν αὐτῇ, δι' οἰκείων ψήφων οὓς ἂν ἐθέλη τοῖς ταχυγράφοις

τοῦ δικαστηρίου συναριθμεῖν· καὶ πολλοὺς αὐτοὺς ἐπίσταται ἀπὸ διαλαλιᾶς στρατευσαμένους, διαπρέψαντάς τε ἅμα καὶ τὴν ζώνην ἐντίμως ἀποθεμένους. καὶ ταύτης δὴ οὖν τῆς ὁδοῦ τὸ λοιπὸν σχολαζούσης, εἰς παντελῇ δυστυχίαν ἤλασε τὰ τῆς τάξεως· τὸ δὲ τῶν καλουμένων ματρικουλαρίων ριζόθεν ἀνασπασθὲν ὄλωλε φρόντισμα. καὶ τί λέγω, αὐτῶν πάντων καθ' ὁμαλοῦ μετὰ τὸ τῆς στρατείας πέρας ἐν ἀπορίᾳ αἰσχυρᾷ ὁδυνηρὸν τὸν λοιπὸν τῆς ζωῆς χρόνον παρασυρόντων; τὴν οὖν στρατείαν ἀπεθέμην τεσσαράκοντα ἐνιαυτοὺς προσεδρεύσας καὶ μηδὲν παρὰ τὴν ἐπωνυμίαν τοῦ πληρώματος ἀπενεγκάμενος. καὶ καλὸν μὲν ἀναχωρῆσαι τὸ λοιπὸν τῆσδε τῆς τραγωδίας, ἀποχρώσης τῆς ἐκβάσεως ἐπιδεῖξαι τὴν ἀλήθειαν, πλὴν καὶ ἄλλης χρῆναι νομίζω ἀφηγήσεως ἄψασθαι. <68> Νόμος ἀρχαῖος ἦν πάντα μὲν τὰ ὅπως οὖν πραττόμενα παρὰ τοῖς ἐπάρχois, τάχα δὲ καὶ ταῖς ἄλλαις τῶν ἀρχῶν, τοῖς Ἰταλῶν ἐκφωνεῖσθαι ῥήμασιν. οὗ παραβαθέντος, ὡς εἴρηται, οὐ γὰρ ἄλλως, τὰ τῆς ἐλαττώσεως προῦβαινε. τὰ δὲ περὶ τὴν Εὐρώπην πραττόμενα πάντα τὴν ἀρχαιότητα διεφύλαξεν ἐξ ἀνάγκης διὰ τὸ τοὺς αὐτῆς οἰκήτορας, καίπερ Ἕλληνας ἐκ τοῦ πλείονος ὄντας, τῇ τῶν Ἰταλῶν φθέγγεσθαι φωνῇ, καὶ μάλιστα τοὺς δημοσιεύοντας. ταῦτα μετέβαλεν ὁ Καππαδόκης εἰς γραῶδη τινὰ καὶ χαμαιζήλον ἀπαγγελίαν, οὐχ ὡς σαφηνείας φροντίζων, ἀλλ' ὅπως πρόχειρα ὄντα καὶ κοινὰ μηδεμίαν ἐμποιοῖ δυσχέριαν τοῖς κατὰ σκοπὸν <αὐτοῦ> πληροῦν τὰ μηδαμόθεν αὐτοῖς ἀνήκοντα τολμῶσιν.

Mag. 240

πραττων γὰρ καὶ γράφων καὶ καινοτομῶν καὶ ἐκ παντὸς τρόπου σαλεύων τὴν ἀρχαιότητα, οὐ τοῖς ἀρμοδίois τῶν χωρῶν ἐπιστάταις, οὐς καλοῦσι τρακτευτάς, ἀντὶ τοῦ κλιματάρχας, ἢ διαψηφισταῖς ἐδίδου κατὰ τὸ σύνηθες τὰ πραττόμενα πρὸς πλήρωσιν, ὥστε μηδὲν παρὰ τὸν νόμον γίνεσθαι, ἀλλ' αὐτὸς διὰ τῶν οἰκείων πληροῦσθαι τὰ σύμβολα ἐκέλευσεν, τῶν εἰωθότων παρέχεσθαι δαπανημάτων τοῖς ἀρμοδίois πληρωταῖς αὐτὸς γινόμενος κύριος. εἶτα ἐκ τῆς μὴ κατὰ τὸ προσῆκον τολμωμένης τῶν χαρτῶν ἐκδόσεως μεγίστων ἀνισταμένων τοῖς ὑποτελέσι δυσχερῶν, αὐτὸς ἠγανάκτει καὶ θανάτους ἐπέφερε τοῖς οὐκ ἐπισταμένοις τὴν τῶν ἀνέδην καὶ ὡς ἔτυχεν ἀπολελυμένων χαρτῶν δύναμιν. καὶ νόμος ἐκράτησεν ἐξ ἐκείνου καὶ πάντες ὡς ἔτυχε καὶ γράφουσι καὶ πληροῦσι καὶ ἀπολύουσι τὰ παντελῶς αὐτοῖς ἀγνοούμενα, τὸ πρὶν μυρίois κατησφαλισμένα τρόποις, τοῖς τε λεγομένοις κοττιδιανοῖς, οἷον εἰ ἐφημέροις, τοῦ ἄβ ἄκτις, τοῖς τε προσφόροις σκρινίοις καὶ αὐτοῖς δὲ τοῖς ἐξ αὐτῶν ἔχουσι τὸν πόρον. καὶ τί μακρηγορῶ; πάντα παντελῶς διαπέπτωκε μηδεμίαν ἐπίγνωσιν τῶν πρὶν κατορθωμάτων διασφύζοντα. <69> Οὕτως τοῦ μιαιρωτάτου πολεμίου τῶν νόμων διαγενομένου, ἐπεστράφη θεός, ἐκδοῦναι τὸν αἴτιον τῶν κακῶν ταῖς ἰδίαις πράξεσι ψηφισάμενος, πείθων αὐτὸν ὡς ἔστι Δίκη Νέμεσίς τε κακοῖς κακότητα φέρουσα. τοῦ γὰρ ἠπιωτάτου βασιλέως μηδὲν τούτων ἐπισταμένου, πάντων δὲ διὰ τὴν ἄκρατον δυναστείαν, καίπερ ἀδικουμένων, συνηγορούντων τῷ πονηρῷ Καππαδόκῃ καὶ τοῖς πάντων ἐξοχωτάτοις ἐπαίνois ἐπ' αὐτῷ παρὰ βασιλεῖ χρωμένων (τίς γὰρ ἂν ἐτόλμησε καὶ μόνης ἐπαίνων χωρὶς μνησθῆναι τῆς αὐτοῦ προσηγορίας;), μόνῃ ἢ ὁμόζυγος γυνή, κρεῖττον τῶν ὄντων ὅτε δὴ ποτε ἐπὶ συνέσει καὶ συμπαθείᾳ τῶν ἀδικουμένων ἀγρυπνοῦσα, μὴ φέρουσα τὸ λοιπὸν περιορᾶν τὴν πολιτείαν βυθιζομένην, οὐ μετρίois λόγοις ὡς τὸν βασιλέα ὀπλισθεῖσα διαβαίνει, ἅπαντα αὐτὸν τὰ τέως διαλανθάνοντα διδάσκουσα, καὶ ὡς κινδυνεύοι οὐ τὸ ὑπήκοον μόνον ἐναπολεῖσθαι τοῖς κακοῖς ἀλλὰ καὶ αὐτὴν ἐγγὺς σαλεύεσθαι τὴν βασιλείαν.

Mag. 242

εἰκὸς οὖν ὁ βασιλεύς, καλὸς ὢν καὶ πρὸς ἀμύνην τῶν κακῶν βραδύς, ἀμηχάνοις ἀπορίαις εἶχετο, μηδὲ ἀποκινεῖν τὸν καταστροφέα τοῦ πολιτεύματος εὐρίσκων. οὕτως ἔτυχεν, οἷα κακῶς ταράξας τὰ πράγματα καὶ τοὺς φόρους ἀπορίᾳ καὶ συγχύσει ἀδιακρίτῳ σκοτώσας, ἀλλήλαις τὰς λεγομένας ἐπινεμήσεις ἐμμίξας, ὡς μηδέποτε πέρας αὐτῷ γενέσθαι τῆς ἀρχῆς μηδέ τινα τῶν ἀπὸ τῆς βουλῆς ἢ ὅλως τοῦ δικαίου περὶ ἄγρ <υπν> οὔντα τολμᾶν ἐπιλαβέσθαι τῆς

διοικήσεως. ἐπεκούρει δὲ ὅμως τοῖς ὑπηκόοις ὁ βασιλεὺς καθ' ὅσον ἀνθρώποις δυνατόν.

〈70〉 Οἱ δὲ ὑποτελεῖς, τὸ λοιπὸν οὐκ οὔσης αὐτοῖς οὐδὲ ἀφεθείσης περιουσίας διὰ τὰς συνωνὰς καὶ ἀγγαρείας καὶ τοὺς ἐξ αὐτῶν πόνους, γυναικῶν τε σὺν ἐπιμαζίοις βρέφεσιν ἀχθοφορουσῶν καὶ διακομιζουσῶν τὰ εἶδη ἐκ μεσογείου μακρᾶς ἐπὶ θάλασσαν, ἀνελεεῖς καὶ ἄταφοι ἐπὶ τῆς ὁδοιπορίας θάνατοι, τῶν τε τοὺς δασμοὺς πραττομένων πολυτρόπους καὶ πολυσημάντους ἐφόδους αἰτούντων κηνσουάλια, ὀλογραφικά, βουλευτικά, ὁμόδουλα, ὁμόκηνη, ἀφαντικά, ἐγκαταλελειμμένα, πολιτικά, ταμιακά, δηπουτᾶτα, ῥεκολλᾶτα, ῥελεγαῖτα, ῥεφοῦσα, κερατισμούς, ῥοπάς, παραλλαγὰς, τόκους, ἐνδοματικά, μητατωρικά καὶ μετὰ τὴν τούτων ἀνελεῆ φόρων ἀπαίτησιν ἐπὶ τοῦ νομίσματος ἄλλων μυρίων, ὥσπερ ἐξ ὕδρας, ἀνισταμένων κακῶν τοῖς ὑποτελέσιν ὑπεράνω, μεριτικῶν, σουφραγίων, [.....]ίμων, κομιτατησίων, μονοπτέρων, μοναστικῶν, ἀπημελημένων, λευκοχρύσων, καὶ τὸ πέρας τὰς ἐνιδρυμένας αἰεὶ στρατιάς καὶ τῶν ὑπερμαχούντων τὰς κατ' αὐτῶν τῶν προνοουμένων λαφυραγωγοὺς ἀρπαγὰς βίας τε καὶ φθορὰς τῶν παραπορευομένων διὰ τῶν ἐπαρχιῶν στρατευμάτων ὅσα κατὰ τὸ ἀναγκαῖον ἐπὶ τοὺς πολέμους ὁρμᾶν συμβαίνει, δι' ὃ κουφοτέραν τὴν ἐπιδρομὴν τῶν βαρβάρων τῆς ἐπιστάσιος τῶν οἰκείων τὸ ὑπήκοον ἑαυτῷ συλλογίζεται.

Mag. 244

διὰ ταύτας τοίνυν τὰς αἰτίας, μᾶλλον δὲ περιστάσεις, τὰς ἐνεγκούσας αὐτοὺς ἀπολείποντες ἅπαντες καὶ ῥαθυμεῖν μᾶλλον ἢ κάμνειν σωφρόνως ἐθέλοντες, οἷα μὴδὲ συγχωρούμενοι, τὴν βασιλέως πόλιν ὅχλων ἀχρήστων ἐνεφόρησαν· καὶ πολὺς ἦν ὁ νόμος πρὸς ἀπειρίαν πταισμάτων τῷ πλήθει συνεκτεινόμενος, ὥστε καὶ τοὺς τὸ πρὶν ἡμελημένους ἄρχοντας προαγαγεῖν, πραίτωρὰς τε καὶ κυαισίτωρας, κατὰ τὴν ποτε κρατήσασαν παρὰ Ῥωμαίοις συνήθειαν, ὡς προαφηγησάμεθα. τῶν δὲ τοῖς ἀμαρτήμασι τοῦ δήμου ἐπεξιόντων σφοδρότερον, ἀναστὰν τὸ πλήθος καὶ εἰς κακοδαίμονα συναχθὲν ὁμόνοιαν πᾶσαν ἐγγὺς τὴν πόλιν ἐνέπρησεν· καὶ ὁ μὲν Καππαδόκης ἄφαντος ἐγένετο, ἀρχῆς δὲ λαβόμενον τὸ πῦρ ἐκ τῶν τῆς αὐλῆς εἰσόδων, εἶτα ἐξ αὐτῶν ἐπὶ τὸ Πρῶτον Ἱερὸν, ἐξ οὗ ἐπὶ τὴν Ἰουλιανοῦ Γερουσίαν, ἣν καλοῦσι Σενᾶτον κατὰ τὴν Αὐγούστου Πανήγυριν, ἀφ' ἧς ἐπὶ τὴν ἀγορὰν, ἣν καλοῦσι Ζευξίππον ἀπὸ Ζευξίππου βασιλέως, ὅφ' ὧ ἐπὶ τῆς τριακοστῆς ὁγδόης Ὀλυμπιάδος Μεγαρεῖς εἰς Βυζάντιον ἀποικήσαντες πρὸς τιμὴν αὐτοῦ τὴν ἀγορὰν οὕτως ἐπωνόμασαν, καθάπερ τὰς Χαριδήμου Στοᾶς οἱ Κύζικον οἰκίσαντες Μεγαρεῖς· καὶ οὗτος βασιλεῦσαι Ἑλλήνων μνημονεύεται, ὡς ὁ Κάστωρ ἐν Ἐπιτομῇ Χρονικῶν ἀπέθετο. τὸ γὰρ δημόσιον βαλανεῖον Σεβήρειον ἀπὸ Σεβήρου, Ῥωμαίων ἡγησαμένου, παρωνόμασται, ὃς ἀρθρίτιδι νόσῳ ἐνοχλούμενος ἐδείματο τὸ βαλανεῖον, προσκαρτερῶν τῇ Θράκῃ διὰ τὴν πρὸς Νίγηρον διαφορὰν.

Mag. 246

τῶν δὲ τηλικούτων σωμάτων εἰς πῦρ μεταβαλόντων, ἡρπάγησαν μὴν 〈αἱ〉 μέχρι τῆς Κωνσταντίνου Ἀγορᾶς τὴν πόλιν διευθύνουσαι στοαί, κάλλει καὶ μεγέθει κιόνων εὐγράμμως διασκηνοῦσαι τὴν πλατεῖαν· Καμπανοὶ ταύτας εἰς χάριν Κωνσταντίνου λέγονται κατασκευάσαι, ἀπὸ Παρθενόπης τῆς καθ' ἡμᾶς Νεαπόλεως καὶ τῆς ποτε Δικαιαρχίας, νῦν δὲ Πουτεόλων, εἰς Βυζάντιον πρὸς χάριν, ὡς εἴρηται, τοῦ βασιλέως παραγενόμενοι. συναπετεφρώθη οὖν (πῶς γὰρ οὐκ ἤμελλον;) τὰ συνημμένα τοῖς μέσοις πρὸς τὸ βορραῖον καὶ νότον ἄνεμον οἰκοδομήματα καὶ ὄρος ἦν ἡ πόλις καὶ βουνοὶ μέλανες ἀπερρωγότες, καθάπερ ἐν Λιπάρῃ ἢ Βεσβίῳ, κόνει καὶ καπνῷ καὶ δυσωδίᾳ τῶν ἀποτεφρουμένων ὑλῶν ἀοίκητος, φόβον ἐλεεινὸν τοῖς θεωμένοις ἐνείευσεν. καὶ ὁ μὲν δῆμος, μᾶλλον δὲ τὸ βάρβαρον καὶ ἀνελεὲς πλήθος, ποιναῖς ταῖς ἀξίαις πρὸς αὐτῆς ὑπεστάλη τῆς νίκης, εἰς πέντε σύνεγγυς μυριάδας σιδήρῳ χύδην διαφθαρέν, ἡ δὲ πόλις ἔρριπτο πυρὶ καὶ χώμασι καὶ λειψάνων ἀμορφία κατάπληκτος. ἀλλὰ θεὸς (μόνον γὰρ ἦν αὐτοῦ) τὴν τοσαύτην παραμυθίσας (end of f 95 v) 〈71〉 ... (line 8 of f 98 v) ἐνίκησε δὲ ὅμως μετὰ θεὸν ἡ βασιλέως Τύχη κατὰ πάντα τὸν ἐρειπιῶνα καὶ ἐν βραχεὶ χρόνῳ· κρείττων δὲ ἡ πόλις καὶ καλλίων ὥφθη ἰσχυρά τε ὁμοῦ καὶ ἀσφαλής, καθάπερ ἐξ ἀμόρφου ὕλης αὐθις τοῦ

Δημιουργοῦ, καθάπερ τότε, τὸ πᾶν εἰς φῶς μόνη τῇ δυνάμει τῆς βουλῆς ἀνακαλοῦντος. <72>
Πέρας οὖν τοῦτο τῆς πρώτης λησταρχίας τοῦ πονηροῦ Καππαδόκου.

Mag. 248

ἀντίρροπον δὲ θεὸς τῇ κακίᾳ εὐμένειαν ταῖς συμφοραῖς ἐπιδέδωκεν. Φωκᾶς γέγονεν ἀνὴρ εὐπατρίδης, Σαλβίου μὲν τοῦ δικαιοτάτου ἑγγονος, Κρατέρου δὲ τοῦ πάντων εὐσεβεστάτου παῖς, ὃς τὰ πρῶτα τοῖς λεγομένοις σιλεντιαρίοις τῆς αὐλῆς διαπρέψας, τοὺς πῶποτε ἐπὶ τῇ μεγαλειότητι ψυχῆς <θαυμασθέντας> μετὰ δόσεων ἀμετρίας ὑπερβαλλόμενος, ἐπὶ τοὺς πατέρας τῆς βασιλείας κατ' ἀξίαν ἀνῆλθεν. πλούτῳ κομῶν καὶ τοῖς δεομένοις ἐπαρκῶν, αὐτὸς ἑαυτῷ μόνῳ τὴν φειδωλίαν διέσφζεν· δίαίτα γὰρ ἦν αὐτῷ καὶ τροφῆς ἀσιτία τοσαύτη ὅση τοῖς ἄγαν μεμετρημένοις τὸν βίον ἐν εὐτελέσιν ἠριθμεῖτο. καὶ τῆς μὲν περιουσίας τύχης αὐτοῦ ἀξίως τὰ τῆς ἐστίας διένεμε τοῖς φίλοις, αὐτὸς δὲ μόναίς ταῖς τῶν δαιτυμόνων εὐθυμίαις ἐτρέφετο, σεμνὸς μὲν καὶ φιλόκαλος ὢν ἀλλ' οὐ καλλωπιστής. ἔξ αὐτοῦ καὶ μόνου (end of f 98 v) ... <73> ... καὶ δόλον ῥάπτειν, αἰτεῖν μὲν ἡρυθρία τῶν ἀναγκαίων δεόμενος, ἔστενε δὲ καὶ οἴμωζε καὶ δάκρυσι πεφορτωμένος τὰς ὄψεις δῆλος ἦν καὶ τοῖς ἄγαν ἀγνοοῦσιν αὐτὸν ὡς εἴη λυπούμενος. τοῦτον ὁ Φωκᾶς ἐκ τύχης ἰδὼν, καὶ ὡς ἀνὴρ ἀγαθὸς καὶ λαβεῖν ἱκανὸς ψυχῆς ὀδύνην ἐκ μόνης ὀλιγωρίας τοῦ προσώπου γνωριζομένην, εἶπεῖν τι πρὸς αὐτὸν ἀνεβάλλετο· ἐμὲ δὲ μεταστειλάμενος (καὶ γὰρ ἀγαπᾶν παρὰ τοὺς ἄλλους ἤξιον), ἀπατῶμενος μᾶλλον ὡς εἴη περὶ λογυδρίων τινῶν δῆθεν οὐκ ἄφροντις καὶ χάριν ἐθέλων παρ' ἐμοῦ λαβεῖν, ἤξιον περινοῆσαι τινα πρὸς διδασκαλίαν αὐτῷ τῆς Ἰταλίδος φωνῆς, Λίβυν ἐπιζητῶν· αὐτὸν γὰρ ἔφασκεν ἐγνωκέναι στωμυλωτέρας παρὰ τοὺς Ἰταλοὺς διαλέγεσθαι.

Mag. 250

ἐνὸς δὲ τῶν παρόντων Σπεκιώσου μνήμην ἀνάγοντος, ἑξαναστὰς ἐμέ τε καὶ τὸν εἰπόντα ἀντεβόλει πρὸς ἔντευξιν ἐκείνου παρακαλῶν. ἐγὼ δὲ ἔρμαιον ἡγησάμενος ὡς τάχος τὸν Σπεκιῶσον ἄγω πρὸς αὐτόν· καὶ γὰρ ἡπιστάμην τὸν ἄνθρωπον. ὁ δὲ λαβὼν αὐτὸν κατ' ἰδίαν γονυπετῶν διετέλει καὶ σωφρόνως ἐκλιπαρῶν ἥτει τῆς οὔσης αὐτῷ μεταδοῦναι φωνῆς. ἐμὲ δὲ χωρίσας βραχὺ τοῦ λόγου ἑκατὸν χρυσίνους λαβεῖν ἤξιωσε δοθησομένους ἐκείνῳ. ὁ δὲ πρᾶξας ἐγὼ καὶ τῶν λεγομένων συστατικῶν ἔνεκα τῷ Σπεκιώσῳ δούς ἔπεισα συχνότερον πρὸς τὸν πάντα ἀγαθὸν ἐκείνον ἄνθρωπον φοιτᾶν· <ὁ δὲ> (πῶς γὰρ οὐκ ἤμελλεν;) ὄρθριος παρῆν, πρὸ τῆς αὐλείου τοῦ δῆθεν ἡξιωκότος αὐτὸν παραφυλάττων· ὁ δὲ μεταστειλάμενος καὶ θεραπεύσας ἀντεβόλησε μὴ πρότερον προσεδρεύειν αὐτῷ πρὶν αὐτὸς διαστειλάμενος ἀξιώσῃ γενέσθαι παρ' αὐτόν· καὶ τὸ λοιπὸν ὁ Σπεκιῶσος, συμβάλλων τῇ τέχνῃ περιόδῳ τοῦ σκέμματος, ἀφείθη τῆς προεδρίας· οὐδὲ γὰρ ἔμελε τῷ Φωκᾶ, μάλα πρὸς ἐκατέραν παρεσκευασμένῳ παιδείαν, μαθητεῖαν εὐρεῖν ἐκείνοις, ἃ παρὰ τοὺς πολλοὺς ἀξιολόγως ἠπίστατο. καὶ τίς <οὐκ ἂν> στοχάσεται ἐκ τῶν περὶ ἀνθρώπους τάνδρος κατορθωμάτων, πόσης ἦν περὶ τὸ θεῖον εὐσεβείας. μιᾶς οὖν πράξεως αὐτοῦ ἐπιμνησθεὶς πέρας ἐπιθήσω ταῖς ὑπὲρ ἀριθμὸν αὐτοῦ τῶν ἀγαθῶν ἀφηγήσεσιν. <74> Πρὸς Πεσινοῦντι τῇ πόλει τῆς Γαλατίας (οὕτω δὲ τὸ χωρίον ὀνομασθῆναι συμβέβηκεν ἐκ τοῦ πεσεῖν ἀπείρους ἐκεῖ Γαλατῶν τῶν περὶ Ῥοδανὸν ἐπιπεσόντων τῇ χώρᾳ, Βρέννου ἡγησαμένου, καὶ τὴν ὁμώνυμον αὐτοῖς χώραν ἐκδικεῖν βιαζομένων, ὡς Φενεστέλλας καὶ Σισέννας οἱ Ῥωμαῖοί φασιν, ὧν τὰς χρήσεις ὁ Βάρρων ἐπὶ τῶν Ἀνθρωπίνων Πραγμάτων ἀνήγαγεν· ἐγὼ δὲ τὰς βίβλους οὕτω τεθέαμαι) ἐκεῖ τοίνυν τέμενος ἦν τῇ ἀχράντῳ στρατιᾷ τῶν ἱερῶν ἀγγέλων τῷ ἀρρήτῳ θεῷ καθωσιωμένων· περὶ οὗ μετὰ πάντας ἀνθρώπους γνούς ὁ Φωκᾶς ὡς Ἑλλαμός τις τῷ θεῷ χρυσίου λίτρας εἴκοσιν ὕφ' ἐν ἐπιδούς, τοῖς ἱερουμένοις πρόσδοτον ὀγδοήκοντα χρυσῶν προσγενέσθαι τῷ ἱερῷ εἰς φιλοξενίαν ἐσπούδασεν.

Mag. 252

<75> Τοιαύταις μὲν οὖν τέχναις ἐπὶ τῆς πόλεως ἐχρήτο, χρυσίον δὲ κατ' ἔτος ἕκαστον ἐπὶ λύτροις αἰχμαλῶτων λαθραίως ἐκχέων διετέλει δακρύων εἴ ποῦ τις περὶ πολεμίων ἐφόδου καὶ ἀπαγωγῆς αἰχμαλῶτων πρὸς αὐτὸν διεξίει τῷ λόγῳ. καὶ μάρτυρα τὴν Ἀλήθειαν οὐκ αἰδοῦμαι καλεῖν ἀληθεύων. οἶδα κοιτωνιτῶν αὐτῷ χρυσίου τοσούτου τυχόν, ἀπόντος αὐτοῦ, πρὸς τὸ

πλήθος τῶν λυτρουμένων. ταύτης γὰρ τῆς φιланθρωπίας ὑπερανθοῦσης, ἐσθῆτα διεπώλησεν καὶ προσθεῖς ὅσον ἦν αὐτῷ δυνατὸν πρὸς χρεῖαν τῶν λύτρων ἐξέπεμψε τούτων ἀμύνην ἀντίρροπον καὶ Θεοπρέπους ἀνέλαβε τὸν υἱὸν κατὰ πάντα τρόπον ἐκπαιδεύσας τοιοῦτοις ἐνασχολεῖσθαι. ὁ δὲ αὐτὸν παριόντα καὶ μαρτυροῦντα τοῖς γινομένοις κατ' εὐχὰς ἀπενίκησεν, ὥς ἐκείνον χάριτας εἰδέναι τῷ θεῷ ὅτι τῷ σώματι τελευτῶν ταῖς εὐσεβείαις ἀθάνατος διὰ τῶν παρὰ τοῦ παιδὸς πραττομένων διαμενοῖ. <76> Τοσοῦτον ὄντα τὸν ἄνδρα χαίρων ὁ βασιλεὺς πείθει καμάτῳ πολλῷ κοινὴν εἰς ἅπαντας ἐπιδείξασθαι τὴν οὖσαν αὐτῷ τῆς ψυχῆς ἐλευθερίαν καὶ τὴν ὑπὲρ τῶν κοινῶν ἀναδέξασθαι φροντίδα καὶ διιθῆναι τὸν οἶακα βυθιζομένης ἤδη τοῖς κακοῖς τῆς ὅλης πολιτείας.

Mag. 254

ὁ δὲ ἄκων (οὐδὲ γὰρ ἀσφαλὲς βασιλέως αἴτησιν παρακρούσασθαι τοιοῦτου) τὴν μὲν λειτουργίαν ὑπῆλθεν, δεδιὼς δὲ ὅμως καὶ τῷ μεγέθει τῶν φόβων ἱλιγγίων εἶδε τὸν θεὸν παρόντα βοηθεῖν αὐτῷ προθυμούμενον. ἅμα γὰρ τὴν ἀρχὴν παραλαβὼν καὶ τῆς αὐλῆς προφανεῖς ἐπὶ τῆς ἀπήνης ἀνεφέρετο <καὶ> σύμπας ὁ δῆμος ἡλικία τε πᾶσα καὶ φύσις ὁμοῦ τὰς χεῖρας εἰς τὸν οὐρανὸν ἀνατείναντες ὕμνους εὐχαριστηρίους μετὰ δακρύων ἀνέφερον τῷ θεῷ τοσαύτης ἀξιῶσαντι προνοίας τοὺς μορίοις κατεστρωμένους κακοῖς. πείθειν δὲ θεὸς ἀνθρώπους ἀξιῶσας δείκνυσι παρεῖναι τοῖς πραττομένοις καὶ βουλαῖς αὐτοῦ προῖεναι τὰ χρηστά. ὥς γὰρ ἔσται τῆς ἀπήνης ἔμπροσθεν ὁ ὕπαρχος, βέλος ἐναφεῖς τόξῳ πονηρός τις (ἔτι γὰρ ὁ δῆμος τεύχεσιν ἐχρῆτο) στοχάζεται μὲν αὐτοῦ, τοῦ δὲ βέλους ἀμπλακόντος, αὐτὸς μὲν ἀβλαβὴς ὢν ἄνθρωπος τῆς Προνοίας φανερώς ἀπεδείχθη. τούτου δὲ συμβάντος, ὁ μὲν δῆμος τῶν ὅπλων καὶ θορύβων παρεχόμενος τὸν τε κράτιστον ἀνυμνῶν βασιλέα ἐν εὐθυμίαις ἡδυπαθῶν καὶ σκιρτήμασι διετελεῖ, ἀθρόως ἐκ μεγίστων θορύβων καὶ φόβων εἰς αὐλοὺς καὶ χορείας μεταβαλὼν, πᾶσα δὲ ἀφθονία τῶν ἐπιτηδείων κατελήλυθε τὴν πόλιν, ἀδεῶς καὶ μετ' εὐφροσύνης πάντων τῶν ὅπου δὴ ποτε κρυπτομένων καὶ διαφυγόντων τοὺς κινδύνους εἰσερόντων τῇ πόλει καὶ παντοῖαν συμφορούντων εὐετηρίαν· ἥδη γὰρ ἅπας ἤλπισεν ἀβλαβῆ καὶ λυσιτελεῖν τὸ λοιπὸν ἔσεσθαι τοῖς ὑπηκόοις τὴν τοῦ βίου μέθοδον, τῶν γε ἀγαθῶν ἐν αὐτῇ πλημυρούντων, ἐξ ὧν ὁ βασιλεὺς μετὰ τὸν αὐτὸν ὕπαρχον ἐνάρχεται προθύμως ἀνιστὰν τὸ τοῦ μεγάλου θεοῦ Τέμενος καὶ ποταμὸς ἔρρει χρημάτων ταῖς βασιλέως εὐχαῖς καὶ τῇ δικαιοσύνῃ τοῦ ὑπάρχου χεόμενος.

Mag. 256

τέσσαρας οὖν χιλιάδας αὐτίκα χρυσίου λιτρῶν ὁ ὕπαρχος τοῖς ἔργοις ἐπέχεε τοῦ ἱεροῦ, μηδενὸς ἀδικουμένου μηδὲ τῆς τυχούσης εὐετηρίας εἰς ἀσεβῆ ποίησιν ἐπινοηθείσης· ἔχαιρε γὰρ ἡξιωμένος εἰς θεοῦ τιμὴν καὶ σπουδὴν εὐσεβείας παρατεινόμενος. καὶ θαυμάζειν οὐκ ἔνεστιν εἰ, θεοῦ παρόντος, πάντα παρεῖναι συμβαίνει τοῖς αὐτῷ μᾶλλον ἢ περινοίαις ἀνθρώπων τὴν ἀφθονίαν τῶν ἀγαθῶν ἀναφέρουσιν. ἡ δὲ τάξις, καθάπερ τις σβεννυμένης ἤδη φλογὸς ἔλαιον ἀφθόνως ἐπιχέει, ἀνέλαμψεν· καὶ θόρυβος ἦν τοῖς πραττομένοις χαρίεις καὶ κέρδη σῶφρονα καὶ φίλα τῷ νόμῳ τοῖς ὑπηρετοῦσιν ἡκολούθει καὶ τὸ Τέμενος τῆς Δίκης ἀνεῳγει καὶ ῥήτορες τοῖς λόγοις ἐνέπρεπον καὶ βιβλίων προαγωγὰ καὶ φιλονεικία ἐφ' ὅλον τὸ χρῶμα ἐπανήει τοῦ πολιτεύματος. ὁ (end of f 97 r)